NICOLAE MOŢOC

Golful sălbatic

roman

Editura Eminescu

This above all, to thine own self be true
And ith must follow, as the night the day,
Thou canst not then be false to any man.[1]

WILLIAM SHAKESPEARE

I

1

DE-AJUNS SĂ VĂD, SĂ SCHIMB mereu unghiul. Dar să păstrez viziunea. Gesturi pe un ecran de valuri. Sau de stânci. Colaje de lumină, forme. Aruncate de un abajur uriaş care se roteşte. Să văd. Asta-i. Eu să fiu izvorul, cea care născoceşte, eu cea care vede. Eu, la mijloc; trupul să-mi ardă cu flacără subţire; şi, în jurul meu, pereţii vegetali care glisează, încă mustind de seve, cu spărturi prin care să văd gesturi, nu numai ale mele, proiectate pe ecranul circular al golfului. Pot spune astfel că *văd cu mine,* cu trunchiul ăsta al meu, care n-a cunoscut răsfăţul îmbrăţişărilor nici unui bărbat, cu trunchiul ăsta al meu, întreg, cu mişcări lente, caraghioase, de stea de mare. Eu, la mijloc, şi în jurul meu, ceea ce vreau să văd. Gesturi...

Acum, în întunericul albastru al dimineţii, ţin sub pleoape forme difuze, ţâşnind nervoase, grăbite să dispară, uneori înainte de a se naşte. Sunt mai neliniştită ca oricând. Şi asta din pricină că Ozana are iar o iniţiativă menită să ne zgâlţâie bucuria leneşă, să ne acapareze atenţia, să-i urmărim fiecare gest cu emoţie, să simţim că depindem de

[1] Iar mai ales tu fii
Şi-aşa cum nopţii îi urmează ziua
Tu n-ai să poţi minţi pe nimeni.

ceea ce gândeşte sau vrea ea. Nu mă trezesc bine, n-apuc să aprind o ţigară, să observ cât de amară e cafeaua şi să fac un pas cu paharul în mână, spre culcuşul meu de alge, că trebuie să asist la un nou spectacol. Ca de obicei…

Nu, acum nu e vorba s-o găsesc pe Ozana, ca-n prima dimineaţă, îngropată în nisip, până la gât, aşteptând să răsară soarele. Şi eu să mă sperii şi să-l strig pe Şerban care mai doarme încă. Pentru că e înspăimântător capul ei fără trup, rostogolit parcă la picioarele mele, cu şerpii negri ai pletelor zbătându-se în vânt. Şi aproape că nu-i mai recunosc faţa, fără zâmbetul ei de copil veşnic bosumflat, acum mai lăţită, plină, scăldată într-o lumină rece, verde. Dezgolită şi palidă, fruntea îi este mai agresivă, colţuroasă. E un cap de femeie care ar fi urâtă, cu nasul borcănat şi mare, terminat cu o nară mai deschisă decât cealaltă, umbrită şi de un neg sau o aluniţă, dacă n-ar fi ochii, fără pleoape, niponi, cenuşii, cu scânteieri verzi, dacă n-ar fi mai ales gura, cu buze groase, de un roz pal, întotdeauna umede. Şi degeaba vine, trezit din somn, Şerban, pentru că Ozana are chef să stea aşa, cu trupul îngropat în nisip, toată ziua, dacă e nevoie, dacă n-o dezleagă, cum îi cere, de păcate – ce cuvânt blând, care poate ascunde minciuna sau trădarea – în faţa mării, singura divinitate în care mai crede, după un ritual pe care-l cunosc numai ei. Şi eu în timpul ăsta trebuie să stau singură, retrasă, cât mai departe. Să-mi deplâng firea care mă constrânge de aproape doi ani să persist într-o loialitate ridicolă şi fără sens, împărţită, deopotrivă, între ea şi el, între prietenie şi dragoste.

Nu, nu trebuie, de data asta, nici măcar să asist la una dintre şedinţele lor de ghicit în nisip. Să-i văd cum stau turceşte, faţă în faţă, în timp ce-şi beau cafeaua, un „nes” bine frecat cu puţin borsec şi, din cauza asta, foarte spumos. Să văd cum au grijă să lase între ei un spaţiu suficient pentru ca Ozana să descrie un cerc cu palma. Şi cum tot ea varsă o ceaşcă de apă. Şi cum apa sfârâie pe

nisipul fierbinte, explodează într-o puzderie de picături care rătăcesc în căutarea unei forme, fără să treacă de marginea cercului. Să asist, apoi, din culcuşul unde fumez, întinsă la soare, la toată mascarada semnificaţiilor descoperite de ea în faptul că traiectoria câtorva picături seamănă cu o vulpe, sau o stea. Cu un dragon sau mai ştiu eu ce, care se întemeiază întotdeauna pe ceea ce ştie Ozana că Şerban ţine ascuns, sau nu doreşte să se afle. Să-i zică, de pildă, „îţi dă târcoale o blondă” şi e lesne de înţeles că ea se referă la Camelia Mitoşeru, „uite-o aici, călare pe un elefant”, iar Şerban să râdă. Şi în tot timpul ăsta, cum stă aşa turceşte, pulpele Ozanei, lungi şi subţiri, proaspăt depilate - ăsta-i un secret pe care Şerban n-are de unde să-l ştie, deşi pielea are un reflex special de bronz lustruit –, să legene în soare, la subsuoara genunchiului, un rămuriş de linii fine, sidefate, suficient ca el să-şi piardă răsuflarea, să se zăpăcească şi să bâlbâie tot felul de „prostii inteligente”. Şi eu să rămân indiferentă şi placidă când de fapt sunt sfâşiată de spaimă, de îndoieli, nu mai am putere să-i apăr nici în ochii mei.

Nu, de data asta nu e nevoie nici măcar să primesc, aproape voioasă – orice reacţie a mea, de împotrivire, ne-ar împinge prietenia pe marginea prăpastiei –, cine ştie ce gest de bunăvoinţă, chipurile, dezinteresat, de o bătătoare la ochi nobleţe, dar de fapt menit să-i trâmbiţeze – lui Şerban, care se întâmplă întotdeauna să fie de faţă… - cine ştie ce avantaj, avans moral sau intelectual, în cine ştie ce domeniu, cel puţin în comparaţie cu mine…

Să scoată ca din întâmplare din rucsacul ei roşu un exemplar din revista „Universitas” pe care ea şi câţiva colegi o editează îndrumaţi de un lector de la catedra de filosofie marxistă, Vlad Serenescu, prieten vechi cu Şerban, şi să ne-o arunce la picioare. Adică: citiţi-o, vă interesează. De ce ne-o fi interesând? Să n-apuc să răspund că Şerban o ridică şi începe s-o răsfoiască şi deodată să mi-amintesc de vizita ei, cu nicio lună în urmă, la tipografie. O văd în biroul

directorului Bujeniţă, succesorul lui Biliboacă, şi-i citesc pe faţă satisfacţia. Auzi, „chemată urgent” pentru a sta de vorbă cu o ziaristă, şi ea să nu fie alta decât fosta mea colegă de liceu. E ceva. Şi surpriza e cu atât mai mare cu cât ea, întinzându-mi mâna, se preface că abia mă cunoaşte. Nu pentru mine vine, desigur, pentru Şerban, care, cu o vară în urmă, după operaţia de stomac, renunţă la postul lui din minister şi se angajează aici „în provincie”, într-o tipografie unde chiar el, cu aprobarea Biroului judeţean de partid, mazilise un director şi instalase altul. Dar n-are noroc; pentru că inginerul Şerban se află la Bucureşti pentru a achiziţiona un lot de maşini tipografice. Şi aşa că se mulţumeşte cu mine. Ei, ce zici? mă întreabă din ochi. Nu-i sunt recunoscătoare? Recunoscătoare? Da, uite îmi dă o şansă să mă remarc, să devin „o personalitate” în ochii directorului.

Şi dă-i cu întrebările, pe un ton cât mai solemn şi de sus, da, de foarte de sus. De când lucrez? Păi, intru eu în joc, în orice caz dinainte de a reuşi la facultate. Ştiţi, am mai încercat de două ori, dar n-am… Asta n-are importanţă, mi-o taie ea; eroina ei, se înţelege, trebuie să fie fără nicio pată. Un model şi aşa mai departe. E suficient că azi sunt studentă în anul II la f.f. şi muncesc aici în tipografie, caută să mă convingă ea. Ce anume fac? „Bat” la un fel de „maşină de scris” uriaşă cu o claviatură frumos colorată. Am în jur în loc de topuri de hârtie stive din lingouri de plumb. O, nu; mă opreşte nervoasă; ştie şi ea ce este un linotip. Nu se află pentru prima dată într-o tipografie!

Şi pentru a-mi pedepsi ironia: cum se împacă munca asta cu facultatea? Dar eu tac; nu mai vreau să-i răspund…

Foarte bine, intervine speriat Bujeniţă, neînţelegând de ce tac, foarte bine… Ştiţi la ce anchetă lucrează tovarăşa Roua Caraoglu? Una sociologică, bineînţeles, care poate fi şi tema unei lucrări pentru examenul de stat: „Tinerii, pasiunea şi gloria muncii”. Obsesia tovarăşei Caraoglu, de fapt premisa de la care pleacă, este că tinerii care sunt şi

absolvenţi ai unui liceu tehnic în mod firesc ar trebui să fie campioni ai calităţii. Dar uite că nu sunt. Cel puţin la noi. Şi ancheta îşi propune să afle de ce. Tovarăşa pune acolo degetul pe rană. Ne dezvăluie cauze elementare pe care noi le ignoram. Se constată că de regulă tinerii lucrează pe maşinile tipografice cele mai vechi, unele vechi de jumătate de secol; şi noi când le apreciem munca nu ţinem seama de asta. De aici: indiferenţa, superficialitatea, absenţa pasiunii. Când condiţiile nu sunt egale, nu se poate vorbi de întrecere, de competiţie, cu atât mai puţin de calitatea muncii. De obicei nu avem încredere în ei şi maşinile moderne le încredinţăm lucrătorilor mai în vârstă, cu mai multă experienţă. Un alt aspect: moralul unor tineri e destul de scăzut pentru că vor să-şi întemeieze un cămin, o familie, dar n-au casă... Ei cer casă şi noi le răspundem să se însoare, că „vedem noi”. Iar ei spun că dacă se însoară n-au unde să-şi ducă mireasa. E un cerc vicios şi nemulţumirea, bineînţeles, se răsfrânge asupra calităţii muncii lor. Ancheta sociologică a tovarăşei constată toate acestea, şi altele încă, şi propune soluţii concrete. Şi nu sunt deloc fanteziste. Sunt atât de serioase încât organizaţia de partid a ţinut să le discute într-una din adunările ei generale. Ştiţi ce s-a hotărât? Unu. Să se aducă un lot de maşini tipografice şi să fie repartizat în exclusivitate tinerilor mecanici. Doi. Să se repartizeze 2 - 3 apartamente, construite din fondul întreprinderii, tinerilor care ne depun o cerere însoţită de o copie după certificatul de căsătorie. S-au mai hotărât şi altele. Să se înfiinţeze un cabinet al perfecţionării profesionale cu şase cercuri. La secţia linotipe răspunde de cercul de ortografie şi gramatică chiar tovarăşa Caraoglu...

Şi eu, se înţelege, tac furioasă şi neputincioasă – cum să-i interzic directorului să vorbească despre mine? -, deşi văd limpede că verva lui Bujeniţă o amuză. Aşa cum o amuză acum surpriza lui Şerban când găseşte în revistă articolul ei care relatează vizita asta la tipografie. Acelaşi zâmbet

ironic. Atunci ca şi acum. O lumină subţire, rece pe buzele abia întredeschise, îi scapără dintâi. Nu şi-ar fi închipuit, desigur, că aiurita, delăsătoarea, timida, docila ei colegă se va maturiza aşa de repede; că-şi va lepăda zăpăceala şi frica de a fi ea însăşi, ca pe nişte rochii rămase prea scurte şi prea strâmte… Acelaşi zâmbet ironic; iar Şerban, ridicând capul dintre paginile revistei, să privească când la ea, când la mine. Şi eu să nu fiu curioasă, cum ar vrea Ozana, să mă reped să văd ce spune despre mine… Oricum, mă laudă; altfel n-ar fi scos revista. Oricum, nu faptul că articolul e scris *despre* mine, ci faptul că e *semnat* de ea este important. Suntem invitaţi să reţinem că profesiunea pentru care se pregăteşte ea la facultate nu este o simplă aspiraţie, ci încă de pe acum o realitate. Şi dacă tac şi nu sunt curioasă, iar Şerban citeşte fără să spună nimic, Ozana să ne întoarcă spatele, să se îndepărteze, lăsând pe scena golfului să cadă cortina grea, vânătă, a mării. Sigură că pe urmele ei aleargă, ca valurile mici, tăcute, aplauzele noastre. Sigură că le merită. Sigură de ea. Pentru că, dacă n-ar avea o anumită, misterioasă, ascendenţă – de care nici eu, nici Şerban, sau Banu, cum îi zice ea, nu trebuie să uităm – oare şi-ar permite ea, Ozana, să fie atât de generoasă?

Nu. În dimineaţa asta iniţiativa Ozanei ne scoate din postura de simpli spectatori, ne obligă să avem o atitudine limpede, să acţionăm. De data asta, gestul ei de a se ridica, fără să-şi bea cafeaua, şi de a începe, cu zâmbetul pe buze, să-şi strângă, să-şi împacheteze lucrurile, deşi nu pare prin nimic justificat şi, din cauza asta, este, poate, comic, incredibil, mă electrizează. Ozana vrea să plece! Nu, nu glumeşte! Îi recunosc zâmbetul ăla trist, atât de rar, pe care îl are când e conştientă de zădărnicia oricărei explicaţii, când nu-i mai pasă de ceea ce cred sau simt cei din preajma ei. Ozana vrea să plece…

2

ABIA AM SOSIT AICI ÎN GOLF. Abia am coborât din barcă. Pescarul Sari a prins, pe drum, câte cinci-şase stavrizi deodată, la ţaparină şi acum îi despică. I-aruncă vii pe o tablă albă de sare, aşezată pe două pietre, sub care mocneşte focul. Vrea să ne facă o saramură, îi întorc când pe o parte, când pe alta şi, după ce sunt fripţi, îi trag de pe tablă cu două beţe într-un castron mare, înflorat. Pescarul e într-adevăr uriaş, chiar aşa cum stă aplecat deasupra lăzii pe care curăţă şi sfârtecă stavrizi. N-are barbă. E mai degrabă neras. Desime de fire negre şi albe… Ochii mici, fără culoare, poate cenuşii – explozii de linii albe şi negre.

Dar ce spune Sari cu vocea lui spartă, tărăgănată? Văd straturi succesive de solzi foarte fini, foarte mărunţi cum se aştern la ţărm, cernuţi de valuri egale, foarte mărunţi, foarte fini, până când nu-i mai deosebeşti de nisipul plajei…

În golful ăsta pustiu, spune Sari, când e hulă, care e un fel de vânzoleală ce se petrece în măruntaiele mării, se adăpostesc atât de multe bancuri de stavrizi sau de scrumbii, încât apa se revarsă, înghite plaja şi ajunge până la meterezele severe de piatră. Apa golfului, de obicei liniştită, ia repede înfăţişarea unui bâlci sau a unui câmp de luptă. Are loc o canonadă din plesnete de cozi şi de aripi, o învălmăşeală de fulgerări roşii de bronhii deschise, urmate de pâlcuri, în aer, de boturi argintii, ca nişte vârfuri de lănci, repezite după o fărâmă de oxigen; cu scurte intervale de acalmie, traversate de răbufniri surde din adânc, cu sunete de tobe şi de armuri lovite, care degenerează în explozii, cu vârtejuri de pulberi de solzi ridicate ca nişte trâmbe sărbătoreşti pe cerul golfului!

Asta îmi spune Sari, în timp ce peste stavrizii fripţi din castronul înflorat presară o mână de ardei verde, tocat mărunt, şi varsă o cană de apă fierbinte. Saramura e gata. Asta îmi spune şi eu mă gândesc că el nu face decât să-mi

sugereze, fără să ştie, ceea ce se întâmplă în adâncuri mai puţin sondabile, la început, între mine şi Ozana…

Eu şi Ozana mai suntem, desigur, prietene în clipa când sosim aici împreună cu Şerban. Dar fără confuzia şi exuberanţa adolescenţei… Nu, nu mai suntem o stea dublă dintre care una, eu, fără lumină proprie, se roteşte în jurul celeilalte, Ozana, strălucitoare. Nu, nu mai sufăr pentru că imaginea mea esenţială, privind condiţia mea de elevă, apare deformată în ochii colegilor şi ai profesorilor, care nu văd – sau le văd, dar nu le consideră cu totul convingătoare – semnele viitorului meu „eu social”. Pentru că, orice aş face, oricât m-aş pregăti, chiar la matematici - unde nu se descurcă fără mine şi-mi copiază tezele –, nu pot obţine decât cel mult o notă egală cu a Ozanei.

Nu, nu mai descopăr în oglindă, oricât aş privi, nici cealaltă imagine a fetei îndrăgostite de dragoste, slăbănoagă, cu dinţii din faţă, doi, laţi şi fioros dantelaţi de carii, care nu poate spera nici să smulgă un zâmbet, dar să trezească curiozitatea unui băiat, decât prin refracţie, rămânând în sfera de atracţie a Ozanei…

Nu, nu mai avem şaisprezece ani! Nu mai suntem îndrăgostite de un băiat subţirel şi blond. Sărmanul Eugen Stoleru! Într-o zi, strângeri de mâini, atingeri fade, ale Ozanei; calculate. În altă zi, ale mele, speriate, simple reflexe sau umbre de gesturi, dar gratuite, spontane. Ca într-un laborator, are loc o experienţă pe care numai ea o controlează. Cu cât gesturile Ozanei sunt mai savant pregătite, mai minuţios elaborate, cu atât ale mele devin mai necugetate, fără sens. Ne deosebim, dar cu premeditare, pentru că vrea ea. Numai ea ştie că dacă îşi compune sau inventează un sentiment, şi deci e fals, eu intervin inconştientă, senină cu cel adevărat. Se lansează Ozana într-o acţiune pregătită îndelung, să nu-i rămână iluziei nicio şansă; pleacă adică, nu mai vrea să-l vadă? Hop şi eu, la momentul potrivit, în scenă, dar fără să fiu lucidă ca ea şi să ştiu înainte, în culise, să apăs pe butonul care

schimbă decorul şi creează atmosfera necesară iluziei.

(Aici mi se pare că Roua Caraoglu n-are dreptate. Ambiţia Ozanei, de fată frumoasă care are o colegă nu mai puţin frumoasă, poate funcţiona, ce-i drept, uneori în defavoarea unui sentiment real, autentic. Dar Ozana nu poate fi în nicio împrejurare atât de cinică, cum sugerează Roua. De altfel, Roua nu are dreptate nici când vorbeşte despre ea însăşi ca despre un simplu ecou al Ozanei. Cum se întâmplă în adolescenţă, ele, ca prietene, învaţă să gândească, să iubească, îşi formează personalitatea împreună. De aceea, mai târziu, când le cunosc, pe rând, niciuna dintre ele nu are, un timp, curajul să fie ea însăşi, în dragoste, fără cealaltă – Şerban Magiru.)

Pleacă, şi rămâne băiatul uluit fără să înţeleagă nimic. Pleacă dintr-un capriciu şi eu nu pot nici măcar să-l consolez; pentru că, nu ştiu cum se întâmplă, dar Ozana pleacă când îşi dă seama că băiatul s-a îndrăgostit de ea, iar eu sunt pe cale să mă îndrăgostesc de el. Pleacă dintr-un capriciu sau pentru că e rea, să ne arate că nu-i pasă de nimic…

Dar, nu! Chiar înainte de a ajunge în golf, ghemuiţi în vechitura aia smolită a lui Sari care numai barcă nu merită să se cheme, când alunecăm pe lângă ţărmul înalt, stâncos şi observ seninătatea Ozanei, calmul lui Şerban şi descopăr că sunt fericită cu ei – liniştită, de vreme ce, după plecarea ei la Bucureşti, el rămâne, într-un fel, cu mine, chiar dacă inaccesibil, mereu crispat şi ursuz; mulţumită, de vreme ce, am reuşit, în sfârşit, la facultate, dovedind că n-am „rămas de căruţă”, cum spune tata; mai sigură de mine, de vreme ce, continuând în acelaşi timp să muncesc în tipografie, se pare că am început să fiu „un om întreg” –, înţeleg că ar fi imposibil şi ridicol să consider hotărârea noastră de a ne petrece împreună câteva zile aici, în golf, ca pe o încercare de a relua acest joc de-a dragostea.

Desigur, hula adolescenţei nu-i departe şi eu şi Ozana îi mai simţim puterea nevăzută şi tulbure… Desigur, noi mai

suntem prietene când sosim aici; legate una de alta, dar nu atât prin ceea ce ne asemănăm, dacă ne mai asemănăm prin ceva, cât prin ceea ce ne deosebim, prin ceea ce studiem şi facem încercând să ne clădim identitatea şi, mai mult ca oricând, prin ceea ce simţim pentru, prin ceea ce gândim despre Şerban. Prin ceea ce ne imaginăm despre el, prin ceea ce aşteptăm de la el. Şi toate astea îşi au rădăcinile înfipte adânc în viaţa noastră. Chiar dacă la douăzeci de ani e prea mult spus „viaţa noastră”… Eu sunt Roua, ea este Ozana.

3

NU VREAU *SA* SPUN CĂ DACA NE deosebim, ştim exact şi prin ce ne deosebim. Fireşte, nu dintr-un capriciu vrea să plece Ozana în dimineaţa asta. Dar oare ştim să numim, eu sau ea, un motiv pentru care vrea să plece? Oricât de lucidă ar fi Ozana şi presupunând că este, în sfârşit, mai matură, că ştie ce vrea, simpla prezenţă a unui bărbat, un bărbat care nu-mi e nici mie indiferent, îi poate devia, deforma orice gând, orice iniţiativă.

Ozana şi acum nici măcar nu suportă gândul, cât timp se află între noi Şerban, deşi probabil îi este aproape indiferent, de a fi neglijată sau uitată, de a vedea că el se poate simţi bine, fie şi o clipă, numai cu mine. Uite, abia ne despărţim de Sari, iar Şerban – în timp ce Ozana se bălăceşte în apa caldă care mângâie plaja, jucăuşă, unduitoare, languroasă – abia începe să-mi vorbească despre el… Îmi spune că pescarul nu vine aici în golf decât în zilele fără noroc, când trage la lufar sau calcan şi nu prinde nimic, iar rezervele lui de chilcă sau de rizeafcă sunt epuizate, vine până aici cu o sticlă borţoasă de ţuică sau de votcă şi cu un minciog să prindă garizi, de care fierbe întotdeauna, vara, apa dintre pietrele căptuşite cu alge. Se aşază pe o piatră cu minciogul într-o mână şi cu sticla în

alta. Şi pe măsură ce-i prinde îi înghite de vii şi mai bea o înghiţitură din sticla lui borţoasă. Abia apucă Şerban să-mi spună toate astea, că Ozana începe să alerge spre noi şi strigă:

— Eu nu cred, şi ecoul, care îşi are difuzoarele în pereţii abrupţi ai golfului, repetă *eu nu cred* – şi îl ia de mână pe Şerban, care se supune ca un copil, îl aduce mai aproape de mine, îl obligă să se aşeze în genunchi, se aşază şi ea, ne arată în palma dreaptă doi-trei garizi şi ne cere s-o ascultăm, să luăm act că fără ea nu se poate întâmpla nimic, nu se poate spune ca lumea nici măcar o poveste - eu nu cred că Sari, bătrânul ăsta apatic şi şui, e în stare să se bucure de frumuseţea unui asemenea ospăţ!

Şi zâmbeşte, arătându-şi dinţii, şirag perfect, îndelung şi minuţios şlefuit. Şi eu înţeleg că de fapt n-are niciun motiv să nu creadă; dar Ozana are chef să ne amintească că are o voce limpede, caldă, şi strigă aşa, pur şi simplu, *eu nu cred,* sau are chef să-i admirăm linia suplă a coapselor, când stă în genunchi…

— Este o treabă, continuă ea, şi abia acum îi dă drumul mâinii lui Şerban să cadă în nisip, este o treabă de un rafinament care îl depăşeşte pe Sari.

Şi continuându-şi pălăvrăgeala despre felul cum se mănâncă garizi, ca şi cum ar fi pretins cineva că pescarul îi prinde numai ca să se amuze, Ozana ţine să ne arate, aşa ca din întâmplare, şi pielea perlată din interiorul coapsei, sprijinindu-se într-un picior, pentru a se ridica pe celălalt şi a-şi regăsi verticalitatea…

4

NU, DE DATA ASTA NU POATE FI vorba numai de plăcerea ei de a ne uimi, sau de a ne câştiga admiraţia. Şi nici numai de ambiţia ei de a ne face să ne simţim că nu existăm cu adevărat fără ea. Ozana

vrea să plece. Şi asta înseamnă că ştie ce vrea. Dar nu şi că vrea ceea ce pare prea limpede că vrea. Pentru că poate să vrea ceva şi de fapt să vrea altceva. Şi, de pildă, în dimineaţa asta poate nu vrea decât să-şi verifice puterea, să vadă: o lăsăm să plece?

Şi, uite, o revăd, abia am sosit aici, cum se dezlănţuie copilăroasă şi, probabil, fără niciun gând ascuns – nu izbutesc niciodată să mă dezbăr de firea mea cenzurată de o sensibilitate curioasă şi agasantă care supune cel mai întâmplător gest unui sistem de filtre foarte complicat, începând prin a-i acorda cele mai incredibile semnificaţii şi sfârşind prin a-l spăla şi de cea din urmă însemnătate –, parodiind zborul avionului care trece cu un zgomot infernal deasupra golfului, şi aleargă cu braţele întinse ca nişte aripi, în zigzag, călcând cu picioarele goale când pe nisipul umed, când în apă, cu paşi mari şi trântiţi, ca să ne stropească, şi asta mi-aminteşte de împrejurarea când îl cunosc pe doctorul Dan Giuglea. În absenţa ei.

Doctorul, chiar dacă Ozana îşi închipuie altceva, este bărbatul, singurul înaintea lui Şerban, în preajma căruia mă simt ocrotită, nu spionată, hăituită cu toţi câinii de vânătoare ai simţurilor pe urmele mele. În stima lui, eu, o puştoaică de optsprezece ani, mă ridic de la început până la demnitatea de a-i fi camarad, deşi, încă, fără nicio investire socială, de a-i fi prietenă, deşi fără vreo calitate intelectuală specială care să compenseze defectul esenţial de a nu fi femeie. Dacă între Şerban şi Ozana întâmplarea pune un obstacol de câteva luni, în care amândoi există alături de mine, mă bucur de prietenia lor fără să audă unul despre celălalt, cele două momente în care, mai întâi eu şi apoi Ozana, îl cunoaştem pe doctor, nu sunt despărţite decât de un interval fragil de câteva zile.

Mă aflu undeva, pe malul Dunării, nu departe de Ostrov, în lanurile inundate ale unei gospodării uriaşe. Am venit aici toţi elevii din clasele mari ale liceului „Mihai Eminescu” din Constanţa şi muncim din greu, alături de ţărani, uneori cu

apa până la genunchi, pentru a salva porumbul. Ozana lipseşte... Ca de obicei... E vremea prânzului, după ploaie, şi din pământ ţâşnesc, în valuri, aburi groşi care îmi taie răsuflarea. Şi e frig, deşi a răsărit soarele; şi simt o durere violentă, ca în urma unei lovituri de pumn, într-o zonă care cuprinde, la început, mai ales partea dreaptă a abdomenului şi încheietura coapsei, apoi se mută în partea stângă şi deodată parcă îngheţ, mă pietrific... Nu trec de-a binelea pragul absenţei. Mai văd... Parcă mă joc de-a baba-oarba în hohotele de râs ale unor copii – am chiar puterea să mă întreb „de ce blonzi”? -, undeva pe un platou foarte înalt, deasupra lumii. Mă apropii de marginea prăpastiei. Eu sunt copilul acela legat la ochi, singurul care are ochii negri? mai pot să mă întreb, şi cad...

Când mă trezesc, descopăr, în genunchi, lângă targa de fier în care zac, un bărbat cu ochii înspăimântător de albaştri. Îmi apasă încheietura mâinii stângi, cu un deget gros, mare, cu o unghie pătrată, în care pluteşte, încremenită, floarea mică şi violetă a unei explozii, cu petale subţiri pornind divergent de la rădăcină. Poartă o cască de cosmonaut, sau cam aşa ceva, de sub care dau năvală şuviţe albe şi lungi cu potolite reflexe metalice. Obrazul însă, sfidând culoarea părului – sau, a perucii? — deşi spuzit de cicatrice argintii şi câteva aluniţe, boţit şi cutat violent, măsliniu, este al unui om tânăr. Când zâmbeşte cu gura mare, ferm conturată, ca în clipa asta, pare limpede că te face părtaş la o taină – sălăşluind într-un spaţiu de o incredibilă virginitate sufletească – pe care nici el nu este prea conştient că este stăpân. Dar, mă rog, toate aceste detalii îmi apar cu atâta claritate nu acum când un bărbat cu ochii albaştri îmi ia într-adevăr pulsul şi parcă mă întreabă ceva, şi nici acum când mă gândesc la o anumită întâmplare petrecută între mine, el şi Ozana, ci mult mai târziu, când alături de Şerban şi Ozana stau îndoliată lângă trupul lui neînsufleţit. Zăpada spulberată e scoasă cu lopeţile pentru ultima dată din groapa proaspăt săpată. Nu

plâng, ci mă uit ca printr-un binoclu să regăsesc în cele mai mici amănunte clipa asta de acum, când el îmi ia pulsul şi eu simt o durere îngrozitoare în pântece. Parcă am înghiţit o piatră pe care stomacul încearcă s-o mistuie, îi spun. Doctorul, cine altcineva?, îmi zâmbeşte, îşi scoate casca de cosmonaut. Izbite de revărsarea violentă a părului alb, acum când mă aflu aici, în golf, pot să văd, vârstat de viţe de culoarea cerului, toate lucrurile în jur parcă se luminează. Halatul alb cu o monogramă roşie „D.G.” în dreptul inimii îi justifică gestul ca atare: îmi pipăie pântecele, elastic de obicei, dar acum foarte dur. Îl privesc în ochi şi el evident mă încurajează. Zâmbeşte. Încep să-mi dau seama că mă aflu într-un avion. Încerc să ridic capul, să văd, şi el mă ajută. Da, într-adevăr zburăm. Ce călătorie! Zburăm într-un spaţiu care nu poate fi decât al zâmbetului lui. Zâmbetul lui de om generos şi, poate, trist, care ia viaţa aşa cum e, tocmai pentru că ştie totul despre moarte, care nu se teme că-i vor fi descoperite naivitatea şi candoarea şi, mai ales, nici nu bănuieşte – unde a trăit omul ăsta până acum? în singurătatea şi sălbăticia munţilor pe care îi iubeşte? mă întreb mal târziu – că oricine se poate folosi de ele ca de nişte arme împotriva lui. Pare stăpânit de o mare bucurie, ca în faţa unei descoperiri de care depinde soarta lumii.

Şi aflu şi, bineînţeles, află şi Ozana de la mine, la nicio săptămână după ce are loc acest zbor de neuitat, după ce începe să mi se cicatrizeze operaţia, că obiectul acelei formidabile descoperiri sunt chiar eu. Greşeala mea… Pentru că după asta Ozana se arată subit interesată de viaţa doctorului. Se arată înaintată când ne invită de câteva ori în oraş, la plimbare, sau la un film. Îl vizităm, la sugestia ei, de câteva ori, la spital. Motivul ei: nu trebuie să-i fim recunoscătoare, să-i mulţumim într-un fel? Şi are grijă, cochetă şi capricioasă, tot timpul, să atragă atenţia asupra ei. Doctorul se bucură, un timp, de prezenţa noastră, cu imparţialitate; dar, treptat, se înmulţesc semnele unui

interes special faţă de ea. Dorite, provocate chiar de ea.

Când e mai convinsă de achiziţiile ei, se plictiseşte, are nevoie de o schimbare, de o răsturnare a impresiilor, dacă nu a sentimentelor pe care tot ea le-a încurajat, le-a clădit în inima lui. Începe doctorul să-i ia în serios atenţiile? - Mici atenţii, de la prelungirea unei strângeri de mână la lăudarea ultimului articol publicat de Dan într-o revistă de specialitate: „Vai, ce interesantă e ideea asta că pentru români basmul tinereţii fără bătrâneţe reprezintă una din cristalizările esenţiale prin care ei se delimitează cu o specificitate certă între celelalte popoare!” – înseamnă că e momentul unui test prin care să-şi verifice puterea. Lipseşte ocazia. Şi uite, într-o seară, şi ocazia. Ne aflăm, la mine acasă, cu voia mamei, şi chiar cu ea de faţă, angajaţi într-o discuţie despre exigenţele unui concurs de admitere în facultate, eu, Dan, Ozana şi noua ei cunoştinţă – „l-am întâlnit de curând, când m-am dus la ziar cu un articol; e şi poet, o să-i apară o carte de versuri” - sfrijit ca un călugăr, mustăcios, spăsit, chel, ursuz şi tăcut, Ghiocel Ribidon. Şi cum doctorul întârzie cu mine, în bucătărie, să preparăm cafeaua, de îndată ce ne întoarcem veseli, deşi abia venise, abia se dezbrăcase de pardesiu, Ozana se ridică: vrea să plece! Insistenţele mele şi ale doctorului sunt zadarnice. Pleacă, şi noul ei paj, Ghiocel, o urmează, bineînţeles, speriat. Pleacă fără nicio explicaţie şi noi cei care rămânem trebuie să ne simţim, într-un fel sau altul, vinovaţi…

5

AGĂŢAT DE O STÂNCĂ, SE LEAGĂ-nă abajurul ăla scobit de Şerban dintr-un pepene mare, verde; flacăra lui risipeşte cu ultimele pâlpâiri, adunate sub forma unor capete de iepure, de ţap, sau de lup, tăiate în coajă, negura rece a unei dimineţi de septembrie. Aproape stinse, reflexele abajurului se întâlnesc cu primele raze ale

soarelui care se ridică încet din mare. O clipă, prelungite peste ape, umbra mea, umbra Ozanei, umbra lui Şerban se încrucişează şi se întorc cu violenţă proiectate pe nisipul plajei. O clipă, umbrele noastre, nefiresc de lungi, se încrucişează ca nişte spade.

Sigur, Ozana nu vrea să plece acum pentru a ne umili cu sfidarea ei orgolioasă sau pentru a-şi bate joc de noi. Dar Ozana – în urma războiului latent, blând, cu zâmbetul pe buze care există între noi – vrea probabil să plece, pentru ca fiecare dintre noi să ne simţim vinovaţi. Eu, vinovată faţă de Şerban dacă o lasă să plece; şi amândoi vinovaţi faţă de ea, fiecare din alte motive. Ea pleacă şi, uite, îşi aplică cea mai severă pedeapsă: de a se lipsi de prietenia mea şi de dragostea lui Şerban. Dar ne pedepseşte şi pe noi. Şi prin asta îşi creează deja un ascendent moral asupra noastră. Vinovată de ce? C-am consimţit să le rămân prietenă, ei şi lui Şerban, şi după ce, mult timp, îmi ascund că se cunosc? Vinovată, pentru că prea uşor accept invitaţia lui Şerban de a veni aici în golf şi prin asta îi dau o şansă de a vedea cu un ochi mai rece relaţiile lui cu Ozana? Vinovată? Când de fapt mi-acord câteva zile de odihnă; meritată de vreme ce – deşi trebuie să-mi împart timpul între studiu şi munca în tipografie, deşi hărţuită de dăscălelile tatei, de la distanţă, prin scrisori, ca şi de prezenţa lor, în Bucureşti, a lui Şerban şi a Ozanei, atât de dorită, dar oricum, neliniştitoare – reuşesc să termin primul an de facultate numai cu note mari?

Vinovată; dar mai degrabă nu faţă de Ozana, ci, din alte motive, faţă de Şerban. Îl cunosc tocmai în perioada când încerc să mă smulg de sub tutela Ozanei, să trăiesc pe cont propriu, independentă, bucuria de a cunoaşte un bărbat. Bucuria şi curajul pasiunii. Dar la început nu izbutesc. Nu înţeleg nici acum de ce, cu două veri în urmă, fără asta de care ne despărţim aici în golf, când Ozana nu ştie încă nimic despre Şerban, nu ştie nici cum arată – poate, doar atât: că există – o las să-i citească scrisorile pe care le vede

pe masă, la mine acasă? Delict de mare indiscreţie şi de lăudăroşenie infantilă. Oare nu-mi sunt suficientă mie însămi în dragostea pe care mi-o arată Şerban? Oare, numai înviorată de confruntarea cu sensibilitatea ei jucăuşă, proaspătă, satisfăcută de curiozitatea ei lacomă pentru acele scrisori – şi pentru tot ceea ce este în legătură cu autorul lor –, afecţiunea mea pentru Şerban, dragoste nu-i pot spune încă, poate spori şi, într-un fel, renaşte? Vreau, gest prematur, să-i demonstrez Ozanei că pot să exist şi fără ea? Ca o dovadă cât sunt de bogată; că, dacă pierd prietenia lui Giuglea, care pare deja îndrăgostit de ea, nici nu-mi pasă? Poate. Cert este că după ce Şerban îmi trimite scrisoarea aia rea – de ce alege el calea asta de a-mi scrie când se află în Constanţa şi poate avea o discuţie cu mine?; ultima mi se pare, în care încearcă să-mi explice că îşi reprimă dragostea şi se retrage pentru faptul că nu-i acord prea multă atenţie, şi poate e aşa, dar şi pentru faptul că m-ar interesa altcineva, şi nu este chiar aşa; mă vede probabil o dată sau de două ori pe stradă cu Eugen Stoleru, întâlnit întâmplător, sau cu doctorul Dan Giuglea, pe care încă nu-i cunoaşte, – nu numai că o las să le citească, dar o las să le ia! Şi din clipa asta umbra Ozanei cade între mine şi Şerban.

Scrisorile astea îi trezesc într-adevăr curiozitatea şi-i oferă un motiv, o şansă de a-l cunoaşte. Şi într-o perioadă de şapte luni, când îmi ascunde că sunt prieteni, nu uită să-i spună, ca să-i zdruncine orice încredere în mine, că scrisorile astea sunt la ea, că i le-am dat ca pe nişte hârtii oarecare. Îmi închipui furia şi ura lui! Nu vreau s-o acuz pe Ozana. Vina este a mea. De ce îi arăt scrisorile? De ce uit de curiozitatea ei nesăţioasă, de plăcerea ei de a-şi exercita puterea, puterea frumuseţii, de a stârni pasiuni imposibile, cum îşi închipuie că este aceea a unui bărbat deja îndrăgostit de altcineva?

6

ÎNTRE DEZNĂDEJDE ŞI BUCURIE

nu văd decât transparenţa albastră a formelor pe care le descriu mâinile Ozanei în aer, în timp ce-şi împătureşte o bluză sau o fustă. Gata. Totul este aşezat cu grijă în rucsacul ei roşu. Şi acum se îndreaptă spre stânca aia albă care poate fi statuia unei păsări fără cap, cu aripile deschise pentru zbor, şi de care îşi leagă barca Sari când vine aici. Şade, deja, rezemată cu spatele de stânca aia, într-un picior, iar pe celălalt, îndoit de la genunchi, şi-l ţine în aer, deasupra apei, cuprins cu mâinile. Este ea însăşi o statuie: a plecării.

Aşteaptă. Pentru că singură nu poate să plece. Fără mine şi fără Şerban. Cum ar fi să plece Şerban cu ea, s-o însoţească până la coliba pescarului şi de acolo s-o ducă în oraş cu maşina, iar eu să rămân singură aici? Şi nu poate să plece decât aşa cum a venit: cu noi, împreună. Pentru că golful ăsta e ca o capcană. Nu se poate ajunge şi nu se poate pleca de aici decât cu barca aia prăpădită a lui Sari. Vreau să spun că nu se poate ajunge şi nu se poate pleca de aici decât pe mare.

(Cum poate un golf să n-aibă legătură cu uscatul? Aici simt nevoia să intervin cu detalii pe care Roua le ignoră. Într-adevăr, nu se poate veni în, şi nu se poate pleca din golf decât pe mare. Valuri de stânci, de mari pietre „rostogolite de un zeu capricios”, cum ar spune Magiru, taie orice drum de acces dinspre sau spre continent. Şi cine vrea să plece din acest golf, escaladându-le, trebuie să renunţe la orice calabalâc, să-şi asume riscurile, deloc neglijabile, de a traversa o mlaştină, care nu se ştie cât de adâncă e şi colcăie de peşti morţi, de lipitori, de şerpi, de crabi, de alge putrede, cleioase, exalând un miros imposibil de respirat. Şi asta pentru că mlaştina, înconjurând golful, comunică numai pe vreme de furtună cu Marea, în partea dinspre latura sudică a ţărmului, mult mai joasă, dar şi mai

îndepărtată. Şi trebuie, de asemenea, să înfrunte gorgane de gunoaie, cratere de gelatină, de meduze moarte, şi băltoace de păcură. Trebuie să suporte vreme îndelungată scrâşnetul nemilos al unui vast podiş acoperit cu scoici care îţi sfâşie nu numai nervii, dar şi încălţămintea până la carne... - Ozana Orghidran.)

Şerban se plimbă nervos, greoi, de la un capăt la altul al plajei. Din când în când se opreşte. Acum urmăreşte plictisit zborul lin, planat, al unui pescăruş care deodată coboară, se scufundă în albia dintre două valuri, îşi mişcă violent, sub apă, capul, se ridică şi bate repede din aripi - o clipă, şiragurile verticale de picături sunt corzile unei lire – îndepărtându-se cu un peşte argintiu în plisc. Nu se uită la mine. Deşi aşteaptă un semn. Să-i arunc, să zicem, mărăcinele ăsta în flăcări, cu care mi-aprind ţigara, în nisip, la picioare, şi în cele câteva secunde cât ar mai arde, el s-ar decide. Vrea să împartă răspunderea cu mine. Din laşitate? Dar de unde să ştiu eu că ar acţiona cum îmi convine? De asta mă tem. Deşi, capricios şi imprevizibil, dintr-o clipă într-alta, Şerban se poate decide şi singur. Şi de asta mă tem şi mai mult. Pentru că nu ştiu încă nici eu ce-mi convine. Pentru că, dacă vrea, Ozana îşi poate face oricând un aliat din acest bărbat atât de puternic, când este încolţit, şi atât de slab, aproape pierdut când totul depinde de el. Dar, poate că Şerban amână momentul deciziei din comoditate. Dacă plecăm acum, să-i dea satisfacţie Ozanei, trebuie să urce pe malul ăla foarte înalt, abrupt şi să aprindă un foc. Înţelegerea lui cu Sari. Fără să vadă focul, pescarul nu vine să ne ia cu barca. Şi dacă nu-l vede? Atunci, pentru Şerban, care-i obosit şi hărţuit – azi-noapte n-a dormit... -, urmează partea cea mai dificilă, trebuie să înoate, şi marea e neliniştită, până la coliba pescarului, şi de acolo să se întoarcă aici cu barca şi abia după aia...

Fumez, leneşă şi indiferentă, tolănită lângă ultimele pâlpâiri ale focului, aţâţat cu mărăcini uscaţi. Fumez şi nu mai aştept nimic. Sau aştept, pur şi simplu, să se decidă

într-un fel, fără mine. Ştiu, n-aş suporta ca ostilităţile să continue aşa la nesfârşit. Ştiu, acum sau mai târziu una dintre noi tot trebuie să plece. Dar acum nu vreau să fac niciun gest pe care mai târziu să-l regret. Nu vreau să am niciodată nici cel mai mic argument să-mi reproşez ceva, în favoarea ei, chiar dacă, după ce vom pleca din golful ăsta, nu ne vom mai regăsi niciodată în aceeaşi dragoste…

II

1

CÂND ACCEPT SĂ VIN AICI ÎN golf – urechea asta uriaşă, galbenă, de pământ, peticită de la un capăt la altul al pavilionului semicircular cu plăci subţiri de calcar, ziua deschisă spre zgomotele barbare ale mării, iar noaptea spre sunetele infinit mai delicate, imperceptibile, ale aştrilor –, nu mai am niciun motiv esenţial să vin.

Poate vechea mea naivitate, pe care nu găsesc un cuvânt mai precis s-o numesc altfel, de copil prea mult timp obişnuit să considere perfect ce spune şi mai ales ce vrea de la el un om matur – mă gândesc, evident, la Banu Magiru – este încă o dată cea care hotărăşte.

Dar dacă n-am niciun motiv însemnat să vin – şi, uite, după cinci zile petrecute aici, de ce să nu recunosc, mă simt destul de bine, ba chiar foarte bine –, nu înţeleg de ce am nevoie, să-l strig în gura mare, de un motiv limpede ca să plec?

Stau rezemată de stânca sub care îşi trage barca Sari, uimitoare stratificare de scoici mărunte şi albe, zidite de vii – nicăieri, în preajmă, nu se află un perete asemănător de unde să-mi închipui că s-a desprins – şi sunt gata să plec…

Stau rezemată, dar de fapt parcă sunt legată de stânca asta înaltă de câţiva metri despre care aş îndrăzni să spun că e un paralelipiped dacă n-ar avea o formă atât de ciudată: de flacără albă încremenită sau de creastă albă de cocoş. Laturile paralele cu marea îi reprezintă verticalitatea, iar cele ciopârţite, pe toată lăţimea ei, în douăsprezece trepte sau piscuri, depinde de unde le priveşti, sunt orientate parcă spre a urma, pe cer, drumul soarelui.

Şi uite, pot găsi, dacă vreau, chiar în stânca asta, în statornicia ei un motiv să plec. Mă nelinişteşte enigma ei; deşi sunt convinsă că nu e decât un monument al brizelor sărate şi, evident, al valurilor. Aud cum îmi zvâcneşte, la înălţimea frunţii, dunga aia mai întunecată săpată în piatră, semnul la care ajunge apa uneori în golf. Am astfel o dovadă că nicio mână omenească n-a trudit cioplind-o, ca stânca să capete semnificaţia unui simbol. Dar enigma ei nu se spulberă de îndată continuă să mă împresoare şi după ce îi arunc în faţă, ca o sfidare, gândul meu limpede.

Parcă ar fi un monument al dragostei lui Banu. Numai a lui. Exact aşa mă nelinişteşte dragostea lui faţă de care zadarnic procedez aproape întotdeauna raţional, începând prin a mă convinge, la lumina zilei, prin a avea certitudinea c-ar fi mai bine, nu numai pentru mine, să nu-l mai văd un timp, dacă vreau să-l păstrez ca prieten, prietenul matur care să m-ajute să mă despart frumos de adolescenţă, şi sfârşind, de nenumărate ori, prin a simţi nevoia sfâşietoare, implacabilă să-l revăd şi, învăluită subit de pasiunea lui, să bâjbâi în ceaţă pe un drum care nu duce decât spre casa lui.

Sau, dacă admit – cât de greu! — că între noi nu este decât dragostea lui; dorinţa lui, iar calma, dar capricioasa mea bucurie când mă constrânge să-l revăd, să-l caut c-o încredere nouă, c-un elan proaspăt nu se cheamă dragoste – cel puţin aşa susţine el cu o cruzime când glumeaţă, când patetică de aproape doi ani, reproşându-mi neputinţa de a

trăi un sentiment la fel de tulbure, de adânc ca al lui – şi dacă tot n-am acum un motiv, un singur motiv, şi plec, atunci, uite, pot spune că e de vină forma umbrei pe care stânca asta o aruncă pe nisipul umed al plajei! Acum.

Pentru că numai acum aproape că aud umbra asta cum se mişcă încet, îngrozitor de încet – sau aşa mi se pare; deşi eu nu mă grăbesc de obicei –, îmi lasă picioarele treptat inundate de lumină şi, în tăcerea dintre două valuri prăbuşite succesiv la ţărm, mi-arată cu vârful cel mai ascuţit ora dimineţii care poate şi trebuie să fie, dacă vreau eu, ora plecării…

2

DAR DE CE VIN AICI CÂND BANU se aşteaptă mai puţin să vin? Nu, evident, nu naivitatea, după ce în ultimul an mă răzvrătesc, mai poate fi cea care hotărăşte. Vin din curiozitate? Poate. Dar şi dintr-o nevinovată – nu e răzbunătoare! — plăcere de a-l contraria.

Orice împotrivire, sau nepotrivire între ceea ce presupune sau prevede el şi reacţiile mele, după ce în primul an s-a obişnuit să mă ştie cuminte şi supusă, îl derutează prea uşor… Şi nici măcar nu sunt vicleană sau perfidă. N-am niciun scop în afară, poate, de acela de a-i biciui comoditatea, suficienţa cu care uneori rămâne la aparenţe… Cum de nu pricepe? Sunt tunsă băieţeşte. Şi când vreau să-i arăt că nu mi-e indiferent, mă port ca un băiat, unul năstruşnic, mofturos. Mă port ca un băiat ciudat şi zăpăcit, am iniţiativa, îl trag de mânecă, cum s-ar zice. El însă nu poate trece, prudent, de aparenţe şi mă ţine, ursuz, la distanţă. Dimpotrivă, când mi-e cu adevărat indiferent – de obicei când mă obligă să ne întâlnim; e în stare să stea toată noaptea în parcul din faţa casei dacă nu ies la fereastră –, îl pedepsesc frumos folosindu-mă de un artificiu. Îmi pun peruca aia cu plete lungi şi prin asta ştiu

că sunt foarte aproape de imaginea lui secretă despre mine. Dar în loc să fiu tandră, voioasă şi supusă, cum se aşteaptă, sunt mai mândră ca oricând şi inaccesibilă…

Se înţelege, cu timpul plăcerea asta de a-l contraria - din surpriză în surpriză, încâlcit şi uimit Banu ajunge să nu mai ia în serios nimic – se întoarce împotriva mea. Lui îi sporesc neliniştea, dragostea; dar şi incertitudinile, suspiciunile. Iar eu nu mă apropii cu adevărat de şansa, scontată, de a scăpa de o stare sufletească amorfă, opacă, rar cutreierată de scântei de duioşie veselă şi spaimă.

Cu timpul, după îndelungi hărţuieli de care, răsfăţată şi rea, cum spune Banu, poate mă fac şi eu vinovată, dar şi terorizată de rigorile lui – ce-i drept, fermecătoare, explicabile prin achiziţiile lui de om matur, chiar dacă nu desăvârşit, oricum, deasupra înţelegerii unei adolescente – încep să admit, idee sugerată şi de drăceasca lui intuiţie, că n-a izbutit să clădească în mine conştiinţa că este cel chemat…

N-am vreun motiv special să cred asta. Dimpotrivă, nici mie nu-mi vine să cred că nu ştiu ce simt – ar însemna să-mi recunosc neputinţa şi de asta mă tem - în preajma unui bărbat ca el, chiar dacă nu frumos, oricum, puternic şi mândru ca un zeu. Este, poate, ceea ce simt stimă, admiraţie, recunoştinţă. Este mai mult dorinţa de a-l păstra ca prieten. Şi ce prieten inegalabil, îngăduitor şi îndatoritor poate fi uneori Banu! Dar dragoste?

N-am vreun motiv să cred asta; aşa cum n-am un motiv când accept să vin aici. Aşa cum n-am, sau aproape n-am niciun motiv acum când vreau să plec. Deşi, un motiv, unul imediat, am întotdeauna. În dimineaţa asta pot spune că vreau să plec, pentru că, şi e şi nu e adevărat, aştept de câteva ore ca Banu să-şi dea seama că ziua de 13 septembrie nu este şi nu trebuie să fie o zi indiferentă pentru noi. Aproape că-i şi sugerez, întrebând-o pe Roua la cafea, somnoroasă şi, e drept, cam la întâmplare:

— Ce zi e azi, Roua?

Şi Roua ridică din umeri; şi atunci el, opac, îmi răspunde:

— O zi oarecare.

Şi asta mai adaugă un argument convingerii că nici dragostea lui Banu nu mai este de mult perfectă. Or, pentru mine o dragoste dacă nu e perfectă, nu e dragoste! Cum de nu-şi aminteşte că pe 13 septembrie, exact cu doi ani în urmă, îi dau primul telefon, fără să-l cunosc, şi îi spun, ştiindu-l singuratic şi trist, că merită să afle că locuiesc şi eu în acelaşi oraş cu el?

3

DRAGOSTEA LUI BANU… DACĂ mai e nevoie de vreun argument…

Pentru că în clipa când zice că azi este „o zi oarecare”, împinge spre mine ceaşca de cafea aşezată pe lada încărcată cu sticle de apă minerală şi aud un uruit prelung, scrâşnit, îl aud şi acum, şi mă văd în ascensorul ăla care, cu nicio lună în urmă, la Iaşi, zboară cu mine singură şi furioasă – pe Banu îl las în hol –, la ultimul etaj al blocului turn.

Şi aud desigur – Banu mă urmăreşte până acolo sus, pe terasa blocului turn. Mă cheamă, gest vulgar, mişcare autoritară a unui deget. Mă ridic de la masa unde beau o cafea cu Sever, întâlnit din întâmplare, şi nu cum îşi închipuie el; ştiu, ce-i drept, că se află în Iaşi, în vizită la colegii de la „Alma mater”, dar nu-mi trece nicio clipă prin cap să-l caut. Mă îndrept supusă spre Banu care aşteaptă în cadrul uşii deschise… - şi aud, scrâşnit, cu ură, cuvântul - acela teribil, singurul, cu care mă neantizează: târfă!

Atât. Adică: te prefaci că eşti supărată, te desparţi de mine în hol, urci în lift, dar nu cobori la etajul unde se află camerele noastre, ci aici unde ai întâlnire cu Sever… Va să zică de asta ai insistat, în drum spre mănăstiri, să trecem prin Iaşi? Atât. Şi-mi întoarce spatele. Şi rămân siderată…

Lipseşte toată noaptea. Vine în zori şi-mi cere, la telefon, să fiu gata în cinci minute că plecăm. Şi nu pot, evident, să fiu gata în cinci minute şi nici nu încerc. Ar însemna să accept umilinţa ca o condiţie a înţelegerii dintre noi. Şi el pleacă şi mă lasă singură în Iaşi...

Şi uite, după întâmplarea asta mai accept să vin aici, în golf...

Cât timp, la început, cred că dragostea lui Banu există deplină, întreagă, fără nicio fisură, ca un lingou de metal, chiar dacă nu nobil, aproape că nu are importanţă cum se cheamă ceea ce simt pentru el...

Ceea ce simt însă când alerg la prima întâlnire cu Banu după interminabile, misterioase convorbiri telefonice şi nu avem încă, unul pentru altul, un chip, nu mai am şansa să simt, la fel de adânc şi de adevărat, în preajma lui, niciodată.

(Într-o agendă pe care o uită în mica mea cameră din Splaiul Independenţei – Mă transferasem deja la „zi", facultatea de Sociologie. Şerban îmi luase primul în serios ideea, după cele petrecute aici în golf, de a ne supune toţi trei unui test de sinceritate. Când i-am spus Ozanei, care până atunci a evitat să-mi dea un răspuns, că am deja caietul lui a cerut, fireşte, să-l vadă. I-am precizat că nu i-l dau să-l citească decât în schimbul „povestei" ei, fără de care nu-mi pot realiza ancheta. A refuzat, s-a supărat, dar până la urmă a învins curiozitatea. Venise să-mi aducă caietul cu aceste însemnări şi, înainte de a face „schimbul", a simţit nevoia să-l confrunte cu agenda... -, la data de 31 ianuarie 1972. Ozana îşi notează, într-adevăr, cu îndrăzneală şi maliţiozitate, poate şi pentru că abia îi murise tatăl şi are conştiinţa că-l necăjise şi chiar îl neglijase, împărţindu-şi timpul în mod cu totul nedrept şi net în favoarea lui Şerban: „Banu nu e nimic, nici măcar un simbol. Dacă am simţit ceva vreodată, dacă sufletul meu a tremurat vreodată, plăpând ca o hârtie japoneză, asta s-a întâmplat desigur atunci când alergam la întâlnirea cu o

Voce – ce altceva era, dacă nu-l văzusem încă? — singuratică, tristă, capricioasă, stranie, neliniştită, curajoasă, dreaptă, melodioasă, clară, frumoasă, nostalgică, dragă. Celălalt Banu, pe care-l cunosc mai târziu, n-a făcut altceva decât să ucidă încet şi sigur acest început de dragoste. Dorinţa apoi, el m-a silit, mi-am construit-o; nu se poate să fie de vină numai „neputinţa" mea, „infirmitatea mea psihică", cum sugerează el. Nici nu ştiu dacă s-a născut vreodată spontan. Era instrument, era joc, sau cum vrei să-i spui – discut cu mine însămi – El, celălalt Banu, a fost egoist şi laş, a fost nedrept şi nehotărât, şi laş şi mincinos şi doamne cât de laş"…

Dar părerea asta vine în contradicţie cu multe dintre opiniile ei exprimate aici, în altă parte. Ca să nu mai vorbesc de faptul că Ozana nu are niciodată curajul să-i spună asta lămurit, deschis, în faţă, lui Şerban Magiru… De ce? - Roua Caraoglu.)

În preajma lui Banu, datorită convingerii şi elanului cu care îmi vorbeşte, datorită firii lui ciudate de om care trece uşor de la o atitudine copilăroasă la alta autoritară, puţin pedantă şi rea, şi mai ales datorită acelui fel special al lui de a da o semnificaţie simbolică unui gest sau eveniment în aparenţă banal – de pildă, când ne aflăm sub un dud, pe o terasă şi-mi cade o dudă neagră în pahar, îmi spune că e o pedeapsă, a lui, pentru că nu-i spun adevărul; sau, în timp ce ne plimbăm şi descopăr un fluture ca o insignă pe reverul bluzei, el îmi spune că e o răsplată, a lui, pentru că sunt voioasă - trăiesc, la început, momente de bucurie adevărată, de fericire chiar; întreaga lui comportare mă sileşte într-un fel plăcut să mă simt vulnerabilă, adică să am nevoie de ocrotire, de tandreţe.

4

DESPRE BANU, CÂND ÎI DAU PRI-

mul telefon, nu ştiu nimic. Sau aproape nimic. Aud despre el, într-o după-amiază ploioasă de august, la Roua, unde împreună cu Dan Giuglea, Ghiocel şi câţiva adolescenţi, de curând absolvenţi de liceu, îi sărbătorim ziua de naştere.

Stăm la o masă încărcată cu mere mari, galbene şi sorbim rar din cupele mici un vin alb, catifelat, îngăduitor cu noi. Deodată îmi întorc capul spre fereastră şi văd un bărbat, nu-i desluşesc chipul, care se plimbă prin faţa casei, în ploaie. Ghiocel Ribidon tocmai ne anunţase publicarea în ziarul de a doua zi a unei poezii de Roua Caraoglu. Nimeni nu ştiuse până atunci că Roua scrie versuri. Explozie de „Aaa”-uri şi „Eee”-uri. Râsete, felicitări etc. De aceea, abia se aude soneria de la intrare. Dar nu se potoleşte bine entuziasmul zeflemisitor că, deodată, se deschide uşa şi apare mama Rouei ţinând în mâini, ocrotită de o peliculă de plastic, o superbă pană roşie odihnindu-se într-o călimară neagră, pătrată. Abia fusese adusă, probabil de bărbatul văzut pe fereastră, pentru că scapără de picături de ploaie. Se declanşează un vacarm! Eu mă reped prima şi i-o smulg din mâini. Alţi câţiva, printre care şi doctorul Giuglea – acesta cred, nu vreau să fiu răutăcioasă, pentru că mai găseşte un pretext să se apropie de mine, ba chiar să mă îmbrăţişeze, pentru că mi-ascund mâinile, în care ţin pana, la spate –, năvălesc spre mine strigând că vor s-o vadă şi ei. Numai Roua aşteaptă liniştită. După ce ne mai potolim, o cere şi ea. Pana e într-adevăr frumoasă. Are în vârf, montată de o mână dibace, o peniţă subţire şi lungă, de aur. Călimara conţine o cerneală ciudată; e transparentă. Dar în contact cu hârtia, devine imediat de un albastru violent, culoarea penelor de păun pe care le văd acasă la Banu, mai târziu, când îi fac prima vizită. După ce o priveşte răsucind-o pe toate părţile, până când la un moment dat este gata s-o scape din mâini şi varsă câteva picături pe rochie, dar fără să se păteze – de unde înţeleg că misterioasa cerneală nu-şi capătă culoarea decât pe hârtie –, Roua o aşază ca pe un trofeu de preţ în mijlocul

mesei.

Curios este că nimeni nu întreabă cine a adus pana. Se alunecă repede într-o discuţie despre felul cum se poate caracteriza un om făcând un dar. Doctorul Giuglea, ca să ne amuze, ne spune o poveste cu un turc ciudat, unul Ali Bechir, care lucrase un timp la depozitul de cărţi al Centrului de librării din Constanţa, celebru prin zgârcenie. După ce suportă o intervenţie chirurgicală - era, de altfel, un om harnic şi se repezea deseori să ridice baloturi de cărţi care-i depăşeau puterile; de aici şi hernia –, cam la o săptămână, mulţumit că se simte bine, Ali îi face o vizită doctorului:

— Vrem să dau la tine ceva.

— Nu-mi trebuie nimic, Ali.

— Eu insist la tine, bre. Îi strălucesc ochii de bucurie, îşi frământă mâinile la spate.

— Nici nu vreau să aud, Ali…

— Dau la tine, bre, ceva bun. Şi întinde mâinile, căuş, în care se leagănă, răsfăţată, ocrotită cu o infinită grijă, de parcă ar fi cel mai de preţ dar din lume, o portocală.

Ajunsese atât de zgârcit, încât aduna sforile, galbene, roz, verzi, albastre, roşii, cu care erau legate pachetele de cărţi. Aveai o sfoară? Te duceai la Bechir şi-i spuneai:

— Uite o sfoară, Ali.

— Mulţumesc, bre, ajută Alah la tine. Şi mai să-ţi sărute mâna pentru o sfoară prăpădită… Nu se ştia ce face cu ele. Până într-o zi, când îl caută un prieten acasă - lipsise câteva zile de la serviciu şi asta nu i se întâmplase niciodată, stătea în baraca lui de la marginea oraşului – împinge uşa, care nu e încuiată şi constată că se spânzurase de cârligul becului cu o funie împletită din sforile astea multicolore.

Povestea, până la urmă, ne întristează. Şi Ghiocel simte nevoia să intervină:

— Dar ce v-a apucat? Aici e „sărbăutoare”, – zice el, stâlcind uşor cuvântul şi încercând să facă un calambur - sau priveghi?

Dar nimeni nu râde. Roua iese brusc din cameră trântind uşa, crezând că doctorul Dan Giuglea, cu povestea lui, încercase să-şi bată joc de gestul bărbatului necunoscut care-i trimisese de ziua ei o pană roşie...

5

PESTE CÂTEVA ZILE, MAI PRECIS pe 29 august, Roua mă cheamă la ea acasă. Fusesem într-un tur de recunoaştere în ziua aia la Dulceşti, un sat de pe malul mării, unde urma de la 15 septembrie să lucrez ca suplinitoare la catedra de franceză. Mă primeşte veselă în aparenţă, ciripitoare. N-are ceva special să-mi spună. Mă sâcâie cu întrebări anapoda. Dacă îmi place de Giuglea, ce cred despre Ghiocel, ce trebuie să facă o fată când nu ştie dacă iubeşte un bărbat, iar el simţind asta, o provoacă, şi, demonstrându-i că nu este chemat, se retrage, pleacă pur şi simplu. Îi explic, firește, că depinde de cine e bărbatul. Şi ea drept răspuns îmi arată o scrisoare. Pe masă mai sunt şi alte scrisori acoperite cu acelaşi scris foarte mărunt, dar clar, uşor de citit. Mă uimeşte, de la început, tăietura frazei, personală, viguroasă, incisivă. Iată un mic citat dintr-o scrisoare care se voia ultima: „înţeleg cât se poate de limpede că suntem stăpâniţi, deopotrivă, mai degrabă de orgoliu decât de dragoste, şi de aceea, înainte chiar de a începe cu adevărat să ne cunoaştem, să punem capăt unui joc care are nevoie de învinşi şi învingători, şi care în loc să ne aducă bucurie ne aduce tristeţe...”

— Îmi place, îi spun. Dar este, într-adevăr, prea mândru. Cred că ar merita o lecţie.

Îi răspundem împreună. La fel de sever. Apoi citesc şi alte scrisori.

Ştiu şi acum pe de rost un fragment:

— „Te iubesc, Roua, cu deznădejde, pentru ochii tăi negri şi obosiţi, pentru aleea din curte, străjuită de cârciumărese,

unde îţi cântă, şi în absenţă, paşii, pentru gangul casei, rece şi sărăcăcios care păstrează fantomele trupului tău, cu vârsta mereu altele, pentru cele patru ferestre cu jaluzele verzi ale camerei tale, în care rulează în fiecare seară filmul escapadelor tale de peste zi, pentru mama şi bunica ta, cărora le las, pentru tine, bileţele pline de reproşuri…”

La plecare, Roua mă uimeşte, oferindu-mi un pachet cu toate scrisorile:

— Ştiu că vrei să le citeşti acasă, în linişte…

Nu le refuz, bineînţeles. Când desfac pachetul, acasă, găsesc printre scrisori şi pana aia roşie şi asta mă face să înţeleg mai limpede de ce îmi spune, pe aleea străjuită de cârciumărese, pe un ton foarte ciudat, de parcă încheiasem o afacere:

— Dar pe doctor te rog să-l laşi în pace!

(E aici probabil o mică inexactitate. Roua afirmă că Ozana îi ia scrisorile, iar Ozana că Roua îi dă aceste scrisori şi că prin asta îşi plăteşte rugămintea de a-l lăsa pe doctor în pace. Care o fi adevărul? - Şerban Magiru.)

Pe doctor nu este nevoie să-l las în pace, pentru că un timp nu-şi mai aminteşte de mine. Dar pe Banu. Cum îi spun din prima clipă în loc de Şerban, îl caut peste două săptămâni la telefon. Acasă. Vreau să-i spun cuvinte frumoase, concepute ca un balsam care să-i facă mai suportabilă singurătatea aspră de bărbat care abia eşuase în dragostea lui pentru Roua. După o degringoladă de vorbe scăpărătoare, de spirit, care nu te ocolesc, când ai avantajul de a nu vedea în carne şi oase persoana cu care vorbeşti, şi de care râdem amândoi cu poftă, discuţia ia repede un aspect mai romantic, inevitabil:

— Cum te cheamă, Râset Cristalin?

— N-am nume. Sunt o parte din sufletul tău. De care ai uitat. Locuiesc acolo, pe un nor albastru.

— Bine, dar pentru ce mă cauţi?

— Se adună uneori în preajma unui bărbat singur nişte tristeţi şi nostalgii în tovărăşie şi atunci el îşi doreşte mai

mult decât orice ca necunoscutul din el să prindă glas. Sunt glasul tău. Tu m-ai chemat.

Partea asta mai ales, finală, a discuţiei, acum mi se pare destul de artificioasă, sentimentală. Sper că o reproduc întocmai. Pentru că deşi este atât de copilăroasă, sau tocmai din cauza asta, ea poate fi o dovadă a ghidului curat cu care îi dau acest telefon. Roua, probabil, nu m-a iertat niciodată! Dar dacă ar şti cât pledez, în convorbirile următoare, mai puţin confuze, dar nu mai puţin misterioase, având în vedere că nu ne cunoaştem, pe care Banu acceptă să le continuăm, dacă ar şti cât lupt spre a-i reîmprospăta dragostea pentru ea – treptat, îi spun câte ceva despre mine, şi el, la un moment dat, intuieşte foarte clar, nu ştiu de ce, că suntem prietene – ar înţelege altfel scopul, cel iniţial, evident, cu care îi dau acest telefon…

6

NU MĂ GÂNDISEM NICIO CLIPĂ că nu se poate să vorbeşti cu cineva, care n-are un chip pentru tine, atât de mult la telefon fără să vină un moment când trebuie să-l cunoşti. Apare mai întâi spaima. Dacă emoţia cu care abia aştept să vorbesc cu acest necunoscut se cheamă dragoste? apoi spaima se schimbă în dorinţă, în sete de certitudine. Trebuie să-l văd! Să străbat drumul de la iluzie la realitate. Deşi, în privinţa asta, mă tem puţin… Oare „nu poţi iubi un om decât dacă-şi ascunde faţa?” Să fie suficient „să-i vezi chipul ca dragostea să dispară pe loc”? Începem prin a ne îndoi unul de existenţa celuilalt. El îmi cere un semn, o dovadă că respir, că sunt o fiinţă reală. I-l trimit sub forma unei cărţi de vizită cu un nume fictiv. Îi scriu pe verso cu „carioca” verde: „În semn că ea există, împotriva voinţei mele, într-un spaţiu şi un timp binevoitoare cu noi toţi, dincolo de realitate”. Apoi mă întreabă la primul telefon pe care i-l dau, dacă există vreo

pictură cu un chip de fată care să-mi semene. Da. Există. Să caute o reproducere după un tablou de Renoir, care se cheamă „În timpul verii”. Caută câteva zile şi nu găseşte nicio reproducere, deşi are, după cum constat după aceea, o întreagă bibliotecă cu cărţi de artă. E necesar să-i trimit chiar eu reproducerea respectivă; pentru că, de fapt, nici nu ştiu dacă este după un tablou de Renoir. Reprezintă o fată aşezată comod pe un scaun – în spate, frunzişul unui copac – cu mâinile, una peste alta, în poala fustei cu multe pliuri. Atitudine calmă, de abandon, de lene chiar. Decolteul bluzei albe n-are ce să descopere; fata are sânii mici, pe jumătate ascunşi şi de pletele lungi. La chip, mai ales, îmi seamănă: fruntea înaltă, ochii mari, iscoditori, melancolici, sprâncenele, ca ale mele, ridicate mult deasupra orbitelor, groase – eu a trebuit să le răresc cu penseta pentru a le aduce la linia ceva mai fină de azi –, lăsând între ele şi pleoape spaţii libere, ca două aripi albe, deschise de zbor, iar gura aproape mare cu buze ferm conturate.

Ochii acestei adolescente, trădând emoţia de care e cuprinsă, poate pentru că-i pozează pictorului, în ciuda faptului că întreaga ei înfăţişare respiră odihnă, sunt însă saşii. Nu altfel sunt ochii mei într-un moment de tensiune sufletească. Acum nu mai are rost să-ascund asta…

7

BANU ÎMI DESCOPERĂ ACEST DEfect abia anul trecut, când, la câteva săptămâni după ce iese din spital, luăm masa la „Cherhana”, pe malul lacului Siutghiol. Venim aici de la solar numai noi doi; nu ştiu cum ne rătăcim, pe plajă, de Roua şi de doctor. Bem vinul nostru, ca de obicei, o fetească de Cotnari, un demisec, şi mâncăm fille de şalău pane, foarte bun, stropit din belşug cu lămâie. Dintr-un difuzor prăpădit curge şi ne învăluie o melodie. Câteva cuvinte: „Mi stringero a suo corpo, Mi

donava la suo bocca, Mi diceva: sono tuo”… Vocea: Celentano. Mi-amintesc totul cu precizie, pentru că este una dintre după-amiezele când mă simt foarte bine cu Banu, când trăiesc euforia unei înţelegeri depline cu el. Tăcem, într-un decor lacustru, sorbim puţin vin, fiecare ridicând paharul când celălalt îl coboară, îndeplinim parcă un ritual. Şi ne privim drept în ochi, îndelung, stăruitor, dar fără crispare, chiar cu o anumită bucurie a unui plonjon în gol, cu senzaţia că putem în acelaşi timp să stăm comod în fotolii, ca nişte spectatori, şi să asistăm la giumbuşlucurile, la tumbele noastre, invizibile pentru alţii, într-un spaţiu imponderabil. Sunt foarte emoţionată şi deodată Banu îmi apucă mâna şi mi-o strânge cu putere tocmai când vreau, obosită, să-mi aplec privirea, şi-mi spune:

— Rămâi aşa, nemişcată, te rog!

Continui, deci, să-l privesc, puţin descumpănită, întrebătoare.

— Dar când te emoţionezi eşti saşie, draga mea! Cea mai frumoasă fată saşie din lume!

Ce spaimă! Observase în sfârşit! Dar spaima mea de îndată amplifică, paradoxal, în loc să diminueze, ceea ce simt pentru Banu! Pentru că el se lansează repede - pasiunea lui de a scoate simboluri din aproape orice - într-un discurs despre ochii mei saşii. Îmi vine să cred că datorită lui sunt aşa. Se arată bucuros că este stăpân pe un secret teribil. Descoperirea lui echivalează cu semnificaţia predestinării dragostei lui pentru mine. Numai cei care au dreptul la dragostea mea, să reţin asta, primesc şi puterea de a descoperi acest defect fermecător, sublim, conchide el. Pentru acest discurs, mă ridic, cu mişcări leneşe, parcă înotând, mă aplec peste masa cioplită grosolan, dintre noi, şi deodată, pe terasa mirosind a peşte prăjit şi a mujdei de usturoi, plină de lume zgomotoasă, că abia se mai aude apa lacului clipocind, dedesubt, încolăcindu-i stâlpii de lemn, îl sărut lung pe gură. Poate că e dragoste ceea ce simt acum pentru Banu. Dar mai târziu…

8

CU TOATE CĂ-MI SEAMĂNĂ, FATA pictorului necunoscut – mă întorc la perioada telefoanelor – în esenţă are ceva fals, ceva care în orice caz o deosebeşte de oricare fotografie de-a mea, ca să nu mai vorbim de ceea ce sunt eu în realitate, în carne şi oase, eu cu zâmbetul meu, eu cu gesturile mele, eu cu tăcerile mele, în prezenţa cuiva. Este ceea ce îmi spune şi Banu într-una din convorbirile noastre. Simte nebuneşte nevoia de a mă vedea. Nici eu nu trăiesc mai puţin intens aceeaşi dorinţă. Cum să mă mulţumesc numai cu umbra, cu silueta lui de atlet – cu un mers surprinzător de elastic, chiar elegant pentru o masivitate ca a lui, impresionantă – văzute, de la distanţă, prin fereastră, în seara aia ploioasă când Roua îşi sărbătoreşte ziua de naştere? Aşa că hotărâm să ne întâlnim în holul Teatrului din Constanţa, în pauza unui spectacol. Se joacă „Raţa sălbatică”. Mă gândesc, la început, cu o minte mai limpede decât a lui, să-i propun să ieşim în holul pustiu chiar în timpul spectacolului pe o replică, de pildă când Hjalmar zice: „Uneori e bine să te scufunzi în adâncurile întunecate ale existenţei…” Singuri în hol, ar fi fost uşor să ne cunoaştem sau să ne recunoaştem. Dar las totul cum stabileşte el: să ne vedem în pauza dintre actul I şi II. Lui îi este suficient amănuntul că voi fi îmbrăcată în alb. În pauză, învălmăşeală, cum e şi firesc. Umblu zăpăcită şi descurajată printre spectatori, mai mulţi ca oricând, care, ieşiţi în hol, se strâng în grupuri şi formează un întreg labirint viu. O clipă am impresia că-l zăresc. Dar îmi scapă imediat. În afară de asta observ că mai sunt şi alte fete îmbrăcate în rochii albe, ceea ce îl lipseşte şi pe el de şansa de a mă identifica. E un eşec, din care, evident, la primul telefon pe care i-l dau a doua zi, el se pricepe să scoată cele mai tragice semnificaţii simbolice.

Descurajarea lui, probabil, mă determină – şi eu nici măcar nu pot suporta în sine ideea eşecului, a neputinţei, sau a umilinţei şi cu atât mai puţin ideea de a fi chiar eu sursa lor – să iau o hotărâre:

— Ne vom vedea chiar azi.

— Unde?

— Imediat. În după-amiaza asta.

— Unde?

— Nu-ţi pot spune decât că trebuie să stai liniştit acasă şi să aştepţi. Vei afla la timp.

Nu ştiu dacă înţelege ce vreau să-i spun. Sunt deja îmbrăcată. Port un costum din stofă albă, jachetă şi pantaloni lungi, mult evazaţi, tiviţi cu şnur roşu. Arunc o privire păsărilor croşetate chiar de mine, tot cu şnur roşu, subţire, în dreptul fiecărui buzunar al jachetei. Învrednicesc cu o privire şi paletele, cu pensule, grele de toate culorile, ţesute lateral, în exterior, deasupra manşetei pantalonilor. Îmi strâng cu grijă ciuful rebel, ondulat, tăiat scurt, şi îmi fixez peruca foarte lungă, bogată, care îmi dă un aer romantic. Îmi umezesc puţin buzele. Mi-arunc pe umăr traista împletită din funie roşie, groasă şi cobor repede să iau un taxi. Exact la ora 17 mă aflu în faţa micii citadele a lui Banu, îmbrăcată în iederă, care are o intrare cu vitraliu, pictat în culori explozive, din strada Karatzali.

III

1

UN NĂVOD? DA, UN NĂVOD. ÎL, trag, abia îl trag din apele golfului. Un năvod de umbre. *Din umbre?* Da, dar şi încărcat cu umbre. Cu umbre de lucruri, agere, negre, licăritoare, cu imagini care reţin traiectoria

unui gând, a unui sentiment. *Şi cuvinte?* Şi. Un năvod care acum, uite, e în flăcări: umbre şi imagini se zbat ca nişte peşti argintii cu spinările albastre. *Astea sunt detalii de care începe să-mi fie greaţă.* Nu văd de ce. *Pentru că încearcă să dea unei metafore false fardul credibil al autenticităţii. Sărăcesc, nu îmbogăţesc adevărul. Uite, în cazul nostru, dacă peştii sunt umbre de lucruri sau imagini, înseamnă că au o viaţă aparentă, n-au consistenţă, nici pondere. Şi deci, despre un năvod de sau din umbre, încărcat cu umbre* şi *imagini nu poţi spune că „abia îl trag”. Iar dacă peştii ăştia sunt şi cuvinte, n-au nici formă, nici culoare. Şi atunci chiar dacă presupui că tragi un năvod trebuie să admiţi că îl tragi gol sau „plin” cu peşti nevăzuţi. Şi apoi, dincolo de falsitatea sau adevărul unei metafore există adevărul realităţii. Apele nu sunt ale memoriei, sunt totuşi ale golfului. Şi nu există niciun năvod. Nu faci, în dimineaţa asta, decât să priveşti, căzută jumătate pe plajă, jumătate în apele golfului, umbra, stejarului ăla moţat de pe creastă.* Poate, dar asta vreau eu să văd. *Ce orgoliu!* De fapt, nu, nu vreau, ci asta văd.

Este vorba de un joc. Mi se întâmplă când sunt singur: îmi place să întreţin spectacolul subtil, cu măşti, al aparenţei lucrurilor. Ca atunci când privesc insistent, îndelung mozaicul din baie: îngrămădirea aia de pietre mărunte, albe şi negre, de forme încremenite într-o ordine care nu este decât a hazardului. Şi izbutesc să distrug această ordine pentru a introduce alta, a fanteziei. Aici răsare un cap de clown care se strâmbă, cu limba scoasă, la mine. Dincolo descopăr un cal cu joben care suge cu paiul dintr-o sticlă de pepsi-cola, sprijinit cu picioarele din faţă pe tejgheaua unui bar. Dincolo, o jumătate de femeie îşi dezveleşte pulpele, stând picior peste picior; cealaltă jumătate, de la şolduri în sus, lipseşte. Şi aşa mai departe.

Da, un joc... Dar acum nu eşti nici singur şi nici măcar împăcat cu ce ţi se întâmplă. Eşti dimpotrivă furios că Ozana vrea să plece, iar la Roua te întrebi dacă te mai poţi

întoarce. Şi între prietenia uneia şi dragostea alteia se întâmplă să ţi se pară că este exact invers ce aştepţi tu de la fiecare... Iar ordinea pe care o introduci dincolo de forma, de carapacea lucrurilor nu este numai a fanteziei, ci şi a spaimei de a înfrunta realitatea. Îţi închipui că tragi un năvod. Uiţi, deci, că nu faci decât să priveşti umbra stejarului şi, implicit, te sustragi clipei când Ozana vrea să plece iar Roua ţi-aşteaptă decizia. Din laşitate. Vrei să nu iei parte la un deznodământ care ameninţă să-ţi fie nefavorabil. Dar memoria te hărţuieşte: şi aşa-zisul năvod, uite, e plin de toate cuvintele şi imaginile care nu-ţi vorbesc insistent decât despre Ozana şi Roua. Nu este adevărat; eu asta văd: un năvod de umbre pe care îl trag. Repede, oho, deşi încet. Foşgăind de solzi. Cuvintele n-au solzi? Cele dovedite găunoase, fără sevele sufletului. Straturi de rugină şi de mâzgă. Dar imaginile, sentimentele? Şi ele: sila şi indiferenţa în straturi. Trag un năvod şi stârnesc o învălmăşeală de solzi ruginii, argintii, albaştri...

2

ALUNEC LENEŞ – PAŞI IMPONDE-rabili, aproape fără să ating nisipul – de la un capăt la altul al plajei, urmând linia aia sinuoasă care desparte nisipul umed, rece, lins de valuri, de nisipul fierbinte, ronţăit de soare. Mă aflu exact la mijlocul distanţei, de-a lungul ţărmului, dintre Ozana şi Roua. Fragmente, amănunte din viaţa, din alcătuirea golfului: stâncile, lanul de stuf verde, baloanele de puf de păpădie, tufele răzleţe de flori galbene de pojarniţă, grămezile de scoici negre şi albe, cei câţiva crabi mici şi roz care-mi răsar pe neaşteptate în cale îmi strigă în faţă vina de a fi nehotărât şi laş.

Ca să scap de această intimitate ostilă, e de-ajuns să-mi fixez îndelung privirea asupra unui detaliu. Să zicem, asupra focului care-n dimineaţa asta mai arde încă. Caut

dincolo de flăcări, îndelung, o zare... Ca-n prima noapte petrecută aici, în golf... Şi deodată mă trezesc undeva în munţi, pe culmea Zamorei. Focul se preschimbă într-un pârâu subţire. Stau pe un mal şi privesc la celălalt mal. O creangă de mălin îmi biciuie faţa cu muguri de frunze, migdalaţi ca ochii Ozanei. Dar nu la Ozana vreau să mă gândesc. Şi tac şi pârâul ţipă, mă muşcă de glezne. Şi tac şi nu înţeleg de ce mă îmbie fagul cu lalele ghimpoase care şi-au scuipat de mult fructele. Şi tac şi tace şi buburuza din palmă, învelită în armura ei neagră, lucioasă. Şi tac, şi ea scoate aripi mai gingaşe decât petalele ghiocelului sălbatic, mai albe decât obrazul pe care şi-l arată din întuneric sânii Ozanei. Dar nu la Ozana vreau să mă gândesc. Stau pe un mal, şi sunt gata să trec pe celălalt mal. Dacă nu sunt atent, cad în ei. Un mal mişună de râme, de lăcuste, de furnici, e survolat de vrăbii. Celălalt e negru, pustiu, măturat îndelung de ape sau de foc? Stau pe un mal şi-o ţin de mână pe Roua. Dar ce caut cu ea aici, în munţi, unde n-am fost decât cu Ozana?

Stau pe un mal; asta, da. Pârâul de foc pornind de sub şopronul lui Il, de pe dealul galben, curge, îşi face loc şerpuind, sâsâind roşu printre pepenii verzi, îi lasă să sugă cu lăcomie seve proaspete şi să doarmă ascunşi sub frunze mari, adânc crestate, nu se ia la întrecere decât cu vrejurile lor târâtoare: cine ajunge mai repede pe plajă? Pârâul ajunge, dar nu încremeneşte speriat în faţa valurilor, se ridică deasupra lor şi nu se opreşte decât în preajma bărcilor care se întorc din larg. Pe plajă nu se vede de aici de sus nimic? Poate. Dar eu le ştiu acolo în ceaţă adunate toate femeile satului. Unele îşi ţin copiii mai mari în spinare – să vadă ei înaintea lor –, altele călări pe cai, unele, în genunchi, legănându-şi în ritm cu valurile copiii prea mici, toate aşteptând să li se întoarcă bărbaţii.

Asta da; cât mai stau pe un mal şi nu trec pe celălalt, rămân în puterea copilăriei. O ţin de mână pe Roua... Eu sunt băiatul cu o felie uriaşă de pepene în mâini. Muşc din

ea şi privesc marea, aştept şi eu pescarii, ca femeile, cu gemetele, în urechi, venind de sub şopronul lui Il, ale fierului încins şi silit să ia o formă, să accepte, pentru a deveni util, un chip. Nu, de data asta n-am fugit de la şcoală. Sunt în vacanţă. Uite, acolo, nu prea departe, e satul Năvodari. Nu l-a înghiţit încă oraşul şi nici Uzina de superfosfaţi şi acid sulfuric nu există încă. Ea, Roua, abia dacă s-a născut. Este roşie şi urâtă şi ţipă de i-a îngrozit pe toţi în casa aia cu multe ferestre din strada cu nume de împărat şi filosof roman…

De ce vin aici să-l văd pe unchiul Il? Nu pentru că nu-mi place să învăţ. Îmi place cum scârţâie creta pe tablă sau vocea învăţătorului Coconcea mai ales când îmi cere, mereu încruntat, dar sigur că n-o să-l dezamăgesc, să rezolv problema în faţa căreia clasa e neputincioasă. Mama, dacă nu se ridică împotriva mea cu furia, agresiunea inocenţei – nu cred să fi rămas vreun cuvânt sau gest de-al meu, necuviincios, nepedepsit! — şi mai ales după ce mă „ascultă” ea, înaintea lui Coconcea, îmi spune când o rog să mă lase să mă duc la unchiul Il:

— Du-te, deşi mă mir ce tot cauţi acolo. Nu te duci tu numai pentru fierăria lui. Mai e şi bostănăria…

Şi asta aşa e.

Tata nu zice nimic. Pentru că el, când abia trec în clasa a doua, pleacă undeva departe, într-un sat de pe malul Dunării. De ce s-o fi dus el într-un sat de oameni străini când aici, în satul lui Il, îi cunoaşte pe toţi, cei mai mulţi îi sunt rude? Aşa mă întreb cu mintea mea de atunci. Pleacă, şi patru-cinci ani aproape că nici nu-l văd. Vine rar noaptea acasă şi pleacă tot noaptea grăbit de parcă ar arde mereu ceva în satul ăla şi ţăranii ar fi, fără el, în mare primejdie. Descopăr într-o noapte, când mă scol buimac să beau o cană cu apă, sau mi se pare că descopăr, pe masă, în porthartul lui un pistol… Dar nu-mi închipui - deşi e revoluţie, nu?; iar tata îi reprezintă puterea acolo… - c-ar fi în stare să-l folosească. Aşa cum îl ştiu: mărunt, voinic, cu o

faţă rotundă de om cu stomacul sănătos, cu ochii mici, căprui, îngropaţi sub o frunte înaltă - în război îi cade părul, părul lui negru şi ondulat, mama îmi zice, şi când se întoarce aproape să nu fie recunoscut - e mai degrabă dispus să râdă, să facă o glumă decât să ajungă la o înfruntare pe viaţă şi moarte. Cu cine? Asta nu ştiu. Ştiu însă că, dacă trebuie să stea în satul acela, trimis ca pe front, eu aici n-am tată. Şi mă simt singur… Când îmi spune bunul Coconcea, într-o zi, să vin cu tata la şcoală, pentru nu ştiu ce năzbâtie, iar eu îi răspund că „tata nu e acasă”, colegii râd şi mă aleg cu o pedeapsă pentru că aş fi vrut să-mi bat joc de învăţător. Şi mă simt şi mai singur când sunt nedreptăţit. Înţelege Roua?

Pentru asta mă duc să-l văd pe Il. Dar nu numai pentru asta. De fapt, dincolo de absenţa tatei, de bostănăria şi farmecul lui Il, oricât nu m-ar crede mama, mă duc în primul rând pentru fierărie. Îmi place că Il mă ia în serios şi de cum intru pe uşă mă pune la treabă. „Ia mai mişcă foalele alea puţin, ia adu tu un coş de cărbuni, ştii unde sunt, în pivniţă, pe stânga. Ţine aici de fierul ăsta, cu cleştele, pe nicovală; dar ţine-l bine…” Şi eu strâng din dinţi şi-l ţin cu amândouă mâinile şi privesc cu un fel de spaimă amestecată cu bucurie cum sar scânteile din bucata de fier înroşit pe care Il o loveşte nemilos cu ciocanul… Şi tot aşa până seara când ies să aştept cu femeile pescarii şi las uşa deschisă de la fierărie pentru ca pârâul de foc să le-arate calea. Stăpânit de o mare bucurie.

Bucuria asta intensă, vie, răscolitoare poate Roua să-mi spună ce este? Mândrie. Până la mândrie mă ridic şi acum când o ţin de mână şi vreau să trec pe celălalt mal. Deşi mă despart de copilărie. E o bucurie mai matură, înţeleaptă. Iată-l pe Il. E bătrân, dar tot ţeapăn. Stă cu braţele încrucişate. Ne aşteaptă. Noi suntem pescarii de duminică. Şi femeile astea, ieşite la gard, ne aşteaptă; aşa cum ne-au aşteptat puştanii ăştia, băieţii ăştia care ne însoţesc. Câţi sunt? Treizeci-patruzeci, sau exagerez? Mulţi, nu? Ne-au

scos maşina – era să spun barca – împotmolită pe drumul ăla sfârtecat de tractoare… Au ridicat-o, au luat-o pur şi simplu pe sus şi acum ne însoţesc, cu ea pe braţe, până la casa lui Il. Ştie Roua cine sunt? Sunt toţi din neamul meu; numai dinspre partea tatei: veri de toate nuanţele, nepoţi, strănepoţi, cumnaţi, cumnate sau cum vrea să le spună, pentru că nici nu mai ştiu ce rude sunt cu mine. Este în ceea ce simt eu acum o fărâmă din mândria lui Il. Pe toţi i-a îndatorat muncind. Le-a împărţit pământul din preajma fierăriei, i-a ajutat să-şi ridice casele. I-a ţinut pe lângă el. Numai tata i-a scăpat. Şi e singur. Şi eu. Şi sunt singur…

Şi acum, dacă tot trecem pe celălalt mal al pârâului de foc, înainte de a-l îmbrăţişa pe Il, nu vrea Roua să mai arunce o privire Mării? Nu vede nimic? Trebuie să-şi imagineze. Acolo în adâncuri, nu departe de ţărm, se află cel mai modest şi neobişnuit muzeu din lume. Acolo, înfipte în nisipul din adâncuri, stau înşirate, într-o ordine desăvârşită, stau cuminţi cele mai multe dintre obiectele de fier care au ieşit din mâinile pricepute ale lui Il: puzderii de cârlige şi de cângi de tras peştii mari când se zbat în năvod şi ameninţă să-l rupă, platoşe şi ciocuri de barcă, ancore, mai ales ancore de toate formele şi mărimile rămase înţepenite între stânci, toate vorbind despre lupta lui Il de o viaţă, care nu l-a pus, totuşi, niciodată faţă în faţă, cu marea… Şi încă ceva, acum când trecem pe celălalt mal şi Il se apropie să ne îmbrăţişeze, înconjurat de tot neamul Magirilor, să se uite Roua stăruitor în ochii lui mici şi verzi, de un verde galben cum e coaja de pepene copt; n-o să descopere nimic, nicio umbră care să-i vorbească despre singurătate sau teamă de moarte… Dar ce caută Roua cu mine aici unde n-am fost decât cu Ozana?

La o parte cu munţii, cu pârâul de foc şi fierăria lui Il, la o parte cu Ozana! Suntem aici, numai eu şi Roua, în golful pe care îl descoperă doctorul Giuglea. Şi golful se deschide ca o gură uriaşă de balaur să muşte din trupul mării. Şi Roua e goală. Dar nu e adevărat; eu n-o văd niciodată goală pe

Roua. Şi gura de balaur a golfului se deschide şi-mi spune, tunând: „ce dacă! O vezi acum”. Dar nu e adevărat! Şi balaurul izbucneşte în hohote de râs. Şi eu cu un gest îl fac să redevină ceea ce este: un ţărm indiferent de piatră. Suntem, ca la început, numai eu şi Roua, îmbrăcată în rochia ei neagră... înotăm în aerul golfului. Îl străbatem cu mişcări încete care îşi uită pe drum traiectoria. O privesc. Părul îi cade negru pe frunte şi pe umeri. Ca un coif de războinic. Are buzele roşii, acum deschise anume pentru a spune ceva; ştiut numai de ele, soarelui care dispare undeva, departe, în valuri. Şi eu tac vrăjit, intimidat, şi Roua tace. Nu-mi rămâne decât să mă grăbesc, să dau – Roua să continue să înoate cu aceleaşi - mişcări leneşe – de câteva ori târcoale golfului şi când mă întorc lângă ea să mă simt mai liber, mai dezinvolt, pentru că oboseala ia locul emoţiei. Îmi închipui că dau târcoale golfului, fireşte; şi acum înot liniştit alături de Roua, care, între timp, a ajuns deasupra lanului de stuf. Ne îndreptăm spre largul mării, înotăm în aerul de deasupra valurilor. Plutim. Ar trebui să am curajul să fac un gest oricât de banal, la îndemâna oricui, de pildă a lui Ghiocel Ribidon, şi simt că sunt ridicol pentru că vorbesc despre curaj, curajul de a-i prinde mijlocul subţire, fragil şi să înot calm, în continuare, prin aer, numai cu o mână, fără să îmi pese de ceea ce ar spune sau ar gândi ea despre asta. Să i-l cuprind cu braţul stâng pur şi simplu şi să-i simt, sub palma cu degetele răsfirate, osul şoldului, fierbinte. Ce naiba! Nu se întâmplă nimic. Nicio catastrofă. Dar, nu! Eu mă mulţumesc să înot, să plutesc lângă ea, nu împreună cu ea. Şi sunt fericit că respir alături de ea.

Ne întoarcem spre fântâna golfului. Suntem deasupra ei şi deodată în mâna stângă a Rouei străluceşte un bănuţ de aluminiu. Zâmbeşte. Îi dă drumul în apa golfului. Ne încordăm atenţia să auzim clipocitul apei. Tăcem, ne privim. Da, chiar acum i se aude sunetul când atinge faţa apei. Şi eu ştiu că fântâna golfului ăsta de piatră, deasupra

căruia ne oprim să ascultăm cum clipoceşte un bănuţ de aluminiu, fără ca mâinile noastre să se caute – ale mele păroase, grosolane, ale ei lungi, foarte lungi, ca două liane legănându-şi mugurii degetelor cu unghii roşii –, mă va obseda toată viaţa... Ochiul meu distinge, acolo jos, o flacără verde şi deodată înţeleg că nu poate fi decât o străfulgerare duşmănoasă din ochiul Ozanei!...

3

O PIRUETA PE UN CĂLCÂI; PAŞI elastici, paşi egali spre capătul plajei unde stă întinsă Roua la soare şi fumează. În afara timpului. Pot acum să privesc îndelung, încordat, alt detaliu al golfului, ales la întâmplare, frunza aia veştedă, de stejar, să zicem, depusă de valuri pe nisipul umed. S-o privesc până mă îmbrac tot în galben. Şi pot să mă îmbăt astfel de miresmele părului galben al Cameliei Mitoşeru. De câte ori – când n-am decât douăzeci de ani! — nu mă întorc la ea învins, speriat de mizeriile mărunte care mi se par uriaşe, gata să-mi înece, să-mi maculeze sensibilitatea, tinereţea…

Sunt deja zincograf de câţiva ani şi am destulă experienţă în vara când este numit un nou director de tipografie: Ţânţu Biliboacă. Cu el nu mă înţeleg. De la început. Vine în secţie la noi o săptămână după ce e numit în funcţie şi, în absenţa mea, stabileşte cu Parelli altă ordine de copiere a clişeelor care nu mi se pare deloc în interesul tipografiei, dimpotrivă, ne ridică în cap câţiva clienţi. Mă duc să-i spun. Mi-astupă gura: interese care sunt deasupra oricăror aspecte economice îl călăuzesc. Privesc îngust lucrurile, strict profesional şi aşa mai departe. Mă las păgubaş. Altă dată mă cheamă noaptea de-acasă - de ce pe mine şi nu pe Parelli? — pentru că trebuie să execut nişte zincuri pentru o broşură care nu mai suferă amânare. Tot interese politice, înţeleg, şi muncesc până dimineaţa.

Numai că peste câteva zile aflu de la Parelli, din întâmplare, că broşura cu pricina nu-i decât o lucrare a unui profesor, cunoştinţă a lui Biliboacă, tipărită în mare grabă pentru ca omul să se poată prezenta cu mai multe şanse la examenul de gradul I. Sunt furios. Nu-s de acord să mi se pretindă să muncesc peste program când e vorba de interese particulare. Îi spun. Şi asta când sunt de faţă toţi oamenii tipografiei. Nu răspunde. Rămâne în aşteptare, la pândă. Parelli îi oferă prilejul, după un timp, să se răzbune: rătăceşte nişte clişee. Biliboacă mă cheamă. Nu sunt eu şeful zincografiei? Eu să răspund de brambureala de acolo! Semnează o decizie pentru a-mi tăia o categorie din salariu. Fac recurs la o comisie care se ocupă cu validarea sancţiunilor. Mi se dă dreptate şi aşa mai departe.

De la tipografie, când nu sunt prea obosit de asemenea înfruntări şi discuţii – nu mai stau cu tata; am deja o cameră numai a mea în subsolul unei clădiri vechi din spatele turnului pătrat, în stil roman, al bisericii catolice –, alerg direct la Camelia acasă. Îmi deschide uşa, calmă, aproape maternă, şi lumina galbenă a părului ei mă învăluie ocrotitoare. Un pahar de vin roşu – de la ea, cu ea învăţ să beau vin roşu – îşi face imediat efectul. Copilul devine bărbat. Povestite ei, formidabilele mele întâmplări, furii devastatoare, replici sau acţiuni menite să mă distrugă, devin ridicol de neînsemnate. Numai aşa pot să-i rezist un an lui Biliboacă; pentru că în vara următoare plec la Politehnică.

Nu mă întreb niciodată ce simte Camelia pentru mine. Dar sunt sigur că numai ea mă înţelege. Am, în preajma ei, un sentiment de securitate. Poate puţin colorat de dorinţa, totuşi rareori manifestată, de a dormi cu capul între sânii ei mari şi fierbinţi. Camelia este prima femeie, nu neapărat amantă, care după moartea mamei – asta se întâmplă cu mult înainte de a o cunoaşte pe Roua şi Ozana - cred că-i ia locul.

La Camelia acasă mă duc încă din prima seară de iunie

după ce încerc să-i mărturisesc Rouei, abia cunoscută, ceea ce simt pentru ea şi ea mă opreşte convinsă că mă pripesc, cerându-mi:

— să ne bucurăm în tăcere de această stare tulbure şi luminoasă totodată, misterioasă care, dacă este dragoste, continuă să fie şi fără să avem certitudinea că este. Iar dacă nu este încă, moare înainte de a se naşte sufocată de cuvinte.

— Auzi ce să-mi spună Roua! mă plâng eu Cameliei - care o cunoaşte pentru că sora ei. Emilia, i-a fost colegă de şcoală –, tolănit într-unul din fotoliile uriaşe protejate de huse din pânză galbenă. Şi Camelia, înţeleaptă, ascultă ce-i spun despre Roua toată seara. Îi strig că sunt îndrăgostit şi ea tace..

Abia la plecare. În cadrul uşii deschise, izbutind cu greu, asaltată de briza jucăuşă, să-şi ţină pe lângă corp, cu mâinile, cămaşa de noapte, albă, vaporoasă, împestriţată cu flori mici, albastre de câmp, îmi spune:

— Poate că Roua are dreptate…

Graba cu care mă consider îndrăgostit de Roua este într-adevăr ciudată. Eu şi Roua nu ştim unul despre celălalt decât că ne place să fim împreună. Să tăcem împreună. Să ne plimbăm împreună. Calc, în primele seri, ameţit, alături de ea, pe faleza cu mozaic de la Cazino. Şi simt cum, prea cunoscuţi şi banalizaţi, crabii şi delfinii aşezaţi simetric, doi câte doi, în chenare dreptunghiulare, roşii sau albe, împrumută ceva din prospeţimea şi bogăţia culorilor marelui mozaic antic descoperit în partea de sud a peninsulei, devin nişte miraculoase simboluri, mult mai vii, ale dragostei care ne cuprinde, ne învăluie cu miresmele, cu fulgerele mării. Este suficient ca Roua să întoarcă spre mine capul şi cu mişcarea asta să-şi scuture puţin pletele, să le facă, parcă, să sune şi să privesc în ochii ei negri, de un negru gingaş, luminos, catifelat, ca să fiu fericit, să am un motiv pentru care să mă simt fericit, orice s-ar întâmpla după asta, pentru tot restul vieţii.

Aleg anume, apoi, când ne plimbăm, cartierele vechi, foarte cunoscute, ale oraşului pentru a nu-mi sustrage nimic atenţia. Să trăiesc, deplină, bucuria de-a o privi. Trecem printre case – abia acum le văd limpede… — de o frumuseţe vetustă, odihnitoare. Unele, cele mai multe, spoite cu var, iar cele prevăzute cu un etaj, uşor povârnite, scoţându-şi capul sfioase, ici-colo, din funduri de curţi, cu acoperişuri de olane, cu umbră de zorele sau viţă sălbatică, cu liane crescute direct din crăpăturile temeliei. Altele, încercând să ţină pasul în hora de beton şi culori pastelate a construcţiilor moderne, a căror riguroasă aliniere nici nu le-a mai băgat în seamă, uitate, izolate, în cuprinsul noilor trotuare, unde parcă zac ruşinându-se că ne împiedicăm de ele, aşa, bătrâne şi zadarnic sulemenite cu zugrăveli proaspete. Apoi ieşim la un drum prăfuit de pământ roşu, şerpuitor, urmând marginea foarte înaltă a ţărmului, netaluzat încă, pe care. Oraşul parcă îl ocoleşte, pentru a-şi prelungi ultimele clădiri până la micul pârâu – acum îndiguit, altădată natural – din dreptul punctului pescăresc, de unde începe, strălucitoare, Mamaia.

Ne plimbăm şi tăcem. Ici-colo, ţărmul ăsta foarte înalt, de unde marea se vede jos, foarte departe, inaccesibilă, cască la stele crăpături uriaşe, gâlgâind de izvoare, ca nişte defileuri sau fiorduri secate de pământ galben. Ne aşezăm uneori pe buza unei astfel de prăpăstii care ne poate înghiţi în orice clipă. Tăcerea e atât de profundă că nici valurile nu se aud. Rar, foarte rar, îndrăznim să ne spunem câteva vorbe – cel mai puţin înţelept sunt eu – şi ele cad ca nişte pietre în gol. Ne apărăm tăcerea asta cu îndârjire, pentru că, simţim, de ea depinde bucuria noastră, inexplicabilă, calmă, luminoasă de a privi împreună marea. Ce vedem? Marea, ca o urmă albastră, adâncă a degetului mare, ca o pecete a uriaşului nevăzut aflat undeva sus, aplecat asupra noastră. Cine ştie ce hrisov important reprezintă pământul pentru el dacă ţine atât de mult să-l citească, să-l recitească, de veacuri, şi abia acum după ce l-a considerat

desăvârşit, în litera şi în spiritul lui, a sosit clipa să-şi pună pecetea asta albastră…

Cădem din cuprinsul vizionar al unei imagini în cel ai altei imagini. Ciudat, am senzaţia că ele reprezintă proiecţia comună, simultană, a intimităţii noastre celei mai adânci; adică, nu ne trec prin cap izolat, numai mie sau numai Rouei. Apoi iar ne plimbăm. Roua fumează de obicei o ţigară. Şi luminiţa ei, în noapte, mi se pare supremul ţel de credinţă şi de dragoste spre care aş porni în orice condiţii, chiar dacă s-ar afla la capătul lumii. Ne plimbăm pe ţărmul ăsta pustiu fără să ne spunem aproape nimic şi, ceea ce este de neînţeles, fără să simţim, niciunul!, asta e evident, dorinţa de a ne atinge. Eu cel puţin am senzaţia că dacă aş încerca să întind braţul, încolăcindu-i mijlocul, sau să-i cuprind în palme gâtul ca un lujer înzăpezit de mesteacăn, silind-o să-şi întoarcă faţa spre mine, prelungă, fisurată de buze roşii uşor întredeschise, aproape groase şi să-i sărut aerul dintre ele, Roua şi-ar pierde realitatea, s-ar volatiliza.

4

DESTUL DE REPEDE ÎNCEP SĂ ÎNţeleg, spre nefericirea mea, ceea ce pentru oricine ar fi fost, de la început, foarte simplu şi normal, că Roua este totuşi o fiinţă în carne şi oase. Prima descoperire care mă întristează o fac într-o după-amiază de sfârşit de iunie. Abia sosesc din Bucureşti, după un drum obositor, cu două pene de cauciuc, şi ies să mă plimb, înaintez cu mâinile la spate pe mica alee asfaltată a celei mai înalte faleze din Constanţa care începe cam din dreptul bulevardului Republicii şi continuă până dincolo de terasa restaurantului „Zorile”, aşezat cu faţa spre plaja „Trei papuci”. Şi deodată o văd. Fără să mă vadă, pe Roua. Şade pe balustrada de beton a uneia dintre cele patru scări care coboară spre plaja „Modern”. Fumează şi stă de vorbă cu un băiat subţire

şi blond. Mai târziu aflu că îl cheamă Eugen Stoleru. Dar nu asta are importanţă, ci felul cum fumează. Nimic din eleganţa şi armonia gesturilor cunoscute. Aceeaşi mână subţire şi lungă desigur; dar degetele ţin ţigara cu un fel de nepăsare băieţească, au, lucru pe care abia acum îl observ, unghiile smălţuite violent cu ojă roşie. Dar nici asta n-are importanţă. Fumează cu voluptatea pe care i-o cunosc; dar liniile mâinii cu ţigara, despicând aerul când pentru a o duce la gură, când pentru a se sprijini de balustrada de beton, au în ele ceva impur, ceva ezitant şi grosolan. Iar gestul final – amintindu-mi de dexteritatea băieţilor care fumează pe furiş în W.C.-ul şcolii – este de-a dreptul dizgraţios: Roua îşi potriveşte chiştocul, încă aprins, între arătător şi degetul mare, şi-l azvârle la mare distanţă, fără să-i pese unde cade. Sunt uluit. Evident, atenţia pe care o acord acestei descoperiri poate să pară exagerată; dar ea îmi vorbeşte şi despre o altă existenţă, necunoscută mie, mai pământeană, a acestei fete pe care nici n-am curajul s-o ating. Desigur, nu-mi este indiferent nici faptul că băiatul ăla blond şi spân, care şade lângă Roua pe balustrada de beton a scării, o cuprinde familiar cu un braţ după umeri.

(Aşa-zisa descoperire a lui Banu, relatată atât de minuţios, n-o caracterizează, evident, numai pe Roua. Eu pot considera, pe bună dreptate, ca mai important momentul pentru a afla ceva esenţial despre Banu decât despre Roua. Agăţându-se de un detaliu neînsemnat, insistând asupra lui,
Banu îşi trădează în primul rând naivitatea, inocenţa. Dar nu numai atât. Din dilatarea întâmplării se poate deduce că pe Banu îl tulbură şi faptul că Roua e cu Eugen. Atenţie, însă! Banu nu e gelos niciodată. El este egoist, şi mai ales orgolios, după cum de altfel, ceva mai încolo, recunoaşte. Suferă crunt numai la gândul că orice prieten, care nu-i este cu totul indiferent, dacă ştie sau bănuieşte ce simte el pentru Roua – nu se plimbă ei, de câteva săptămâni, împreună de la un capăt la altul al oraşului? - şi are ocazia

acum s-o vadă într-o atitudine atât de familiară cu acest băiat îl poate compătimi, în cel mai bun caz, sau aşteaptă un prilej să-şi bată joc de el. - Ozana Orghidran.)

...Mă întorc cu spatele şi mă îndepărtez copleşit de gândul că Roua este pentru mine, totuşi, o fiinţă necunoscută.

Iau apoi un taxi din piaţa, Ovidiu, îl salut pe marele poet - cred că în clipa asta nu mă simt mai puţin părăsit sau singur ca el – şi îi spun şoferului cu o voce slabă şi tristă:

— La capătul dinspre Mamaia al Bulevardului Lenin. Blocul ăla de lângă atelierele pictorilor, te rog.

Mă duc ca de obicei să mă spovedesc Cameliei Mitoşeru.

5

DAR TREC PESTE ASTA, CUM E ŞI firesc. Roua continuă să mă intereseze, mai ales că este inevitabil să n-o întâlnesc. Stă pe strada Marc Aureliu, colţ cu strada Karatzali, unde eu m-am mutat cu câteva luni înainte de-a o cunoaşte. Ne reluăm plimbările, dar numai la Mamaia. Pălăvrăgim acum; pălăvrăgim cu indiferenţă despre orice, ne plimbăm pierduţi în forfota de pe bulevardele largi, prea largi. Tânjesc acum după tăcerea plimbărilor prin cartierul nostru vechi din latura nordică a peninsulei, pintenul acela de străzi înguste, oriental, ascuns de clădirile moderne, mult mai înalte, când spiritul meu n-o iscodeşte încă. Se îndoieşte, poate, de realitatea ei, dar nu se îndoieşte de ceea ce simte pentru ea; pluteşte la mari înălţimi. Tânjesc după penumbra străzilor înguste şi intime, fără trotuare, uneori atât de înguste, încât, dacă întind braţele, ating pereţii caselor de pe ambele părţi. Şi în timp ce străbatem bulevardele largi ale Mamaiei, mi-e dor să urc ca altă dată, sub ochii ei uimiţi, proptindu-mă cu braţele şi picioarele de ornamentele zidurilor, până sus la şţreaşinile înverzite de muşchi ale stradelei Vântului. De acolo,

acoperind soarele, să privesc până departe în forjeria albastră a mării, să privesc împreună cu ferestrele mici de la al doilea sau al treilea cat, scunde şi întărite cu gratii, unele împrejmuite cu marchize, cafezuri sau sanacsii. Să privesc astfel în faţă vântul, iar Roua să strige de jos:

— Hei, ce faci? Nu coborî?

Şi eu să cobor, într-adevăr, şi ea sa-mi întindă o mână. Şi eu să alunec puţin, până când ajung la ultimele ornamente ale ferestrelor de la subsol, şi să cad. Să mă prefac bineînţeles. Şi ea să se aplece speriată deasupra mea. O clipă pletele ei să-mi acopere faţa, să le simt mirosul de foc stins. O clipă să întârzii, în genunchi, atent la tresărirea nervoasă a trupului ei tânăr îngrijorat până la ultima celulă...

Roua capătă repede o consistenţă fără echivoc şi încă una agresivă, imediată, primejdioasă pentru integritatea bucuriei pe care o simţim altădată. Am coborât fără îndoială în goană foarte multe trepte şi acum o privesc de aproape. Continuă să ocupe tot orizontul, dar marea, ştiu, se află undeva în spatele ei, nevăzută. Încep să desluşesc detalii, cu totul necunoscute mie, amărâte şi meschine, dar care-i aparţin, nu le inventez eu, ca tot atâtea semne certe ale faptului că Roua, misterioasă încă, există, respiră ca orice fiinţă de pe pământ. O întâmpin cu aceeaşi bucurie a începutului, dar cu un ochi mai rece, mai puţin concesiv.

(Dintr-un jurnal abandonat pot reproduce o însemnare, datată 20 iunie 1970, care explică ceva mai limpede ce gândesc în această perioadă despre Roua: „Ciudată mai este şi Roua. Evident, nu simte nimic pentru mine decât eventual stimă şi totuşi îmi dă târcoale. Are buzele arse de patimă şi eu mă uit la ea ca la o fiinţă extraterestră. Nu mă pot gândi la ea ca la o femeie. Nu doresc nici măcar s-o sărut. Şi totuşi îmi închipui că bucuria pe care o simt, când sunt în preajma ei, se cheamă dragoste. Probabil că nu este vorba decât de acelaşi sentiment de nelinişte pe care îl am ori de câte ori zăbovesc mai mult în preajma unei femei

necunoscute”.)

Oare fata asta slabă, mă întreb într-o zi, îngrozitor de slabă şi fără sâni şi fără şolduri, cu pielea pătată sau marmorată să fie Roua? Rezistă în continuare examenului meu tot mai sever capul, într-adevăr năucitor de frumos. Ne străduim să avem o comportare cât mai banală, cât mai normală, dar există în continuare un ecran între noi care îmi interzice să o ating. Bat cu pumnul în ecranul ăsta transparent şi îmi strig de zeci de ori pe zi că mă comport ca un idiot, că nu se mai poate aşa, că dacă sunt bărbat trebuie măcar să vreau s-o sărut. Şi uneori vreau, dar toate gesturile rămân suspendate, ca nişte umbre, dincolo de ecran, prelungite spre ceea ce ar trebui să fie în realitate numai cu şi în imaginaţia mea.

Mă plâng Cameliei de toate astea şi ea râde. Râde cu o umbră de tristeţe în ochii ei albaştri, puţin bulbucaţi…

IV

1

TIMPUL AICI, ÎN GOLF, TIMPUL aşa cum există pentru mine, nu se adună, mărunţit ca nisipul, în clipe sau ore. Şi, poate, nici nu trece. El e compact, nevăzut, atotcuprinzător ca aerul.

Desluşesc, totuşi, chiar în încremenirea lui aparentă şi senină alunecări lente de brize, succesiuni de unde care coincid, între două gesturi, cu desfăşurarea unei perioade sau durate de o anumită semnificaţie şi intensitate sufletească. Intre două gesturi, proiectate pe ecranul lui, ca şi cum ar fi semne de hotar, între zi şi noapte, fiecare împrumută culoarea reacţiilor lui Şerban şi ale Ozanei faţă de mine.

Cu gestul lui Şerban de a se repezi la Ozana, ca şi cum numai ea ar fi pe plajă, abia ieşit din apă, vesel, fericit că poate să-i spună, să-i strige, îmbrăţişând-o, că a descoperit o cascadă subterană, iată, începe aici prima noapte. Iar când îi întoarce spatele – cu toate că Ozana îi strigă: „Banule, nu”, chipurile, pentru că marea e furioasă – şi înoată până la coliba lui Sari pentru a-mi aduce cartea aia, „Collected poems”, a lui Dylan, jinduită de mine, dar uitată-n maşină, mai începe o zi.

Între gestul tandru al Ozanei, când abia sosim aici, de a-i bandaja piciorul lui Şerban, prins între pietre ascunse sub apă, şi gestul din dimineaţa asta de a-i refuza cafeaua, de a se ridica să se îmbrace – gata, vrea să plece – desluşesc altă perioadă. Fiecare perioadă poate coincide cu traiectoria imprevizibilă a unui sentiment, într-o istorie a inimii tot gesturile pot fi cele care marchează trecerea de la o epocă la alta. Cred în fidelitatea, în adevărul lor…

Dacă a fost vreodată, în absenţa Ozanei, înainte ca ea să ştie că există un bărbat care se cheamă Şerban, care îmi dă târcoale, îndrăgostit, înainte ca ea să-i citească şi să-i sechestreze scrisorile, dacă a fost pentru el şi mine o perioadă mai limpede, mai senină? Acum pot să spun că nu. Nu, n-a fost! Pentru simplul fapt că de la început, când nu-l cunosc decât eu, de vreme ce continui să accept, chiar dacă formal, autoritatea ei, să privesc cu îngăduinţă comportarea ei energică şi dominatoare, umbra Ozanei este mereu prezentă între noi. Căutând în orice clipă să aţâţe curiozitatea lui Dan Giuglea, să-i placă, fără să aibă alt motiv decât acela că i se pare prea legat de mine, nu Ozana mă obligă, implicit, din ambiţie, să lupt pentru el, pentru a-i păstra prietenia, şi să ajung să-l neglijez, vrând-nevrând, să-l persecut pe Şerban? Şi nu spun că eu n-aş avea nicio vină când mă las cu atâta indolenţă târâtă în acest joc al Ozanei şi nu pot decât pe ascuns şi copilăreşte să mă împotrivesc. Dar în perioada asta cad pentru prima dată la examenul de admitere în facultate –

cinematografie! auzi ce idee! — şi sunt istovită, neputincioasă şi furioasă.

Trebuie să continui să lucrez la tipografie; şi nu că nu mi-ar plăcea asta. Dar, fără perspectiva de a mă instrui mai departe, şansele mele de a câştiga definitiv stima lui Şerban scad vertiginos. Şi ăsta e alt motiv să fiu nelinişţită, să fiu capricioasă şi chiar rea cu Şerban şi împotriva voinţei mele.

Bietul Şerban! În perioada asta nu înţelege probabil nimic din comportarea mea. Ascult de cele mai ciudate şi contradictorii impulsuri. Îl urăsc, poate, pentru setea lui de certitudini, pentru dragostea lui neîntunecată de nicio spaimă, de nicio nelinişte. Ce vrea bărbatul ăsta cu certitudinile lui? Eu n-am nevoie, deocamdată, de certitudini. N-am reuşit la facultate. Iată o certitudine. Şi prin asta i-am pierdut încrederea. Iată altă certitudine. Cu fiecare certitudine parcă mai pierd ceva. Mai decedează o nuanţă, mai renunţ la o posibilitate. Devin, ce-i drept, mai bogată cu o idee limpede despre ceea ce sunt eu sau ceilalţi, dar rămân mai săracă, în schimb, cu un început de afecţiune, cu o dorinţă, cu o iluzie! Cum să-mi explic bucuria, extazul când hoinăresc cu el prin cartierele vechi ale oraşului, sau pe faleza pustie de la Tataia, dacă sfiala nu-mi îngăduie nici măcar dorinţa de a-l atinge? Cum să-mi explic, şi cu ce folos, că îl simt mereu departe, neîngăduit de puternic, că n-are nevoie de nimeni şi nici de mine! Nu e firesc, măcar din orgoliu, să-mi păstrez şansa de a avea dreptul la o anumită detaşare – din instinct o fată ţine la distanţă un bărbat care îşi este suficient lui însuşi –, să-mi păstrez încrederea şi iluzia că sunt liberă să aleg, să mă gândesc şi la altcineva?

2

O SĂPTĂMÂNĂ ÎNTREAGĂ, PENUL-

tima din august, îl hărţuiesc pe Şerban, îl pun în situaţii extrem de dificile, cu o furie tristă şi copilăroasă de a distruge totul. Deşi îmi pare rău, în acelaşi timp; dar parcă îmi este blocată voinţa ca un barometru care arată numai furtună. Mai întâi refuz să-l văd. Îi spun la telefon că am căzut şi am o rană la un genunchi şi nu pot să ies în oraş. Asta se întâmplă după amiază. Am, ce-i drept, un genunchi bandajat. Jumătate din adevăr. Cealaltă jumătate, ascunsă – e aici umbra Ozanei! -, priveşte faptul că şi Dan Giuglea îmi ceruse să ies cu el în oraş. Decid în favoarea celui slab. Seara ies, deci, cu Dan. Şi se întâmplă ca Şerban, ieşit şi el în oraş, să ne vadă pe stradă. Îmi închipui ce simte când mă vede cu doctorul, pe care nu-l cunoaşte încă. Dă să mă salute cu un gest scurt, sobru, îngheţat. Dar eu, deşi îl observ, îl las să înţeleagă că sunt absorbită de ceea ce spune Dan. Cred că ăsta e gestul care explică prima lui furie şi scrisoarea de mai târziu prin care încearcă să se dezlege de mine. E prima dovadă – şi ce-i trebuie mai mult imaginaţiei lui, prea fertile şi tocmai de aceea obsedată, torturată de nevoia de certitudini şi de adevăr în dragoste? - că nu simt nimic pentru el. Îi dau un telefon a doua zi:

— Voiam să-ţi aud vocea. Ce mai faci?

El, la capătul celălalt al firului (îi simt emoţia din glas):

— Nu mai are rost să-mi dai telefon…

— Niciodată?

— Niciodată.

— Eu însă sunt de altă părere. Mai mult. Vreau să te văd.

Şi, bineînţeles, el vine a doua zi, dimineaţa, la tipografie. Îmi spune Parelli, peste câteva zile, pentru că eu lipsesc. Sunt acasă. Încă tulburată, obosită de gândul c-am pierdut examenul, dar şi furioasă pe el că poate atât de uşor să se lipsească de mine. După amiază se plimbă pe strada mea. N-am telefon şi ăsta e singurul mijloc prin care mă poate anunţa că vrea să stea de vorbă cu mine. N-are decât să-mi bată strada aşa, încolo şi încoace, când cu faţa spre mare, când cu spatele la ea, până i-o albi părul. Acum nu mai

vreau să-l văd.

Sobrietatea, delicateţea lui, de om care are de dăruit ceva şi nu pretinde nimic în schimb, îmi sunt necesare. Dar există un perete lichid între noi prin care intenţiile şi gesturile noastre trec. Dar ajung – de la mine la el, de la el la mine – desfigurate. A treia sau a patra zi mă găseşte, în sfârşit, la tipografie. Şi nici n-apucă să se bucure de revedere – echilibrul, calmul lui aparent mă enervează – că îi spun clar, hodoronc-tronc, că am chef să ne plimbăm. La Mamaia îi cer – iar umbra Ozanei! - să conduc maşina. Are un moment de ezitare. Dar e de acord, cu toate că n-am permis de conducere. După mai multe smuceli, încercări de a introduce levierul în viteză, fără debreiere, ambalări în gol, peste care trece păstrându-şi calmul, iată pornesc. Alunec numai cu viteza întâi pe nişte alei pustii. E ora când toată lumea se află pe plajă. Preocupat să-mi explice de ce e necesară debreierea, Şerban nu observă că părăsesc aleile şi intru, pe bulevardul central care traversează Mamaia de la un capăt la altul. Apare maşina miliţiei. Mi se face semn să opresc. O maşină care rulează prea încet şi mai ales neuniform, este suspectă. Opresc. Şerban e palid. Prezintă actele. Urmează o discuţie neplăcută cu miliţianul gras, solemn. Stau acum pe locul de lângă şofer. Nu înţeleg ce discută. Deodată vântul îi smulge şapca miliţianului. Şapca începe să se rostogolească, traversează autostrada îndreptându-se, însoţită de o dâră argintie de nisip, spre apa lacului Siutghiol. Izbucnesc în râs. Miliţianul aleargă să-şi recupereze şapca şi când se întoarce, cu ea în mână, eu tot mai râd. Asta îl înfurie, evident.

— Are nevoie şi de buletinul tău, îmi spune Şerban. I-l dau. Când se întoarce, continui să râd. Şerban, palid şi serios:

— Nu văd ce este de râs!

Atât. Dar suficient ca să am un motiv să cobor din maşină. Mă întorc acasă pe jos…

La sfârşitul săptămânii, 20 august, ziua mea de naştere.

Sărbătoare tristă. Dimineaţa, Şerban îmi trimite 18 garoafe roşii. E limpede că în acest fel îmi cere să-l invit şi să ne împăcăm. Le primesc, dar nu-i dau telefon nici să-i mulţumesc, nici să-l invit. Îi chem pe doctor şi pe Ozana. Câţiva proaspeţi bacalaureaţi, nici ei convingători în faţa comisiilor de admitere ale facultăţilor bucureştene, fete, băieţi, vin neanunţaţi.

Ce figură ar fi făcut Şerban, cu calmul lui imperturbabil, ministerial, cu „ştaiful" lui de bărbat realizat printre tinerii ăştia neisprăviţi? Nu e vorba de vârstă. Şerban n-are nici 30 de ani. Iar doctorul e chiar mai în vârstă decât el. Dar câtă deosebire! Doctorul este chiar slujitorul bucuriei şi al tinereţii. Se lansează uşor, cu o vervă năucitoare, în cele mai imprevizibile peroraţii despre cele mai năstruşnice lucruri. Veselia noastră, de tineri războinici care au pierdut prima bătălie, explicabilă numai prin faptul că „mai avem tot timpul în faţă", l-ar fi indispus, sunt sigură, pe Şerban...

Nu-l invit; dar seara Şerban vine totuşi pentru că ţine să-mi înmâneze un dar simbolic: o pană roşie. E un pretext frumos. Dar nu-l invit nici de data asta. Nu vreau, din orgoliu, să-şi închipuie că, dacă am pierdut examenul, am neapărat nevoie de el. Mă arăt puternică şi mândră când sunt mai slabă şi mai umilită; îl ţin afară în ploaie...

(Din instinct se teme. Se teme de ceea ce crede despre ea Banu. Dar din ce cauză se teme? Asta evită, n-are curajul, sau uită să ne spună Roua! Afirmă că după ce se întoarce de la facultate îl hărţuieşte o săptămână întreagă. Se teme, şi totuşi îl hărţuieşte? De ce? Pentru că fără să ştie, poate, „îndrăgostita de dragoste" de altă dată este, în sfârşit, cu adevărat îndrăgostită... Vina, dacă există vreo vină, nu-i aparţine însă numai ei, cum crede Roua. Deşi mai matur, orbit de orgoliu, preocupat numai de ceea ce i se întâmplă lui, de felul cum îi este „pedepsită" dragostea lui, Banu nu este în stare să înţeleagă motivele, în fond trecătoare, pentru care Roua se comportă atât de reprobabil. Dacă ar fi fost mai înţelept, mai puţin egoist,

Banu ar fi căutat să afle care e sursa reală a reacţiilor ei derutante şi ar fi insistat să aibă o discuţie lămuritoare. A considerat repede, copilăreşte că i s-a declarat război şi s-a simţit îndreptăţit să dea o ripostă sub forma unei scrisori foarte mândre cuprinzând o decizie dureroasă şi laşă. Fără să mai aştepte vreun răspuns; cu gândul, probabil, la vechiul dicton după care în dragoste singura victorie posibilă este fuga… - Ozana Orghidran.)

3

NE LĂSĂM LEGĂNAŢI, TOROPIŢI, aici, în golf – uneori am senzaţia că plutim pe o mare nevăzută – de tăcerea, de liniştea, de monotonia şi căldura unei dimineţi de septembrie. Oricine ar putea invidia plenitudinea bucuriei noastre, chiar dacă e leneşă, chiar dacă e clădită pe pragul de spaimă dintre aparenţă şi realitate. Întârziem, lungite una lângă alta, pe plajă. Cum sade în picioare, cu mâinile întinse, cu ochii închişi şi fruntea ridicată în soare, Şerban se află la hotarul din sunete nedesluşite pe care o viespe îl trage survolând chiar acum genunchii mei şi ai Ozanei. Numai mâinile lui Şerban se află între noi – să le sărute briza sărată şi lumina mării –, ocupă, adică, micul spaţiu de deasupra nisipului netezit cu grijă dintre trupul meu şi al Ozanei. Mari, grele, negre, mursicate de flăcări şi de acizi, furnicând până la cot de pete galbene, de cicatrice, unele roz, încă vii. De la cot în sus, mai ales pe partea, ce se încheie la subsuoară, albe, incredibil de albe. Întinse în faţă, mâinile astea par încremenite într-un gest reflex, cu palmele în sus şi degetele răsfirate, de parcă abia duc povara soarelui. Ăsta e gestul lui Şerban când cunoaşte pe cineva. Aşa le întinde în faţă; gest de o familiaritate care contrastează, evident, cu firea lui suspicioasă, neliniştită şi labilă şi, poate, tocmai de aceea, însetată de certitudini.

Văd limpede momentul – ţin minte şi ziua: 2 iunie 1970 – când, aşa, îmi întinde mâinile, cu palmele deschise şi degetele răsfirate, mă primeşte într-un fel poate prea voios, care este numai al lui, deşi abia îl cunosc, iar întrevederea e oficială. Nu, nu e vorba de senzaţia aia misterioasă, pe care o am din copilărie, când un gest oarecare mi se pare că se repetă, pentru că l-am mai văzut cândva, în altă viaţă. De data asta sunt sigură că mă primeşte aşa, în calitate de proaspăt angajată – trebuie să muncesc, după bacalaureat, ca în fiecare vară de altfel, pentru că salariul tatei nu ne ajunge, mama n-are serviciu, Sonia e la facultate şi nici nu sunt încă hotărâtă, la început, să merg mai departe – la tipografia din Constanţa. Şi deşi nu e singur - în spatele lui, aşezaţi în fotolii, ascunşi după o masă enormă, acoperită cu pluş roşu, se mai află câţiva bărbaţi în cameră – îmi apucă mâna, mi-o leagăn în palme, mirat că e atât de fragilă şi imponderabilă, se apleacă, îmi sărută încheietura dintre inelar şi arătător, dar şi inelul cu piatră verde, şi mă invită să iau loc. Am senzaţia că se uită la mine fără să mă vadă. Ţine puţin aplecat capul într-o parte cu părul de un negru scânteietor, parcă răvăşit de vânt. Faţa rotundă, albă. Nas drept, ochi grei, încercănaţi, verzi, şi gura mare, senzuală. Îmi explică ceva şi poate pentru a-şi dezmorţi picioarele sau pentru a avea un aer cât mai puţin oficial, nu stă la masă împreună cu ceilalţi, se plimbă, lateral, de la un capăt la altul al biroului. E înalt, masiv, alură de jucător de rugby. Ştiu deja de la Parelli - când mă anunţă că sunt invitată la sediul organizaţiei de partid – că „Biliboacă s-a ars”, că e pe capul lui o comisie ministerială şi că între şeful comisiei, care a lucrat cândva la zincografie şi el, există o veche râcă şi aşa mai departe. Comisia, într-adevăr – mă informează bărbatul care-mi şoptise că se cheamă „inginer Şerban Magiru” –, se interesează de nişte mişculaţii tipografice. Au fost imprimate nişte cartoane fără pungă de comandă. În perioada respectivă – care coincide cu vacanţa mea de vară

din penultimul an de liceu – lucrez în sala de maşini la o semiautomată de tipărit cărţi de vizită şi invitaţii de nuntă. Ce aşteaptă comisia de la mine, ca, de altfel, şi de la ceilalţi tipografi anchetaţi? Dacă pot furniza amănunte din care să reiasă în ce măsură directorul Biliboacă facilitase tipărirea cartoanelor.

(Trebuie să intervin cu amănunte poate plicticoase, dar necesare: clientul, un pârlit de tehnician din port, confecţionase, acasă, din aceste cartoane, câteva mii de bilete false de tren. Reuşise să le vândă în cârdăşie cu o casieriţă din gara Constanţa şi se găsise, la el acasă, aproape un milion de lei. — Şerban Magiru.)

Nu ştiu mai nimic, aşa că mi se îngăduie, destul de repede, să mă întorc în secţie. După o oră, când plec, mă reîntâlnesc cu Şerban în holul de la intrare. Îmi zâmbeşte, se apropie de mine şi îşi ia la revedere, cu acelaşi gest. Înainte, însă, mă întreabă dacă doresc să merg acasă cu maşina care se află în faţa tipografiei. Nu pot, pentru că afară, venit să-i înlesnesc tipărirea unor cărţi de vizită, mă aşteaptă doctorul Dan Giuglea pe care Şerban nu-l cunoaşte încă.

— Nu, mulţumesc, îi spun, prefer de obicei să mă duc acasă pe jos.

Şi, ciudat, când ies pe uşa tipografiei şi mai arunc o privire în urmă, observ că Şerban mai ezită o clipă aşa cu palmele deschise şi cu toate degetele răsfirate, întinse după mine, înfricoşător de mari.

4

ACUM ŞERBAN ŞADE LUNGIT, PE burtă, la picioarele noastre. Mâinile i le văd printre vâlvătăile negre ale părului, adunate pe jumătate sub frunte. Mă fascinează inelul lui ciudat cu o efigie, înscrisă într-un romb, înfăţişându-l pe Hefaistos gol până la brâu,

aplecat deasupra nicovalei. Abia acum descopăr o legătură între această efigie şi viziunea pe care o am când Şerban începe, aici, împreună cu Ozana, să ridice cortul ăla roşu. El bate cu ciocanul primul ţăruş şi eu văd cum golful devine interiorul unei vaste fierării. Flăcările mari ale forjei – cortul roşu. Apoi în locul forjei văd scânteierile unui năvod de aur, peste care Şerban, gol până la brâu, negru de funingine, stă aplecat, ţinându-l în mâini. Citesc pe chipul lui şiretenia şi gândul ascuns cu care îşi făureşte acest năvod şi mă întreb unde-am mai văzut imaginea unui bărbat încremenit într-un astfel de gest? A, da, în holul casei doctorului Giuglea… Când îi fac o vizită. La nicio săptămână după ce Şerban îmi trimite scrisoarea aia, ultima, prin care se dezleagă de mine – mă anunţă, adică, solemn că renunţă să mă mai obosească cu dragostea lui – şi care este menită să clatine ceva în mine, să declanşeze eventual, o atitudine, oricare, cel puţin limpede, faţă de el. Şi scrisoarea reuşeşte într-adevăr să clatine ceva în mine, dar în favoarea lui Giuglea…

Doctorul locuieşte nu departe de mine, pe strada Mircea cel Bătrân, într-o casă mare, ceva mai sus de sinagoga de rit spaniol. Nu sun. Pătrund în holul vast, dominat de o scară monumentală de marmură roz. Plafonul e ornamentat cu chesoane din lemn sculptat; în fiecare colţ al plafonului, un medalion din gips încărcat cu diferite motive; aici, două săbii încrucişate, un nai şi un corn al abundenţei din care se revarsă struguri şi mere, dincolo o căprioară în frigare, o vioară şi o tolbă cu săgeţi. În pereţii laterali, acoperiţi cu oglinzi veneţiene, încadrate de coloane din marmură roz, sunt tăiate, la mare înălţime, dreptunghiuri pentru ferestre grilate.

În sfârşit, în faţă, în stânga scării, văd pictată direct pe zid scena aceasta cu Hefaistos în imensa lui fierărie, aplecat deasupra nicovalei. Se uită de-aproape, luminat de flăcările forjei, la împletitura de ochiuri mari, de aur, a năvodului. În dreapta scării, pictura continuă cu altă

secvenţă reprezentând momentul când Afrodita şi Ares, goi, se zbat în acest năvod. Cu mâinile încrucişate, crunt, sigur de puterea lui, Hefaistos îi priveşte dispreţuitor…

Când văd scena asta aproape că nici nu mai am curajul să urc scara. Şi chiar sunt gata să mă întorc, dar mă opreşte doctorul, care apare sus, pe ultima treaptă, cu înfăţişarea lui de zeu al bucuriei, dacă o fi existând un astfel de zeu, de bărbat tânăr cu plete albe şi lungi şi îmi spune zâmbind:

— Bine ai venit, domnişoară. Nu urci?

Urc, ce să fac; şi am ocazia să observ că încăperea în care stă doctorul este aproape banală faţă de frumuseţea holului. O intervenţie nefericită a scos tapetul, îmi imaginez, de mătase aurie şi l-a înlocuit cu o imitaţie ordinară de calcio vecchio, a uniformizat plafonul, i-a ras ornamentele şi l-a spoit cu var. Mobila puţină, modernă, covorul albastru, simplu, creează totuşi o ambianţă plăcută: o canapea, câteva fotolii, foarte suple, o bibliotecă… Gust, aşezată într-un fotoliu, cel de lângă fereastra deschisă prin care pătrunde briza mării, un vermut fin, un Florio Marsalla, dacă nu mă înşel, cu aromă puternică de sâmbure de migdală. El mă priveşte, nu face niciun gest, nu spune nimic. Trăieşte un fel de extaz al privirii. În privinţa asta, acum înţeleg, cred că îi seamănă lui Şerban: el e obsedat mai ales de această formă de comunicare, mai pură, a privirii, în stare să transmită direct, ca un fluid telepatic, ceea ce simţi sau gândeşti. Mă ridic în picioare să depun paharul gol pe masă şi Dan încearcă să mi-o ia înainte şi-mi cuprinde cu toată palma mâna arcuită pe pahar, îi zâmbesc şi deschid mâna şi paharul, ca o lalea galbenă, cade şi se sparge pe porţiunea de parchet neprotejată de covor. Lui Dan nici nu-i pasă de soarta paharului; continuă să mă privească, dar fără să zâmbească, parcă întrebător. În cameră e tot mai cald şi-i spun deodată: hai să mergem…

Când ieşim, în hol, mai arunc o privire celor două scene mitologice şi Hefaistos îmi rânjeşte. Dar nu mai mi-e teamă.

Coborâm spre Cazino. Trecem pe lângă statuia lui Ovidiu. Doctorul tace, de obicei îmi recită, în latineşte, versurile săpate pe soclul statuii: „Hic ego qui jaceo tenerorum lusor amorum”… Îl simt crispat şi-l rog să mă ia de braţ. Rătăcim pe faleză, privim jocul pescăruşilor din micul golf al cazinoului despărţit de port prin peretele digului care înaintează în mare până la farul vechi. De aici se deschide, ca un arc de piatră, alt dig, abia construit – pentru a îmbrăţişa o suprafaţă imensă de apă - străjuit, la capăt, de farul nou. Privim. Stâncile mai îndepărtate de mal, care primesc mai întâi şocul valurilor, sunt ca nişte babe îmbrobodite cu alge negre. Pescăruşii, într-un stol care urmează linia digului, se zbat ca peştii într-un năvod – iar un năvod! - încă netras pe uscat. Se menţin deasupra apei după ce se sparg primele valuri, căutând în spuma clocotitoare crabi ameţiţi sau scoici sparte; iar când sosesc alte valuri, coboară sau urcă repede ca împinşi de un resort nevăzut, după forma, schimbată, cu care acestea ies dintre stânci. Cât cuprinzi cu ochiul, orizontul e punctat de silueta vapoarelor care aşteaptă să intre în port. Ne întoarcem pe nişte străzi foarte înguste, întortocheate. Continuă să fie foarte cald, deşi e seară. În dreptul sinagogii îl opresc şi-i spun:

— Vreau să intrăm înăuntru…

— Bine, dar n-avem ce vedea. E de mult părăsită… E o ruină, într-adevăr. Deşi în timpul războiului o bombă pătrunde prin acoperiş explodând în interior, pereţii foarte înalţi, prevăzuţi cu câte şapte contraforturi, care îi dau un aspect de cetate, mai sunt în picioare. Acoperişul, cât a mai rămas din el, contraforturile, bolţile, coloanele, dezvăluie ochiului liniile şi unghiurile severe ale stilului gotic. În ramele ferestrelor, foarte înalte şi înguste, cu vitraliile sparte de suflul exploziei, se leagănă delicate împletituri din fier care reproduc misteriosul contur al stelei alcătuite din două triunghiuri drepte, suprapuse, fiecare cu vârfurile în dreptul laturilor celuilalt, şi închizând, în centru, un

hexagon.

Poarta principală e zăvorită cu un lacăt mare, ruginit. Ne strecurăm pe o uşă laterală, mai mică, din lemn. La început nu distingem nimic; apoi, treptat, o învălmăşeală de infern. În centru, direct pe podea, un policandru uriaş de forma unei piramide octogonale, acoperit pe jumătate de moloz, abia licărind dintr-un hăţiş de stinghii şi şine de fier care ţâşnesc spre cer încrucişându-se, alcătuind un fel de monument al deznădejdii. În jur, alte grămezi mai mici din resturi de icoane, de candele sau cădelniţi, din ţăndări de vitralii, de ornamente cu stucaturi, cu poleiala galbenă, murdară sau scorojită, parcă anume ridicate, fiecare, în dreptul unei strane răsturnate. Urcăm nişte trepte care scârţâie îngrozitor; într-un loc lipsesc trei trepte, dar bara de care ne sprijinim e întreagă; trecem de acest obstacol şi ajungem într-un fel de balcon sau galerie care, am impresia, urmează ca un culoar aerian linia destul de calmă a naosului.

În peretele opus se distinge cealaltă galerie, care, pretinde Dan, chiar dacă n-o vede, este construită în maniera bizantină a gineceelor. Ne oprim. Mi-e puţin teamă şi deodată simt foarte aproape respiraţia lui Dan. Şi când vrea să mă îmbrăţişeze, îi văd deodată mâinile uriaşe, puternice, de parcă nu sunt ale lui, ci ale lui Şerban, şi alunec speriată pe scândurile pline de praf şi de moloz ale galeriei. Dan cade în genunchi lângă mine. Rămânem aşa tăcuţi, nemişcaţi, mult timp, în preajma acelui monument al deznădejdii, abia desluşind freamătul oţetarului uriaş din curte care se leagănă, încărcat de vrăbii, în briza mării… Cu privirea îngropată în păienjenişul de stele din spărtura acoperişului gotic.

5

MÂINILE LUI ŞERBAN, SE ODIH-

nesc în nisip acum, între mine şi Ozana… Dar eu le ştiu, le văd, cu degetele mereu neliniştite, adunându-se sau risipindu-se, gata să reţină sau să îngâne formele lumii. Fiecare cu viaţa ei, cu individualitatea ei. Independente, poate, una faţă de alta, dar nu independente, nu rupte de ceea ce gândeşte, simte sau spune Şerban.

El, Şerban stă rezemat cu spatele de grilajul de fier al unui pat de spital, cu mâinile întinse pe pajiştea unei păturі albastre. Zâmbeşte tăcut, distrat, privind în gol. Dar mâinile lui n-au astâmpăr. Parcă îmi vorbesc, mă întreabă:

— Ce mai faci, Roua? Cum ne-a fost nouă dor de tine în aceste şapte luni în care Şerban a avut tăria să nu te mai caute să nu te vadă? Cum ne-a fost dor, deşi nici măcar nu te-am atins? Sau poate tocmai din cauza asta?

Şerban mă ocoleşte, în acest răstimp, sistematic. E atât de mâhnit, de absent când ne întâlnim totuşi, din întâmplare, la câteva zile după ce se întoarce de la Hamburg… E atât de trist, de bolnav; şi de aceea acceptă, să facem câţiva paşi împreună. Coborâm pe strada lui spre mare. De câteva ori se încovoaie, apăsându-şi cu o mână stomacul şi cu alta sprijinindu-se de mine. El e atât de ursuz şi e o dimineaţă atât de limpede, de însorită. Şi ne ocroteşte un cer atât de albastru, ici-colo, mai spre margini, traversat de fâşii subţiri de spumă, de parcă cineva s-ar fi jucat toată noaptea încercând să-l spele. E atât de ostenit, sau cel puţin aşa mi se pare. Şi eu sunt atât de fericită pentru că, după ce şapte luni îl cred cu desăvârşite înstrăinat, mâna lui dreaptă îmi caută umărul să se sprijine! Şi când mi-amintesc cât de mult l-am hărţuit, cu o vară în urmă, fără niciun motiv, îi apuc mâna şi i-o aşez cu palma deschisă, fierbinte să-mi cuprindă obrazul. Şi aproape că, fără să observe, i-o sărut. Şi el, în faţa casei, cât stă o clipă aplecat, şi vântul i-aruncă părul meu în faţă, uitând de durere, mai găseşte putere să-mi spună:

— Ce frumos îţi miroase părul…

— Da, ştiu. A foc, a foc stins; mi-ai spus.

— Nu, nu, nu ştiu; poate acum miroase a unelte curate frumos rânduite într-o ladă.

— Oh, nu-i decât miros de păcură sau… Nu stau toată ziua în vaporii fierbinţi ai unei căldări pline cu plumb topit?

— Poate: dar mie îmi place mirosul ăsta…

Şi apoi brusc: De mâine, mă internez în spital. Ai să vii?

— Da, am să vin…

Şi iată îl revăd acum… Dar n-apuc să mă bucur, să înţeleg ce vor să-mi spună mâinile lui – în timp ce el tace – pentru că uşa se deschide larg şi apare, îmbrăcată în alb, strălucitoare Ozana! Sunt uluită. Camera se clatină cu mine şi ea observă, probabil, că mă ajută să mă aşez pe marginea patului. Ozana aici? Ozana? Trebuia să-mi închipui că interesul ei pentru scrisorile unui necunoscut nu era chiar strict estetic. Şi de fapt am bănuit întotdeauna că nu se va mulţumi numai cu lectura lor. O privesc cum îl îmbrăţişează, aşa ca un camarad; el tace în continuare cu mâinile întinse, ca un copil. Numai degetele îi aleargă în derută, pe marginea păturii. Se cunosc, asta e. Se cunosc. Şi amândoi – dar mai ales ea, pe care o văd aproape zilnic! — timp de şapte luni îmi ascund, îmi ascund cu înverşunare că se cunosc! El, mă rog, se fereşte de mine, mă ocoleşte, din orgoliu, pentru că vrea să mă pedepsească pentru nelegiuiri închipuite sau adevărate. Şi, firesc, având în vedere caracterul prea abstract, rămas la un stadiu contemplativ, la un fel de beţie a privirii, al relaţiilor dintre noi, având în vedere că nimic concret nu-l leagă de mine, niciun gest şi nici măcar o simplă mărturisire de dragoste, pe care el încearcă totuşi s-o facă, într-o seară, de mult, dar eu îl opresc, nici nu este dator să-mi spună, când ne întâlnim, că, uite, îmi dă telefoane de câtva timp o fată, o prietenă de a ta, şi, uneori, vorbim despre tine. Şi, poate, din discreţie sau delicateţe, nu-mi spune, când ne întâlnim, întotdeauna din întâmplare, pe stradă: „Ascultă, Roua, o cunosc pe Ozana. Ai putea să-mi explici de ce i-ai dat scrisorile alea?” Furios şi răzbunător, îl ştiu, el nu mai are

nevoie de ceea ce eventual pot spune eu. „Gata. I-a dat Ozanei scrisorile mele? Ce altă dovadă mai îmi trebuie că fata asta nu simte nimic, dar absolut nimic pentru mine?”

Pe Şerban îl înţeleg. Dar Ozana?

Caută să pară indiferentă acum, când stă la capătul patului lui Şerban, şi-mi zâmbeşte. Îmi zâmbeşte! Vin aici, anunţată şi condusă de Camelia, pe care o frecventez de când aflu de la Ghiocel că-i oferă acestui bărbat singuratic, un timp, iluzia unui cămin, ambianţa unei familii. Vin aici fericită că am un motiv, în sfârşit serios, să fac eu primul pas pentru a recâştiga prietenia lui Şerban. Şi totul se duce de râpă din cauza Ozanei. Ozana, care în ciuda faptului că vrea să pară indiferentă, este evident tulburată pentru că trebuie astfel, umilită, să-şi recunoască minciuna. Auzi, şapte luni să-mi ascundă că-l cunoaşte pe Şerban! Şi măcar dacă ar veni aici şi acum cu cele mai curate gânduri. Dar chiar faptul că vine însoţită de doctorul Dan Giuglea spune mult despre obiceiul ei copilăresc, uşuratic – cât de mult trebuie să-i fi semănat în săptămâna aia de neuitat! — de a sfida, de a nu ţine seama de suspiciunile unui bărbat care e probabil îndrăgostit de ea…

Nu mă uit decât la mâinile lui Şerban… Ele, cu degetele încovoiate, când se reped ca nişte berbeci, pe pajiştea albastră a păturii, unele asupra altora, când se retrag încet, în lumina palidă a unui soare de mai, ca nişte valuri, în derută, pierzându-şi forma după ce s-au prăbuşit peste stânci. El, Şerban, nu îndrăzneşte să se uite nici la mine, nici la Ozana…

V

1

tulbure, prima, pe care ne-o petrecem cuprinşi de febra întemeierii sălaşului nostru – Roua şi Sari caută un loc, între stânci, unde e umbră şi răcoare, să depoziteze proviziile, pregătesc masa de prânz, în timp ce eu şi Banu încercăm să ridicăm cortul, dar nu izbutim, pentru că ne jucăm – facem o baie şi ne întindem cu burţile la soare. Nu vorbim. Doar suntem aici, între altele, cum spune Banu, şi pentru a ne „scutura urechea de vorbe”. Ne bucurăm de tăcere. A noastră, dar şi a golfului. O tăcere însă, pe care, cel puţin eu, o simt ca fiind fluidă, materială, alcătuită din sunete de o intensitate mai redusă, constante şi uniforme. Nu ştiu. Probabil că tăcerea, în stare pură, nici un există. Dar şi sensibilitatea mea este mai vie pentru că stau îngropată, aproape goală, în pelicula de nisip a plajei care poate fi chiar timpanul urechii uriaşe a golfului.

Uneori tăcerea se comprimă, se retrage undeva, în adâncurile mării. Alteori însă se revarsă leneşă dincolo de ea însăşi. Sau se destinde brusc aruncându-se furioasă, cu valuri de sunete, asupra golfului. Când le vorbesc despre asta Banu şi Roua izbucnesc în râs. Ei nu aud nimic. Solidaritatea lor, opacitatea asta faţă de felul în care încerc să-nţeleg tăcerea mării mă întristează. Şi totuşi, desluşesc sunete neobişnuite care revin în serii de intensităţi diferite, la intervale egale, parcă filtrate, codificate mai întâi în adâncul golfului şi redistribuite, târziu, bietei mele urechi uimite. Numai aşa, aici în golf, tăcerea mării sa schimbă pentru mine în sunete. Între sunetele imediate, reale, şi cele pe care le aud eu este probabil concentrată o cantitate uriaşă de timp. Aud, apoi, sunetele care se retrag din golf, atât de lent, fără un interval distinct între ele, ceţoase, încât aproape că pot preciza momentul când reîncep să se schimbe în tăcere.

Dar tăcerea aceasta poate nu-i decât o formă – iată, prima zi trece repede, e seară deja – sub care se ascunde o stare de alarmă, de nelinişte, a creierului, de vreme ce,

odată cu întunericul, golful devine subit ostil, străin, amenințător chiar, prevestind primejdii, vrea parcă să se răzbune pentru că-i tulburăm singurătatea.

Poate nu-i decât tăcerea tuturor nedumeririlor şi nemulţumirilor noastre pe care n-am avut curajul să le rostim la timp şi le-am lăsat să se înece într-o resemnare laşă şi vinovată. Mă întreb şi acum: oare Roua mă împinge spre Banu, vorbindu-mi despre el, aţâţându-mi curiozitatea? Pentru că speră, în felul acesta, să mă îndepărteze de doctorul Giuglea? Dar până în după-amiaza aceea de august când mi-arată scrisorile lui Banu – asta încearcă să ne ascundă, şi lor şi mie – este prietenă cu amândoi. Iar doctorul nu dăduse niciun semn mai limpede că este îndrăgostit de mine. De ce se grăbeşte Roua, totuşi, să ia o decizie când de fapt nu ştie nimic precis despre ceea ce simte pentru unul sau pentru celălalt? Din orgoliu? Sau pentru că Banu pare hotărât s-o părăsească, ea nu vrea decât să-şi prelungească, prin mine, puterea asupra lui? Roua are iniţiativa, trezeşte interesul acestui bărbat, dar se sperie repede, se zăpăceşte când i se cere să opteze dar, nu ştie cum, sau n-are curajul să continue, nu ştie ce simte, dar nici nu poate să se despartă de el şi preferă să-l cunosc, să intervin eu, sperând să fiu pentru el, un timp, purtătoarea ei de cuvânt. Raţionamentul pare a fi corect. Şi este, până la un punct. Pentru că, deşi nu este adevărat că Roua mă împinge spre Banu, ci este curiozitatea mea cea care hotărăşte, când îi dau primul telefon, şi un timp după aceea, eu nu mă gândesc decât la posibilitatea de a pleda pentru ea, de a o „reprezenta”. Dar, din moment ce ignoră posibilitatea ca şi eu, Ozana, cu timpul, să fiu ispitită de gândul de a place acestui bărbat, să am ambiţia să-i redau încrederea în dragoste – altfel de ce-i ascund şapte luni Rouei că-l cunosc pe Banu? —, raţionamentul se dovedeşte fals.

Deşi mai lucidă decât Roua, sau poate tocmai din cauza asta, în privinţa lor evit mult timp să înţeleg că trebuie şi eu

să aleg între două sentimente, între ea şi el, şi încerc să-i păstrez pe amândoi. Nu ştiu, nici dacă mă gândesc la ceea ce simt numai pentru Banu, sau nu vreau mult timp să disting limpede între prietenie şi dragoste. La perpetuarea confuziei bănuiesc că nu e de neglijat contribuţia lui, de atâtea ori nehotărât şi laş, mulţumit că poate să fie - şi cum se amăgeşte! - măcar în ochii lui un bărbat aproape disputat.

2

ACUM, ÎN NOAPTE AUD FELINA-rele scobite de Banu din pepeni verzi cum se clatină şi sârmele de care atârnă, hârşâite de colţuri de stâncă, ne învăluie cu un zumzet muzical. Aud cum flăcările felinarelor – unul e aprins de Roua pentru Dan Giuglea – pâlpâie în briza mării cu sunete moi, aproape lichide…

Ciudată veneraţia asta a Rouei pentru doctor! Nu, nu e vorba de dragoste, dar nici numai de recunoştinţă. S-ar zice că se simte datoare din solidaritate – nu se poate socoti şi ea printre cei nefericiţi din dragoste? - şi îi întreţine, după moarte, îi prelungeşte prezenţa printre noi. Instinctul ei îl descoperă, înaintea mea, copilăros de neaşezat, de o sinceritate aproape cinică în orice împrejurare…

Pasiunea lui pentru Roua nu mi-e indiferentă, dar nici nu-mi trezeşte curiozitatea, ambiţia de a-l întoarce din drum, cum îşi închipuie ea, de a-l convinge, treptat, că dacă simte ceva pentru ea, care este *creaţia mea,* nu poate, de fapt, decât să simtă pentru mine. Nu, nici la început, când de-abia îl cunosc şi mai vechea mea îndrăzneală din timiditate, la un pas de obrăznicie, mai poate răbufni fără voia mea, nu am niciun gest cât de cât provocator. Cu o singură excepţie, poate… Pentru că există un moment, la început, acum înţeleg, când am faţă de doctor o reacţie necugetată, dar în niciun caz pornită dintr-o intenţie rea, ascunsă

împrejmuită de zumzetul ăsta şi de lumina jucăuşă, palidă, a lumânărilor, mi-amintesc tocmai de acest moment... La nicio săptămână după ce Roua iese din spital, îi facem împreună o vizită. Îl găsim într-un cabinet radiologic. În întunericul răcoros, fluorescent din cabinet: acelaşi zumzet muzical din noaptea asta când în golf a căzut – mi se pare, evident – prima zăpadă. Doctorul nu aude nici când batem la uşă, nici când – ştim unde să-l găsim de la Camelia Mitoşeru – pătrundem în cabinet. Şade pe scaun, la masă, şi este adâncit în contemplarea filmului fixat dinaintea lui pe un geam mat, îngropat în perete. Singura sursă de lumină este dreptunghiul geamului, dincolo de care arde becul ascuns într-o nişă. Filtrată astfel încât să pună în relief fiecare detaliu al filmului, încă ud, abia developat, lumina e lăptoasă, fierbe. Filmul înfăţişează viscerele văzute din partea dorsală. De aceea imaginea este dominată de coloana vertebrală care se clatină în ritmul vibraţiilor aparatelor electrice din cabinet. Coloana asta, descopăr acum, se înalţă alcătuită parcă din lumânări albe, groase şi scurte, ca de nuntă, aşezate una sub alta – vertebrele desigur –, cu spaţii arcuite muzical între ele, îngăduind măduvei să ardă, străbătându-le, pentru fiecare. O coloană din segmente de lumânări, şi tot atâtea flăcări albe. Flăcări care parcă tremură sub răsuflarea doctorului. Când ne observă, în sfârşit, nu este deloc mirat, nici de prezenţa mea, chiar dacă mă vede acum abia a doua oară.

Prima oară – când mă duc s-o văd pe Roua, la spital. Pe hol, în faţa salonului, întâlnesc un bărbat înalt care cu un gest elegant, dar scurt, neceremonios, mă invită să pătrund pe uşă înaintea lui. Roua, sprintenă, se dă jos din pat şi mă îmbrăţişează. Apoi, înţelegând că mă interesează bărbatul, mi-l prezintă:

— Doctorul Dan Giuglea...

— Mă poţi socoti salvatorul acestei fete năstruşnice, găseşte el de cuviinţă să se laude – aţâţându-mi mândria, pentru că mi se adresează ca unei puştoaice –, în timp ce o

împinge cu delicateţe pe Roua şi o obligă să se aşeze pe pat.

Râde tot timpul. Nu-mi place în mod deosebit, deşi nu mă lasă indiferentă înfăţişarea lui stranie, de om încă tânăr cu părul alb, accentuată de faptul că are ochi mari, albaştri, imobili. Probabil că nu vede bine, dar din cochetărie nu poartă ochelari. Râde din orice. Râs de om schimbător, când nervos, când calm, sceptic. Despre cât de calm poate fi omul acesta îmi vorbesc chiar ghetele lui cu nu mai puţin de treizeci şi şase de găuri şi şaisprezece copci – mă amuză să i le număr! — prin care trebuie, în fiecare dimineaţă, să-şi petreacă şireturile. Parcă îl aud gâfâind, cum stă, mai mult de o jumătate de oră aplecat, ghemuit, cu picioarele vârâte în ghete, încercând să-şi lege şireturile alea interminabile. Dacă n-ar fi părul şi ochii, doctorul ar avea o figură destul de comună. Mai ales părul alb îi înnobilează trăsăturile destul de grosolane: nas mare, lăţit, gura prea senzuală.

Când mă gândesc la prima impresie, apropo de ipostaza asta a doctorului de om răbdător şi ticăit, nu pot să nu zâmbesc pentru că aproximativ peste un an am prilejul - ca şi în alte împrejurări – să-mi dau seama cât de puternice, tiranice, nu numai înşelătoare, sunt aparenţele când încercăm să-i cunoaştem pe oameni. Într-un sfârşit de aprilie ceţos, când Banu se mai află încă în străinătate, coborâm liniştiţi spre faleza Cazinoului. Mai sunt Roua şi Ghiocel cu noi. Doctorul: visător, tăcut. Deodată îl văd că tresare. Îi năvăleşte sângele în obraji, dacă se poate susţine aşa ceva când e vorba de culoarea lor de un negru carbonizat. Uită de mine şi începe să grăbească pasul. Alerg după el. Îl strig. Întoarce puţin capul, îmi zâmbeşte, asta e bine, dar îmi dau seama că nu mă vede şi îşi continuă drumul. Trece de Roua şi Ghiocel, aflaţi înaintea noastră, coboară acum în goană faleza şi se opreşte, gâfâind, să se sprijine de balustradă. Când ajungem lângă el, speriaţi, nu e în stare să spună decât un cuvânt:

— Thalassa, Thalassa!

Înţeleg că n-a mai văzut de mult marea. Dar nu-mi închipuiam că doctorul poate fi stăpânit, şi încă fără un motiv palpabil, de atâta energie, bucurie şi furie tinerească. Dar şi de nepăsare, nepăsare tinerească faţă de orice convenţii… Pentru că imediat – şi faleza nu e chiar pustie! - începe să se dezbrace, dar nu ca un înţelept, calm. Ci îşi smulge pur, şi simplu hainele de pe el şi le aruncă din mers. Înţeleg că vrea să facă o baie. Acum în aprilie! Eu şi Ghiocel ne repezim pe urmele lui. Îi culeg, pe rând, maioul, cămaşa, haina… Ghiocel, râzând tot timpul, îl cuprinde pe la spate… Scena e caraghioasă. Doctorul, rămas numai în slip, stă, sprijinit în călcâie, pe bombeurile pantofilor lui Ghiocel şi încearcă să-i scape din braţe. Eu, cu hainele lui în mână, îl rog stăruitor să renunţe. Roua priveşte indiferentă la noi. Fumează… Doctorul scapă, totuşi, din braţele lui Ghiocel, coboară ultimele scări ale falezei, ajunge pe ciotul ăla de dig de sub terasa Cazinoului şi plonjează în mare…

Acum, în cabinetul radiologie, doctorul trăieşte ipostaza lui de om calm, înţelept. Se poartă cu noi de parcă am fi cunoştinţe vechi.

— Aţi remarcat, desigur, armonia coloanei vertebrale, ne întâmpină el în loc de orice altă formă de politeţe.

— Intră direct în subiectul prin care simte că ne poate câştiga atenţia şi pare să ne spună, totodată, printr-o atitudine familiară, tandră: Ce nevoie avem noi de bietele forme de politeţe folosite de oameni când se revăd sau se despart? Nu suntem tot timpul, aici şi acum, împreună? - Numai Coloana fără sfârşit este alcătuită din vertebre la fel de suple. Întâmplător, radiografia asta aparţine prietenei noastre Roua. Şi asta o salvează de banalitate. Am văzut mii de asemenea coloane. Cea de la Târgu Jiu este o sinteză unică. Chiar dacă nu va mai exista, cândva, nicio fiinţă pe planeta noastră, coloana lui Brâncuşi va rămâne să vorbească veşniciei despre verticalitatea fără sfârşit, cosmică, a sufletului omenesc… Dar să revin la „clipa cea

repede ce ni s-a dat”. Mă interesează, de fapt, viscerele. Mai precis, stomacul Rouei. Uite-l aici. Este şi el frumos, ca o orhidee. Dar asta are mai puţină importanţă…

Înţelegem că vrea să vadă cum i-a reuşit operaţia. Roua şi-aprinde o ţigară, indiferentă. Eu însă sunt atât de emoţionată de priveliştea radiografiei şi de „speech”-ul lui despre coloana fără sfârşit, că simt nevoia să-mi manifest într-un fel bucuria şi uimirea; şi deodată, ascultând de un impuls copilăresc, îl îmbrăţişez… Gest spontan, în spatele căruia nu stă nicio intenţie la pândă, cum poate îşi închipuie Roua. Trăiesc de altfel pentru prima oară, în preajma lui, acea bucurie a generozităţii şi a lipsei de premeditare, pe care o degajează întreaga lui personalitate; ca dovadă, la plecare, uit de scopul vizitei, vream să-mi recomande un stomatolog foarte bun la care să nu-mi pierd timpul cu „programări şi reprogramări” mereu amânate…

De unde să bănuiesc eu că tocmai acestui impuls nu i se va acorda nicio clipă şansa de a se justifica prin gratuitate. Sărmanul doctor Giuglea! De ce trebuie, nimicind orice gest spontan, să ne gândim întotdeauna mai întâi la urmări? Asta înseamnă să fi un om matur? Cum ne agăţăm de orice amănunt când vrem să ne întemeiem dragostea!

3

SUNT DEJA NELINIŞTITĂ, TRĂIESC, chiar dacă nu conştientă încă, emoţia unui sentiment de dragoste – ce-i drept inexplicabil, pentru faptul că bărbatul nu are încă un chip – în clipa când sun, zumzet cristalin care-mi stăruie şi acum în urechi, la uşa casei lui Banu. Câteva secunde de aşteptare se aştern fulgerător ca nişte cărămizi într-un zid care tinde să acopere intrarea. Dacă mai întârzie, nu mai găseşte decât acest zid al aşteptării; voi fi departe. Dar uite-l că deschide. Intru, şi el, înainte de orice urare de bun venit, de a mă invita să iau loc într-unul

din cele două fotolii cu suporturi metalice, nichelate, din hol, sau de a-mi spune mai ştiu eu ce altceva, mă întreabă cu glas scăzut – poate că e derutat sau pur şi simplu nu procedează decât ca un bărbat care ştie ce vrea… -, răguşit:

— Să dau drumul taxiului?

Nu înţeleg imediat. Sunt prea emoţionată. Dar mai târziu, când îl cunosc mai bine, înţeleg că întrebarea asta este prima lui lipsă de delicateţe. Totuşi, din instinct, cum se întâmplă mereu după asta, când îşi arată colţii firea lui primitivă, grosolană, îi spun:

— Nu! Lasă-l să aştepte!

Când îmi deschide, în hol e întuneric şi nu-i văd decât capul, mare, cu părul puţin răvăşit, ondulat, căzându-i pe frunte. Ţine rama de fier a uşii cu mâna stângă, şi umbra capului îi cade direct peste vitraliul strident colorat, punându-i în valoare profilul clasic, de grec. Mă impresionează asemănarea dintre acest bărbat, văzut pentru prima oară, şi zeul ursuz şi şchiop, din vitraliu, care, probabil, îi patronează casa. Bărbatul din faţa mea cel puţin zâmbeşte; dar ochii lui verzi sunt reci.

Câteva clipe îmi rotesc privirea prin hol, uimită. În afară de fotolii şi de câteva pene de păun aşezate ca nişte flori într-o vază înaltă din aramă, se mai află o măsuţă, de fapt un trepied susţinând placa de calcar a unui mozaic înfăţişând ciulini de mare cu măciulii grele, bătute în zeci de ţinte subţiri, roşii, unele galbene, care fac ape. Parchetul este acoperit în întregime de un covor roşu, silenţios, simplu. În dreapta uşii, care dă în altă cameră, descopăr o gravură uriaşă, dreptunghiulară de aramă. Scena gravată înfăţişează femei goale călare pe delfini, atacând o triremă. Pereţii laterali sunt rezervaţi ferestrelor! Una, cea din stânga, sub care se zăreşte coborând în spirală o scară la subsol, dă în stradă. Cealaltă, într-o curte interioară. Toate obiectele, se observă repede, sunt unicate şi aparţin unui singur artist. Când aflu, mai târziu, că ele şi altele încă sunt

făurite de stăpânul casei, „cu timpul, din amuzament”, nu-mi vine să cred; cum poate exista în sufletul acestui barbar loc pentru atâta sensibilitate şi rafinament?

Banu continuă să-mi zâmbească tăcut, ţinându-şi mâna stângă înfăşurată într-un şorţ de piele. Auzi, să mă primească exact ca un fierar. Bolboroseşte ceva ca o scuză. Aruncă şorţul pe un fotoliu şi mă invită, în sfârşit, în camera alăturată. Aici păşim pe un covor galben, un galben potolit, copt, dominat, la mijloc, de flăcări roşii, adunate într-un chenar rombic subţire, albastru. Pereţii sunt acoperiţi în întregime de rafturile unei schelării metalice, nichelate, care nu conţin numai cărţi, ci, intercalate, şi plăci de alamă, stivuite, discuri de pick-up, cupe ciudate din mărgean roşu, casete de aramă, carapace de scoici uriaşe şi multe statuete, ipostaze ale aceleiaşi femei goale înconjurate de valuri. Spaţiu numai pentru o uşă, care dă în altă cameră, şi pentru o fereastră uriaşă prin care se vede marea. Mă instalez într-un fotoliu de lângă masa foarte scundă şi lungă, realizată în acelaşi stil ca şi cea din hol şi încărcată cu tot felul de plăci subţiri de zinc, de cartoane, făcute sul, de compasuri, creioane, fotografii, clişee, rigle, pixuri, mici recipiente de sticlă, eprubete pline cu acizi sau cerneluri de toate culorile. Observ că n-are de gând să spună nimic, e mai emoţionat decât mine, şi probabil că îl sâcâie îndrăzneala mea de a-l cunoaşte chiar în bârlogul lui; sau şovăie contemplând îndelung şi confruntând ceea ce îşi imaginase despre mine cu ceea ce, iată, sunt în realitate, şi iau, ironică, iniţiativa:

— Fii bun, aşează-te la masă şi scrie!

Îi dictez un text menit să consemneze gândul meu cel mai intim din clipa când îi trec pragul casei. El se supune fericit. Apoi se apleacă să-mi ridice geanta căzută pe covor. Cu o mână mi-arunc geanta cu toartă lungă pe umăr, iar cu cealaltă îl salut voioasă şi plec imediat, aproape fugind, şi-l las aşa, în mijlocul camerei, mirat, descumpănit…

4

ACASĂ MĂ AŞTEAPTĂ ROUA. PRE-simte ceva? Nu, n-are cum. Şi apoi, pe ea o preocupă Dan Giuglea… Cel puţin aşa pretinde. De altfel vine să-mi povestească ce li s-a întâmplat cu o seară înainte. Coborau spre faleză. Se afla cu ei şi Ribidon şi cam în dreptul statuii lui Ovidiu sunt acostaţi de două namile!

— la fă-te-ncoa, gagiule, n-ai nevoie de un ghiul?

— Un ghiul?

— Te pomeneşti că nu ştii… Aur turcesc. Încearcă-l în dinţi.

— N-am dinţi, zice doctorul şi dă să le arate gura cu dinţi, într-adevăr, puţini. Dar namila, crezând că este luată peste picior, îl loveşte, aruncându-i, înainte de a se îndepărta:

— Las-o larg, nene. Ce, vrei să ţi-i pun eu?

Doctorul se clatină, dar nu se lasă, îl prinde pe unul de haină. În timpul ăsta Ribidon, foarte curajos, aleargă pe trotuarul de vizavi, de unde, suficient de sigur că cei doi nu-l urmăresc, începe să strige bălăbănindu-se ca un clown:

— Săriţi! Bişniţari nenorociţi!

Doctorul se alege cu câteva cucuie şi curajosul Ghiocel cu o nobilă răguşeală.

Îmi povesteşte toate acestea în camera mea, stând cu spatele la mine şi contemplând peretele acoperit în întregime cu fotografii de actori de teatru sau film şi cântăreţi de muzică uşoară. Şi, deodată, se întoarce spre mine, de parcă până atunci nu povestise nimic şi eu abia am intrat în cameră – Roua are, uneori, puterea copilărească de a ignora, de a sări peste perioade de timp, când te aştepţi mai puţin, lăsând fără sfârşit ceea ce spune şi nu gândeşte la un moment dat şi continuând cu ceea ce nu spune dar gândeşte la început; sau mai bine zis are capacitatea de a-ţi lăsa impresia că poate să ţină timpul în loc, ca şi cum ar trăi într-un prezent continuu… — şi mă

întreabă cu glas limpede, dar cântat:

— Ce-i cu mirosul ăsta înţepător de pilitură de fier tăvălită prin acid sulfuric? Nu cumva şcoala din Dulceşti, de unde s-ar zice că vii, s-a transformat într-un atelier în care se învaţă arta prelucrării metalelor?

Nu-i răspund. O privesc lung, în tăcere. E o intuiţie care n-are, evident, nicio legătură cu mirosul ei foarte fin. Îşi imaginase că-l vizitasem pe Banu şi fusesem, bineînţeles, şi în atelierul lui de metalo-gravură de la, subsol. Dar, uite, acolo nu fusesem. Îşi construise logic suspiciunea şi căzuse în propria-i cursă. Dacă n-ar fi procedat aşa, poate ar fi trebuit să-i spun adevărul. Aşa însă... Se mai gândeşte la el... Zăpăcită mai este şi fata asta...

5

UIT, ÎN GRABA CU CARE PLEC DE la Banu, uit, oricât ar părea de necrezut -; lucrul cel mai firesc când cunoşti un bărbat –, uit să-i spun cum mă cheamă.

Mă gândesc la semnificaţia pe care o poate trage Banu din asta într-o după-amiază când, abia plecată de la şcoala generală unde predau franceza, hoinăresc pe plaja de la Dulceşti. Hoinăresc pe plaja pustie, în aşteptarea ultimei curse spre Constanţa, şi mă gândesc că el poate foarte bine să înţeleagă din asta – adică, din faptul că nu-i spun cum mă cheamă – că am vrut să dau tuturor „întâmplărilor noastre vorbite” o încheiere meritată, provincială. Şi o clipă mă simt atât de singură, înspăimântată ca de obicei când există primejdia să mi se atribuie sau mi se atribuie intenţii străine de ceea ce vreau, când vreau ceva cu adevărat... Şi în clipa următoare trebuie să fug, altfel înspăimântată, de un val uriaş care parcă mă urmăreşte, mă ajunge şi-mi îmbrăţişează bolborosind picioarele până la genunchi. Când se retrage îmi lasă pe nisip, la câţiva paşi înaintea mea, o

piatră ciudată, toată numai orificii, ca un burete. O ridic şi-o privesc îndelung, uimită. E cam de mărimea unui pumn sau a unei inimi de bărbat. Jumătate roşie, jumătate neagră. Orificiile? Goale. Doar în câteva dintre ele, pe partea neagră a pietrei, scapără două câte două scoici mici şi albe. De parcă o zeiţă trufaşă şi-a vârât degetele în aluatul pietrei, încă fierbinte, şi când şi le-a retras şi-a lăsat unghiile acolo… Când duc piatra la ureche şi o clatin, aud sunete stinse, delicate de clopoţei vegetali. Unghii sau scoici joacă libere în capcanele lor de piatră. Înţeleg că marea îmi cere să-i duc piatra asta lui Banu şi să-l dezleg cu puterile închise în ea de tristeţea de a nu se gândi frumos la mine…

Când mă urc în autobuz nu mă mai gândesc decât cum să ajung mai repede în Constanţa să-l văd pe Banu. La câţiva paşi de casa lui o întâlnesc însă pe Roua care urcă - strada e în pantă – la braţ cu doctorul Giuglea.

— Veneam la tine… Stoleru… Ne-a invitat…

— Îmi pare rău, dar avem bilete la film. Nu vrei să mergi şi tu cu noi?

Insistă, desigur, şi doctorul. Îi refuz net, pentru că oricum, Stoleru mă aşteaptă… Roua acceptă explicaţia. Dar când îi strâng mâna este deja nervoasă, neliniştită.

— Poate trecem şi noi pe la el, după film…

E ca o ameninţare: „Vezi că am să verific dacă te duci la el”. Presimte, nu ştiu de ce, că mă duc la Banu. Fac un ocol ca să-i înşel vigilenţa – se uită de câteva ori după mine! - şi ajung, în sfârşit, în faţa casei lui Banu. Intru fără să sun. Dacă uşa e deschisă, e semn bun. E acasă. Holul e străbătut de sunete înăbuşite şi luminat, la intervale egale de timp, de fulgere jucăuşe, albe. Sursa lor, îmi dau seama repede, e la subsol. Cobor scara în spirală, încet, să nu fiu auzită, dar când mai am câteva trepte uşa din faţa mea se deschide brusc şi mă orbeşte lumina lăptoasă din atelier, intermitentă, a arcului voltaic.

— Nu te-am auzit, dar vizita ta mi-a fost anunţată. Ştiu întotdeauna când vine cineva. Când se deschide uşa de la

intrare, se strecoară până la mine o briză rece care îmi dă de veste că am musafiri. De data asta mi-a adus cu ea şi o boare de parfum. Bine ai venit…

— … Ozana, continui eu, înţelegând că aşteaptă, în sfârşit, să-i spun cum mă cheamă.

Şi-mi întinde braţele pline de funingine şi este într-adevăr frumos cum stă aşa, în uşă, cu lumina nervoasă, ireală, care îi cade pe ceafă, cu părul, parcă albit. Nu-i văd ochii, dar gura îi e întredeschisă, şi dinţii puternici îi scapără în întuneric şi-i întind, aproape fără să vreau, parcă vrăjită, şi eu braţele. Nu-i spun încă nimic despre piatră. Mă las ridicată şi aşezată ca un copil pe o canapea dintr-o mică anexă a atelierului, o odaie ca o grotă zugrăvită cu scene din adâncurile mării: Aici – stânci, liane de alge; dincolo – pâlcuri de peşti mici argintii, şi crabi, tufe de mărgean; dincoace – peşti uriaşi, negri, gata să se sfâşie; şi iar liane de alge, şi iar tufe de mărgean… Observ toate astea într-o fracţiune de secundă printre sărutări şi mângâieri, întinsă pe canapea. Şi deodată înţeleg ce vrea şi sar brusc în picioare. Şi nu sunt furioasă.

— Dă-ţi măcar şorţul ăla de piele jos, îi spun.

Şi el stă zăpăcit, în picioare, paralizat de îndrăzneala mea…

— Bine, îi spun, primeşte mai întâi acest dar din partea mării…

Şi el ia cu amândouă mâinile piatra, curios şi uimit ca un copil.

— Aşteaptă aici… îi mai spun…

Întârzii câteva clipe, dincolo, în atelier; şi când mă întorc Banu mă priveşte şi mai uimit: sunt goală, dar absolut goală…

6

PRIMA NOAPTE ÎN GOLF NE CUL-

căm pe nisip, în jurul focului, pentru că nu reuşim să instalăm cortul, sau mai exact spus nu mai vrea Banu să-l ridice după ce i-l dărâm de câteva ori. De aceea nu dorm deloc. E o noapte vâscoasă cu umbre pe cer, ale focului aproape stins. E o noapte adunată deasupra mea ca pântecul unui cal aflat în galop. Sub copitele lui mute, plutesc ca un nor alb. Dimineaţa sunt îngheţată. Tremur. Şi cafeaua e rece.

Duc ceaşca la gură şi mă mir cât este de grea. Dau asta pe seama oboselii. Roua şi cu Banu se uită lung la mine şi, parcă ar fi înţeleşi, izbucnesc în aceeaşi clipă în râs. Ai naibii mai sunt amândoi; ce solidaritate în râsul lor! Asta îmi aminteşte, nu de veselia lor, firească, din vara anului trecut când ies din sala de examene şi-i îmbrăţişez fericită că am reuşit, ci de veselia lor, ciudată, câteva luni mai târziu, în decembrie, când vin amândoi în Bucureşti şi-mi fac o vizită la cămin. Îmi sună în urechi aceleaşi hohote de râs, de atunci, ca o dovadă că ei încep iar să se înţeleagă, în absenţa mea de om absorbit de studii, mai uniţi şi, în sfârşit, fericiţi, acolo, departe, acasă, Roua, supusa, ascultătoarea Roua, cea care, în liceu, nu face un pas fără să-mi ceară părerea, a devenit – trebuia să se întâmple şi asta, nu? — independentă! Nu cumva aţi ajuns să fiţi mai intimi decât vă permite prietenia? Mă întreb acum ca şi atunci… Dar nu cred. Nu e decât jocul lui prin care vrea să deştepte în mine îndoiala şi un interes nou care poate echivala cu dragostea.

Dar Banu, după ce intru la facultate şi află că am în Sever Iordan un prieten adevărat, îmi scoate zadarnic ochii cu „ce mai face Roua” şi cu „ce spune Roua”. Pentru că nu-l cred. El şi acum încearcă să sugereze că mai are încă de ales. Dar astea sunt aparenţele. În realitate, şi asta vreau să-i spun Rouei, ceva mai devreme, când el se duce înot până la coliba lui Sari, să-i aducă, uitată în maşină, cartea poetului ăla englez, Dylan mi se pare, din care ne recită mereu, că n-are rost să fie atât de neliniştită, că între mine

şi el lucrurile nu sunt destul de limpezi. Că Banu este, de fapt, singur. Şi asta-i în favoarea ei; dar, uite, nu-i spun.

Ai naibii, cum ştiu ei să râdă de frumos împreuna. Feţele lor îmi dansează în preajmă cu gurile până la urechi... Duc ceaşca la gură şi mă mir cât este de grea. Dar nu mai pot să dau asta pe seama oboselii, pentru că, iată, acum, când n-a mai rămas decât zaţul, descopăr şi motivul pentru care sunt atât de veseli: am în ceaşcă câteva scoici mici, albe, rotunde, culese de pe plajă. Şi n-am încotro, trebuie să râd şi eu...

VI

1

REGĂSESC, CU O PRIVIRE, GOLFUL şi clipa, cu bătaia de aripă a sângelui din acest trup al meu. Aici şi acum. Clipa ţipă cu nisipul sub tălpile mele goale. Clipa are gust de sare şi iod. Are miros de alge. Clipa scapără cu solzii peştelui zbătându-se în pliscul pescăruşului. Frunza aia galbenă îşi recâştigă, subit, consistenţa şi forma. Redevine ceea ce este, o frunză căzută din stejarul ăla moţat de pe creastă. Pot să mă conving de asta, să o pipăi. Mă aplec, dar vântul mi-o ia înainte. Uite-o, acum se leagănă în aer, deasupra apei. O libelulă se aşază pe ea din zbor. Plutesc, acum, aşa, împreună. Deodată, frunza cade în apă. Atentă, libelula se desprinde la timp şi se îndepărtează cu tumbe scurte în spaţiul dintre valuri.

Regăsesc, dacă vreau să întorc spatele mării, plaja. Plaja, care acum, poate pentru că ochiul mai păstrează conturul valurilor, începe să se clatine, să se legene. Clipa se umflă ca un balon în care suflă cineva, poate chiar eu, până se sparge, se pulverizează. Fiecare detaliu al plajei, sub vântul

privirii, se contractă şi dispare, sau, dimpotrivă, se dilată enorm, până când iar dispare. Nu ştiu ce lege hotărăşte ca fiecare detaliu, în acest proces, să aleagă o cale. Sau alta. Mai rămân în preajma mea, nu ştiu prin ce întâmplare nu-şi pierd încă forma şi consistenţa, câteva tufe de mierea ursului. Cu ce s-or fi hrănind rădăcinile lor? Cu apa sărată a mării? Când aceste tufe de mierea ursului îşi sună ciorchinii de boabe argintii-aurii se adună toate scoicile mari de pe plajă în jurul meu. Şi toate, ca la un semn, ca nişte guri negre, uriaşe, cu cerul gurii alb, perlat, se deschid şi încep să râdă... Râd de mine. Se prăpădesc de râs.

Mă simt caraghios ca în seara de august când, deşi nu ne-am mai văzut de mult, Roua refuză să iasă cu mine în oraş. Şi mă simt caraghios nu pentru că refuză să iasă în oraş, invocând un motiv stupid - că s-a zgâriat la un genunchi –, şi nici pentru că, totuşi, iese în oraş şi o văd pe stradă cu un bărbat la braţ, ci pentru că n-o văd numai eu. Sunt eu Lurian Bujeniţă, care acum nu este încă directorul tipografiei, e activist al comitetului municipal de partid. Într-un fel, nu atât năzbâtiile ei mă neliniştesc – şi asta explică de ce dorinţa, bucuria de a o reîntâlni sunt amestecate cu spaima şi îngrijorarea că poate n-am un motiv mai grav s-o revăd, un sentiment mai puternic decât prietenia –, cât ceea ce cred ceilalţi, cunoştinţele, prietenii mei. Ei nu ştiu ce relaţii există între mine şi Roua, când mă văd cu ea pe stradă, şi presupunând că sunt îndrăgostit, sunt probabil în ochii lor un caraghios şi un tâmpit dacă nu ştiu că se mai plimbă şi cu alţii. Şi chiar sunt. Mă uit la Bujeniţă – în timp ce ne facem loc, pieziş, prin mulţimea de tineri care alunecă uniform, du-te-vino, chiar pe partea carosabilă a bulevardului Tomis, alcătuind un miriapod uriaş – să-i observ pe faţă umbra unui gând mai ascuns, după ce Roua trece pe lângă noi sprintenă, preocupată numai de bărbatul de lângă ea. Lurian, în întuneric, zâmbeşte. Asta e. Râde în sinea lui de mine. Şi dacă ar şti că Roua a refuzat să iasă cu mine în oraş? Ar râde cu hohote. Şi îl părăsesc, fără o

vorbă, umilit...

Peste câteva zile o revăd totuşi pe Roua; dar n-o întreb cu cine se plimba în seara când n-a vrut să iasă cu mine în oraş. Şi ea se străduieşte să fie cât mai indiferentă. Deşi ştie c-am văzut-o, deşi ştie că ştiu că m-a văzut. Până la sfârşitul săptămânii, cinică, rea, îmi oferă o mulţime de motive ca să iau o hotărâre: să ne despărţim. Şi eu mă simt iar caraghios când, după ce ne despărţim, trebuie să mă duc din nou la tipografie. Spun trebuie, să nu se înţeleagă că mă duc pentru Roua care, de altfel, este acum concediată; da, trebuie să mă duc împreună cu Lurian Bujeniţă pentru a-l instala în locul lui Biliboacă. Şi mă duc eu senzaţia asta că intervin în viaţa, în destinul a sute de oameni pe care îi cunosc bine, dar care nu mă cunosc la fel de bine, deşi ei ştiu cel puţin două lucruri despre mine: unu, că-i dau târcoale domnişoarei Roua: doi, că între mine şi Biliboacă există un conflict latent încă de când lucram la zincografie. Şi uite, acum vin la tipografie să-l înlocuiesc aşa cum hotărăşte ministerul, punându-i în cârcă toată povestea cu biletele false de tren. Caraghios, asta-i. Pentru că mă doare, mă interesează ce spun, ce gândesc tipografii ăştia care, uneori, grăbiţi, luaţi de treburile lor, de grijile, de necazurile lor, se pot opri la suprafaţa lucrurilor. Caraghios, asta-i. Pentru că, deşi Ţânţu Biliboacă este vinovat, cum să le explic eu tipografilor – deşi nu trebuie să le explic nimic – că dacă vin să-l schimb din funcţia de director nu vin nici pentru că n-am avut niciodată o părere prea bună despre el, nici pentru că tot el a concediat-o recent pe Roua Caraoglu care mi-e prietenă? Nu-i decât o coincidenţă între părerea mea despre Biliboacă şi întâmplarea că el e băgat până peste cap în afacerea asta cu biletele false de tren. Aşa cum concedierea Rouei nu-i decât o întâmplare sau o provocare, o ultimă încercare a lui Biliboacă de a încurca lucrurile, de a le arunca tipografilor praf în ochi, să li se pară că nu fac decât să mă răzbun în eventualitatea că, după cercetările pe care le întreprind, ajung la concluzia că

e vinovat.

„Înarmat” cu scrisorile lor de protest – ale cui? ale lui Parelli, Furtişag et comp., în primul rând –, Biliboacă mai poate spera să tărăgăneze lucrurile un timp, cerând o altă comisie de anchetă cu un şef mai puţin subiectiv şi… îndrăgostit. Mă simt caraghios, pentru că nu le pot explica oamenilor toate astea şi, totuşi, mă duc.

2

N-APUC SA OPRESC LÂNGĂ MICUL parc din faţa clădirii în care se află şi ziarul local, că mă pomenesc cu Biliboacă, transpirat şi emoţionat, lângă maşină; îmi deschide portiera.

— Bine aţi venit pe la noi! A, şi tovarăşul Lurian Bujeniţă! Poftiţi, poftiţi. Parelli – se adresează el răstit fostului zincograf, aflat în spatele lui, care se lăsase de meserie şi se pripăşise prin birourile administraţiei; i s-a părut mai important acestui tânăr, pentru viitorul lui, să învârtească două-trei hârtii pe zi şi s-o facă pe „omul de casă” al lui Biliboacă – bagă repede maşina în curtea tipografiei. La umbră şi la adăpost de alte primejdii. Repede, băiete. Aşa te-am învăţat eu? Parelli şi Furtişag, doi grăsuni nedespărţiţi, care mai au şi defectul să semene între ei, se uită, speriaţi, cum răsucesc cheia în broasca portierei, ceea ce înseamnă că n-am de gând să-i las să execute ordinul lui Biliboacă.

Nu putem scăpa de zâmbetul rânced de pe faţa buhăită a lui Biliboacă preţ de un sfert de oră cât bem o cafea, ce-i drept, bună, făcută de Sachelariţa, o femeie venită de la ţară care îmbătrânise stând în picioare şi vârând coli în maşinile de tipărit şi acum oficiază în calitate de secretară:

— Ca pentru dumneavoastră. Mai amară. N-am uitat…

Biliboacă, nebănuind probabil care e scopul vizitei noastre, porneşte la atac; mi se adresează, cu voce joasă,

discret, dar în aşa fel, încât să audă şi Bujeniţă:

— Ştiţi, domnişoara Roua n-a mai vrut să lucreze; de altfel, vream să vă previn mai de mult – şi în timpul ăsta îşi şterge sudoarea abundentă de pe frunte cu mâneca hainei, o haină cenuşie de care nu se desparte, ca şi de vulgara lui cravată împodobită cu o ancoră, nici pe căldurile cele mai mari din toiul verii – că domnişoara nu-i chiar aşa de cuminte. Frecventează barurile de noapte. Am văzut-o chiar eu şi Parelli de câteva ori, o dată cu un om mai în vârstă, cu părul alb. Ştiţi, fetele astea o iau razna repede…

— Asta nu te priveşte pe dumneata, Biliboacă; iar dacă ai văzut-o, înseamnă că şi dumneata îţi petreci nopţile prin baruri… i-o retez eu. Şi sunt îndreptăţit cu atât mai mult cu cât primul adjunct al ministrului, cu puţin timp în urmă, mă cheamă să stea de vorbă cu mine despre o „anonimă”, abia primită, şi care nu mă descrie în culori prea roz. Se vorbeşte acolo şi despre faptul că tulbur treburile tipografiei din Constanţa făcându-mi de lucru prin secţii, animat de interese personale. Că oamenii vorbesc despre insistenţele mele pe lângă o linotipistă pe care aş teroriza-o cu vizitele şi propunerile mele certate evident cu normele codului eticii noastre ş.a.m.d. Cine putea fi curajosul informator dacă nu Biliboacă?

Dar povestea cu „frecventarea barurilor de noapte” - încep atât de târziu să înţeleg că numai pe dorinţa de a ne vedea şi pe bucuria de a fi împreună nu se poate întemeia un sentiment de dragoste – nu mi-e deloc indiferentă.

Îi las câteva clipe să-şi savureze plăcerea de a-mi spune ce crede el: despre Roua faţă de Lurian Bujeniţă, care lucrează la comitetul municipal de partid şi, de, cine ştie când îi poate fi de folos şi, în timp ce aşez încet, meticulos, ceaşca de cafea: pe birou, pornesc şi eu la atac:

— De altfel avem treburi mai importante. Peste o jumătate de oră, în pauza dintre schimburi, să se adune toţi oamenii în sala de lângă zincografie.

Şi după o clipă – în care-i vorbesc în gând, parodiind stilul

în care mi se adresează odată un zeţar mucalit: „domnule sau tovarăşe, nu ştiu cum să-ţi spun, mie-mi doarme Dumnezeu pe-o nară şi dracul pe cealaltă; miros că ai o nedumerire”… — continui:

— Din clipa asta nu mai sunteţi director.

Şi mă ridic să fac câţiva paşi prin încăpere, să-mi dezmorţesc picioarele. Şi când mă ridic mi-amintesc că aici, în biroul lui Biliboacă, o văd pe Roua prima dată. Şi-mi vine să râd de coincidenţa asta. Şi chiar râd. Dar în mine, de mine. Şi mă simt iar caraghios. Dar în alt sens. Adică de ce-i suspectez eu pe tipografii ăştia cu care urmează să mă reîntâlnesc că nu ştiu să vadă dincolo de coaja lucrurilor?

3

FAC CÂŢIVA PAŞI SPRE LANUL DE stuf. În dreapta, apa golfului. În stânga, plaja, pereţii înalţi de calcar ai ţărmului, cortul împărătesc, roşu. Roua stă acum în genunchi. Stă în genunchi, puţin aplecată, foarte preocupată de imaginea pe care-o schiţează cu un deget în nisip. Conturul unei flori. De fapt, nu al unei flori anume. Ci simbolul florii. O imagine schematică, fără identitate precisă: patru sau cinci petale în jurul unui cerc. Scrisoarea ei din Constanţa, la o lună după „seara genunchiului bandajat”, şi cele din anul următor, trimise din Bucureşti, când încearcă din nou să intre la facultate, se încheie invariabil cu imaginea acestei flori.

Flori asemănătoare îşi desenează Ozana, în locul ochilor, în veşnicele ei autoportrete idilice pe care mi le trimite când mă aflu la Hamburg, ca să n-o uit de tot, probabil. Flori ca astea, mai multe la un loc, descopăr chiar în vara asta sub nişte însemnări ale Ozanei, care se vor răutăcioase, despre „sărmanul Banu”. N-am ce face şi, în absenţa Ozanei, care întârzie jos în atelier, căutând nişte clişee – ăsta e scopul vizitei –, îi răsfoiesc agenda. Dar nu-

mi trebuie mult, cu toată emoţia de care sunt cuprins, pentru că am prilejul să-i aflu gândurile cele mai intime, secrete, şi cu toate reproşurile pe care mi le aduc în acelaşi timp, pentru că procedez ca un hoţ, ca un spion, nu-mi trebuie mult, zic, să observ că numai însemnările care mă privesc pe mine, aşa răutăcioase şi chiar nedrepte, sunt însoţite de aceste flori.

Rouei sau Ozanei, căreia dintre de îi aparţine acest simbol? Dar parcă asta are importanţă? Când apar în ceasul ultim al adolescenţei lor întârziate, deşi le cunosc pe rând, sau poate tocmai din cauza asta, la un interval mare de timp, îmi dau seama că mai sunt destule aspecte, atitudini, deprinderi care, ca prietene vechi, le aparţin deopotrivă. După ce îmi dă primul telefon, cât timp nu vrea să-şi spună numele iar eu nici nu bănuiesc de unde a aflat despre mine, în vocea Ozanei nu descopăr reflexe din vocea Rouei? Dar scrisul – după ce la insistenţele mele Ozana. Se hotărăşte să-mi dea „un semn că există” –, grafia de pe cartea de vizită, semnată cu un nume fals, pe care o găsesc într-o dimineaţă în cutia poştală? Nu mă surprinde că seamănă, că pare chiar să fie, poate puţin mai ferm şi mai mare, al Rouei? Aceeaşi silinţă de şcolar, care s-a săturat să i se tot spună că tezele lui sunt indescifrabile, de a scrie, cu litere de tipar şi urmând o linie cât mai dreaptă. Şi mai ales acelaşi obicei de a desena cu grijă un mic cerc, ca o aureolă de sfânt, deasupra literei „i” în locul punctului obişnuit, pus în grabă şi la întâmplare.

(Din acelaşi jurnal abandonat pot reproduce şi alte precizări prilejuite de constatarea că scrisul Rouei seamănă cu al Ozanei: 21 sept. 1970 – „Dar oare nu e straniu că scrisul misterioasei voci, care pretinde că o cheamă Dona, seamănă cu al Rouei? Ce legătură poate exista între ele? În orice caz, ele se cunosc. Sunt prietene. Dar este foarte puţin probabil ca Roua să ştie că… Dona discută cu mine ceasuri întregi la telefon… Iniţial, interesul meu, în convorbirile cu această voce, se mai îndreaptă din când în

când şi spre Roua. Apoi vocea îmi acaparează toate gândurile. Roua vrea totuşi să-mi aducă aminte că există. Ca o liceană, îmi trimite în plic o floare presată. Gestul ei romantic este frumos şi probabil că m-ar fi emoţionat mai mult dacă n-ar fi apărut, hai să-i zicem, Dona. Acum sunt convins că dacă au fost, şi poate mai sunt prietene, în mod sigur fiecare are ceva din firea şi obiceiurile celeilalte. Abia au împlinit optsprezece ani. La vârstă asta iniţiativele, gândurile, gesturile, aspectele caracteristice ale caligrafiei lor pot să treacă pe neaşteptate de la una la cealaltă, le aparţin în egală măsură. Probabil că Roua a făcut imprudenţa să-i citească scrisorile mele. Dar pentru a afla cine este Dona ar fi o greşeală să o întreb pe Roua…”).

4

MĂ ÎNTORC ŞI MERG APROAPE repede, uniform. Am în faţă acum stejarul ăla moţat de pe creastă. În stânga, apa; în dreapta, plaja. Mă joc. Uite, aşa: un pas pentru Roua, altul pentru Ozana. Urmele tălpilor goale sunt clare în nisipul umed, simetric-identice. Şi totuşi, opuse. Corespondenţa inversă a imaginii reale cu imaginea din oglindă. Ajung în dreptul stejarului. Mă întorc, şi o iau de la capăt: un pas pentru Roua, un pas pentru Ozana. Un val leneş îmi înghite urmele. Când se retrage, nisipul rămâne perfect neted. Până la firul ăla de papură din marginea lanului de stuf socotesc în continuare aşa. Mă joc: un pas pentru Roua, un pas pentru Ozana. Pasul cu care ajung, primul, în dreptul firului de papură îl fac în numele celei care mă tulbură mai mult. Oare şi în privinţa asta îşi seamănă?

Un pas pentru Ozana… Cel puţin Roua nu e rea cu premeditare. Ci în mod inconştient. Ea acţionează întotdeauna ascultând de primul impuls. Dar Ozana gândeşte. Îşi calculează cu luciditate fiecare gest, fiecare

acţiune. Ea hotărăşte, cunoscând foarte bine urmările. Ca în clipa asta când vrea să plece. Ca orice om care n-a învăţat că e mai comod, pentru a-ţi apăra independenţa, să fi sincer, ea nu lasă nimic la întâmplare. Şi totuşi, întâmplarea face ca într-o dimineaţă, ultima, de decembrie a anului trecut, s-o întâlnesc pe stradă, cu bagajele în mână... Şi asta, după ce, cu o seară înainte, îmi spune... Şi dacă, în dimineaţa asta, când o întâlnesc din întâmplare, m-aş gândi cu indignare numai la faptul că sunt pur şi simplu minţit, aş suferi mai puţin. Dar sufăr cumplit pentru că abia acum, când Ozana ezită câteva clipe cu bagajele în mână, în faţa mea, înţeleg mai limpede şi comportarea ei, şi conţinutul scrisorii pe care mi-o înmânează cu o seară înainte.

Vine, într-o scurtă vacanţă, şi-mi dă un telefon. Vrea să mă vadă. Mă aşteaptă în piaţa Independenţei. Mă duc. E calmă şi solemnă. Mă priveşte ca şi cum nu s-ar întâlni cu mine, ci s-ar despărţi de mine. Eu sunt bucuros, c-o revăd, dar şi puţin îngrijorat că la repetatele mele insistenţe, în scrisori, de a ne căsători, Ozana nu găseşte nimic de spus, un timp. Abia cu o săptămână în urmă, îmi scrie limpede: „Va fi cum vrei tu”. Şi acum vrea să-mi dea „o scrisoare foarte importantă”. Coborâm spre Cazinou, ne aşezăm pe o bancă, în faţa mării, şi îi cer voie să citesc. O citesc şi nu înţeleg, dincolo de detalii, prea bine despre ce e vorba. O mai citesc o dată şi în sfârşit înţeleg câte ceva: vrea să-mi explice de ce îmi cere să amânăm căsătoria cu încă şase luni. Sunt furios şi nu mai am chef să comentăm scrisoarea, cum se aşteaptă probabil. O conduc până acasă. Tăcut, resemnat şi mai ales umilit. În faţa blocului nu-mi întinde mâna ca de obicei, mă priveşte mândră, de la distanţă. Deşi ştiu că e inutil, o întreb dacă mai e de acord să mergem la Sinaia de Anul nou... Îmi spune senină, melancolică, aproape zâmbind, că nu, că trebuie să rămână cu tata, care e într-adevăr bolnav, că petrece Anul nou cu părinţii.

Asta, cu o seară înainte... Şi acum, în dimineaţa asta de

ajun, când o caut să discutăm despre scrisoarea ei, o întâlnesc pe stradă, cu bagajele în mână, la câţiva paşi de troleibuzul care merge spre gară. Va să zică, de fapt, se duce totuşi undeva să petreacă Anul nou. Cu altcineva. Nu cu mine şi nici cu părinţii. Cu altcineva. Şi dacă ar fi numai asta. Dar scrisoarea – pe care o citesc şi răscitesc toată noaptea –, acum înţeleg, de fapt mai mult îmi ascunde, decât îmi explică, adevăratele motive pentru care deocamdată nu se căsătoreşte cu mine.

(Din toate scrisorile Ozanei trimise din Bucureşti, nu se poate desprinde niciun amănunt, niciun semn care să prevestească şi să-i justifice cât de cât comportarea din ultima zi a anului 1971. Dimpotrivă, peste tot numai vorbe de înţelegere, de bucurie, de pace, de dragoste împlinită: „Ceea ce simt pentru tine e dorinţă înceată şi calmă pentru că nu întotdeauna am dreptul şi nu e înţelept să poruncesc: Vino, vino dragul meu, te aştept, eşti oaspetele meu cel mai de preţ. Nu vei putea afla şi înţelege probabil niciodată, şi nici nu ştiu dacă e bine sau rău aşa, că nu pot înlocui cu nimic ceasurile de taină pe care le petrec cu tine, când te împresor cu întrebări la care tu răspunzi liniştit şi grav, pătruns de importanţa pe care o poate avea fiecare cuvânt al tău în faţa unui copil năstruşnic, ciudat şi curios ca mine. Ceasurile în care îţi ceream un sfat sau altul, iar tu, înţelept, nu mi-l dădeai, lăsându-mă să gândesc, să aleg, să hotărăsc singură, repetându-mi acel vers frumos din Machado: „Sfatul meu: nu-mi asculta sfatul”. Ceasurile saturate de înţelepciunea ta, pe care negi că o ai, şi din care eu am sorbit de fiecare dată, de grija, ocrotirea şi dragostea ta. Ceasurile în care îmi îndeplineai toate capriciile cu bucuria şi satisfacţia unui alt fel de a fi capricios, al tău. Ceasurile de încredere şi de dragoste, în care te-am simţit şi înţeles întreg, nu numai ca bărbat, dar şi ca prieten. Ceasurile cu ninsori de vorbe frumoase, cu vârtejuri de vorbe aspre şi de tăceri, tăceri de nisip, tăceri de aramă care aşteaptă mâinile pricepute s-o modeleze,

tăceri limpezi şi senine, tăceri întunecate prevestitoare de explozii”.

În altă parte, într-o scrisoare tot din luna decembrie: „Nu te temi pentru mine? Scrisorile tale ca o avalanşă de bucurii nu-mi lasă nici răgazul să fiu pe deplin fericită pentru fiecare în parte. Nu te temi pentru zilele când nu voi mai găsi acolo, pe masa de la poarta căminului studenţesc, nicio veste din partea ta, pentru pustiul şi spaima care îmi vor da târcoale atunci? Te simt aşa de aproape graţie scrisorilor tale. Sunt prea fericită. Mi se pare că mă răsfeţi şi asta mă nelinişteşte puţin. Mă nelinişteşte gândul că nu mai pot trăi fără scrisorile tale, fără dragostea ta, fără tine”.

Şi deodată, acum, în ajunul Anului nou, îmi înmânează scrisoarea asta: „Nu m-am gândit niciodată foarte atent, foarte limpede la ceea ce urmează să-ţi spun. Poate înadins m-am ferit s-o fac, presimţind împotmolirea. Poate aşa s-a întâmplat să fie. Asta, acum, aproape că nu mai are importanţă. Bine că în cele din urmă am înţeles că - prea târziu, din punctul tău de vedere – cel mai important lucru pentru amândoi este clarificarea.

Te-am socotit de la început, împotrivindu-mă de multe ori voinţei tale însetate numai de dragoste, drept cel mai drag prieten al meu. Erorile au apărut din nesăbuinţa cu care m-am amăgit, şi te-am amăgit, crezând că sunt nu numai sursa dragostei, dar şi sensul, raţiunea vieţii tale. Pentru asta, nu mi-am închipuit că este suficient să-ţi ies surâzătoare înainte. Ţi-am primit dragostea vrând să fac din tine un înţelept, să învăţ de la tine totul – inclusiv dragostea –, mai mult decât te poate învăţa un prieten. Am avut întotdeauna pentru tine un sentiment ciudat, pe care, copilul zănatic care am fost – şi care mai sunt, chiar dacă acum şi aici îţi înmânez cea mai gravă şi mai serioasă scrisoare – l-a numit uneori „de dragoste” şi de foarte multe ori „de prietenie”. Şi numai pentru că am avut pentru tine un astfel de asentiment, te rog să nu te îndoieşti de asta, ţi-am îngăduit şi înţeles, ţi-am blestemat şi iertat păcatele de

om de multe ori arbitrar, pripit, suspicios, doamne cât de suspicios!, şi lipsit mai ales de delicateţe.

Aş minţi dacă aş spune că mă pot lipsi în vreun fel de tine. Nici nu vreau şi nici un e bine să ştii câtă nevoie am de fapt de dragostea, de încrederea ta, de care nu m-am bucurat niciodată deplin tocmai pentru că n-am ştiut în numele cui să ţi le cer, al dragostei sau al prieteniei. Dar sunt obligată să-ţi spun, în numele adevărului despre care îmi vorbeşti întotdeauna, că, cel puţin deocamdată, nu am curajul, nici puterea, nici dârzenia de care aş avea nevoie, nici fărâma de nebunie ca să pot porni cu tine pe un drum în care am fi hărţuiţi mai ales de propriile noastre îndoieli, slăbiciuni şi vechi neînţelegeri". Scrisoare nesemnată, ca şi multe altele, dar riguros datată, şi care începe abrupt, fără obişnuitul apelativ: „Dragă Banu".)

Surprinsă, dar netulburată, tace, nu-mi cere nici măcar să mă dau la o parte. Uluit, nu sunt în stare nici eu să-i spun nimic. Deşi, răzbunător, în gând îi strig: „întotdeauna m-ai minţit! Neputincioasă şi laşă, incapabilă de dragoste". Mă ocoleşte, trece pur şi simplu pe lângă mine ca pe lângă un obiect rostogolit din întâmplare în calea ei şi se îndepărtează cu paşi grăbiţi spre troleibuzul care aşteaptă în staţie.

Mă întreb acum, când o văd urcându-se în troleibuz – şi ştiu că sunt meschin şi răutăcios –, dacă ar fi avut curajul ăsta înainte de a reuşi la facultate, cu numai câteva luni în urmă?

5

UN PAS PENTRU ROUA… ROUA SE deosebeşte, totuşi, net de Ozana; fie şi pentru faptul că între mine şi ea relaţiile n-au depăşit intimitatea unei strângeri de mână; dar mai ales pentru că ea nu e niciodată stăpânită de ambiţia de a se folosi conştient de puterea

frumuseţii. Departe de plăcerea Ozanei de a mistifica şi de a amăgi, Roua, acum îmi dau seama, nu face, la capătul săptămânii aceleia de neuitat – o săptămână nu poate fi comparabilă cu doi ani; nici măcar în privinţa intensităţii sentimentelor trăite; şi totuşi o săptămână mi-e de ajuns ca să mă despart de Roua, iar doi ani, nu, ca să mă înţeleg cu Ozana; dar asta e altă poveste… - decât o greşeala esenţială prin care îi este egală Ozanei. Am o discuţie despre asta cu doctorul Dan Giuglea, după una din expediţiile noastre cu „starul” pe mare, când descoperim golful şi ne instalăm pentru câteva ore aici. Întinşi la soare, pe locul unde se află cortul acum, doctorul mă întreabă la un moment dat:

— Ascultă, Şerban, tu i-ai trimis de ziua Rouei pana aia roşie?

— Să zicem că da…

— De ce n-ai vrut să intri în casă atunci?

— Păi, cine a spus că n-am vrut?

— Nimeni; dar dacă tu erai „necunoscutul” văzut pe fereastră dând târcoale casei, de ce n-ai intrat?

— Pentru că n-am fost invitat…

Şi-i povestesc doctorului, fără să intru în alte amănunte privind caracterul ciudat al relaţiilor dintre noi, ce se întâmplă atunci. Sunt pedepsit pentru naivitatea cu care încerc să-i vorbesc, prea devreme, necugetat de pripit, despre dragostea mea. Dar acum, de ziua ei, am prilejul şi sunt hotărât să ne înţelegem. Mă plimb prin faţa casei cu pana aia roşie în mână şi plouă mărunt şi mă simt neajutorat ca un copil, invidios, de ce să nu recunosc, pe cei care dincolo de ferestrele luminate au privilegiul să râdă, să spună orice prostie le-ar trece prin cap şi, mai ales, să respire aerul aceleiaşi încăperi, în preajma ei. Mă hotărăsc, în sfârşit, şi împing poarta grădinii, străbat aleea cu pietriş şi la uşa casei mă opresc, gata să apăs pe butonul soneriei, respirând greu, de emoţie. Dacă nu aude şi nu-mi deschide? Nu aude pur şi simplu. E o hărmălaie de

care se cutremură toată casa. Dar nu, soneria trebuie să se audă în holul lung şi întunecos. Şi prima uşă, pe dreapta, aflu asta cu altă ocazie când o mai caut pe Roua, din acest hol. E de la bucătărie, şi acolo trebuie să se afle cineva. Mama sau bunica, care pregătesc gustările. Sun lung de trei ori, şi dincolo de uşă aud şoapte şi foşnet de rochii. Uşa se deschide şi în prag apare chiar Roua! Mă priveşte liniştită, cu un zâmbet imperceptibil pe buze, poate ironic, poate de milă, sunt furios pentru că îmi zâmbeşte astfel. Entuziasmul, gândul cu care vin se volatilizează. Acum ştiu că numai dacă mă invită şi insistă pot intra în casă. Altfel m-aş simţi ca un intrus, şi-i spun cu o voce tărăgănată, falsă:

— Am trecut pe aici. Aş fi vrut să mergem amândoi undeva. Dar văd că nu se poate. Iartă-mă, ţi-am adus pana asta.

— Mulţumesc, Şerban. Mulţumesc şi pentru garoafe, pentru tot. Acum petrecerea e pe sfârşite…

Mai arunc o privire primelor picături de ploaie care-i strălucesc pe lujerul alb al gâtului, în întuneric, şi plec, fără să-i mai spun altceva, fiind limpede că nu i-ar fi plăcut să intru în casă…

Asta e tot.

— Da, spune Giuglea, acum înţeleg de ce nu Roua, ci mama ei aduce pana şi o aşază pe masă…

— Evită, probabil, să apară cu pana pentru a nu se şti că a primit-o chiar ea din mâinile mele. Ar fi fost întrebată de ce nu m-a invitat în casă şi ar fi dezaprobat-o toţi pentru comportarea asta, inexplicabil de rea. Aşa, pentru toată lumea rămânea limpede că nu Roua se comportase odios, fără să aibă un motiv măcar nu ea nu mă invitase în casă. Ci eu, Şerban, de fapt, „necunoscutul” acela, n-am vrut să intru… Aşa, îi mai rămânea o şansă, secretă, de a-i demonstra Ozanei, acolo de faţă, şi necunoscută încă de mine, că, fie şi pentru un moment, îi este egală.

(Din nevoia de a-şi duce până la capăt demonstraţia,

Banu îi atribuie aici Rouei intenţii şi gânduri care nu-i aparţin în niciun fel. Roua nu face greşeala de a nu-l invita în casă pe Banu cu intenţia de a mă uimi pe mine. Nici nu se gândeşte să ascundă cuiva că stă de vorbă cu el şi că primeşte chiar ea pana din mâinile lui. Este ciudat cum un bărbat orgolios ca Şerban nu-şi dă seama, că, în esenţă, comportarea Rouei este aceea a unei fete orgolioase. Roua nu-l invită pe Banu pentru că în conştiinţa ei mica aniversare apare puţin cam neserioasă după primul ei eşec la examenul de admitere în facultate. Iar pana roşie n-o entuziasmează şi nu ţine s-o aducă ea, fie pentru că i se pare un dar nemeritat, din aceleaşi motive, fie pentru a scăpa de glumele răutăcioase care se fac, în prima clipă, în asemenea ocazii. Prezenţa, autoritatea mamei o scutesc de toate astea… - Ozana Orghidran.)

6

…UN PAS PENTRU OZANA… OZANA mă pedepseşte mult mai aspru lipsindu-mă, de îndată ce vine acasă, în vacanţă, aproape două săptămâni, de bucuria simplă, îndreptăţită, de a o revedea. Asta se întâmplă chiar în vara asta, la începutul lui iulie, pentru că nu vine singură în vacanţă, la Constanţa, vine cu colegul ei de facultate Sever Iordan.

Simt că se întâmplă ceva; dragostea, dragostea mea pentru Ozana, care nu este, poate, decât o prelungire a dragostei, întrerupte brusc, pentru Roua, se află în primejdie. În fiecare dimineaţă îi dau târcoale blocului. Uneori urc la etajul II şi sun. Nu răspunde nimeni, deşi puştii mei, care joacă fotbal în parc, îmi spun că mama Ozanei e întotdeauna acasă. Că aproape nici nu iese din casă. Şi că, de altfel, şi Ozana e acasă. Deci, nu vrea să mă primească. Îi las un bilet, la cutia poştală, traversez strada şi mă întorc în parc.

Ore întregi, speriat şi umilit, nelinişstit, mă plimb prin parc, la început pe alei şi apoi tot mai mult pe platoul acela de beton, reprezentând o sferă împărţită în trei părţi egale, din faţa bazinului cu statuia lui Pan. Paşi de du-te-vino – ca aici în golf – şi priviri rapide, tot mai dese, tot mai deznădăjduite, dincolo, peste drum, la fereastra de deasupra acelui „R” din „Romarta”; poate deschide şi-mi dă un semn.

Ştiu ori de câte ori se află acolo, în camera ei. Tremură perdeaua. Se află în camera ei, desigur, şi stă de vorbă cu cineva, şi puştii pe care-i întreb îmi spun că da, au văzut-o când a venit acasă, şi aştept să deschidă fereastra, aştept zadarnic să-mi facă un semn. Îi trimit pe puşti cu bilete şi continui să aştept ore întregi un răspuns pe banca de sub un castan bătrân, pândindu-i fereastra.

Aştept în fiecare zi şi uneori şi noaptea. Şi uneori mi se pare c-o văd: o văd în fereastră, îmbrăcată în rochia ei albă, zâmbindu-mi în semn că mă dezleagă de toate chinurile şi ridicând mâna şi arătând cu palma deschisă, cu cele cinci degete răsfirate, că în cinci minute e jos, şi trec cele cinci minute şi, bineînţeles, Ozana nu coboară.

Şi iar aştept; stau de vorbă cu micile vietăţi întâlnite în parc. Ele, mi se pare, ştiu totul despre mine şi despre Ozana, despre tristeţea mea de a o aştepta fără speranţă. O vrabie mă compătimeşte din nişte tufe de gard viu, o lăcustă îmi iese în întâmpinare. Nu ştiu ce-mi spune mişcându-şi repede labele lungi şi subţiri. Lăcusta asta mă înţelege, mă primeşte în lumea ei, mă strigă pe nume, dintre firele mici şi rare de iarbă. Ozana nu mă primeşte. Ce-ar fi, îmi zic, s-o pun într-un plic şi când l-o deschide Ozana, să-i vorbească despre mine? Să-i spună cât sufăr, că mi-e dor de ea, şi cum o aştept de ore, de zile şi nopţi acolo în parc. Dar nici nu întind bine mâna spre lăcustă că vrabia, parcă, spre a-şi bate joc de viziunea mea idilică, o ciuguleşte din zbor şi se îndepărtează cu ea în cioc. Şi rămân iar singur, îngrozitor de singur, s-o aştept, fără nicio

şansă, pe Ozana…

După două săptămâni primesc, în sfârşit, un telefon.

Să ne întâlnim în parcul arheologic. Da, pe aleea aia străjuită de chiupuri de lut. Acolo, da, unde doi copii se jucau, se ţineau cu mâinile de creanga unui salcâm şi se legănau. Şi au căzut amândoi. Şi unul a căzut în gura deschisă a unui chiup. Şi celălalt, pe aleea de beton. Şi chiupul s-a răsturnat şi l-a strivit. Copilul din chiup n-a păţit nimic. În fine, îmi va explica ce-a făcut două săptămâni.

Întârzie, ca de obicei. Vine, trebuie să vină. Douăsprezece şi zece. Ce oră, pe zăpuşeala asta, pentru o întâlnire! Şi mai ales pentru o explicaţie. De altfel nici n-am nevoie să-mi explice nimic. E limpede, puştii mei – cărora le-am dat o minge pentru treaba asta –, puştii care joacă fotbal sub privirile melancolice ale lui Pan mi-au spus că au văzut-o cu un băiat, un coleg de facultate probabil. Şi cine poate fi dacă nu Sever, băiatul pe care Ozana îl caracterizează în agenda ei drept excepţional şi aşa mai departe.

Uite-o, apare în sfârşit. Lejer îmbrăcată. Poartă o rochie simplă cu bretele care-i pune în valoare linia fină a umerilor. Mă priveşte cu ochii ei când cenuşii, când verzi, care râd. Şi în loc de bună ziua şi de orice altă explicaţie îmi cere să-i împrumut 25 de lei. Sunt uluit…

— O diferenţă necesară pentru a cumpăra un bilet de tren…

Biletul lui, al lui Sever, desigur. Presupun eu. Gândesc fără să-i spun. Şi ea înţelege şi, poate, recunoaşte, dar fără să-mi spună. Gândeşte; şi eu îi înţeleg cuvintele nerostite. Are deja bancnota în mână şi mă priveşte lung. Şi e gata să plece. Probabil că Sever o aşteaptă liniştit la agenţia de voiaj. Asta presupun eu. Şi ea înţelege. Şi, poate, recunoaşte. Dar nu-mi spune nimic. Nici eu nu-i spun nimic… Dar privirea mea o acuză, o ceartă, o întreabă. Şi ea, fără cuvinte pe buze, prin care să se disculpe măcar, senină şi rece, îmi întinde mâna şi pleacă:

— Pe curând, Banule, pe curând…

VII

1

DAR CINE POATE SPUNE ÎNTOTdeauna exact ce se ascunde cu adevărat în spatele gesturilor noastre? Chiar aseară, uite, să-mi explice cineva de ce arunc eu mărăcinii ăia în foc, cu floarea roşie, cărnoasă? Umblu mult după ei, urc până sus pe creasta stâncoasă a ţărmului, îi culeg pentru Şerban, cu degetele picurând de sânge. Şi, deodată, râzând, când mă întorc, îi arunc în foc. Niciodată n-o să recunosc că-i arunc în foc numai pentru că îi văd pe Şerban şi Ozana că se ţin de mână… Pot să spun că aşa am chef sau, pur şi simplu, pentru că mi-e frig şi vreau să mă încălzesc la flăcările pe care le stârnesc astfel. Şi aşa mai departe… Niciodată n-o să ştiu dacă. Şerban îşi retrage mâna de spaimă că-i arunc în foc sau numai pentru că îi surprind şi nu vrea să vadă că sufăr, dacă ceva din tot ce se petrece aici în golful ăsta blestemat poate să nu-i fie indiferent.

Mereu, Şerban preferă să aibă o atitudine detaşată, de o imparţialitate ciudată, refuzând pur şi simplu să ia în seamă înfruntarea care există între noi, bănuind că dacă ar face greşeala de a opta dar pentru una dintre noi ne-ar pierde pe amândouă. Într-un fel îl suspectez pentru că: sau este îndrăgostit de una dintre noi – de amândouă este omeneşte imposibil; şi atunci este îndrăgostit de Ozana, iar eu sunt şansa lui pentru a-i biciui liniştea şi mulţumirea, cetatea de scăpare, dacă ea ar avea chef să-l părăsească, sau amândouă îi suntem destul de indiferente pentru ca, după ce dispare amuzamentul, să ne lase într-o derută totală.

Dar dacă există vreun merit în faptul că mai suntem prieteni, deşi înfruntarea asta ascunsă continuă să aibă loc şi aici, în golf, poate pentru ultima dată, jumătate ne revine nouă – şi riscul! - şi nu propriu-zis nouă cât mai ales întâmplării care ne-a impus atenţiei lui, iar cealaltă jumătate îi revine lui Şerban, pentru că îşi învinge subiectivitatea. Cel puţin, aparent.

Între mine şi Ozana, în intimitatea noastră secretă, deconspirările se petrec pendulând între trei sentimente

— Dragostea mea pentru Şerban, prietenia noastră, reciprocă şi dragostea ei pentru Şerban – şi de obicei căutăm fiecărui sentiment un punct vulnerabil. Înfruntarea are loc numai între noi; Şerban deţine formal un rol principal. El alunecă prea des în plăcerea de a fi spectator, nu ştiu cât de conştient şi competent şi cât de uşor de cucerit. În orice caz, una dintre noi trebuie, ostenită, să renunţe şi măcar dacă ar şti de ce, în numele cărei raţiuni! Fie că doreşte să pună capăt acestei înfruntări, fie că se lasă mai departe în voia ei – a fi puternic nu înseamnă numai să schimbi, ci şi să rezişti menţinând o stare de lucruri –, fiecare dintre noi se teme de ceva, într-un fel aproape inconştient. Şi nicio teamă nu e mai firească sau morală. De aici, poate, şi preocuparea noastră, consecventă, fără ca Şerban măcar să bănuiască, de a ne convinge reciproc, niciodată prin vorbe, să facă cealaltă primul pas.

Eu cred în prietenia Ozanei. Nu mă supără prea mult, mai ales la început, felul ei de a se purta autoritar cu mine; o privesc ca pe un alt eu al meu, mai îndrăzneţ şi mai sigur de el. Mai puţin vulnerabil decât mine în faţa vieţii, a primejdiilor şi capcanelor ei de tot felul. O admir pentru inteligenţa, pentru curajul ei de a înfrunta situaţiile dificile cu sânge rece, pentru deznădejdea ei de a nu urî, sau de a nu se îndrăgosti decât compunându-şi, inventându-şi sentimentele, chibzuindu-şi îndelung gesturile, calculând urmările, pentru lăcomia ei de întâmplări noi, neobişnuite,

care-i dau iluzia că se ridică deasupra banalităţii şi rutinei, pentru reacţiile ei de copil încăpăţânat, mofturos şi pofticios, căruia totul i se cuvine. Şi nu pot, cel puţin deocamdată, oricâte suspiciuni ar avea, să mă despart de tot ceea ce înseamnă ea pentru mine.

E curios. Cum, uneori, mă simt tentată să lupt împotriva voinţei mele, împotriva mea însămi. Îmi place să cred perfectă prietenia Ozanei. Mă încăpăţânez să n-o pun sub semnul îndoielii pentru ca în felul acesta să n-am suspiciuni nici în privinţa dragostei ei pentru Şerban care, bănuiesc, se doreşte totală, violentă, definitivă şi, încă o dată mai mult, perfectă. De aceea, o parte a sufletului meu este aliată cu Ozana, aşa cum cred că o parte a sufletului ei este aliată cu mine. Lupt pentru Şerban ştiind totuşi foarte bine că nu pot renunţa la nimic; nici la prietenia ei, deci.

Am uneori, în prezenţa lor, aici, în golf, senzaţia unei dedublări. Eu şi Ozana suntem un animal ciudat, primejdios, cu patru braţe, care-l doresc pe Şerban deopotrivă, dar care niciodată nu s-ar împăca să-l îmbrăţişeze împreună. Cred că dacă cineva ne-ar obliga să alegem între ceea ce simţim una pentru cealaltă şi ceea ce simţim amândouă pentru Şerban ne-am opri fiecare, cu o jumătate a sufletului nostru, la prima posibilitate, dar pe de altă parte, fiecare, cu cealaltă jumătate, uşor înstrăinată, dar nu mai puţin puternică, am trăda de mii de ori esenţa prieteniei noastre în favoarea dragostei pentru el.

2

ABIA SE ÎNTOARCE ŞERBAN AZI-noapte din ultima lui escapadă în largul mării, că se stârneşte un vânt năpraznic, rece. Eu îl stârnesc. Uneori mi se întâmplă să am senzaţia asta. Sunt furioasă. Bate în rafale, schimbându-şi capricios direcţia, după cum vreau eu. Când dinspre continent, când dinspre mare. Acum plaja

se revarsă, însufleţită subit, peste marginile ei cunoscute, iar apa golfului se întoarce spre ea însăşi, se comprimă. Acum plaja se contractă brusc, iar apa golfului, calmă, senină, indiferentă se destinde. Le împrumut gesturile mele.

Nu pot decât în felul acesta să-l pedepsesc pe Şerban pentru că nu-i pasă de spaima mea când intră în mare, să se scalde, după miezul nopţii. Nu pot decât în felul acesta s-o pedepsesc pe Ozana pentru că nu-şi poate stăpâni bucuria cu care îl întâmpină pe Şerban când iese din mare, zgomotos, triumfător, aureolat de o lumină umedă, netransparentă. Şi cum îi mai dă târcoale – n-are el nevoie de un prosop, sau să-i maseze spatele cu spirt? -, încântată de fiecare atingere întâmplătoare sau nu…

Trimit pâlnii de nisip, ridicate vertical în aer, să străbată plaja de la un capăt la altul. Numai aşa pot să mă pedepsesc pentru că, nedibace şi profană, în acest timp, îmi închipui că mă amuză gesturile ei, stau deoparte în culcuşul meu şi fumez, fericită numai că pot să-l privesc; n-am curajul – caraghioasa! - nici măcar să-i ating căldura pe care i-o lasă în aer trupul când trece pe lângă mine, nici măcar să i-l descojesc, din depărtare, cu gândul, de sărutările ei năuce!

Asist placidă şi tristă când bucuria lor – auzi, să se joace de-a v-aţi ascunselea, cu noaptea în cap!… - se prelungeşte insuportabil de mult. Şi sunt indignată când observ că Şerban poartă pe umeri un prosop alb parcă dinadins să fie mai uşor de găsit. Şi nu ştiu ce simt când Ozana îl vede, ghemuit după o stâncă, şi se repede, în timp ce el se ridică râzând, şi alunecă, apreciind greşit distanţa, şi cade în braţele lui… Gelozie? Dar cred că nu; fie şi pentru faptul că în faţa calmului şi lucidităţii Ozanei eu n-am nicio şansă. Şi dacă da, nu ştiu pe cine sunt geloasă; pe Şerban, pentru că mă lipseşte tot mai mult, şi probabil, până la urmă într-un fel irevocabil de prietenia Ozanei, sau pe Ozana, care, intervenind cu pasiunea ei, adevărată sau nu, izbuteşte să

mă jefuiască de dragostea lui Şerban?

Şi în clipa când Ozana se desprinde din braţele lui Şerban, care e gol până la brâu, şi mă întreb dacă sunt geloasă, descopăr ramura aia de ferigă argintie, fosforescentă, tatuată pe toată suprafaţa plexului lui puternic, bronzat. Şi-mi amintesc că nu altceva mă întreb când cu o vară în urmă...

Dar să potolesc vântul, pentru că, uite, suntem acum într-o barcă şi este şi Dan cu noi; o barcă cu pânzele negre; nu, nu e adevărat, pânzele sunt galbene, şi plutim pe lacrima aia imensă, paralelă cu marea, care se cheamă Siutghiol. Şi văd ramura asta de ferigă numai o clipă - care nu-i decât o tăietură dibace făcută cu bisturiul –, între două gesturi*;* când Dan nu se mai gândeşte decât la Ozana, iar Ozana la Şerban, când Şerban e la fel de nehotărât, iar eu tot nu ştiu dacă sunt şi pe cine sunt geloasă. Plutim, deci, în barca asta, pe lac. Un timp – gesturi calme, indiferente de oameni preocupaţi de mersul bărcii lor. Dar de fapt fierb pentru că remarc înfruntarea ascunsă dintre cei doi bărbaţi; iar cauza nu sunt eu, bineînţeles. Dan şade la cârmă, la pupa, şi de acolo ne strigă cu vocea lui răguşită, de fumător vechi, când îşi schimbă vântul direcţia:

— Hei, cei de la pataraţe, trageţi stânga. Sau: trageţi dreapta.

Şi asta înseamnă că Şerban şi Ozana, care se află la mijlocul bărcii, trebuie să tragă de funia aia de care e legat singurul capăt liber al pânzei – celelalte două capete fiind prinse de catarg – şi s-o încolăcească repede pe cabestan. În felul acesta, pânza primeşte iar vântul din faţă. Sau:

— Atenţie, focul; lasă liber focul!

Şi asta înseamnă că eu trebuie să dau drumul funiei de care e legată pânza mai mică, care se cheamă aşa, de la prova. Şi cel mai bine se simte Ozana cu Şerban şi Dan în preajma ei care duelează elegant cu vorbe de spirit pentru a-i stârni admiraţia. Şi pentru că Dan observă ce bucurie copilăroasă, amestecată cu frică, îi produce Ozanei când se

apleacă barca, cârmeşte brusc – primul gest – şi aproape că ne răstoarnă culcând pânza pe apa lacului. Ozana se ţine râzând de scândura copastiei, Şerban este retezat de la brâu în sus de un jet de apă, iar vântul îi smulge cămaşa care-i flutură liberă pe lângă corp. N-apuc să văd bine, strălucitoare, frunza asta de ferigă pentru că imediat barca tinde să revină la poziţia iniţială şi o aruncă – al doilea gest; al ei, al vântului? — pe Ozana în braţele lui Şerban. Şi râsul mi se sleieşte pe buze. Şi ei rămân aşa îmbrăţişaţi, sub ochii mei, câteva clipe în care simt ceea ce simt acum - poate gelozie –, până când doctorul, cu mişcări repezi, nervoase, reuşeşte să redreseze barca…

3

PE UN ECRAN INTERIOR, CU CÂTE un mic declic luminos, marcând trecerea de la primul la al doilea moment, cu câte un stop-cadru asupra unui detaliu sau altul, un spiriduş rulează, parcă din greşeală reprodusă la nesfârşit, aceeaşi scenă. O privesc, o reprivesc cu liniştea descurajării. Cred că asta i se întâmplă şi lui Dan. Pentru că, parcă ascultându-mă, vântul cade şi doctorul lasă cârma şi ne întoarce spatele. Suntem prizonieri ai apelor. Plutim în derivă. Tăcem. Şi doctorul, privind în depărtare cum siluetele blocurilor noi de la marginea oraşului decupează cu îndrăzneală din cuprinsul nopţii dreptunghiuri uriaşe, înstelate, se lansează cu o voce tărăgănată într-un mic discurs despre geneza vieţii, despre singura cale de reînnoire a celulelor: diviziunea – şi eu le văd, în întuneric, ca nişte puncte luminoase din care se nasc alte puncte luminoase; despre „ceasornicul biologic” al omului care este întors pentru un număr limitat de diviziuni celulare. Şi cum durata vieţii este în legătură cu acest număr de diviziuni programate. Scurtă. Îngrozitor de scurtă. Şi în timpul ăsta întoarce capul spre Ozana şi o priveşte în ochi…

Că tinereţea e şi mai scurtă… Obsesia lui Dan: tinereţea. Şi începe deodată să recite, pe alt ton, grav şi solemn:

— „Locuitorii râdeau de dânsul ca de unul ce aiurează sau visează deştept, iar el, supărat, plecă înainte, fără a băga de seamă că barba şi părul îi albise”…

Şi la vorbele astea farul unei bărci cu motor care înaintează spre noi îi luminează brusc faţa: şi el pare îmbătrânit subit! Şi deodată, în timp ce barca cu motor ne remorchează – „unde să vă ducem?”, întreabă o voce din întuneric. „Pe insulă”, răspunde Şerban –, înţeleg de ce doctorul îşi schimbă atât de uşor, atât de repede ţinta pasiunii, cu o seninătate şi o candoare pe care nu le poţi pedepsi fără a comite o nedreptate. El nu este niciodată îndrăgostit de mine, cum nu e nici acum de Ozana. El este fascinat de tinereţe… O tinereţe de care nu prea a avut parte, întârziată, şi de care acum se desparte.

(Tinereţea propriu-zisă a doctorului, din câte cunosc eu, nu este deloc norocoasă. Student fiind, cam prin 1948, vara, Dan Giuglea este victima unei întâmplări stupide. Împreună cu un profesor şi alţi câţiva colegi, urcă, pentru a-l vizita, pe un vas al crucii roşii din Suedia, „Neverland”, aflat în portul Constanţa. În timp ce sunt conduşi de secund, un uriaş gras şi chel, şi străbat saloanele de la pupa, vasul ridică ancora. Este prins la câteva mile de ţărm de două crucişătoare anunţate prin radio. Întâmplarea e stupidă pentru că, un vas, chiar tras la o dană îndepărtată, nu poate să iasă dintr-un port fără să-l vadă nimeni! Cei cinci studenţi şi profesorul sunt arestaţi sub acuzaţia că au fost înţeleşi cu marinarii suedezi. Şi ăsta este adevărul. Dar numai în privinţa profesorului şi a doi dintre studenţi, nu şi în privinţa celorlalţi, printre care şi Dan Giuglea – deşi profesorul declară că pe ei nu-i prevenise de intenţia lor de a părăsi ţara – care sunt siliţi astfel să-şi petreacă tinereţea în recluziune! - Şerban Magiru.)

Pe Dan îl înţeleg. Dar pe Ozana? Ozana, care, uite, sade cu tâmpla rezemată de umărul lui Şerban? Şi numai pentru

ea recită doctorul acum, când ne apropiem de ţărmul insulei, privind-o în ochi:

— Vieillesse, veilleuse, souvenirs: arènes de la mélancolie. (Bătrâneţe, insomnii, amintiri: arene ale melancoliei).

Iar Şerban, imparţialul Şerban, intră şi el în joc, completând parcă gândul doctorului:

— The ball I threw while playing în the park / Has not yet reached the ground (Mingea azvârlită, când mă jucam în parc, n-a atins încă pământul…).

Simt cu spaimă şi umilinţă că totul este numai pentru Ozana. Ca şi cum copilăria şi tinereţea după care oftează ei au trecut pe lângă mine, m-au atins, poate, dar au luat numai chipul Ozanei…

Sunt aproape furioasă când eşuăm la cabana de pe insulă.

Aici, în afară de cabanier, nu-i decât un cerşetor bătrân care ne întâmpină cu braţele întinse. Un fel de a spune. Pentru că, ce fel de cerşit e ăla şi ce fel de braţe sunt alea cu mâinile retezate? Giuglea îi vâră ceva în traista aia neagră care-i atârnă de gât şi imediat observ că cerşetorul are ochi albaştri. Iar Şerban îmi şopteşte că dacă există un Dumnezeu cu siguranţă că în ziua în care „a făcut” lumea semăna cu acest cerşetor fără mâini. Bem toată seara vin roşu, asistaţi de la altă masă de acest cerşetor. Comentăm: o fi fugit de la Căminul de bătrâni, în mod sigur e căutat de miliţie, ş.a.m.d. Şi nu ne atingem de minunatele hălci de somn fripte la grătar, tăvălite în usturoi.

Doctorul îşi reia pălăvrăgeala despre misterul vieţii.

Şi continuă să privească numai la Ozana care, nu ştiu cum se întâmplă, stă la masă lângă Şerban. Şi observ consternată, la lumina slabă a singurului bec din cabană, că Şerban ţine, senin şi calm, palma dreaptă, încolăcindu-i mijlocul, pe şoldul Ozanei. Şi deodată revăd, în barcă, ramura aia de ferigă argintie, înainte ca Ozana să se agaţe speriată – sau după ce se desprinde…? - de gâtul lui

Şerban; şi constat, cum ar spune chiar el, că ramura asta, care este simbolul vechimii şi al rezistenţei, al unei rezistenţe agresive, proliferante, ameninţă să ia, pentru mine, chipul multiplu – sugerat de fiecare frunză? — al deznădejdii, nenorocului, al spaimei şi al despărţirii…

Şi în clipa când bătrânul cerşetor, retras la masa lui din colţ, apucă cu destulă siguranţă, între braţele fără mâini, ca într-un cleşte, paharul cu vin roşu oferit de Şerban. Îl duce la gură şi se aud în toată cabana înghiţiturile lui gâlgâite, mă simt şi eu ca o cerşetoare, fără mâini şi, umilită şi furioasă, mă ridic şi le cer să plecăm.

4

VÂNTUL IL STÂRNESC IAR. ÎN câteva clipe trupurile ne devin fosforescente, apoi, treptat, suntem acoperiţi de nisip. Respirăm tot mai greu; dar parcă am fi înţeleşi, nu ne ridicăm niciunul spre a ne adăposti între stânci. Şi de fapt, n-avem de ales, pentru că, la lumina unui fulger, le vedem albe, viscolite de valuri.

Dar iată că începe să plouă. Şi de asta ne temem, în sfârşit. Sărim în picioare toţi deodată şi care cum apucăm, cu un prosop, cu o carte, cu o rochie pe cap, alergăm spre mormanul de pânză roşie al cortului neridicat. Eu şi Ozana improvizăm cu două lăzi, drept puncte de sprijin, sub pânza întinsă, un mic interior unde se poate respira. Şerban întârzie afară, aleargă după lucrurile rămase în ploaie. După ce le pune la adăpost, începe, în sfârşit, să ridice cortul pe stâlpii care sunt bătuţi de ieri. Îl văd, aprig, gol până la brâu, orbecăind, apucând, întinzând pânza grea, udă şi legând-o cu funii de stâlpul central, şiroind de apă, plescăind cu picioarele goale în băltoacele adunate în jurul cortului.

Acum, pe ecranul ploii, fiecare gest al lui Şerban lasă în aer o dâră subţire de aburi. E transpirat şi o să răcească…

Mă gândesc la el, la faptul că mult timp, de când apare Ozana între noi, nu înţeleg ce simte cu adevărat pentru mine; pentru că nu cred în aşa-zisa lui indiferenţă sau imparţialitate. Mi-amintesc serile, serile ploioase de vară când mă plimb cu el pe străzi şi mă întreb „de ce nu simte nevoia măcar să mă atingă?”, îmi repet întruna: „de ce nu simte niciodată nevoia să mă atingă?” Ei bine, şi în serile astea ploioase de vară, cu un an în urmă, ne aflăm toţi trei în Bucureşti pentru a încerca încă o dată să intrăm la facultate. Abia coborâţi din tren – maşina lui Şerban se află într-o revizie tehnică –, trebuie să ne despărţim, să ne găsim un culcuş peste noapte. Suport cu bine primul lui gest, „foarte imparţial”. Pe cine să conducă Şerban mai întâi, acasă? Pe mine, cu taxiul, la ruda mea din Balta Albă, sau pe Ozana, la o colegă care a reuşit cu un an înaintea noastră şi stă în gazdă într-un bloc vechi de lângă Cişmigiu? Am fi putut amândoi s-o conducem pe Ozana şi apoi el să mă conducă pe mine, pentru că stau mai departe, şi să se întoarcă singur în centru, la hotel. Invers nu, pentru că ar fi însemnat ca Ozana să-şi piardă noaptea parcurgând un drum atât de lung, dus şi întors, şi a doua zi, la examene, ar fi fost obosită. Dar Şerban alege o soluţie mai simplă. Mă expediază cu un taxi, angajat din piaţa Amzei, şi rămâne s-o conducă pe Ozana…

Uităm în graba cu care ne despărţim să stabilim o întâlnire pentru a doua zi. Ne revedem după o săptămână tot într-o seară ploioasă, după ce eu ratez examenul

— Încerc de data asta la Sociologie –, în holul de la etajul II al facultăţii de filosofie. Cât timp stăm amândoi în faţa ferestrelor întunecate, înlăcrămate şi o aşteptăm pe Ozana, Şerban este foarte neliniştit. Se plimbă nervos de parcă ar sta sub ploaia torenţială de afară. N-a mai rămas nimic din siguranţa, din atitudinea lui calmă de altădată. Abia dacă găseşte câteva vorbe să mă consoleze. Se gândeşte numai la Ozana. Transpiră. Se bâlbâie. Ce-o fi făcând de nu iese din sală? mă întreabă. Şi deodată se simte vinovat că timp

de o săptămână, de când suntem în Bucureşti, a uitat complet de mine. Şi începe – ca o justificare? — în mod vulgar să-mi vorbească, râzând fără niciun rost, de seara când mă vede pe stradă cu doctorul Dan Giuglea – el era, nu? — şi am un genunchi bandajat... Se trădează, ascunsă cu grijă, firea lui slabă de bărbat care, de aceea, este uneori brutal, lipsit de delicateţe. Poate mă contrazic; dar el în împrejurarea asta aşa se poartă. Desigur, rămâne formal amabil, nu renunţă la masca politeţii... Am nevoie de o ţigară şi intră pentru asta la catedra de istoria filosofiei. Când iese cu ţigara între degete, iese şi Ozana din sala de examene. E veselă şi de îndată ce ne vede, se agită, împinge, îşi face loc cu coatele printre grupurile de tineri din hol şi uitând de toate precauţiile – şi după ce ne întâlnim în camera lui de spital şi nu-mi mai poate ascunde că se cunosc, îmi ascunde caracterul relaţiilor dintre ei – se repede şi-l îmbrăţişează, îl sărută pe Şerban:

— Am luat 9, am reuşit!

Şi eu trebuie să am puterea să înfrunt cu tristeţea şi descurajarea mea bucuria succesului ei şi, mai ales, realitatea că între ei există o intimitate despre care bănuiam, dar nu ştiam cât e de adâncă. Şi plecăm împreună de la facultate. Îi însoţesc zăpăcită şi pierdută... Îi însoţesc şi râd cu lacrimi în ochi – de bucurie sau de ciudă? — ca un copil pe care vorbele lor nu-l mai consolează. Hoinărim. Prin magazinele de artizanat. Şi el ne oferă, ei un pisoi uriaş, verde, iar mie un robot, da un robot, care, acţionat cu o cheie, merge, vorbeşte şi mişcă o lanternă de parcă e preocupat să găsească nişte urme, un drum. Şi, uite, vine şi clipa când trebuie să ne despărţim. Şi în ciuda faptului că seara este a Ozanei, Şerban, îngrijorat, nu mă lasă să mă duc singură acasă. Insistă, de altfel, şi Ozana. Şi o conducem mai întâi pe ea acasă, pe ploaie, cu un taxi, şi apoi, Şerban şi cu mine ne întoarcem pe jos, tot pe ploaie. Coborâm pe Calea Victoriei, apoi o luăm la dreapta, pe drumul ăla unic care se numeşte Splaiul Independenţei; în

stânga curge tulbure şi egală, nepăsătoare, apa Dâmboviţei. Şi plouă cu găleata, exact ca aici în golf, când apa mării îşi pierde culoarea şi desigur consistenţa, compoziţia, „se poate bea” cum zice Şerban. Şi înaintăm, tăcuţi, fără să ne privim. Mai stăruie, parcă, în aer, învăluindu-ne, parfumul Ozanei.

— Ascultă, îndrăzneşte el să-i risipească puterea, n-am văzut niciodată, încadrat de bucle negre şi ude, un obraz mai palid ca al tău…

— Ei, şi?

— Crede-mă, heruvimul care ne-a izgonit din rai, chiar dacă mai sever, nu putea să aibă decât chipul tău…

— Ei, şi?

— Dacă nu mă înşel, n-ai nici nouăsprezece ani; nu ştiu cum să-ţi spun, dar tristeţea la vârstă ta…

— N-ai vrea să mă bucur? Ce crezi c-o să-mi spună tata: „sunt fericit că n-ai reuşit nici a doua oară la facultate!” El nu e decât un biet vopsitor de vapoare. Nu-i plac decât culorile simple, clare, cărora nu le este ruşine să fie ceea ce sunt. Complicaţiile, amestecurile? Nu înseamnă decât neputinţă din partea lor de a-şi câştiga, de a-şi asuma, de a-şi apăra condiţia. Pentru el nu există situaţii intermediare. Ori e albă, ori e neagră! Numai la el mă gândesc. La tipografie, cel puţin n-am bătut toba. Ei mă ştiu în concediu…

— Şi totuşi mai există o şansă. Te rog să mă asculţi… Azi e în 15 iulie… Peste aproximativ două luni este programată o sesiune la „fără frecvenţă”. Stai, nu te grăbi să-mi respingi gândul. Ascultă, mai întâi. Poţi să lucrezi în continuare în tipografie – sper să nu te deranjeze că voi lucra şi eu acolo…

— Tu? În tipografia din Constanţa?

— De ce nu? Nu mai pot duce o viaţă de om aflat mereu pe drumuri. Am plătit deja scump asta. Şi de Constanţa nu sunt în stare să mă despart… Dar nu despre mine e vorba. Poţi, deci, să lucrezi şi, în acelaşi timp, dacă reuşeşti să iei

examenul ăsta, să te pregăteşti în continuare.

— Crezi că am vreo şansă?

— Da. La Filosofie. Ca şi Ozana. După un an te poţi transfera la zi. Chiar la Sociologie care, ai dreptate, este cea mai serioasă şi, poate, cea mai importantă facultate, azi când problemele societăţii au devenit probleme intime, personale ale fiecărui individ. Se vor prezenta puţini candidaţi…

— Bine, înţeleg că şi proastă fiind, tot reuşesc…

El nu-mi mai răspunde, probabil jignit, pentru că, de fapt, nu-l înţeleg…

La intersecţia Splaiului cu bulevardul Gheorghe Gheorghiu-Dej ne oprim. Pentru că ne dăm seama că mergem în direcţia opusă celei în care se află casa mea. Ne oprim chiar în mijlocul pieţei uriaşe din faţa Operei, acolo mă aplec şi mă descalţ de sandale. Îmi place să simt caldarâmul rece, ud, sub tălpile goale şi când mă ridic îmi dau seama că Şerban mă priveşte încordat, preocupat de un gând care îmi este ostil. De ce? Pentru că nu-i spun ce-am de gând cu Sociologia? Pentru că mă descalţ? Nu, nu; cred că şi-a amintit de năzbâtiile acelei săptămâni după care el se hotărăşte să se despartă de mine. Aşa îl întâmpin, cu picioarele goale, de ziua mea, când îl las să aştepte în ploaie, în faţa casei!… Dar brusc se relaxează. E aproape vesel când vreau, vinovată, să-mi aplec fruntea. Îmi ia capul între palmele lui uriaşe. Se apropie şi încet, foarte încet, îmi culege de pe tâmpla stângă, cu buzele, o picătură de ploaie. Atât. Apoi îmi oferă braţul şi ne întoarcem tot pe Spaiul Independenţei, fără sfârşit parcă, de-a lungul Dâmboviţei. Ne plimbăm toată noaptea. Şi sunt fericită. S-a întâmplat, atât de târziu şi poate inutil, atât de descărcat de orice fior erotic, atât de despuiat de ultima urmă de dorinţă, s-a întâmplat în sfârşit, atât de amânat – nu ştiu, din vina lui, din vina mea? -, s-a întâmplat acel lucru atât de simplu, de banal, la îndemâna oricui, dar atât de greu de îndeplinit cu toată puterea gratuităţii, s-a

întâmplat, s-a întâmplat – cânt eu toată noaptea – miracolul unei atingeri!

5

CORTUL E GATA, ÎN SFÂRŞIT. DAR nu mai plouă. Şerban vine din întunericul de-afară uşor şchiopătând, şi-a scrântit iar piciorul, gâfâie, strănută, e ud leoarcă. Sărim amândouă, eu cu prosoapele, Ozana cu halatul lui de baie să-l ajutăm să se usuce mai repede. Peste câteva clipe ne cere, înfofolit, să-l lăsăm în pace. Mai e până la ziuă. Să încercăm să dormim. Ne invită la asta şi liniştea sticloasă, cu umbre jucăuşe de valuri pe pereţii de calcar, la care se întoarce golful.

Renunţ la jocul meu prin care îmi imaginez că stârnesc vântul şi ploaia. Nu, n-am nevoie de atâta putere... Dar n-ajung să mă împac cu gândul ăsta că o văd pe Ozana cum sare în picioare înspăimântată. Ce se întâmplă? Aud şi eu, ea probabil aude înaintea mea, bubuituri tot mai apropiate, tot mai puternice. De data asta nu pot să mă mai laud că stârnesc tot vacarmul. Sunt surprinsă şi eu. Sare şi Şerban; şi n-apuc să-mi dau seama ce vrea, că îşi încleştează o mână pe braţul meu, cu alta o cuprinde de mijloc pe Ozana, şi ne smulge, aproape ne târăşte afară din cort, la adăpost, între stâncile inundate de apa rece care ne ajunge până la genunchi. Dar frigul e de preferat primejdiei care ameninţă plaja; pentru că, uite, cresc deasupra ei bubuituri de turmă dezlănţuită, stăpânită de groaza morţii; ajung până la noi, când mai slabe, când mai puternice, icnete înăbuşite, gemete râgâite, grohăituri răguşite de spaimă. Şi deodată se ridică un nor pe creasta înaltă a ţărmului şi norul nu e nor şi dacă e nor se deschide într-adevăr şi începe să plouă; şi plouă cu porci, într-o mare învălmăşeală de capete sparte, burţi sfâşiate şi picioare rupte. Unii cad, într-un salt disperat, făcând gropi în nisipul golfului. Alţii alunecă

câteva clipe pe panta dulce, la început, a stâncilor, apoi se dau peste cap, se rostogolesc şi până ajung pe plajă lasă în urmă poteci însângerate. Se opresc lângă pietrele negre, forme nemişcate, ca şi ele, reuşind sub ochii noştri să schimbe treptat relieful golfului. Unii, mai norocoşi, se prăbuşesc în apă şi, morţi sau vii încă, încep să plutească legănaţi de valuri. Câţiva, mai costelivi, scăpaţi aproape întregi pentru că au alunecat sau au căzut pe spinările altora, se târăsc şchiopătând şi dispar în lanul de stuf. Câţiva, nevătămaţi dar zăpăciţi, aleargă de colo-colo răscolind nisipul, iscodind, în jur, cu ochii lor mici şi roşii. Este greu de înţeles şi acceptat că spectacolul la care privim îngroziţi este real. Poate visăm. Dar iată că Ozana vrea să iasă din ascunzătoare. Şerban o prinde de braţ şi o trage îndărăt cu violenţă. Cade şi se loveşte la cap. Nu e nimic grav, dar Ozana se supără. Nu-mi place să iau parte la „împăcarea” lor. Şi acum vreau eu să ies din ascunzătoare şi el mă lasă pentru că între timp golful a încremenit, vrăjit, sub o linişte grea, tragică. Porcii care nu se prăvăliseră peste stânci se întorc probabil să moară în mlaştină; se mai aude, foarte slab, bubuitul turmei care se îndepărtează. S-au potolit şi cei câţiva porci scăpaţi cu viaţă; s-au retras în preajma lanului de stuf unde se bucură că mai respiră. Mă duc direct spre cort, rămas printr-o minune în picioare în mijlocul dezastrului, căruia nu pot, deocamdată, şi nici nu vreau să-i găsesc o explicaţie. O turmă de porci îngrozită, dezlănţuită? De cine şi de ce? Asta nu mă priveşte pe mine. Şi mă arunc în culcuşul meu, dar nu pot să dorm. Fumez. Ozana, Şerban n-au decât să stea acolo între stânci toată noaptea. Să facă dragoste ca nişte...

6

PĂTRUNDE BRUSC ÎN CORT, SAU

abia acum îl văd, soarele dimineţii.

— Trezeşte-te, Roua, avem oaspeţi!

E glasul lui Şerban. Ce fel de oaspeţi? Mi-arunc ceva, în grabă, pe mine. La lumina zilei priveliştea celor câţiva porci, unii morţi, în apă sau pe plajă, alţii încă vii, adunaţi în colţul cel mai îndepărtat al golfului, nu mai are nimic înspăimântător.

De ţărm se apropie, într-adevăr, o barcă – cum de nu i-am auzit duduitul motorului până acum? - în care se află trei sau patru bărbaţi. Când încep să tragă barca pe plajă, ajutaţi şi de Şerban, îmi dau seama repede ce vor oaspeţii. Un ofiţer de miliţie, care îl cunoaşte pe Şerban, se vede asta după felul cum îl salută, pocnind călcâile, se interesează de porci. Din barcă mai coboară şi fostul director al tipografiei, Biliboacă, mai gras şi mai transpirat ca oricând, încercând, chipurile, să-şi aplece capul, în loc să ne spună „cum e ziua”, gest imposibil de realizat din cauza a trei-patru rânduri de osânză care-i atârnă sub barba nerasă. Când mă recunoaşte, în ochii lui mici şi apropiaţi de nas, de guvide speriat, apare o lumină jucăuşă, dar se fereşte să-mi adreseze vreo vorbă. Ascultă încordat dialogul ofiţerului cu Şerban, privind într-o parte, în gol.

— Azi noapte, tovarăşe inginer? La ce oră?

— Spre dimineaţă…

— Mă întreb cum de-au ajuns până aici?

— Asta mă întreb şi eu. O parte din turmă s-a întors spre mlaştină.

— Aţi auzit focuri de armă?

— Nu; sau, la început, nişte tunete. Dar plouase şi ni s-a părut firesc…

— Nu erau tunete, ci focuri de armă.

— Vă dau cuvântul meu, domnule ofiţer, intervine umilit Biliboacă, sughiţând a plâns, că nu mai am armă de anul trecut, când mi-a fost furată din maşină…

— Dumneata să vorbeşti numai când eşti întrebat. Cine să te creadă? Asta trebuia s-o declari la timp. Poftim în

barcă, îl pune la punct omul legii.

Biliboacă se execută fără nicio vorbă. Ofiţerul îi întoarce spatele şi continuă discuţia cu Şerban, făcând câţiva paşi împreună pe plajă. Îi însoţesc. Înţeleg că Biliboacă îşi întemeiază, în apropierea mlaştinii şi a unor gropi uriaşe din care este extras pământul galben, bun pentru chirpici, şi unde se aruncă gunoaiele oraşului, o mare crescătorie de porci. Porcii se hrănesc cu resturile menajere; iar Biliboacă îşi inspectează zilnic turma din care scoate bani grei fără să investească mai nimic. Are o colibă săpată chiar într-unul din malurile galbene de pământ. Vine cu maşina, un Ford Capri, trimis şi plătit cu valută de către o cunoştinţă a lui din Germania Federală, care vara trage la el, în gazdă. Despre crescătoria lui nu s-ar fi aflat niciodată dacă nu apărea o boală, într-un cartier al oraşului, al cărei microb putea foarte bine să fie suportat de porci, dar nu şi de cei care se ospătau din carnea lor. Cineva, strâns cu uşa, dintre intermediarii cu care lucrează pentru a desface carnea de porc, nemulţumit, se răzbună depunând o informare la miliţie. Biliboacă află la timp şi se grăbeşte să-şi distrugă turma, fugărind-o spre mlaştină. De două ori vinovat, fostul director de tipografie pare acum resemnat; continua să transpire în barcă, aruncându-i din când în când câte-o privire duşmănoasă lui Şerban în care vede un martor posibil la proces.

Din barcă, când soseşte aici, mai coboară o cunoştinţă comună, poetul şi ziaristul Ghiocel Ribidon. Ca de obicei, mustaţa lui uriaşă, ca o potcoavă, grea, parcă îl obligă sa-şi ţină puţin capul aplecat înainte, într-o poziţie agresivă. Asta îl dezavantajează evident, pentru că interlocutorul îl priveşte drept în chelia nu suficient ascunsă de cele câteva fire lungi de păr, torturate insistent cu pieptenul, să urmeze un drum paralel cu fruntea, numai din partea stângă spre dreapta.

Ozana, îmbrăcată în costumul ei croit bărbăteşte - bluză şi pantaloni – din mătase galbenă, îi iese în întâmpinare cu

mâinile întinse. Hei, dacă ar putea Ozana să prevadă ezitarea umilitoare a lui Şerban din dimineaţa asta când vrea să plece – la o distanţă de numai o zi şi o noapte –, ar părăsi golful chiar cu simpaticul gălbejit Ghiocel Ribidon. Dar n-are cum să prevadă asta, aşa că Ozana e calmă şi chiar veselă în timp ce stă de vorbă cu Ribidon. Vine, fără îndoială, aici în calitatea lui de ziarist dornic să relateze primul cazul lui Biliboacă. Mutra lui, nu ştiu de ce, mă face să râd. Şi râd. Şerban mi-aruncă o privire rea: „Ce este, ai înnebunit?”. Îi întorc spatele, mă aşez pe nisip, lângă cort, şi mi-aprind o ţigară. Are dreptate. Nici eu nu pot să-mi explic firea asta sucită a mea, poate copilăroasă, deşi am douăzeci de ani, de a vedea partea hazlie a lucrurilor tocmai atunci când oamenii din preajmă sunt mai solemni şi mai încordaţi, preocupaţi să limpezească o problemă foarte serioasă, foarte gravă…

VIII

1

ÎL URMEZ ÎNTOTDEAUNA. VOIOAsă, supusă, cuminte. Ca un copil. Aşa cum sunt gata să-l urmez şi acum la miezul nopţii, când el intră în mare să se scalde. Cât timp îl aud – după ce-mi face semn cu mâna: „hei, nu vii şi tu? — cum înfruntă zgomotos, cum despică apa cu pieptul, deşi îl înghite întunericul, nu-i simit absenţa. Îl aud, de parcă aş fi lângă el, cum respiră. Aerul absorbit şi azvârlit cu putere afară din plămâni subliniază efortul braţelor de a lopăta repede şi eficace apa, liniştită, senină, primitoare. Deodată zgomotul ăsta ritmic, aproape uniform, se întrerupe. Calmul este acum, ca şi întunericul, compact, material. Înţeleg că Banu se abandonează acelei plăceri

perfide de a pluti în voia apei, pe spate... Şi abia acum, în tăcerea care devine stăpână pe golf, şi nu-l mai aud cum respiră, cum înoată, îi simt absenţa. Roua doarme sau se preface că doarme. Mă apropii de apa nefiresc de limpede. Şi mă tem de guvizii morţi care plutesc cu burţile albe în sus, ici colo, legănaţi. Mă tem; dar nu ca azi-dimineaţă, când descopăr că ţărmul este de la un capăt la altul pardosit cu trupurile lor, când negre-cafenii, când albe, după cum i-au cernut şi aşezat valurile pe nisip cu spatele sau cu burta în sus. Mă tem mai puţin, poate, pentru că înţeleg ce se întâmplă. Are grijă de asta Banu. Şi n-ar fi pentru prima oară când lucruri ciudate devin, în versiunea lui, cât se poate de banale. Şi asta nu pentru că el n-ar avea fantezie, dar se grăbeşte didactic să-mi potolească orice spaimă fără un temei real; mă ocroteşte, s-ar zice. Îl ascult. Ca un copil. Guvizi morţi, spune el, aici la Capul Midia, şi atât de mulţi nu s-au mai văzut niciodată. O explicaţie? Săptămână trecută, cu câteva zile înainte de a ne hotărî să venim aici, un vas canadian, care transportase acid clorhidric, îşi spală, la plecare, buncărele în mare! Văd legătura?... E simplă. Dar el nu renunţă la detalii.

Mă ocroteşte. Mă scuteşte de dificultatea de-a găsi singură o explicaţie. Deşi eu, oricum, o caut. Dar nu-i spun nimic. Îl las să-şi închipuie, cum îi place, că lui, înţelegerii lui, nu i se refuză nimic. Că mi-e de ajuns părerea lui. Eu nu ştiu decât să mă bucur, să mă joc. Îi încurajez astfel orgoliul. De ce? De ce nu-i spun ce cred eu? Că e hulă. Şi guvizii ăştia cad între falii de ape, ridicate mai la suprafaţă, din adâncuri, care, se ştie, în Marea Neagră, sunt sărace în oxigen şi, acum, în plus, străbătute de curenţi din pulberi de nisip, adevărate uragane subacvatice. Şi guvizii, firește, mor sufocaţi; li se blochează bronhiile prin care absorb mai mult nisip decât apă... De ce nu-i spun? Pentru că nu cred că ar avea răbdare să m-asculte. Şi nici n-am curajul să-l contrazic. Am ajunge uşor la ceartă, cum ni se întâmplă de un an încoace, mai ales dacă i-aş pune întrebarea: de ce

mor numai guvizii, de ce nu se află printre ei un stavride sau un lufar? Asta l-ar enerva în mod sigur, pentru că n-ar fi posibil să-mi dea un răspuns fără să confrunte, să compare explicaţia lui cu a mea, dovedite, deodată, la fel de incomplete.

Aşa că prefer să tac,să-l ascult; să reţin partea bună: că mă ocroteşte, că nu vrea să mă tem. Numai când nu-l tulbur, nu-l hărţuiesc cu ceea ce nu ştie, nu înţelege sau nu vrea să înţeleagă din viaţa mea, pot, liniştită, să mă bucur de dragostea lui. Îmi place pur şi simplu să fiu cu el. Nu-mi pasă dacă uneori îmi explică şi ceea ce nu înţelege. Îmi place să-l aud – vesel sau trist, mulţumit sau nemulţumit –, să-l ascult cum îmi vorbeşte aproape întotdeauna înflăcărat, pătimaş, chiar dacă rămân la început destul de placidă, fără adică să reacţionez ca o femeie, poate pentru că nici nu sunt încă femeie în puterea cuvântului.

Mult timp îl ascult şi-l urmez, ca un copil, la început cu o încredere oarbă, apoi sfâşiată de tot mai multe îndoieli, pe care tot el, mai lucid şi mai raţional, mi le strecoară cu abilitate. Şi pune atâta patimă în plăcerea asta de a distruge, de a ridiculiza ceea ce simt pentru el!

Îl urmez întotdeauna, într-un fel inconştientă, aşa cum sunt gata să-l urmez şi acum, la miezul nopţii, şi intru în mare, deşi n-am niciun motiv, deşi deosebesc mai limpede între ceea ce simt şi între ceea ce ar trebui să simt pentru el, dacă aş fi îndrăgostită. Îl urmez ca şi cum aş lua parte la un joc. Înaintez printre guvizi morţi, şi apa golfului, rece, îmi taie răsuflarea, îmi ajunge deja sub sâni, îmi clipoceşte la subsuori. În dreapta, malurile golfului până la care ajung, legănate de valuri mici, reflexele focului de pe plajă. În stânga, marea, întunecată. Pe Banu nu-l văd încă. *Îl aud.* Înoată spre mine. El mă vede probabil. Pe cer niciun prieten. Nori albi.

2

CA ŞI CUM AŞ LUA PARTE LA un joc…

Da, am iniţiativa, mă arăt curioasă, îndrăznesc să-i dau, fără să-l cunosc, telefoane. Mă joc. Da, mă duc apoi poate prea uşor la el acasă, chiar fără să-l anunţ şi fără să-l fi văzut vreodată, din ambiţia de a sfida convenţii. Mă joc. Da, mă arăt foarte sigură de mine şi lucidă de la început de parcă aş fi călăuzită – acum îi înţeleg spaima, uimirea – nu de instinct, ci de experienţă. Bănuiesc, poate, apoi, că toate astea îl constrâng treptat – cât timp le ignor semnificaţia, dincolo de bucuria surprizei – să vadă cuvintele, gesturile mele printr-o prismă care le deformează, îl conving că nu trebuie să aibă încredere în mine, îi interzic să înţeleagă că dacă îl ascult şi îl urmez nu e neapărat ceva superficial, întâmplător în ceea ce simt sau gândesc despre el. Da, mă joc. Nu văd nicio primejdie în motivele astea formale care se adună împotriva mea. Inteligenţa lui, pasiunea lui puternică şi calmă, bucuria lui în faţa oricărei surprize cu care îl întâmpin îmi sunt ca un scut în trăinicia căruia cred. Mai mult, eu însămi le trimit ajutoare noi acestor motive şi le stârnesc împotriva mea. Mă joc, supraapreciindu-mi puterea, şi-i aţâţ, ironică, chiar primele reproşuri şi suspiciuni. Îmi închipui, naivă, că de mine depinde, că ar fi suficient oricând să-i pun un deget pe buze şi să-i spun că n-are motive să fie neliniştit, ca el să nu mai fie, să-şi schimbe deodată părerea. Da, mă joc, pentru că simt că şi lui Banu îi place. Şi el mă încurajează şi se poartă în aşa fel, încât nimic să nu mi se pară imposibil. A cunoaşte şi a avea devin, de îndată ce suntem împreună, verbe care încep să se confunde. Orice efort de a învăţa, de a munci devine o altă faţă a bucuriei de a şti că există el undeva şi se gândeşte la mine. Iar când ne întâlnim Banu îmi îndeplineşte ca un magician orice dorinţă, orice gând. Primejdios de uşor şi de repede în faţa mea şi a lui, Sesam deschide-te!, sar în ţăndări uşi capitonate – nu cu el depun

cererea de înscriere la examenul de admitere în facultatea de filosofie?; nu împreună cu el mă duc la revista „Ştiinţă şi tehnică”, unde mi se cere prima colaborare, un reportaj? — dincolo de care, cel puţin în adolescenţă, nici nu visam să ajung fără să aştept mult, fără să fiu la un pas de deznădejde, fără să bat cu pumnii furioasă!

Continui să fiu voioasă, supusă, după ce suspiciunile lui Banu se înmulţesc. Sufăr, dar îi primesc reproşurile cu un zâmbet pe buze. Acum văd limpede, împotriva lui nu mai poate să mă apere nici el. Acum trebuie să mă apăr singură şi asta fără să îl las să creadă că nu mai ştiu să mă joc. Continui să fiu voioasă, supusă şi aş rămâne numai aşa când mă întâlnesc cu Banu dacă ar trebui să mă apăr numai în faţa lui. Dar mai sunt şi părinţii. Şi sunt uneori cu el vicleană, pânditoare, tocmai din cauza lor.

Îl ascult şi acum, dar sunt mai liberă, mai independentă şi uneori îl înfrunt din senin sau îmi retrag mâna când, pe stradă, mi-o întinde pe-a lui. El îşi construieşte mai departe imaginea lui falsă despre mine şi eu, ca să mă apăr, nu pot să-i vorbesc despre acele întâmplări necunoscute lui, de acasă, care oricum *nu există* pentru el şi care, oricât de mărunte, îşi prelungesc, şi când sunt cu el, ecourile în mine. Cum să-i vorbesc despre câte eforturi trebuie să fac uneori, câte demersuri umilitoare pe lângă mama sau tata ca să-mi îngăduie să-l văd? Între suspiciunile lui Banu şi suspiciunile lor n-am de ales.

3

MAMA – SE PUTEA ALTFEL? – este cea care află mai întâi despre Banu. Are obiceiul - ea ridică corespondenţa de la căsuţa noastră poştală - să reţină numele celor care îmi scriu. Nu mă întreabă nimic despre el până într-o zi când – din greşeală?; în privinţa asta mama îşi are teoria ei: mai bine o greşeală măruntă, a

ei, decât să nu prevină o greşeală mai mare, a mea – îmi deschide o scrisoare. Probabil că-i place pentru că nu-i ghicesc în glas decât o uşoară urmă de ironie când începe discuţia:

— Am citit în ziar despre un oarecare Şerban Magiru, inginer mi se pare, care a prezentat Institutului de cercetări şi proiectări pentru mecanică fină şi scule câteva invenţii…

— Da, o întrerup eu, una dintre ultimele tehnologii

— De douăzeci de ori mai productivă decât cea veche - create de acest tânăr „oarecare”, în atelierul lui din subsolul unei case din Constanţa, se referă la producerea de segmenţi cu diamant pentru discurile de tăiat marmură… Toate astea le-ai citit nu într-un ziar, mamă, ci în revista “Ştiinţă şi tehnică” care se află în camera mea deschisă chiar la articolul pe această temă şi unde numele lui Şerban e subliniat cu carioca roşie…

— Mda!… Primeşti prea multe scrisori de la el…

Mi-arată câteva mai vechi, sechestrate – şi eu mă miram de ce nu le găsesc! — şi una abia sosită, deschisă…

— Şi mă întreb când mai are timp de invenţii… Dar nu asta mă interesează. Vreau să ştiu, draga mea, dacă nu cumva din pricina acestor scrisori nu mai ai chef în ultimul timp să înveţi pentru facultate? Sunt furioasă şi ne certăm. Cum de îndrăzneşte? Cum de îndrăznesc? Plâng şi aşa mai departe. Când vreau să ies în oraş, după aceea, „să văd un film”, fireşte, nu mă lasă: „Îţi dau eu film”. Renunţ. Şi măcar dacă ar fi consecventă. După un sfert de oră îi pare rău: “Du-te”. Dar nu mai vreau eu. Rezultatul? Banu aşteaptă ca un caraghios pe faleză unde urma să ne întâlnim. Ce crede el? Că de data asta nu mă joc; îmi bat joc.

Asta a fost începutul.

Apoi, într-o seară, sună la uşă unul din puştii care joacă fotbal în parc. Iese mama şi se întoarce cu un bilet, silabisindu-i din mers textul:

— „Mă a-flu în parc. Aş-tept un semn din par-tea ta… Ba-

nu…” Ăsta cine mai e?

Şi deodată traversează repede camera mea şi se opreşte la fereastră. Mă uit şi eu: Banu, într-adevăr, e în parc. Măsoară cu mâinile la spate, de la un capăt la altul, cu paşi rari, platoul de beton scăldat în lumina reflectoarelor din preajma bazinului şi a statuii lui Pan. Când trece prin faţa statuii, Banu îşi ridică brusc ochii spre fereastra mea.

— Şi ăsta nu se gândeşte decât la invenţii?

Îi explic, n-am încotro, că e tot celălalt, adică Şerban Magiru. Dar aşa îi spun eu: Banu. Fireşte biletul rămâne fără răspuns. Iar nemulţumirile lui Banu se înmulţesc.

Nici după ce-l cunoaşte – Banu îndrăzneşte, în absenţa mea, în timp ce mă aflu la Dulceşti, să-i facă o vizită, şi are cu ea o lungă discuţie la o cafea – mama n-are faţă de el o atitudine constantă. Uneori, când e bine dispusă, vine chiar ea şi mă anunţă:

— Vezi că te aşteaptă dumnealui. E în parc.

Dar ce urmează! Mai bine n-ar fi bine dispusă! Sunt pur şi simplu în mâinile ei ca un manechin care are ciudata proprietate de a se dezbrăca şi îmbrăca singur. Iau o rochie, mă îmbrac; nu, că e prea scurtă. Iau alta; nu, că nu se potriveşte la culoare şi ea a văzut că „dumnealui” are un pulover galben. Iau alta; nu, că asta e şifonată. Aştept s-o calce. O îmbrac. Vai, dar e prea lungă şi fata ei are picioarele drepte, frumoase. De ce să şi le ascundă? Şi aşa mai departe, până la culoarea genţii şi a pantofilor.

Întârzii fireşte când plec – şi Banu mă întâmpină furios –, întârzii şi când mă întorc:

— Să nu te mai prind cu dumnealui, că te spun lui tata. Unde naiba umblaţi noaptea?

— Am fost pe lac cu barca…

Am fost, deci, şi cu doctorul; pentru că mama ştie că e vorba de barca lui cu pânze. Asta e altceva. Desluşesc în glasul mamei, imediat, un accent mai puţin aspru. Doctorul, o persoană respectabilă, cu părul alb, îi inspiră întotdeauna încredere.

— Bine, dar ce-mi vii cu pantalonii şifonaţi în halul ăsta? Ce, n-aveaţi loc în barca aia?

Şi dă-i cu observaţii de genul ăsta – mereu, tot mai insistent, din direcţii diferite, suspiciunile lui Banu se întâlnesc cu cele ale mamei; de multe ori mă gândesc, dacă m-aş căsători vreodată cu Banu, ce casă bună ar face împreună! — pe muchie de cuţit, chipurile ironice, dar lipsite de delicateţe.

Cu o zi înainte de a pleca la Bucureşti, pentru examen:

— Nu te duci cumva cu dumnealui?

Zadarnic o asigur eu – pot – să-i apun adevărul? - că nu. Ia măsuri. Îşi notează numărul de telefon al colegei mele din Bucureşti, unde stau în gazdă, şi-mi spune că mă sună în fiecare seară, la ora douăzeci. Să vadă: sunt cuminte, acasă, învăţ?

Chiar în seara când iau examenul mă despart de Roua şi de Banu, oare ar fi vrut să sărbătorim succesul – îi las uimiţi pe amândoi, fără nicio explicaţie; indiferent ce i-aş fi spus lui Banu, nu m-ar fi crezut! - şi alerg să primesc la timp telefonul mamei.

În aceste condiţii, o singură dată încerc să-i spun lui Banu, când mă acuză că mă joc, că de fapt nu mă mai joc de mult. Asta a fost la început. Acum mă apăr. Fără să-i vorbesc despre mama. De unde să ştiu eu că pentru Banu nimic nu există sau n-are dreptul cu adevărat să existe, n-are semnificaţie, n-are valoare dincolo de ceea ce îşi închipuie sau înţelege el. Realitatea e alta? Cât timp rămâne necunoscută, n-are pentru el nicio importanţă. Şi dacă ar fi numai mama…

Când mă întorc din Bucureşti, fericită că am reuşit la facultate – însoţită de Banu, care e tot mai neliniştit şi-mi vorbeşte de căsătorie –, cine ne aşteaptă la aeroport? Tata! Îl trimite mama, evident, după ce îl ceartă că nu se interesează deloc de mine. Curios este însă că nu-i vorbeşte de Banu! Este secretul ei cu mine. Când ne vede – eu merg puţin înainte, Banu mai în urma mea cu bagajele –

de îndată ce coborâm din avion, tata presupune, desigur, că s-a întâmplat să călătorim împreună. Banu şi tata se cunosc, dar fără să se cunoască. Tata, cu voga lui de persoană politică importantă, de primar al oraşului, Banu cu voga lui de inginer, de inventator de tehnologii… tot drumul spre Constanţa abia dacă schimbă două vorbe. Ce-ar spune tata, mă întreb eu în timp ce-l privesc, dacă ar şti că sunt prietenă totuşi cu Banu şi de la un timp mă cere în căsătorie? Şi ce-ar spune Banu dacă ar şti – cum aflu mai târziu – că tata, Vlad Orghidran, îl cunoaşte foarte bine pe tatăl lui, Ion Magiru, şi că a existat un mic conflict între ei, imediat după război, când fac parte amândoi dintr-un grup de comunişti care expropriază un moşier, Rigani, din sudul Dobrogei. Era foamete şi, după ce comuniştii au terminat efectiv cu împărţirea pământului şi inventarierea acareturilor din curtea moşierului, fugit în America, vechilul, un bătrân, pe jumătate grec, le oferă, într-o românească stricată, un sac de mălai. De aici a pornit cearta. Tata şi ceilalţi voiau – s-au adunat într-o „şedinţă”, în spatele hambarului – să primească sacul. Tatăl lui Banu – parcă îl văd, spune tata, voinic, îndesat, cu o carte la subsuoară, găsită în podul casei boierului; ştiu şi cum se chema: „Trecute vieţi de doamne şi domniţe” – s-a opus cu înverşunare, şi s-au întors la Constanţa, după ce au vânturat bunuri de milioane de lei, fără mălai măcar de-o mămăligă…

Acasă nu vorbim despre Banu. Bucuria succesului meu e mai puternică decât neliniştea mamei. Iar tata nu bănuieşte încă nimic. Abia peste câteva zile, când mama mă anunţă că „dumnealui” e în parc, şi tata are ideea să se uite şi el pe fereastră, devine limpede, pentru amândoi, că fusesem la Bucureşti cu „băiatul lui Magiru”.

Amândoi se reped furioşi la mine să afle ce relaţii există între noi. Tata în special, când le răspund rece, ironică, îmi trage o palmă. Dar nu plâng. Şi deodată cade cuvântul: *joc.* Da, că aş lua parte la un joc extrem de primejdios nu numai

pentru mine. Pentru liniştea şi fericirea familiei. Şi aşa mai departe. Eu tac şi-i ascult şi reţin partea bună, că-mi oferă ocrotire. *Numai când nu-i tulbur, nu-i hăituiesc cu ceea ce ei nu ştiu, nu înţeleg, sau nu vor să înţeleagă din viaţa mea, pot liniştită să mă bucur de dragostea lor.* Tac. Şi pentru că tac, spre binele lor, ei mă pedepsesc totuşi. Hotărârea lor: să nu-l mai văd pe „Băiatul lui Magiru”.

Peste o săptămână Banu îmi propune într-o scrisoare - am o cheie de la căsuţa poştală şi cobor des să ridic corespondenţa înaintea mamei – să mergem în Deltă. Asta coincide cu dorinţa mai veche a mamei de a mă duce să-i văd pe bunici, la Tulcea. Nu-i greu s-o conving. Şi într-un fel mă ajută chiar ei să le încalc hotărârea. Aşa că îl ascult pe el, nu pe ei; şi ca întotdeauna, într-un fel inconştientă – şi interdicţia lor mă îndârjeşte! -, îl urmez pe Banu supusă, voioasă, dar şi vicleană, pânditoare, sălbatică…

4

AUD CUM APA GOLFULUI CLIPOceşte, cântă ca apa pârâului dintr-o poiană, în munţi, unde iar îl urmez pe Banu, deşi nu e prea mult de când îi înmânez o scrisoare în care îi spun limpede, răspicat – nu şi de ce – că n-am curajul să mă căsătoresc cu el. Îl urmez, acolo în munţi, deşi am motive să nu-l urmez, ca întotdeauna, într-un fel inconştient.

Ajungem deci, la pârâul ăsta, pe culmea Zamorei, plecaţi, de jos, din Sinaia, după o ceartă, o nouă ceartă între noi, îngrozitoare – anul începe cu un şir de certuri şi împăcări – şi sunt frântă de oboseală, speriată ca un copil; şi aud cum clipoceşte apa, exact ca în clipa asta, limpede, senină. Stăm rezemaţi de trunchiul argintiu al unui fag uriaş, care chiar doborât la pământ e atât de gros, de masiv, că pare mai înalt decât Banu. Asta e. Cred că pentru asta ne certăm, înainte, la local: înălţimea lui Banu. Sau nu; pentru

că nu vreau să dansez cu el. Sau şi una şi alta. Masa noastră se găseşte nu departe de ringul de dans şi orchestra ţipă din toate alămurile şi, deodată, fără să mă întrebe, Banu se ridică să dansăm. Şi eu îl refuz. Nu ştiu de ce. Dar el, roşu la faţă de furie, îmi azvârle în faţă cuvintele:

— Ce, îţi închipui că nu ştiu să dansez? Sau ţi-e teamă că sunt mai scund decât tine?

Şi mie nici nu-mi trece aşa ceva prin cap. Sunt înaltă; dar nici Banu nu e scund. Mai degrabă mă supără grosolănia lui de a se ridica să danseze fără să mă întrebe. Atât. De aici porneşte cearta. Plecăm imediat. Pe drum Banu îşi strigă nostalgia după o dragoste adevărată, în care „cei chemaţi" se înţeleg dintr-o privire. N-au nevoie, adică, de acest ceremonial demodat al unei invitaţii la dans. Îmi strigă că dansul n-ar fi fost unul oarecare. Ar fi fost primul dans pe care l-ar fi făcut cu mine. Pentru el refuzul meu presupune, simbolic, că în cele douăzeci de luni de când ne cunoaştem relaţiile dintre noi n-au progresat deloc. Suntem ca la început. Unde e dragostea mea?

(Intuiţia lui Şerban este remarcabilă. Din aceeaşi agendă a primului an de studenţie al Ozanei iată o scurtă însemnare făcută cu două săptămâni înainte de a merge în acest week-end cu Şerban la Sinaia: „1 aprilie. Dacă m-am visat dansând într-o superbă rochie albă, strălucitoare, la pieptul unui bărbat? Nu, nici măcar o clipă. Pe bărbatul acela nu-l cunosc încă" – Roua Caraoglu.)

(Şi totuşi, asta n-o împiedică pe Ozana, la o săptămână după o ceartă atât de neînţelept provocată, să-mi scrie: „În toate visele mele dansam împreună, îmbrăcată în alb. Cerul a plâns pentru plecarea ta. Aici e pustiu, atât de pustiu fără tine"… — Şerban Magiru.)

Îi răspund ironic, că dacă suntem ca la început, după douăzeci de luni de când ne cunoaştem, e foarte bine. Îi răspund că nici cu dragostea lui nu ne aflăm prea departe. Ba, poate, mai rău ca la început. Ne certăm tot drumul până ajungem pe culmea Zamorei. Dar nu ne oprim la vilă.

Mergem mai departe, pe un drum desfundat după ploaie, şi ne ferim cu greu de băltoace şi de noroi. Şi continuăm să ne certăm până când, obosiţi, ajungem la pârâul ăsta din poiană.

Şi stăm aici, lângă pârâul ăsta, rezemaţi de unul dintre cele nouă trunchiuri de fagi, noduroase, doborâte la pământ, adunate aici, nu se ştie cum şi pentru ce, uitate aici, pe malul pârâului, ca nişte tendoane uriaşe retezate din vastul trup al pădurii care ne înconjoară solemnă, întunecată. Şi în comparaţie cu măreţia pădurii, cu liniştea şi tragica muţenie cu care trunchiurile uriaşe de fag acceptaseră moartea, mi se par atât de meschine certurile noastre şi mai ales motivele lor…

5

DAR CE TOT ARE SA-MI REPROşeze Banu? Cât timp străbatem pe jos, noaptea, un drum lung, însoţiţi de crestele înzăpezite ale Bucegilor, îmi ţine un discurs penibil – e beat? - despre încredere şi fidelitate în dragoste. Că mă joc prea mult. - Că mă apăr, de fapt, i-aş striga acum! - Că nu-l stimez, că-l persecut. Intuiţiile lui, suspiciunile lui. Păcate imaginare.

Banu, de fapt, în discursul ăsta al lui, nu face decât să-mi repete, cu alte cuvinte, ceea ce îmi reproşează de atâta timp în scrisori. Scrisorile, ah, scrisorile lui mereu neliniştite, în care e mereu pus pe harţă, înnebunit de depărtare. Poate că Banu acum e îndrăgostit cu adevărat de mine; chiar dacă la început procedează raţional, cu prudenţă, rece, iar şovăiala lui se explică şi prin faptul că abia se despărţise de Roua. Dar numai ambiţia mea, prezenţa mea îl salvează de lâncezeală şi indiferenţă. Acum e îndrăgostit, desigur; dar în aceste scrisori el îmi reproşează şi păcatele mele, reale sau imaginare, dinainte de a fi îndrăgostit cu adevărat de mine, când îşi mai poate

permite, cu nepăsare, să nu ţină seama de mine. Şi chiar dacă nu are ce să-mi reproşeze (îşi inventează motivele. Citează trunchiat o frază dintr-o scrisoare a mea şi începe să-mi demonstreze cu o ploaie de argumente că în fraza aia sălăşluieşte latent, într-o formă nu conştientă nici pentru mine, *adevărul* că nu simt nimic pentru el. Sau că am intenţia să-l trădez… Îi spun într-o scrisoare că de ziua când ne vom căsători – pentru că, un timp, cred în posibilitatea asta şi eu – vrei să fiu cea mai frumoasă femeie din lume? Banu îmi răspunde cam în felul următor: „Şi de ce trebuie să fi cea mai frumoasă femeie din lume? E un orgoliu care mă nelinişteşte. Eu nu vreau, pentru mine, decât să fi aşa cum eşti. Dacă vrei să fi şi poţi să fi atât de frumoasă, înseamnă că nu te gândeşti atât la părerea mea, de vreme ce eu nu te doresc decât aşa cum eşti acum, ci la impresia pe care urmează să le-o faci celorlalţi bărbaţi…” ş.a.m.d.

Sau îşi aduce aminte nu ştiu care gest al meu, de nu ştiu când, din nu ştiu ce împrejurare, reţinut inconştient şi „developat”, cum spune el, cu întârziere, şi îmi demonstrează iar, negru pe alb, că gestul acela nu este decât tot o dovadă a lipsei mele de dragoste.

(Că măcar uneori ceea ce simte Ozana este aproape de dragoste se desprinde şi din notiţele ei din agendă. Una dintre ele, după ce silită de Şerban îi scrie, chipurile, ultima scrisoare, sună astfel: „13 mai. Am scris la toată lumea şi lui Banu, sărmanul, ultima dată. Auzi, ultima dată! Ce fiinţă ciudată eşti”. Exclamaţie care-i pune la îndoială decizia. Iar, în melancolia şi regretul cu care întârzie cu gândul la scrisoarea asta rea, Ozana desenează în dreptul însemnării din agendă nouă flori, ca un simbol al sentimentului ei autentic, inconştient poate, altul decât cel exprimat în scrisoare. — Roua Caraoglu)

Banu are, în privinţa asta, o capacitate inepuizabilă de-a inventa, de-a mă tortura. Şi de obicei aceste scrisori se încheie cu un ultimatum, cu vorbe care se spun la despărţire. Imediat urmează alte scrisori luminoase,

poetice, optimiste, care înseamnă tot atâtea reveniri şi nuanţări, întoarceri, în fapt, către o cu totul altă direcţie a tuturor reproşurilor, argumentelor, demonstraţiilor anterioare.

Lupt, oricât ar părea de necrezut, văzându-l atât de capricios şi nehotărât, lupt pentru a apăra dragostea lui – şi a mea? - Ajung însă uneori, de ce să nu recunosc, să-i dau dreptate.

Dacă are dreptate, şi ceea ce simt pentru el nu e dragoste?

Şi când ajung să mă întreb aşa, ca în noaptea asta, aici pe culmea Zamorei, mă cuprinde spaima – spaima de ce? De singurătate? - şi mi-e dor de un pic de alint. Şi mă duc la Banu, îl iau de mână şi, cu muzica pârâului în urechi – îl silesc la început, pentru că nu înţelege –, începem să ne rotim pe pajiştea smălţuită cu flori mici, albastre şi galbene, fără nume. Ne rotim – la început el e încruntat, ursuz, apoi zâmbeşte; ce zâmbet trist! -, ne rotim până cădem osteniţi, alunecăm pe iarba umedă, în umbra trunchiurilor de fagi. Între noi: tremură toată noaptea un balon fosforescent de păpădie.

6

AUD ARIPI DE PĂSĂRI DEASUPRA guvizilor morţi. Le îngână jocul umbrele care ajung până sus pe crestele înalte de calcar, îndepărtate, ale golfului. Pe cer, în sfârşit, o veche prietenă aleargă printre nori albi şi rochia galbenă îi flutură în vântul cosmic. Caută să prindă din urmă steaua de care, vara, nu se desparte niciodată.

Uneori mă întreb dacă lui Banu i-ar place să ia parte la un joc fără să-i ştie dinainte rezultatul! Uite, aici în golf, o zi întreagă nu-l las să ridice cortul ăla roşu. La început n-are un ţăruş. I-l ascund eu. Ce-l mai caută! O dimineaţă întreagă, furios. Pe cine? Ar fi putut să-şi închipuie că l-a

uitat în barcă şi nu că-l ascunde una dintre noi. Dar nu; el are încredere în intuiţia lui! Când se întoarce din mare, pe la prânz, găseşte ţăruşul la locul lui. Acum, da, poate, are un motiv să fie supărat; refuză să mănânce cu noi. Dar de ce nu acceptă jocul şi nu se amuză împreună cu noi? Continuă să se învârtească furios în jurul mormanului de pânză care, tăvălit prin nisip, rostogolit de vânt, poate fi orice, ciorapul pierdut al unui uriaş din basm, al lui Păsări-lăţi-lungilă, traista lui Flămânzilă sau mănuşa lui Gerilă, numai cortul nostru nu. Bate, în sfârşit, şi ultimul ţăruş şi luptă singur cu vântul, târând cortul ca pe o pânză de corabie, hotărât să-l înalţe; dar când nu mai are decât un nod de făcut, ascunsă după el, îi tai funia. Cortul se prăbuşeşte. Nu zice-nimic. Renunţă să-l mai ridice. Se aşază cu burta la soare, aşteptând, evident, să vin să-l împac. Dar îl pedepsesc; îi întorc spatele şi mă adâncesc în lectura unei cărţi. Nu admit să se supere dintr-o glumă!

Mai spre seară Banu încearcă din nou să ridice cortul, înnădeşte funia tăiată; dar nu-l las să o lege de ţăruş. Aduc apă într-o căldare şi mă joc, stropindu-l. Nici asta nu-i place, nici măcar nu-mi zâmbeşte; renunţă leneş şi plictisit şi intră în mare să se scalde. Şi cortul, în urma lui, se prăbuşeşte iar..

Nu ştiu, poate chiar nici nu vreau să ridice cortul ăsta. Ce rost are să ne adunăm între trei pereţi de pânză, într-o intimitate care şi aşa, având în vedere dimensiunile golfului, este împărţită în trei? Golful, de altfel, arată ca un cort fără acoperiş. Nu ştiu de unde începe singurătatea mea şi unde sfârşeşte singurătatea noastră comună. Dacă mai sunt eu ceea ce ştiu că sunt, adică Ozana, şi nu Roua sau Banu, asta se explică şi prin faptul că pentru spaţiul ăsta limitat există o compensaţie, pe care ne-o acordă imaginaţia, a timpului nelimitat. Îl cutreierăm.

Seara Banu îşi reia cu tenacitate munca. Dar cortul se prăbuşeşte din nou. Nu din vina mea. De data asta, pentru că Banu vrea să ridice cortul chiar lângă apă, cedează unul

din stâlpii centrali. În jurul lui începe să bălţească apa şi nisipul se surpă. Când vede că şi marea este împotriva lui, Banu se înfurie de-a binelea. Nemaiavând răbdare să dezlege funiile de fiecare ţăruş în parte, smulge cortul cu ambele mâini şi într-o încordare de pescar îl târăşte ca pe un năvod cât mai departe de apă, dar şi de soare, în umbra stâncilor. Şi-l lasă acolo.

Banu e supărat, îmi spune, târziu, după ce se întoarce din escapada lui nocturnă în largul mării, nu pentru că nu reuşeşte să ridice un cort oarecare; el vede – ar fi fost posibil altfel? - în asta un simbol. El se gândeşte la cei doi ani de când ne cunoaştem, în care nu reuşeşte – oare nu şi pentru faptul că mie, Ozana, îmi place să mă joc prea mult? - să clădească pe un teren sigur cortul dragostei noastre.

Şi totuşi, nu mă joc numai eu. Dar adevărul depinde de ceea ce îi *convine* sau nu lui Banu. Ce face oare Banu în prima noapte, spre zori, pe care o petrecem în golf? Dormim toţi trei, afară, în jurul unui foc, pentru că nu-l las să ridice cortul ăla roşu… Dimineaţa mă trezesc nişte ţipete ascuţite de păsări. Roua doarme cu picioarele adunate sub bărbie, cu faţa spre mine, de cealaltă parte a focului. Banu lipseşte. Ţipetele păsărilor devin tot mai stridente. Deodată apare Banu; nu-l văd prea bine, e încă întuneric, dar nu poate fi decât el. Calcă în vârful picioarelor, se apropie de Roua. Se apleacă brusc şi îi vâră ceva sub pătura cu care e învelită. Roua se trezeşte şi pentru că Banu înteţeşte focul aruncând un maldăr de mărăcini în el, văd mai bine. E zăpăcită, dar nu şi speriată, şi pentru că observă că mai are un oaspete sub pătură, bagă mâna şi-l scoate, ţinându-l în palmă în bătaia focului: un pui de vrabie. Îl scapă din mână şi când începe să ţopăie caraghios îndreptându-se spre foc izbucnesc amândoi în râs. Banu se apleacă şi îl culege din faţa flăcărilor şi în clipa asta observă că iau şi eu parte la bucuria lor misterioasă şi îmi spune:

— L-am găsit, între stânci, în apă, căzut probabil din stejarul ăla moţat… Şi apoi tace. Şi eu continui în gând cum

ar fi trebuit să se desfăşoare fraza:

— … „şi m-am gândit să mă joc puţin, să-l pun s-o trezească-pe Roua”. Dar de ce pe Roua şi nu pe mine? Asta e altceva…

7

TREBUIE SA RECUNOSC CĂ ŞI comportarea mea este de prea multe ori copilăroasă… De ce nu dau un răspuns imediat, dar şi precis, de fiecare dată, suspiciunilor lui! Uite şi acum, în apă, deşi îl urmez, ca întotdeauna, aştept în întuneric şi nu-i dau niciun semn. Dacă el nu mă vede totuşi? De ce nu-l strig pe nume, de pildă? Nehotărârea, ambiţia de a-i spulbera orice început de certitudine mi se pare că-mi asigură un ascendent straniu, misterios asupra lui. Ştiu, greşesc. Dar cum să nu-mi fie dor de-o fărâmă de joc cu atâtea griji pe capul meu, când am motive de îndoială, nu mai puţin serioase şi importante decât ale lui, privind vocaţia mea, privind felul cum îmi merg treburile la facultate, privind desigur profesia mea, privind viitorul, liniştea şi integritatea familiei mele? Tata este bolnav, are o rană la picior care nu se mai vindecă de câţiva ani; mama, ca de obicei, se plânge că e, chiar dacă nu e, bolnavă. Cum să nu-mi fie dor de un pic de alint, măcar în dragoste, chiar dacă, pentru un timp, îi tulbur şi mai mult apele? Mă joc; dar nu duc lucrurile niciodată prea departe…

(Probabil că dacă n-aş fi fost atât de orgolios şi aş fi ştiut să citesc mai atent scrisorile Ozanei, aş fi avut mai puţine motive de nelinişte. Am în faţă-o scrisoare din 9 martie 1972 unde Ozana încearcă în mod sincer, deşi poate prea târziu, să-mi alunge neîncrederea:

„Toate scrisorile tale au fost pentru mine picături de nelinişte, dar asta… Mai întâi, te rog să mă ierţi pentru scrisoarea pe care ţi-am pus-o ieri la poştă. Era o glumă de

copil. Probabil, un capriciu, cu accente mai mult sau mai puţin grave, este şi scrisoarea ta. Îmi sunt dragi toate capriciile tale, ca şi toate exploziile tale de furie pe care, poate, uneori, mai mult sau mai puţin conştient, le-am încurajat, ba chiar le-am provocat. Dar toate astea nu trebuie să-ţi dea dreptul să te îndoieşti de tot şi de toate.

Cheamă-mă, îndrăzneşte şi cheamă-mă. Aşa cum te chem şi eu, şi voi veni. Ce înseamnă depărtarea? Nu simţi cum delfinii ăia de aramă cu ochii verzi din holul casei tale mă doresc? Cum penele de păun, din vaza aia ca un gât de lebădă, mă aşteaptă abătute, ofilite de dor! Ascultă piatra aia de mare, ca un burete de calcar, pe care ţi-am adus-o astă-vară. N-auzi cum, zidite în aluatul ei milenar, mă strigă scoicile cu toate gurile deschise? Nu eşti tu zeul meu? Nu sunt eu vestala care are grijă de templele tale?" – Serban Magiru.)

De cele mai multe ori, când mă joc, nu încerc, inconştientă, decât să mă apăr, să resping acuzaţiile lui, tot mai numeroase, întemeiate şi neîntemeiate, mai ales de când suntem despărţiţi, el în Constanţa, eu în Bucureşti. Neîncrederea lui Banu dispare de îndată ce nu mai suntem departe unul de altul, când ne plimbăm pe străzile capitalei, şi el are posibilitatea, iluminat de o mare bucurie, să mă ţină de braţ. Sau când ne aflăm din nou împreună, la Mamaia, tolăniţi pe plajă, şi eu îi simt alături căldura şoldului, şi el îşi îngroapă faţa în părul meu şi-mi spune că îi place cum miroase „a mare, a adâncuri întunecate de mare". Sau când stăm de vorbă îndelung, ca doi înţelepţi, aşezaţi în fotoliile lui de acasă, faţă în faţă, el puţin aplecat spre mine, şi-l las să-şi ţină palma lui stângă, grea, pe genunchii mei; şi aşa mai departe.

Poate înţeleg prea târziu, pentru a-mi cenzura cu mai multă atenţie vorbele şi gesturile, de multe ori zvăpăiate - dar oare se cuvine să-i răpesc acelui rest de copilărie din mine o ultimă şansă de a se manifesta? -, poate înţeleg prea târziu că Banu priveşte totul cu un ochi definitiv, dintr-

o perspectivă interioară infinită, că întreaga lui viaţă este clădită pe o mare nevoie de certitudini?

IX

1

DOUĂ VRĂBII ŢOPĂIE PE NISIPUL umed, la câţiva paşi înaintea mea. Ca de obicei când sunt neliniştit, când aştept neliniştit un deznodământ – Ozana vrea să plece –, ochiul îşi caută un refugiu în lumea fiinţelor, a lucrurilor mici. Două vrăbii, deci, ţopăie în jurul unei coji de pepene şi mă amuză cu frumoasa lor înţelegere şi bucurie inconştientă. Valuri mărunte, egale, mută felia de pepene, care seamănă cu o corabie, de colo colo, pe nisipul umed. Ciripesc zgribulite şi fericite, ciugulesc pe rând, îşi scuturã aripile ude, iar când valurile sunt gata să le ajungă, ţâşnesc şi se îndepărtează speriate. După ce aşază fragila corabie cu miez dulce pe nisip, valurile se retrag, iar vrăbiile se întorc. Începe ritualul. Prima vrabie ciuguleşte repede din coajă, iar cealaltă aşteaptă, ţopăie în jurul ei, pândeşte probabil clipa când se apropie valurile şi ţipă, îşi deschide aripile anunţând primejdia. Şi se ridică amândouă în zbor. Şi iar valurile se retrag. Şi iar vrăbiile se întorc; dar de data asta ciuguleşte repede din coaja de pepene cealaltă vrabie, în timp ce prima ţopăie în jurul ei. Intimitate adâncă. Bucurie a convieţuirii, în stare pură.

Am, în dragoste, când o cunosc pe Roua, nostalgia acestei înţelegeri fără cuvinte. Cu oroare de luciditate şi de premeditare. Cu oroare de falsitate, convenţionalism şi combinaţii abile, când dincolo de o îmbrăţişare, un sărut sau nu ştiu ce gest de mare tandreţe, de multe ori, foşgăie interese şi calcule ascunse. Îngrozit de ipocrizie, deci, dar şi

de cinismul celor care îşi dau pe faţă, cu sânge rece, tocmai aceste interese meschine, chipurile dispreţuind sentimentalismul; ca şi de spiritele sofisticate care pun întotdeauna mândrie sau orgoliul înaintea dragostei.

Când o cunosc pe Roua – deşi printre cei din urmă mă număr şi eu cu siguranţă – sunt mai pornit ca oricând faţă de aceste păcate care împiedică un bărbat şi o femeie să fie fericiţi, cu simplitate. Dar dacă mă gândesc în felul acesta, adică resping cu luciditate – în urma unei experienţe sau a unei analize logice – ceea ce mă supără în dragoste, nu dovedesc că nu mă pot desprinde nici eu de aceste păcate? Poate. Cert este că Roua îmi înţelege perfect intenţiile şi unor gesturi cu orice preţ spontane, fără un temei logic imediat, ea le răspunde cu o naturaleţe superioară. Reuşim să transformăm într-o sărbătoare, la început, fiecare întâlnire. Şi asta, fără să avem nevoie, prea mult, de cuvinte. Dar între noi, curând îmi dau seama, absenţa premeditării nu ne deschide calea unei apropieri mai puţin cenzurate de raţiune, ci ia forma absenţei oricărei dorinţi. Pasiunea în sine, bucuria că respirăm împreună, poate să semene cu dragostea. Dar, în absenţa raţiunii, a voinţei de a acţiona, nu ne duce decât la confuzie şi neînţelegeri…

2

NU UIT TOATE ASTEA CÂND, venind din necunoscut şi voind să rămână necunoscută, Ozana îmi dă primul telefon. Poate şi de aceea sunt cam sceptic, neîncrezător; am renunţat la mai vechile mele aspiraţii falimentare; mă mulţumesc un timp, în convorbirile pe care le avem, să fiu mai terestru, mai raţional. Nu spun că, după ce telefoanele ei se înmulţesc şi nu ştiu încă cine este, nu sunt plin de speranţe, entuziast, bucuros, aprig, copilăros, curios. Dar sunt în acelaşi timp rezervat, prudent.

Luciditatea ia locul unei fantezii deja dureros pedepsite.

Aşa zisa mea îngăduinţă – pentru că n-o cert când mă sună de mai multe ori pe zi? — este, recunosc, cam interesată. Curat nu este gândul cu care ridic receptorul. Dacă este o îndrăgostită din umbră, n-are rost să rămân indiferent. Dar dacă-şi bate joc? Nu cumva Roua o pune să dea telefoane, în prezenţa ei? Sunt şi mai circumspect. Mă plâng de Roua fără să-i dau numele, dar având grijă să strecor şi câteva vorbe de laudă. Mă plâng ca unei vechi cunoştinţe. Pentru a o descuraja – sau pentru a mă amuza? -, îi spun cu naivitate că sunt bătrân, gras; urât şi mărunt. Fireşte, inutil.

Vocea revine. Întreruptă de hohote de râs, puternică şi limpede, melodioasă. Probabil Roua se distrează într-adevăr; mi se pare chiar că aud râsul ei. Îi vorbesc prin intermediul stăpânei acestei voci, îndrăzneaţă, inteligentă, despre faptul că dragostea mea n-a murit încă. Un dublu câştig: dacă nu ştie de Roua, Vocea devine mai curioasă. Dacă ştie, atunci îi transmite. Şi Roua vreau să ştie, şi pe această cale, că nu-mi este încă indiferentă. Vocea revine insistent. Suspiciunea că telefoanele i-ar fi inspirate, dirijate sau controlate de Roua cade. Înţeleg asta din patosul cu care-mi vorbeşte, din ceea ce încearcă să-mi comunice. Sunt lucruri pe care o femeie nu le spune niciodată unui bărbat, fie el şi necunoscut, în prezenţa altei femei. Bineînţeles, prudenţa şi orgoliul o opresc să-şi spună numele. ŞI cum prudenţei îi răspunzi prin imprudenţă, încep subit să-i vorbesc aproape cu înflăcărare; dar nu fără niciun temei. Îi vorbesc cu un elan sincer despre dragoste; citez din mari poeţi pasaje care o tulbură evident; dar am şi un scop precis, ascuns. Vreau, dacă se iveşte prilejul, cuprinşi de dragoste sau numai de dorinţă, să fim unul pentru celălalt, înainte de orice, bărbat şi femeie.

Îmi pun totuşi uneori întrebarea: dar dacă tocmai acum mă lipsesc de şansa de a participa la o dragoste mai adâncă şi tulbure, puternică, în stare să-mi fertilizeze viaţa

- aşa cum o visez din totdeauna – şi eu o sperii, o primejduiesc cu atitudinea mea perfidă, „răzbunătoare”? Şi pe cine mă răzbun? Pe Roua? N-are niciun sens. Pe vocea asta necunoscută? Şi mai puţin. Poate pe mine?... Îmi pedepsesc candoarea şi naivitatea; şi îmi construiesc cu grijă armura nevăzută, armura laşităţii şi a spaimei de a trăi din plin clipa...? Asta-i altceva. Deşi a proceda rece, raţional înseamnă a te lipsi tocmai de ceea ce este mai firesc şi de neînlocuit în tinereţe: bucuria pasiunii cu tot cortegiul ei de nelinişti, îndoieli şi dezamăgiri. Mă rog, mă gândesc la toate astea şi-mi închipui că ştiu precis ce vreau. Dar în realitate nu-mi pot reprima orice reacţie spontană, nu-mi pot stăpâni sensibilitatea. Încep să aştept cu emoţie să sune telefonul. Când i-aud vocea, se luminează dintr-o dată încăperea şi lucrurile îşi recapătă aureola dintâi.

Nu suntem unul pentru celălalt decât o Voce. Şi totuşi, ne închipuim că suntem îndrăgostiţi. Mă întreb, de altfel, aproape cu vorbele unui filosof – pot preciza, acum, că e vorba de parafrazarea unui text de C. Noica, care la rândul lui e o interpretare hegeliană -: ce sunt doi îndrăgostiţi unul pentru celălalt? Fiecare îşi fixează fiinţa într-un aici şi acum. Că pentru fiecare, celălalt ar putea fi şi altcineva, să nu mai vorbim; dar aceiaşi fiind, tocmai că fiecare, unul pentru celălalt, este desfiinţat şi reînfiinţat de fiecare acum şi aici; fiecare reprezintă, unul pentru celălalt, acum-ul neîncetat regăsit: o voce, un parfum, un element de viaţă, o esenţă, un nume. Iar dacă ceea ce simte unul pentru celălalt devine pentru fiecare o pură generalitate – un titlu subiectiv, un nume –, înseamnă că esenţial pentru certitudinea sensibilă nu este că ei există fizic, ci ceea ce îşi închipuie unul despre celălalt. Aşa se explică şi dragostea mea ciudată pentru Roua. De aceea nu simt, nevoia nici măcar s-o ating? Dragostea îşi este suficientă ei însăşi? Nu! Asta nu trebuie să se mai repete.

Chiar dacă n-are, deocamdată, un chip, un nume, stăpâna acestei voci vine sub semnul cunoaşterii, vine să-

mi arate altă cale spre dragoste. Vreau să fie foarte frumoasă sau foarte urâtă. Mai ales, foarte urâtă. Urâtă şi inaccesibilă, dar numai atât cât să-mi stimuleze, nu să-mi descurajeze dorinţa. Voi înţelege că, fiind dominată de raţiune şi, deci, mai întreagă, dragostea asta este chemată să fie ultima. Voi ieşi lucid şi pasionat, de partea adevărului, în întâmpinarea oricărei confuzii, nelinişti, suspiciuni, neînţelegeri!

3

ALTĂ CALE… DE PARTEA ADEVĂrului…? Îmi vine să râd. Când eşti, dacă eşti, îndrăgostit, cum poţi alege între o bucurie inconştientă şi una raţională, cum poţi înţelege deosebirea fără să te înşeli, dacă în general poţi înţelege ceva fără să ai nici cea mai mică îndoială că nu te înşeli? Şi dacă poate fi ceva sigur sau definitiv în orice dragoste, ceva care să nu fie confuz sau neliniştitor!

(Îmi dau seama, de altfel, chiar din „perioada telefoanelor”, că oricât de raţional aş încerca să fiu, neliniştea, nemulţumirea mea izvorăsc din faptul că există o nepotrivire firească în general, dar la mine foarte mare, între argumentele pe care mi le oferă imaginaţia şi desfăşurarea reală a evenimentelor. Câteva însemnări din acelaşi jurnal abandonat sunt deja concludente. Mai întâi, spaima că necunoscuta este totuşi prietena Rouei. Asta pune, de la început, noua mea dragoste sub semnul suspiciunii: „Sept. - Achiziţionez elemente noi. Din greşeală,” Vocea îmi vorbeşte despre faptul că ştie despre mine mai mult decât îmi imaginez eu. Insist. Ce ştie? Şi-mi vorbeşte, trădându-se, despre „o pană roşie” şi despre nişte scrisori. Ale mele către Roua. Acum e limpede. E una dintre prietenele ei. Dar tot nu ştiu cum o cheamă. Scrisorile alea, dacă înţeleg bine, se află la ea?” „Sept, – O

întâlnire ratată. Cum ar fi putut doi necunoscuţi să se întâlnească în învălmăşeala din holul unui teatru? Locul ales trădează lipsa mea de experienţă. Nu am gustul aventurilor mici, oarecare, care nu mă angajează cu toată fiinţa, cu toată pasiunea de care sunt capabil”. Şi apoi prima revoltă, când intuiesc firea capricioasă a Ozanei: „Sept. – Vocea refuză în continuare să-şi divulge numele. Nici despre înfăţişarea ei nu ştiu mare lucru. Portretul pe care şi-l face ea însăşi, la insistenţele mele, este destul de confuz. Recunosc că-i aştept cu bucurie telefonul. Dar uneori sunt furios că depind numai de plăcerea sau capriciul ei de a da sau nu un telefon. Mi se refuză iniţiativa. Sunt furios şi nu mai am puterea să continui convorbirile astea aiurite. Prea mult mister distruge misterul”.)

Ce simt sau ce mi se pare că simt când Ozana îmi face prima vizită este grozav de încâlcit, de contradictoriu. Scena o ţin minte perfect şi, acum îmi dau seama, nu întâmplător; pentru că ea sintetizează tot ceea ce simt în aceşti doi ani de când ne cunoaştem. Sunt în atelier. Se aude soneria. Urc repede, atelierul e la subsol, şi ajung din câţiva paşi, traversând holul, în faţa uşii. Mă opresc o clipă să-mi potolesc respiraţia. Şi deschid. O văd pe fundalul albastru al mării. Parcă s-ar naşte din valuri chiar acum când o văd pentru prima dată. Mândră şi hotărâtă. Înaltă şi subţire. Frunte bombată, puternică; ochi niponi, cenuşii, scânteind sub sprâncenele care urmează o linie fină, delicată. O faţă prelungă, cu obraji poate prea plini care îi dau un aer de copil. Dar gura, uşor umedă, roză, e senzuală, de femeie. Te salut, clipă. Te salut, bucurie, când mă traversezi uriaşă, cu paşi care se aud până în adâncul mării. Te salut, soare. Nu trăiesc degeaba. Nu e nicio zădărnicie în faptul că exist, că respir, că duc o viaţă aspră de paznic al focului. În clipa asta se naşte din valuri cea fără nume şi ţine în mână un mesaj foarte important, pe care mi-l trimite chiar zeul mării!

O clipă. Atât, Imediat, întreruptă de un declic, bucuria

aceasta se pulverizează într-o puzderie de observaţii şi de gânduri mărunte. Trebuie să fiu prudent, îmi spun. Încrederea inconştientă şi candoarea… Iată-le pedeapsa: mesajul zeului. Care nu este, de bună seamă, alcătuit decât din scrisorile mele către Roua. Primul ei gest când intră în hol, chiar înainte de a-mi întinde mâna, este să se oprească în faţa oglinzii. Fata asta îmbrăcată băieţeşte, cu jachetă şi pantaloni albi, pare mai degrabă îndrăgostită de ea decât de mine…

Ne privim în tăcere, aşezaţi în fotoliile din bibliotecă, încerc să fiu calm. Se ridică, face câţiva paşi prin faţa rafturilor cu cărţi. Scoate una la întâmplare, cu coperţi roşii, se uită la titlu, e în engleză. Ceva despre tehnica prelucrării metalelor neferoase. Râde şi o pune la loc. Se uită la ceas. Şi deodată începe să scotocească în traista ei roşie, azvârlită neglijent pe un umăr; scoate un pix şi o coală de hârtie. Mi le pune pe masă, dinainte, şi-mi spune:

— Scrie!

Mă execut, mirat şi puţin intimidat şi în locul nepăsării cu care vreau să-mi pedepsesc naivitatea, naivitatea cu care mă purtasem faţă de Roua. Iată din nou bucuria oarbă cu care citesc ceea ce scriu şi ea, necunoscuta asta, îmi dictează:

— Cuvinte la clipa-răscruce. Dezlegate, nălucile din adâncul mării, m-au izgonit şi m-am născut, cu sau fără voia mea, nimeni nu poate şti şi am străbătut până la tine, un drum dinspre moarte spre viaţă, şi iată-mă gata să te urmez. Şi nu asta e pedeapsa, pentru că nu există nici vina… Puternice, am atâta nevoie de tine încât s-ar cuveni să-ţi spun că oricât de lung îţi va fi drumul de acum înainte şi chiar de va trece prin pustiu, la capătul lui nu vom fi decât împreună. Semnează: Cea fără nume.

— Sună ca un legământ…

— Poate. Acum trebuie să, plec. Mă aşteaptă taxiul.

Rămân singur şi mă gândesc că zadarnic încerc să fiu prudent, lucid şi aşa mai departe; *nu ştiu ce să înţeleg.* Fata

asta care pleacă uitând – dar eu nu cred că uită, ci aşa vrea! - să-mi spună cum o cheamă, ori e îndrăgostită, ori vrea să mă impresioneze, ori nu vrea, pur şi simplu, decât să se joace. Mă sfidează când nu-mi întinde mâna şi se uită mai întâi în oglindă? Sau pur şi simplu, copilăroasă, vrea, privindu-se, de îndată ce intră în casă, să guste şi ea impresia pe care mi-o face? Mi-aduce scrisorile Rouei să-mi atragă atenţia că trebuie să-mi iau gândul de la ea, sau să-mi *demonstreze,* ăsta-i cuvântul, cât de multe depind de ea; până şi trecutul meu. Nu-mi spune nicio vorbă când stăm în bibliotecă. Din sfială, din delicateţe, pentru că mă simte emoţionat şi crispat, sau pentru că se amuză de perplexitatea, de nedumerirea mea? În sfârşit, îmi dictează textul ăla ciudat şi pleacă pentru că îndrăzneala ei are totuşi nişte limite, nu suportă să asiste la efectul pe care îl poate avea asupra mea, sau pur şi simplu ca să-mi arate că nu face decât ce vrea? Din clipa când îmi intră în casă şi până când pleacă, ori se poartă ca o îndrăgostită, ori complică lucrurile cu premeditare, pentru a-şi bate joc de neputinţa mea de o înţelege exact ce se întâmplă, ce vrea…

4

IAU BRUSC HOTĂRÂREA SĂ FAC O baie. Ca de obicei, mă îndepărtez de ţărm cu mişcări repezi până îmi pierd răsuflarea. Apa-i rece, suntem în septembrie, şi numai aşa pot să mă-ncălzesc. Ajung până la ieşirea din golf. Apa, la suprafaţă, e de un verde pal, transparent; se distinge clar, în adânc, pragul cascadei, mai galben; ceea ce înseamnă că în golf se varsă un râu subteran, cu apă dulce…

Un timp, după ce vizitele Ozanei se înmulţesc, şi eu încerc zadarnic să înţeleg ce simte pentru mine, ce simt, la

rândul meu, având o ciudată neîncredere de la început în ea – pentru felul neserios în care procedează întreţinând convorbiri telefonice interminabile cu scopul de a mă cunoaşte?; pentru comportarea ei capricioasă, zvăpăiată, misterioasă? Nu ştiu exact de ce! — tensiunea dintre noi sporeşte treptat şi din cauză că Roua este o prezenţă permanentă, nevăzută.

Despre Roua evităm să vorbim. E ca un consemn. Ozana, e limpede însă, e preocupată să-i ia cât mai repede locul. Şi reuşeşte, de ce să nu recunosc. Dar la Roua tot mă mai gândesc.

(Pot reproduce o însemnare tot din jurnal care confirmă într-adevăr acest lucru: „2 nov. Cât datorăm întâmplării? Îmi dau seama că dacă Roua ar veni la mine pe neaşteptate, m-ar privi în ochi şi mi-ar spune: – Dragul meu, eşti un copil. Nu este adevărat că mă jucam, că minţeam când îţi spuneam că totul e bucurie şi extaz în preajma ta, credeam, pur şi simplu, în ceea ce îţi spuneam. Comedia cu „genunchiul bandajat”, isprava de a te ţine în ploaie, afară, când mi-ai adus pana aia roşie, sau prostia de a-i da scrisorile tale Ozanei nu sunt decât nişte fărădelegi, explicabile la vârstă mea, pentru care, uite, te rog să mă ierţi. Zic, dacă mi-ar spune toate astea, eu, bineînţeles, i-aş cădea la picioare”.)

Ozana ştie probabil chiar de la Roua cât de pură şi aproape lipsită de un temei real este dragostea noastră. Iar faţă de Ozana eu caut sistematic să mă port într-un fel care se opune atitudinii mele faţă de Roua. Dragoste? Poate. Dar sub semnul lucidităţii. Şi în tot ce face Ozana, din clipa în care îmi deschide uşa şi până în clipa când pleacă, i se opune Rouei. Toate gesturile ei sunt precise, chibzuite; nimic la întâmplare, spontan. Liniştea ei mă nelinişteşte. Liniştea, încetineala Ozanei – se grăbeşte atât de încet încât gesturile îi trec pe lângă dragoste - sunt o sursă de tensiune. Când o femeie face parte pur şi simplu din mine, cum pretinde Ozana, ar trebui să fiu fericit. Or, tocmai asta

e ciudat, că eu, în loc să fiu fericit, sufăr. Ameninţă să devină copleşitoare, insuportabilă, obsesia – care îşi trage sevele, ceas de ceas, zi de zi, din aproape toate cuvintele şi toate gesturile ei –, că nimic din ce simte pentru mine, spre deosebire de Roua, nu e cu adevărat dragoste. E numai curiozitate. Vrea să ştie ce simt, cum simt şi de ce simt aşa şi nu altfel. Şi cere explicaţii cu nemiluita. E numai curiozitate.

Despre Roua evităm să vorbim. E ca un consemn…

5

ÎNCEP SA PLUTESC PE SPATE, CU braţele desfăcute, de parcă aş fi răstignit. Apare un pui de delfin. Vine din larg. Îmi dă târcoale sprinten, are chef de joacă, se rostogoleşte, sare în sus, descrie în aer un arc şi se scufundă fără cel mai mic zgomot.

Mă întreb dacă mai are sens să mă întorc la ţărm acolo unde cele două fete, fiecare în felul ei, mă aşteaptă? Să izbutesc, cu un efort, să ies în larg şi să ajung la coliba lui Sari. Să-i spun bătrânului să meargă să le ia eu barca. Eu, însă, să nu le mai aştept. Să le las maşina acolo, între tufele de oţetari piperniciţi. Roua ştie să conducă. Şi să plec singur, mai departe. Să dispar. Să nu le mai văd niciodată.

Se întâmplă, destul de repede, în perioada când mă întâlnesc cu Ozana fără s-o văd pe Roua, nişte mutaţii ciudate pe care nu mi le pot explica raţional. Pe măsură ce încerc s-o înţeleg pe Ozana, nu reuşesc, retroactiv, decât s-o înţeleg pe Roua. Cuvintele, gesturile Ozanei mi separ nişte taine cu zeci de peceţi care cad de îndată ce mă gândesc la Roua. Prezenţa Ozanei, voit tulburătoare, provocatoare, nu izbuteşte decât să-mi facă şi mai de nesuportat absenţa Rouei…

Roua care, când o revăd, mă uimeşte: să n-o mai recunosc!…

De îndată ce mă întorc de la Hamburg n-o caut pe Ozana; vreau să spun că n-ajung să-i dau un telefon şi să-mi reiau pelerinajul prin parcul din faţa blocului ei. Poate şi pentru că în cartierul meu, din prima zi când ajung la Constanţa, o întâlnesc pe Roua.

O întreb ce mai face, de parcă n-ar fi trecut atâta timp fără să ne vedem şi să ne scriem şi mai ales de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic între noi. Facem câţiva paşi împreună pe strada ei, Marc Aureliu. Sunt exagerat de amabil, glumesc cu ea, deşi nu uit, bineînţeles, să mă plâng de stomac. Se arată interesată. Nu numai de boala mea. Poartă, acum, ochelari de vedere. Dar asta, cu mutra ei de ştrengăriţă veselă, ocrotită de gulerul uriaş, de blană, al hainei, îi dă un aer şi mai simpatic, mai familiar. Am o criză chiar pe stradă, lângă ea. Senzaţia că cineva îmi răsuceşte un cuţit în burtă. Mă sprijin cu o mână de gard şi cu cealaltă mă ţin de stomac. Scrâşnesc un fel de scuze. O rog să mă lase acolo. Ea însă:

— Te duc acasă. Banule; şi mă uimeşte că mi se adresează pentru prima oară ca Ozana.! Şi mă duce. Până la uşă.

— Am s-o anunţ pe Camelia!

Şi iar mă uimeşte, nu pentru că o cunoaşte pe Camelia, ci pentru că îmi citeşte gândul. Roua, pe care o credeam o fată fără minte, mă uimeşte cu perspicacitatea ei, şi mai ales cu bunăvoinţa ei. Dar mai ales mă uimeşte cu un gest aproape inexplicabil. Când dau să intru în casă – ea îmi caută cheia sub preşul de la intrare, ea îmi deschide, aproape exact cu gesturile Ozanei –, face un pas şi îmi barează calea. Mi-apucă mâna dreaptă pe care i-o las leneş, uriaşă, cu pielea aproape roşie, de prea mult sânge, în mâinile ei mici şi albe, şi, înainte de a-mi da seama ce are de gând să facă, mi-o sărută. Fuge apoi. Fără un cuvânt.

6

ROUA, CARE ÎN PERIOADA CÂND ÎI vorbesc de posibilitatea de a reuşi la facultate dar poate şi înainte, dar nu înţeleg eu – are subit curajul să lupte pentru dragostea ei. Ne întâlnim, din întâmplare, într-o zi însorită de septembrie. Teii de pe Bulevardul Republicii, pe care înaintez cu paşi mari, legănaţi, parcă sunt scăldaţi în aur. Deodată mă aud strigat. Se aud paşi sprinteni în spatele meu. Mă întorc ca un lup, cu tot corpul. E Roua.

— Hei, zice, unde te duci aşa ca o furtună?

— La tipografie.

— Păi acolo mergem şi noi… Venim de la partid. Ne-au aprobat cercurile profesionale.

N-o întreb. Ştiu în ce calitate a fost la partid.

Mă uit să înţeleg despre care „noi” e vorba. În spatele ei, la o oarecare distanţă. Înaintează spre mine, cu mâinile la spate, zâmbitor, Lurian Bujeniţă. Reprezentanta tinerilor tipografi şi directorul…

— Salut, domnule. Ce mai faci?

— Să-ţi spun un banc…

Cred că nu străbatem împreună nici jumătate din drumul până la tipografie şi Bujeniţă îmi turuie o duzină de bancuri. În sfârşit, Roua, presimţind că sunt sătul de vorbăria lui, intervine:

— Ce-ar fi să renunţăm la tipografie – ce naiba, mă duc acolo şi când sunt liberă? — şi să-i facem o vizită Cameliei? E ziua ei şi… Ideea este bună, pentru că, pentru moment, scăpăm de Bujeniţă. El trebuie să meargă la tipografie. Dar vine de acolo direct la Camelia.

Luăm troleibuzul de Mamaia care acum, în septembrie, e aproape gol. Stăm faţă în faţă şi ne privim. S-a mai împlinit puţin. Îmi zâmbeşte într-un fel provocator; îi văd picioarele descoperite – rochia e scurtă – până la şold. Este frumoasă şi, deşi presimt că e aprigă, senzuală, deosebindu-se şi prin asta de Ozana, mult mai înceată, mai raţională, îmi dau

seama că între noi nu s-a schimbat nimic: parcă sunt blocat; nu mă pot gândi la ea decât ca la o prietenă. Ca s-o mai cuminţesc, îi vorbesc, exact când se aşteaptă mai puţin, de Ozana, care se află în Bucureşti pentru a-şi depune cererea de înscriere în anul I al facultăţii de filosofie. Cuvinte de laudă convenţionale. Roua parează frumos. Da, desigur, Ozana este o fată foarte bună. E inteligentă, dar ea, Roua, n-o crede capabilă de dragoste. O cunoaşte foarte bine. Mai bine ca mine. La ea câtă inteligenţă, atâta neputinţă. Neputinţa de a trăi necenzurat un sentiment. Sunt uimit. Superbă caracterizare! Nu o dată Roua, care pare mai înfeudată simţurilor şi fuge de logică, mă uimeşte cu aprecieri de o mare fineţe, perfect întemeiate. Dar, o contrazic eu, citându-l pe Pascal, nu există de o parte sentimentele şi de cealaltă raţiunea. Sentimentele îşi au sediul tot în creier. Mă combate furioasă. Pascal n-are dreptate. Vorbim despre inimă, de mii de ani, şi nu se poate ca ea să nu aibă decât funcţia vitală, dar banală, de a pompa sânge proaspăt în corp. Şi aşa mai departe. Din greşeală trecem de staţia unde trebuia să coborâm. Coborâm la pescărie. Şi de acolo ne întoarcem pe jos până la blocul Cameliei. Camelia ne primeşte fericită.

— E şi Lurian Bujeniţă la noi.

Cum a ajuns înaintea noastră? Aici ne plictisim. Profităm că toată lumea e subjugată de verva lui Lurian şi ne retragem să bem cafeaua în altă cameră. Singuri. Roua şade pe un pat, rezemată de perne. E din nou agresivă. Mă sfidează. Îmi văd de cafeaua mea. Îmi zic că sunt tare dacă nu simt nici măcar nevoia s-o privesc, ca altădată. Şi în acelaşi timp, îmi reproşez că sunt un bărbat mediocru. Dar nu! De la Ozana spre Roua e un drum pe care nu-l mai pot străbate. Cel puţin deocamdată. M-aş simţi uşuratic, fără nicio credinţă, fără nimic sfânt. Exact ceea ce-i reproşez eu Ozanei. Aşa că o derutez, o abat de la gândul ei ascuns, folosindu-mă de un şiretlic:

— Ascultă, Roua, de mult vreau să te întreb: De ce i-ai

dat Ozanei scrisorile mele?

E într-adevăr uimită şi speriată. Nu spune nimic. Dar se ridică din pat. Gata, i-am tăiat cheful să se mai gândească la altceva. Totuşi, nu se dă bătută:

— Uite ce e, Şerban, în primul rând nu e adevărat că i-am dat eu Ozanei scrisorile alea. Le-a văzut pe masă. Le-a citit şi, fără să-mi ceară voie, le-a luat şi acasă să le recitească. I le-am cerut, apoi, dar n-a mai vrut să mi le dea. Nu mă interesează ce ţi-a spus ea. Ştiu că se pricepe să răstălmăcească lucrurile. Şi în al doilea rând, mai scuteşte-mă de Ozana. Cred că nu suntem copii să trăim sub papucul ei!

Roua e şi mai frumoasă când se înfurie.

Ca să nu ajungem prea departe cu înfruntarea asta sterilă, acţionez:

— Hai să mergem, Roua. Cred că ne-au putrezit destul oasele pe aici…

7

DE CÂND PLUTESC PE SPATE ŞI privesc cerul cred că am ochii albaştri. Nimic nu-l tulbură încă în dimineaţa asta. Dar iată două avioane ţâşnesc chiar acum la orizont. Iar în urma lor, jerbe fără sfârşit de pulbere albă. Presupun că sunt avioane; nu le aud distinct zgomotul. Un timp, avioanele astea merg împreună şi jeturile lor de pulbere apar pe cer ca două linii albe, paralele. Apoi se despart pentru a se întoarce unul asupra celuilalt. Vor parcă să scrie pe cer nişte cifre sau litere, un 9 sau un O, O, de la Ozana? O coincidenţă, desigur…

N-o înţeleg pe Ozana. *Nu înţeleg niciodată ce vrea.* Şi am impresia că nici ea nu înţelege ce vreau. Cu o vară în urmă eu şi Ozana ne întoarcem cu avionul de la Bucureşti. Este admisă la facultate. Roua, care plecase cu noi din Constanţa, cade din nou la examen şi rămâne câteva zile la

mătuşa ei din Balta Albă. Zburăm deasupra Bărăganului. Ocupăm două fotolii despărţite – aşa s-a întâmplat – de culoarul care străbate, de la un capăt la altul, avionul. Pe măsuţa volantă de lângă mine, un pahar de pepsi; pe măsuţa ei, un pahar de cico. Despărţiţi chiar şi de culoarea licorilor, acum când simt nevoia să mă bucur de prezenţa ei, să-i respir parfumul, să-i ating mâna, pentru a scăpa de gândurile mele neliniştitoare. Dar cum să discut cu Ozana? Ea-mi trimite un bilet jucăuş cu un „ce mai faci?” şi-mi dă ideea. Îi transmit primul gând, urmărind să fiu cât mai rece şi mai exact. E o capcană:

— Nu-i pentru prima oară când ajut pe cineva ignorându-mi interesele…

Intră în joc, mirată de brutalitatea expresiei.

— „Interesele”?

— Da, îi răspund imediat pe acelaşi petec de hârtie. Am pus şi eu umărul la victoria ta, nu? Asta înseamnă că te-am ajutat să pleci din Constanţa. Urmează să stai patru ani în Bucureşti. Şi cu mine cum rămâne?

— Uiţi că ne putem scrie, că poţi veni la Bucureşti, că eu pot veni la Constanţa? Uiţi de vacanţe?

— Ehe! Eu vreau să fim tot timpul împreună, pentru ca nimic să nu ne pună în primejdie dragostea. Dar cum asta nu se poate, dacă am fi mai înţelepţi ne-am despărţi chiar acum. Acum e mai uşor. Cel puţin pentru mine.

— Să fim serioşi. Ceea ce vrei mai puţin este să ne despărţim. Întâia greşeală pe care aş face-o ar întoarce către mine ura ta victorioasă. Dar fie. Dacă dragostea e atât de intransigentă şi exclusivistă – ori o prezenţă tiranică, ori despărţirea –, ce-i rămâne prieteniei? Prietenia nu-i o soluţie? Pot să-ţi fiu o prietenă adevărată…

Cade în capcană. În curând nu-i mai rămâne decât să recunoască adevărul, ascuns cu atâta grijă. Ceea ce simte pentru mine… O ajută faptul că nu trebuie să *spună* ceea ce gândeşte. S-ar speria auzindu-şi propriile ei cuvinte; aşa, le aşterne liniştită pe hârtie, cu iluzia că interlocutorul nu ar

fi de faţă, şi deci nu este constrânsă să-i ascundă partea rea a lucrurilor. Trebuie să fiu şi mai rece, indiferent, provocator de sincer, ca s-o determin să-mi răspundă la fel:

— Uiţi că există libertate în interiorul dragostei? Sigur, nu libertatea de a alege pe altcineva. Se presupune că ai ales deja. Ce-i pentru tine prietenia?

— Comunicare, înţelegere, descoperire, în doi, a lumii, bucuria de a ajuta, chiar dacă e vorba de dorinţă…

— „Chiar dacă e vorba de dorinţă. Prietenia admite şi „pomana" dorinţei în absenţa dragostei?

— Eşti răutăcios…

— Dar prietenia ta ori e şi o formă de „dragoste", ca între amanţi, dacă mă agăţ de chestia cu dorinţa, şi atunci nu mai e numai prietenie, ori e numai prietenie şi atunci nu mai e dragoste? Ca prieteni ne-am mai vedea în vara asta de două-trei ori, întâmplător… Asta nu înseamnă despărţire?

Şi apoi definiţia ta despre prietenie e sumară şi generală. Îi spun. *Prietenia noastră* ar fi cu totul altfel. Prietenia noastră ar legaliza libertatea fiecăruia de a se îndrăgosti de altcineva. Eu nu-mi doresc asta. Eu aş fi îndrăgostit tot de tine şi ca prieten. Pentru mine singura soluţie e căsătoria. Dar tu? Tu care nu ştii dacă ceea ce simţi pentru mine este dragoste – şi aici vreau să ajung - vei avea această libertate şi, sunt sigur, vei şti să te foloseşti de ea. Oricum, o ai. Şi în clipa asta sufăr cumplit numai când mă gândesc la această posibilitate.

— Aha! Asta e. Desigur, ai dreptate, dar de ce nu te întrebi dacă eşti tu cel chemat? De ce nu-mi îngădui să mă întreb dacă tu eşti cel ales? Înţeleg că nu poţi renunţa la dragostea ta. Prietenia îţi poate îngădui şi ţie s-o găseşti în altă parte. Dar nu vreau asta…

— Atunci ce vrei; sau ce nu vrei? Ce ştii sau nu ştii despre ceea ce simţi pentru mine?

— Vezi, iar te înfurii. Nu ştiu… Nu ştiu dacă vreau să ne despărţim. Dacă mă mulţumesc numai eu prietenia ta.

Dacă am curajul să mă căsătoresc cu tine… Ce ştiu? Te admir, te respect, nu mi-e indiferentă dorinţa, pasiunea ta. Te doresc şi eu. Nu întotdeauna. Mă agasează un anumit mod al tău de a fi repezit şi brutal… Dar, ce e graba asta cu „clarificările”? Hai să ne împăcăm! Uite, nu vrei să bei din cupa mea divină sau diavolească o fărâmă de har?

Nici Ozana, deci, nu ştie exact ce vrea; şi atunci cum să înţeleg eu ce vrea? Nu ştie ce vrea; nu spun că nu vrea să înţeleagă – pasiunea care caută să înţeleagă ceea ce rămâne mereu necunoscut în inima noastră poate, un timp, să semene cu dragostea –, ea vrea să înţeleagă şi – uneori i se pare că înţelege ce simte pentru mine. Silită să aleagă între despărţire sau căsătorie, Ozana nu vrea niciuna, nici alta.

8

NU ÎNŢELEG, NICI ÎN DIMINEAŢA asta, de ce vrea să plece…

Nu mai înot. Calc pe mâlul de pe fundul golfului. Din când în când simt sub tălpi carcasa dură a unei scoici, a unei pietre sau a unui crab. E greu de precizat. Apa îmi ajunge până la gât, dar ţărmul e încă departe.

Exact în locul ăsta, unde apa îmi ajunge până la gât, azi-noapte, când mă întorc din obişnuita mea escapadă în largul mării, o găsesc pe Ozana. Nu mai mă aşteptam să intre în apă după mine, la un semn cu mâna – hei, nu vii şi tu? - aproape întâmplător; şi uite, după aproape o oră o găsesc totuşi aici; mă aşteaptă stând în întuneric, deşi începe să plouă, iar valurile împing neîncetat spre ea pâlcuri de guvizi morţi, plutind cu burţile albe, sparte, în sus.

O văd de departe, la lumina foarte slabă, îndepărtată, a focului care arde pe plajă. O văd şovăind, ocolind cu grijă guvizii morţi şi înaintând spre mine. Mă străduiesc să nu fac

zgomot. Şi mă ascund. Înot sub apă. Numai din când în când scot capul afară să văd cât e de aproape. Când e foarte aproape, înot iar pe sub apă, până la ea, şi îi ies în spate. Se sperie îngrozitor şi mi se agaţă de gât. E goală! Pielea ei, sub apă, e încă fierbinte. Liberi sub apă, sânii înoată, albi, despărţiţi parcă de trup care e bronzat, aproape negru. Mă aplec şi-i sărut sub apă. Pe rând. Au agilitatea peştilor şi-mi scapă. Abia îi ating. Suficient ca să le simt sfârcurilor, pe rând, frăgezimea şi gustul sărat de algă sau de garide viu strivit în dinţi. Mâinile ei îmi alunecă pe spate. Îndeplinesc un ritual inconştient, dar precis. Îi ţin trupul suspendat în apă, lipit de mine. Deodată se încolăceşte cu picioarele şi are exact poziţia celui care se agaţă, se urcă într-un copac. Eu sunt copacul… Alunecă puţin şi se lipeşte şi mai tare de mine când, pâlcuri-pâlcuri, guvizii morţi se adună în preajmă…

Năucit – sub ploaia torenţială, caldă de şoaptele ei de dragoste, de sărutări, de mângâieri, îi privesc chipul luminat de o bucurie simplă şi adevărată…

Şi acum, dimineaţa, când încă-i mai simt în braţe trupul lichid şi primitor, ca al mării, acum, uite, şade rezemată de stânca aia albă şi aşteaptă să plece…

X

1

ÎN SINEA EI, AŞTEPTAREA NU este nici măcar dorinţă. Nu este, poate, decât o înclinare de a privi. Şi ochiul, fie că iscodeşte, ager şi proaspăt, legea, relaţia, sub strălucirea de aparenţe a clipei, fie că se întoarce spre explozia de gesturi şi de imagini a memoriei, nu vrea nici măcar să ne scape de monotonie. Nu vrea

nimic. Asta, *când, suntem singuri şi îndrăgostiţi,* îmi spune într-o după-amiază de sfârşit de august doctorul Dan Giuglea…

Convieţuirea noastră într-un loc atât de izolat cum este golful ăsta – deşi suntem atât de singuri, fiecare în dragostea lui, în zarea lui de iluzii – îşi găseşte poate tocmai în aşteptarea asta, aparent fără niciun scop, salvarea de a nu fi obositoare. Chiar dacă uneori nu ştiu ce aştept - sau nu pot să spun exact întotdeauna ce aştept… –, pentru că simt şi văd în preajma mea orice schimbare, oricât de imperceptibilă, nu mă mai înspăimântă gândul că, prin obişnuinţă şi inerţie, convieţuirea noastră aici ameninţă să semene cu o căsătorie nereuşită. Ştiu să văd, în timp ce fumez, şi asta e poate o formă de apărare inconştientă, cum peste succesiunea uniformă de-o clipă a valurilor, în seara asta, se surpă altă coloană de lumină, mai subţire şi mai albă, din sfertul şi nu din jumătatea lunii, aflată deja pe cer în alt unghi faţă de pământ, decât ieri seară, şi răsfrângând mai intens sau mai calm altă suprafaţă a soarelui primordial. Chiar umbrele care, ca şi valurile, pot fi gesturi în stare să exprime o intimitate mai adâncă, a mării, umbrele stâncilor, ieri o claie diformă, compactă, în seara asta sunt distinct despărţite unele de altele de fâşii de lumină şi în acelaşi timp adunate ca nişte suliţe, în cerc, gata să ameninţe sau să apere tabăra noastră. Dar şi în această petrecere a ochiului, tocmai pentru că posibilităţile lui, în singurătatea golfului, sunt limitate, există primejdia monotoniei. Curând şi el osteneşte să se mai bucure de fiecare aspect uneori fără însemnătate, dar cât de cât nou…

Într-un asemenea moment are loc agresiunea turmei de porci şi apoi sosirea bărcii cu Biliboacă şi Ghiocel între doi grăniceri şi un ofiţer de miliţie. Astea sunt evenimente comparabile, în consecinţele lor imediate, vizibile, în schimbarea ordinei naturale cunoscute, cu un seism. Nu ajungem însă, înspăimântaţi, să ne punem întrebarea dacă

n-ar trebui să nu mai locuim peste noapte aici. Pentru că ofiţerul ne dă un răspuns foarte energic şi rapid. În nici două ore toţi porcii, vii sau morţi, sunt încărcaţi în câteva bărci cu motor chemate prin radio. Ploaia apoi şi vântul, după plecarea oaspeţilor, îi redau golfului, într-o după-amiază, vechea înfăţişare calmă, uşor idilică. De parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. Chiar noi, după o zi atât de frământată, suntem destul de liniştiţi. Tăcem de parcă n-am avea nimic să ne spunem. Este limpede însă că evenimentele ne stăpânesc încă. În zonele de mare adâncime, ale inimii, se prăbuşesc straturi mai noi, renasc, incendiate, şi se consolidează straturi mai vechi.

Poate de aceea ochiul se întoarce acum spre el însuşi; strigă de fapt după acele gesturi şi imagini pe care, atunci când se află prea mult în prezenţa lor, le ignoră. Poate de aceea abia când barca oaspeţilor se află departe în larg am certitudinea că azi ei ne-au adus aici în golf ceva din clocotul clipei, de acolo de unde bate vântul istoriei.

Şi am deodată nostalgia acelui cotidian banal cu mari şi mici obligaţii, uneori plicticoase, dar necesare, am nostalgia faptelor cetăţii. Mi-e dor de înghesuiala din troleibuze, de salutul vesel, timid, sau ceremonios-ironic al celor pe care îi cunosc şi-i întâlnesc pe străzi; iată-mă, alerg în întâmpinarea forfotei năucitoare de pe bulevarde; ascult încântată scârţâitul frânelor şi bubuitul ţevilor de eşapament; trec pe stop, fluierată de miliţianul din colţ. Mi-e dor să cobor în port, să văd chipuri de docheri, să vad gesturile lor când stivuiesc sacii de ciment sau lingourile de zinc pe platforma pe care dintr-o clipă în alta macaraua uriaşă aşteaptă s-o ridice şi s-o depună frumos în buncărele vaporului grecesc tras la chei… Mi-e dor pur şi simplu…

2

CÂND MUSTĂCIOSUL GHIOCEL RI-

bidon coboară din barcă şi se îndreaptă spre mine, cu capul înainte, cu antarctida cheliei mai dezgolită ca oricând, frecându-şi podul palmelor – aşa îşi exprimă el satisfacţia, bucuria –, îmi vine să râd şi chiar râd. Spre furia lui Şerban, prea prins de gravitatea situaţiei, pentru că mă gândesc la impresia falsă, paralizantă pe care ziaristul i-o face tatei când îl cunoaşte.

Într-o dimineaţă de iulie, anul trecut, la nicio săptămână după ce tata îmi răstoarnă la picioare o căldare de vorbe zoioase menite să mă facă să înţeleg ce m-aşteaptă după ultimul meu eşec la concursul de admitere în facultate, pe jumătate fugită de-acasă, pe jumătate, pentru că sunt fugită numai pentru el - mama ştie că mă aflu la Ostrov, la unchiul Terente, dar sub interdicţia de a-i spune şi lui; şi asta îi este pedeapsa… -, mă întorc nerăbdătoare să-l revăd, sfâşiată de regrete, năucă de dor…

Pe el vreau să-l pedepsesc când plec, dar, de fapt, nu mă pedepsesc decât pe mine. Pentru că după ce mă caţăr prin toţi cireşii şi zarzării din curtea unchiului Terente, mă scald de câteva ori în Dunăre şi scotocesc prin toate cotloanele ruinele cetăţii de pe insula Păcuiul lui Soare, mă simt foarte singură. La Şerban nu mă gândesc; numai la tata. Încep să exagerez consecinţele absenţei mele de acasă, să-mi închipui ce şi-ar putea închipui el şi aşa mai departe… Mă grăbesc deci, când îl întâlnesc pe Ghiocel - aflat la Ostrov într-un „raid”, cu maşina redacţiei –, să mă despart de ochii albaştri ai unchiului Terente; nu înainte de a-i promite „să-i amintesc lui Vasile, e vorba de tata, de ce i-a promis” – i-a promis că-i trimite nişte „resturi de vopsea de-aia bună de vapoare” –, că vrea şi el să-şi primenească barca cum se cuvine. În drum spre Constanţa bietul Ghiocel încearcă zadarnic să lege o discuţie; tac şi mă gândesc la tata. L-am lăsat în ghearele mamei. Ea este o femeie bună. Delicată, dar nu-l poate ierta pentru că „tot de gura lui i-a plecat – vorba vine; aşa s-a întâmplat s-o repartizeze facultatea: la Cluj - de-acasă şi cealaltă fată, Sonia; ea pentru ce a

muncit, cine să-i mângâie bătrâneţele?”. Aşa parcă o aud cum îl dăscăleşte întruna, cu vorbe luate din basme, de când am plecat. Când intrăm în Constanţa, îl rog pe Ghiocel să mă ducă-în port. Trebuie să-l văd imediat pe tata, nu-i spun şi de ce…

O secundă, în timp ce maşina ocoleşte vagoanele de marfă staţionate chiar în spatele gării maritime, înainte de a ajunge pe chei, sub picioarele înalte, de girafe, ale primelor macarale, ochiul meu mângâie, în dreapta, vastul amfiteatru verde al ţărmului – pe acolo coboram în copilărie la tata în port – crenelat, la mare înălţime, de şiragul de blocuri noi ridicate chiar pe platforma vechiului triaj feroviar al oraşului…

Nu sunt singură când pătrund sub primele bolţi, foarte înalte, din sticlă şi oţel, ale Şantierului Naval; mă însoţeşte şi Ghiocel. După ce rătăcim un timp căscând gura la scheletele metalice ale navelor aflate în construcţie, ajungem în sfârşit la docul de uscat unde lucrează tata. Dezvăluindu-şi partea care de obicei stă ascunsă sub apă, cargoul tras, răstignit de fapt, pe platforma de ciment a docului, inspiră, prin masivitate, teamă. E greoi; prova mai ales nu mai are nimic din supleţea şi ascuţimea ei de lance care spintecă apele; pare în suferinţă, diformă, ca guşa prea plină de pradă a unui pelican somnoros care se sprijină în pliscul lui lung să nu cadă. Pe tata îl descopăr într-un fel de cabină metalică ca o colivie atârnând de un cablu, cam pe la jumătatea înălţimii pântecului uriaş al cargoului. Îl văd cum pulverizează vopseaua roşie ţinând în mâna stângă pistolul. După asta îl recunosc, tata e stângaci; altfel, de aici, de jos, nu-i desluşesc faţa. Îl strig. O clipă vocea îmi sună străină, amplificată de cheiurile largi de piatră. Îl mai strig încă o dată. Inutil, pentru că tata îşi dă seama din prima clipă cine îl strigă: de emoţie scapă pistolul din mână. Prevăzut cu un furtun prin care circulă vopseaua, acesta nu cade pe cimentul docului, ci se leagănă caraghios în aer, agăţat de grilajul cabinei. O clipă

am senzaţia că se clatină şi cade chiar tata. Şi mi-amintesc de povestea lui, cum în tinereţe, într-o zi, angajat cu mulţi alţii să dea un strat nou de vopsea podului de fier de peste Dunăre - sau de peste Borcea? - se rupe schela pe care lucrează el cu încă doi oameni şi se prăbuşesc de la o mare înălţime în apă. Îl salvează un pescar tânăr. Îl prinde pur şi simplu cu prostovolul şi-l duce în spinare pe o potecă străjuită de sălcii bătrâne şi ochiuri verzi de apă până la o movilă galbenă de pământ aflată nu departe de ultimul picior de piatră al podului. Acolo, sus, ferită de apele Borcei şi ale Dunării, care nu o dată se îmbrăţişau peste câmpiile sălbatice, neocrotite de diguri, îşi ridicase casa din chirpici. Pescarul nu e altul decât unchiul Terente – abia peste câţiva ani, după ce mari revărsări de ape îi distrug casa, el se mută cu toată familia, soţia şi părinţii, mai spre sud, fără să părăsească ţărmul Dunării – iar sora lui, care îl îngrijeşte pe tata, o codană blondă, pe atunci, cu ochii negri, nu e alta decât mama…

Dar nu se clatină decât cabina; acţionată de un scripete, aflat deasupra, probabil pe navă, alunecă uşor, planează lin până când se aşază pe albia de ciment a docului, la câţiva paşi înaintea noastră. Tata o părăseşte repede, îi alerg înainte. Mă ia în braţe ca pe un copil. Mă sărută. Îi spun unde am fost. Râde fericit. E emoţionat… Dar deodată se încruntă; mă îndepărtează cu mâna stângă, iar cu dreapta arată spre Ghiocel:

— Şi el? El?…

La început nu înţeleg sensul întrebării; mă uit şi eu la Ghiocel care, surprins de asprimea din glasul tatei, încetează să-şi mai frece podul palmelor. Nu renunţă însă la zâmbetul lui rânced, galben.

— El? îl îngân eu pe tata…

— Redactor, să trăiţi, Ribidon de la ziarul local, îşi declină funcţia Ghiocel, simţind că-l ameninţă o primejdie.

Şi eu înţeleg, în sfârşit, cam ce vrea să mă întrebe tata şi izbucnesc în râs. Exact ca în dimineaţa când Ghiocel

coboară aici din barcă. Crezuse o clipă că fugisem cu el de acasă...

3

ZILE LUNGI DE AUGUST, DUPĂ această întâmplare, sunt numai aşteptare, numai privire; cele în care Şerban şi Ozana sunt plecaţi în nordul Dobrogei. Un ochi interior dislocă în mine straturi masive de încredere şi de răbdare şi am senzaţia că lumea a fost creată pentru a-mi măsura neputinţa.

Sunt zile când vara se dăruie străzii, simţindu-şi sfârşitul, cu ultimele brize calde ale mării, se agaţă de fiecare arbore, cu disperare, se repede şi scuturã cu violenţă ciupercăria colorată a umbrelelor de pe plajă, depune sărutări ucigaşe pe florile cărnoase şi roşii ale mărăcinilor, întârzie leneş în dulceaţa primilor struguri.

E aşteptare în fiecare frunză, pe jumătate galbenă; e aşteptare în fiecare val, înainte de a se prăbuşi pe ţărm, e aşteptare nerostită în fiecare vorbă din cărţile rămase nedeschise... Şi eu aştept. Ce naiba aştept? Simt, dar nu pot încă numi ce aştept... Am impresia că toată adolescenţa nu este decât o lungă aşteptare a unui miracol, de care, când se întâmplă, probabil că nici nu ne dăm seama.

Mă duc în fiecare după-amiază să văd marea. Încă transpirată, mirosind a plumb şi a cerneală tipografică. Fumez, stând acolo, la capătul digului nou al plajei „Modern”, cu picioarele în apă, o ţigară, şi mă gândesc la ei, la Şerban şi Ozana. Şi mă lansez într-o acoladă despre aşteptare şi vară, cu ce scop vine şi pleacă vara?, despre legea bucuriei care înseamnă atingere, despre adevăr şi dragoste, despre memoria fiecărui gest. Apoi hoinăresc pe străzi. Mă îndepărtez de mare. Nici nu ştiu când iau şi de ce – în ce direcţie – troleibuzul. Ajung la Mamaia. Cobor şi mă

pierd în mulţimea de pe plajă. Şi iar mă gândesc la *ei.* Şi simt cum aşteptarea devine dorinţă, voinţă crâncenă, putere…

Îi văd pe amândoi în aceeaşi barcă, pe un canal, în Deltă. Vâsleşte un pescar uriaş cu barba albă. Şerban stă în picioare rezemat de o prăjină uriaşă. Barca străbate acum o potecă de apă tăiată printre lanuri de stuf şi ajunge deasupra unei cascade şi acolo Şerban cade şi se îneacă. Iată-l acum acoperit cu un cearşaf, întins pe un mic debarcader de lemn; Ozana, în genunchi, tace, nu ştie să plângă… Dar nu, nu merge! Ce caută cascada asta în Deltă? Şi apoi pescarul poate să-l salveze; şi apoi Şerban ştie să înoate. Să aleg alt unghi. Deci, sunt în barca, abia au intrat în lacul Fortuna şi, deodată, se porneşte un vânt foarte puternic. Barca se menţine pe linia de plutire datorită priceperii pescarului; dar Şerban, neatent, alunecă şi e înghiţit de valuri… Şi Ozana nici măcar nu ţipă. Priveşte indiferentă… Dar ce naiba m-a apucat? Parcă aş vrea să se înece! De fapt, tot hoinărind pe plajă am ajuns cam în dreptul hotelului „Internaţional” şi aici privesc o scenă aparent vulgară şi ridicolă. Sub o umbrelă de stuf, o femeie şade pe nisip, rezemată de o tonetă la care se vinde bere, cu o sticlă în mână şi plânge. Întins la picioarele ei, cu capul în poala ei, trupul unui bărbat acoperit de un cearşaf alb. Femeia îi leagănă capul bărbatului – care pare foarte docil, indiferent, inert chiar - şi vorbeşte cu el. Bărbatul tace, nu răspunde. Femeia îi leagănă capul şi bea din sticla aia şi din când în când face gestul de a-i da şi lui să bea. Dar bărbatul stă cu gura închisă şi apa sau berea din sticlă îi curge la întâmplare pe faţă, pe gât. Şi în clipa asta îmi dau seama că bărbatul e mort.

„— Abia l-au scos din mare; e înecat”, spune cineva de lângă mine.

Dar femeia se poartă cu el ca şi cum ar fi viu. Şi iar mai trage o duşcă din sticlă şi iar îi dă bărbatului să bea şi uneori nu-i mai dă la o parte colţul cearşafului care-i

acoperă faţa şi varsă peste el conţinutul sticlei. În jur, lume multă, abia ţinută la o oarecare distanţă de doi miliţieni. Unii zâmbesc; dar eu văd în gesturile inconştiente ale bietei femei – căreia i s-a spus să-l stropească cu apă până vine maşina salvării – şi în faptul că vorbeşte cu bărbatul ei înecat, semnele unei credinţe naive, de o mare puritate şi candoare. Pentru că femeia îndeplineşte un ritual, ca în basme, cu iluzia disperării că stropindu-l cu „apă vie” îl mai poate readuce la viaţă…

Şi hoinăresc iar pe plajă şi aştept. Ce naiba aştept? Da, aştept să se-ntoarcă din Deltă. Şi iar mă gândesc la ei. La Şerban şi Ozana. Dar nu mai am chef deloc să-l înec pe Şerban. N-au decât să se plimbe liniştiţi prin Deltă. Pentru că, dacă nu, Ozana, chiar eu, care mă răzbun astfel, în gând, copilăreşte, dacă Şerban ar muri, într-adevăr, înecat, aş ajunge să sufăr cumplit, ca femeia aia…

…Şi îi dau din nou dreptate doctorului Dan Giuglea când în aceeaşi după-amiază îmi explică, cu o mare melancolie şi tristeţe în glas – nici el nu se gândeşte decât la faptul că Ozana a plecat cu Şerban în Deltă –, că, aşteptarea, uneori, când suntem îndrăgostiţi, în singurătate şi *fără speranţă,* poate fi ca un ecran luminos, interior, spre care dau năvală şi rulează un timp, ca într-un film unic, fantastic, gesturile noastre refulate…

4

DAR DAN GIUGLEA NU-MI VORbeşte numai despre aşteptare, în după-amiaza aia, când ne întâlnim la „bowling”, în Mamaia. Îmi vorbeşte – obosit, după o noapte de gardă în care efectuează mai multe intervenţii chirurgicale –, îmi-vorbeşte mai ales despre dragoste şi noroc. Îl găsesc în sala de jocuri. Bagă fisele de un leu cu nemiluita, într-un pocher mecanic de manivela căruia trage poticnit.

— Da, Roua, dragostea e o chestiune de noroc… Iar în noroc totul se bazează, ca şi în dragoste, pe teoria undelor magnetice. Uite, corpul meu emite nişte unde electrice mai mult sau mai puţin intense, nu întotdeauna controlate de creier; ele se ciocnesc de undele electrice ale aparatului. Dacă sunt suficient de puternic, dorinţa mea de a câştiga se transmite aparatului şi el răspunde prompt. Magnetismul meu poate fi negativ sau pozitiv, în funcţie de starea mea sufletească. Dacă sunt înăcrit, neîncrezător, pierd. Dacă sunt dispus, câştig. Dar şi magnetismul celorlalţi, desigur, al chibiţilor, îmi poate fi favorabil sau, îmi poate deregla relaţia cu aparatul. Uite, dacă aparatul răspunde: „ten” de trei ori, meritul este şi al tău. Întâmplător, tu vrei să câştig: Dar ce te faci când îţi suflă în ceafă un chibiţ al cărui corp emite unde mai puternice şi, uite, nu vrea el să câştigi? Atunci te-ai ars. Până mai adineauri pierdeam. Stătea „lada” aia lângă mine, arată cu o mişcare a capului spre o femeie corpolentă, care joacă la alt pocher mecanic. Ai venit tu, am reluat co*ntactul* – da, contactul, ce te miri? - cu circuitele electrice ale aparatului. Iată, ca o dovadă, trei dame –, şi sună aparatul, după cum vezi, de te asurzeşte, de parcă ar sta să-şi vomite toate fisele din burta lui nichelată.

Hei, domnule… şi-n dragoste e la fel ca în noroc… Dincolo de motivele pasiunii, de instinctul sexual, de interese, de educaţie sau cultură, dincolo de ceea ce reprezintă frumuseţea fizică sau spirituală conform preceptelor unui cod social dat, al clipei, de ce un bărbat se simte *atras* - nu aşa se spune? - de o anumită femeie şi nu de al ta? Trebuie să existe o explicaţie ştiinţifică. Nu cumva corpurile comunică între ele chiar fără ca femeia şi bărbatul să dorească asta prin unde secrete – hormonii este imposibil să nu fie încărcaţi cu o anumită electricitate… -, dincolo de ceea ce creierul crede că ţine riguros sub controlul logicii?

(Doi-trei ani mai târziu ideea aceasta destul de veche a

undelor pe care le-ar emite corpurile noastre - dincolo de orice teorie fantezistă a atracţiei erotice, deci şi de cea a lui Dan – se confirmă într-adevăr. Doctorul Fl. Dumitrescu reuşeşte să obţină o imagine electronografică. Corpul omenesc din această imagine apare înconjurat de ioni - fenomenul de electroluminiscenţă care comunică cu un mediu electric – Şerban Magiru.)

Ai norocul sa te simţi chemat pentru o femeie, îţi petreci ani în preajma ei, fără succes, şi deodată apare alt bărbat – aluzie, evident, la Ozana, la Şerban... -, alt bărbat, cu anatomia lui de cascador, superbă, care emite pe alte unde secrete şi cu o altă intensitate. Şi deşi aproape nici nu se cunosc – asta e legea intimităţii –, ei se înţeleg dincolo de orice raţiune. Eşti pierdut. Sunt sigur că aşa stau lucrurile. Şi voi cere – şi în clipa când spune asta râde, râde cu hohote –, în mod oficial, în scris, să se rezerve un fond special pentru verificarea teoriei mele a norocului şi a dragostei. Sunt sigur că dacă va fi pusă problema unui computer îndopat cu toate cunoştinţele despre om, aparatele electronice şi teoria probabilităţii, ea nu va fi rezolvată decât în sensul în care profeţesc eu.

E probabil beat...

— Domnule Giuglea, hai să mergem, îi spun.

— Zi-mi domnule până când cade ultima zdreanţă de pe mine...

Reuşesc să-l duc până la urmă acasă, cu un taxi, şi-mi vorbeşte în continuare despre nenoroc, care solidarizează, despre aşteptare, care, când suntem îndrăgostiţi şi părăsiţi...

5

DAR AŞTEPTAREA MEA, ÎN DIMI-neaţa asta când Ozana vrea să plece, oricât ar părea de necrezut – nu stau eu tot timpul departe şi fumez

indiferentă? -, este una activă. Ea este mai mult decât dorinţă, este voinţă. Aştept şi tremur la gândul că poate Ozana nu vrea atât să plece cât să fie rugată să rămână.

Aştept descărcarea aia de fulgere care să ne lumineze pe fiecare atât cât trebuie şi care poate fi un gest al lui Şerban. Aştept, deşi mă tem de pe acum de acest gest; pentru că nu ştiu dacă Şerban vrea într-adevăr să plece Ozana. Aştept şi ştiu ce vreau, dar nu mai am curajul să vreau, pentru că îi ştiu pe amândoi la fel de nehotărâţi şi capricioşi şi oricând pot să se împace, la un simplu gest al unuia dintre ei; de pildă, Şerban să observe că Ozana şi-a uitat în spatele cortului şlapii ăia caraghioşi, care în loc de bombeuri au capete mici de răţoi şi să se ducă spre ea, cu ei în mână, şi să calce şleampăd ca Donald, unul care ar fi dispus să fie servitorul ei toată viaţa, şi ea să izbucnească în râs... Şi eu să rămân în ochii mei ridicolă, cu tot ceea ce aştept şi vreau!

Aştept ca Şerban, cel puţin când nu este Ozana de faţă, să-şi schimbe comportarea asta ciudată de bărbat hărţuit, în care parcă s-a frânt ceva, căruia i-a paralizat voinţa. Are o privire fixă, disperată, exact ca Dan Giuglea atunci, pe 25 august, la bowling. Şi-n dimineaţa asta, când Ozana vrea să plece, îl înţeleg. Între umilinţă şi orgoliu, el e evident sfâşiat din încă două direcţii. Pentru că dintr-o parte îl bate gândul că starea lui sufletească nu poate fi decât aceea a unui bărbat părăsit de o femeie; iar din cealaltă parte simţurile lui continuă să fie biciuite de aceeaşi femeie cu prezenţa ei fizică ispititoare, tulburătoare. Provocatoare, hipnotică.

Dar când rămâne numai cu mine, aştept să nu mai joace rolul ăsta al bărbatului care nu-şi mai aminteşte nimic din ceea ce a fost între noi – chiar dacă aparent nici n-a fost decât bucuria de a hoinări împreună pe străzile din preajma mării, înguste, invadate de iarbă, de mărăcini, surpate, bucuria atât de rară de a ne ţine de mână când coborâm pe potecile ţărmului de la Tataia invadate de bălării înalte, bucuria de a ne privi uimiţi, fără vorbe, în timp ce valurile ni

se sparg la picioare –, mulţumindu-se să fie amabil, politicos şi mai ales să tacă, să nu vorbească din iniţiativa lui. Aştept, mă încăpăţânez să aştept un gest în care să văd că e încă viu tot ce-a fost între noi, că scrisorile lui, luate de Ozana, n-au fost mâzgălite cu vorbe frumoase pentru a ascunde absenţa oricărui sentiment.

Aştept mai ales acest gest, înainte ca ei să plece în Deltă, aştept, bineînţeles, şi o explicaţie care să-mi dea curaj pentru a încerca din nou să intru la facultate, aştept şi lupt pentru asta într-o după-amiază noroasă de august, când ştiu că Ozana se află la Dulceşti, şi obţin de la Şerban o întâlnire la capătul Mamaiei. Întâlnirea are ceva conspirativ. Plaja vastă e aproape pustie. Ne dezbrăcăm sub câţiva arbori piperniciţi de mierea ursului, în spatele unei coline de nisip. De aici, unde ne dezbrăcăm, trebuie să mergem un kilometru, atât e de largă plaja, pentru a intra în mare. Şerban alege locul ăsta pentru că în spatele colinei nu se mai simte vântul şi e mai puţin frig, da, frig, pentru că toată vara e capricioasă. Fireşte, din cauza asta nu putem face baie decât pe rând, ca nişte copii. Unul dintre noi trebuie să rămână lângă haine. Asta mă revoltă. Suntem împreună, în sfârşit, fără Ozana, şi nu putem intra împreună în mare. Blestemata asta a lui de sensibilitate la frig! Dar Şerban nici măcar nu observă că sunt supărată, că nu-mi place locul pe care l-a ales. Ca şi acum, e puţin abulic, indiferent. Poate că are totuşi de gând să discutăm aici liniştiţi, la adăpost, pe nisip, decât să înotăm sau să ne zbenguim în apă împreună… Când îmi scot rochia şi rămân în costum de baie, îmi dau seama că mă vede pentru prima oară aşa, aproape goală. Mă uit la el să observ dacă asta îi spune ceva. O clipă, într-adevăr, în ochi i-apare o lumină jucăuşă. Dar numai o clipă. Pentru că imediat ochii lui îşi recapătă culoarea aceea limpede, sidefată, verde. Tot o clipă îi tremură pe buze un zâmbet aproape ironic. Dar se volatilizează şi el imediat. Probabil trupul meu îi aminteşte de trupul Ozanei şi asta, bineînţeles, în defavoarea mea. Mă

grăbesc să-i fac un semn cu mâna şi alerg spre mare. Când ajung sunt deja obosită. Mă bălăcesc la câţiva paşi de ţărm; şi apa e rece. Mă întorc, tot alergând, în spatele colinei, la adăpost, cu pielea marmorată, numai pete, sub care oasele îmi ţipă, se înghesuie unele în altele de frig şi parcă anume să-i arate lui cât sunt de slăbănoagă… Mă acopăr repede cu un prosop roşu. Dar lui Şerban nu-i pasă de pielea şi de oasele mele. Nu-şi face pomană nici măcar c-o privire. E îmbrăcat deja şi acum e preocupat să-şi strângă cataramele la sandale. A renunţat să facă baie. Vântul mi-aruncă nisip în ochi. Sau, poate, îmi vine să plâng. Întâlnirea, din cauza vântului ăsta blestemat, e deja ratată. Dar Şerban mai îmi dă o şansă.

6

CÂND NE OPRIM LA PRIMA TONETĂ izolată, pustie, din marginea Mamaiei, ospătarul îl cunoaşte probabil pe Şerban şi vine, după ce ne pune doi muşchi uriaşi de porc la grătar, fără să mai întrebe, cu o sticlă de vin roşu. Şerban îl refuză politicos. Acum vrea un vin alb; şi pentru că, atins din greşeală, paharul din faţa mea se rostogoleşte, cade şi se sparge şi eu sunt probabil palidă, Şerban îmi zâmbeşte. Cu mine el bea vin roşu; e o lege. Când e numai cu ea, în absenţa mea, bea vin alb. Şi când suntem toţi trei, e iar o lege: bem vin roşu; dar ca o provocare latentă pe care Ozana o acceptă, de obicei, tăcută, prefăcându-se că nu înţelege. Şi acum, uite, e numai cu mine şi vrea să bem vin alb… Noroc că-mi zâmbeşte cum nu mai mi-a zâmbit de mult. Şi asta înseamnă că în faptul că el vrea vin alb nu-i nicio provocare. E numai o fărâmă, poate, de nostalgie şi poate de răsfăţ. Cu mine se bucură că e, oricum; dar de ce n-ar fi şi ea aici într-un fel prezentă?

Accept, n-am încotro; şi sunt chiar înviorată după primul

pahar, mai ales că zâmbetul lui mă ajută să nu mai văd o catastrofă în întâmplarea că n-am izbutit să facem baie împreună. Iar când, la desert – de fapt, la alune, pentru că nu-mi plac dulciurile – schimbăm vinul alb pe unul roşu, sunt chiar veselă şi mi se pare, o clipă, că el se mai poate întoarce la mine, că am pentru ce să aştept, pentru ce să lupt... Să fie legată rezerva lui de faptul că n-am reuşit încă la facultate? Trebuie să ştie că n-am renunţat, că mă pregătesc:

— Şerban, n-ai cumva cursul de psihologie al lui D.D. Roşca? Mi-ar trebui…

— Îl am. Ţi-l aduc mâine la tipografie…

— Dacă plec în septembrie la Bucureşti, veniţi şi voi? Hai, spune-mi că veniţi.

— Ca să dai la Filosofie, la „f.f.”? Fireşte, dacă vrea şi Ozana… Sunt convins că de data asta reuşeşti…

Fireşte, dacă vrea şi Ozana…

Bem vin roşu până ne apucă noaptea şi rămânem numai noi pe terasa tonetei. Într-un colţ îndepărtat ospătarul îşi face socotelile zilei mai mult la lumina stelelor; pentru că para de neon de sub streaşina barului arde cu întreruperi. Nu văd nimic lipsit de poezie în îndeletnicirea lui. Şi nici în preocuparea femeii de la bufet de a sorta cotletele şi a le aşeza pe un platou în frigider. Bem vin roşu şi ne privim ca altă dată, într-o noapte, la Zorile, cu mult înainte de a-l cunoaşte Ozana… Numai că el acum e trist şi puţin obosit. Şi probabil nu se gândeşte la noaptea aia. Bem vin roşu ca în noaptea aia şi eu întind mâinile puţin spre el, cu palmele în jos, sprijinite pe masă. Dar nu ca să-şi întindă şi el mâinile; numai atât, cât să le vadă. Şi el, într-adevăr, le vede, dar rămâne mai departe melancolic, mahmur, parcă abia trezit dintr-un somn scurt, după o noapte în care n-a dormit decât câteva ore… Le vede şi de fapt *nu vede.* Nu vede, ca în noaptea aia, cum pe mâinile astea întinse către el – şi eu mai bine mor decât să-i spun, dacă în el totul e mort şi nu e în stare să-şi aducă singur aminte! - scapără

limpezi trei cicatrice mici, rotunde, argintii. Trei, nu două ca atunci, făcute – de ce barbarii suntem în stare când n-avem decât 17 - 18 ani! - cu ţigara aprinsă! Câte cicatrice, atâtea păcate, îi spun atunci, când mă întreabă, în timp ce parcă se ascunde după paharul cu vin roşu din care bea. Ce fel de păcate? A, da, îi spun atunci, el prea mă crede pură şi de neatins, e vorba de păcatele la care ne gândim de obicei…

Prea directă, prea cinică, explicaţia îl face să zâmbească. Probabil mă crede; deşi, ce fată ar mărturisi vreodată că ţine un război de o asemenea cruzime al primelor ei păcate? Dar cum să-i fi spus adevărul – e aici un orgoliu în care nici Ozana nu mă întrece –, că nu e vorbă decât de nişte păcate infinit mai banale? De pildă, că într-o seară, tata, pentru că întârzii mai mult în oraş, şi sunt obraznică, îi resping dădăceala, îmi trage două palme… Şi mă retrag în camera mea, plâng, fumez şi, ca să nu uit niciodată, îmi fac un astfel de semn… Mai bine vicleană şi mincinoasă şi crezută că spun adevărul, decât să spun adevărul şi să fiu crezută vicleană şi mincinoasă! Oare ar fi trebuit să ştie că sunt, cum spune bunica, „fată mare”? N-ar fi râs de mine? I-ar fi folosit adevărul ăsta lui, dragostei lui, sau mie? Şi cât e de emoţionat atunci, pentru că mă crede… Şi nesuportând provocarea mea rece, ironică, întoarce capul spre mare. Şi-aprinde o ţigară - lucru rar la Şerban, pentru că el s-a lăsat de fumat din cauza stomacului – ca să-mi facă plăcere. Ştie că-mi face plăcere când îl văd fumând. Parcă suntem mai solidari, mai legaţi unul de altul când fumăm amândoi. Şi-aprinde o ţigară şi-mi întinde mâna cu palma în jos, sprijinită de masă… Dacă e vorba de asemenea păcate, îmi şopteşte - întristat subit, descurajat; vrând parcă să-mi ofere şansa de a fi măcar în privinţa asta egali –, atunci el, el, aici se bâlbâie, e mai vinovat decât mine…

Îi fac, bineînţeles, un semn pe dosul palmei stângi, şi mie unul, ultimul, al treilea; pentru că în clipa aia parcă, începând să cred chiar eu că semnul a dobândit aureola cinicei mele explicaţii, îl doresc atât de mult pe Şerban,

încât este ca şi cum aş fi păcătuit cu el…

Dar el acum, când bem vin roşu la toneta asta din marginea Mamaiei, nu se uită la mâinile mele, nu-mi observă, deci, cicatricele, şi nici nu se gândeşte, ca mine, la noaptea de-atunci. El se gândeşte la Ozana. Ştiu chiar de la ea cât de mult îl sâcâie faptul – dedus de mine şi nu mărturisit de ea – că Ozana îl copleşeşte, de la un timp, cu atenţii pe Ghiocel Ribidon. Şi nu că Ghiocel ăsta ar fi un bărbat de temut. Dar drăgălăşeniile Ozanei sunt *interesate* de când i-apar versuri – da, versuri, pentru că din ambiţie, adică ce, numai Roua poate?, Ozana s-a apucat şi de versuri – în cotidianul local. Şi asta îl întristează pe Şerban. Ultima dată Ozana îi cere lui Şerban să facă împreună cu Ghiocel, adică să-i ducă Şerban cu maşina, o mică – şi văd gestul mâinii ei cu arătătorul şi degetul mare puţin întredeschise, indicând dimensiunile –, o mică excursie la Histria…

Şi acum e atât de abătut încât îndrăznesc să-l întreb:

— Ce-i cu tine, Şerban?

Şi am deja aerul de soră care se interesează de necazurile sentimentale ale fratelui ei.

— Nimic; hai să mergem…

Şi când spune asta îşi pune mâinile pe masă. Şi o clipă mâinile ni se ating. Şi o clipă văd semnul pe care i l-am făcut eu atunci la Zorile, delicat ca o stafidă argintie îngropată în carne. Şi când mă ridic şi-mi retrag mâinile ştiu că trebuie să renunţ, că nu mai am ce să aştept. Cel puţin în noaptea asta…

A doua zi, joi, 22 august, e ziua mea de naştere. Împlinesc nouăsprezece ani. Îi caut zadarnic pe amândoi. Şerban şi Ozana se află, într-o maşină roşie, în drum spre Deltă…

XI

1

AUD VALURI ÎN DIMINEAŢA ASTA când nu mai am de ales, când trebuie să plec. Aud valuri şi înţeleg: mă ceartă. Aşa mi se întâmplă întotdeauna, chiar dacă sunt departe de faleză, când sunt foarte tristă sau silită să iau hotărâri dureroase, în armonie, poate, cu ce gândesc, dar nu şi cu ce simt. Aud valuri şi sunt pe rând senină şi înnourată, limpede şi tulbure, calmă şi furioasă. Şi acum, când stau rezemată de stânca asta albă, deşi ştiu de ce mă ceartă – pentru că plec şi mă încăpăţânez să le ascund motivul pentru care plec –, nu ştiu, ca-ntotdeauna, în numele cui mă ceartă: al vântului sau al mării? Aud valuri, şi ele, poate, nu rostesc decât vorbe care sună mai întâi în mine. Vorbe aspre, rostogolite în perioade ample, distincte, aproape egale, spuse de valuri care se sparg şi în mine, pe o plajă interioară.

Aud valuri ca-n după-amiaza când, de prea multă căldură, stau lungită, aici în golf, în calea lor, îngropată în nisip până la gât. Întârzii aşa, îngropată de Banu, sub pelicula de nisip răcoroasă, moale, lucioasă ca blana a mii de vidre abia ieşite din mare.

Aud valuri şi vorbele lor sunt neînduplecate. Deşi când se apropie de mine îşi domolesc subit mânia, nu muşcă din nisipul umed sub care îmi visează, ascuns, trupul, îl mângâie cu infinită delicateţe. Şi câteva clipe o peliculă de apă de un verde transparent, marmorat, se leagănă pe plajă. Şi câteva clipe plaja se schimbă într-o uriaşă rochie de spumă care-mi foşneşte pe umeri, în jurul gâtului... Şi câteva clipe ele se retrag, se sparg departe de mine şi de ţărm şi tac lăsându-mi răgaz *să răspund.* Pentru că ele îmi cercetează viaţa. Parcă înţelese cu Banu, aliate cu el: mă ceartă, mă acuză, mă întreabă. Şi sunt deopotrivă dragostea şi suspiciunea lui în judecata lor, dreaptă şi

nedreaptă. Şi *esenţial* este pentru ele să răspund de ce – în ciuda faptului că Banu îmi explică în repetate rânduri cât de important este să ne spunem cu naturaleţe adevărul dacă vrem ca dragostea să nu moară – mă încăpăţânez să-i ascund atâtea lucruri cărora, el, descoperindu-le, le atribuie scopuri infernale? De ce îl mint, cu alte cuvinte, când ştiu că el, cu firea lui naivă, fericită numai când crede, ajunge repede să se îndoiască de orice, să i se pară că totul este zadarnic şi jalnic de meschin când e vorba ca doi oameni, din care unul cel puţin e îndrăgostit, să se înţeleagă?

Şi măcar dacă aş fi consecventă! Dacă i-aş ascunde totul! Dacă aş fi cu adevărat inaccesibilă! S-ar înţelege ceva. Dar exact ce le ascund lor, valurilor, acum când stau îngropată în nisip, nu-i ascund lui Banu de la început. Şi dacă nu-i ascund trupul, de ce continui să-i ascund lucruri de care depind încrederea, bucuria lui de a se simţi cu adevărat chemat?

2

RĂSPUND, RĂSPUND, ÎNCERC SĂ răspund... În primul rând, eu nu cred că a ascunde ceva cuiva înseamnă întotdeauna, a minţi. A ascunde, ce şi cui? Ceva important... Celui pentru care ai un sentiment de dragoste sau de prietenie... Dar cum să nu-i ascunzi unui om suspicios uneori chiar lucruri nevinovate dacă, ştiute de el, ar da naştere unui şir întreg de presupuneri şi bănuieli, care, devorându-l, tot lui îi fac rău? Uite, cu o vară în urmă, după ce mă întorc victorioasă de la examenul de admitere, într-o dimineaţă de duminică – obişnuim deja să facem plajă împreună –, îi dau întâlnire lângă solar, la Mamaia. El îmi spune că nu poate să vină. Eu îi spun că mă duc, totuşi. Şi într-adevăr mă duc şi-i găsesc la locul cunoscut pe Roua împreună cu Dan şi Ghiocel. Mă simt bine în dimineaţa asta, aproape fără un motiv. Sau, poate, mă bucur, inconştientă,

pentru că scap de tensiunea inexplicabilă de care sunt cuprinsă de la o vreme când mă întâlnesc cu prieteni şi e de faţă şi Banu. Ehei, ce-ar zice Banu dacă m-ar vedea acum întinsă pe nisip lângă Ghiocel? Ce-ar zice, mă întreb, pentru că de când mi-a citit poeziile publicate în ziarul lui Ghiocel devine brusc rezervat, ursuz, indispus ori de câte ori aduc vorba despre el. Îi propun, lui Banu, nu de mult, să facem o excursie cu maşina la Histria şi e de acord; dar când aude că vreau să-l luăm şi pe Ghiocel, se răzgândeşte şi-mi spune furios că el n-are de gând să fie şoferul, “nici uneia dintre maimuţele care abia au coborât din copaci”. Şi acum... Dumnezeule, dar bărbatul ăla uriaş, cel puţin aşa pare de aici de unde îl văd, bărbatul ăla care s-a dezbrăcat de cămaşa lui galbenă şi o ţine fluturând în vânt ca un steag, şi înaintează gol până la brâu, cu umerii laţi, cu braţele mari, puternice, azvârlind soarelui reflexe de aramă, bărbatul ăla care vine spre noi nu e Banu? E el! Şi primul meu gând e să mă ridic de lângă Ghiocel şi alerg în întâmpinarea lui bucuroasă într-adevăr, dar exagerat de bucuroasă pentru a nu-mi trăda spaima şi îl îmbrăţişez şi chiar îl sărut. Doamne, dacă m-a văzut! Oare m-a văzut? El îmi apucă mâinile încleştate de gâtul lui, pe ceafă, şi mi le îndepărtează încet, cu delicateţe, dar şi cu forţă, cu hotărâre. Îmi zâmbeşte trist... M-a văzut, asta e, m-a văzut... Şi îmbujorat – cine nu s-ar emoţiona să fie primit cu atâta entuziasm de o fată frumoasă? -, fără să-mi spună nimic, mă împinge din spate, mă obligă să fac câţiva paşi înaintea lui spre micul nostru sălaş.

E calm cu ostentaţie şi tace. Ne aruncă, în treacăt, un „bună” eliptic şi răguşit, nediferenţiat. Nu existăm în clipa asta, pentru el, ca nişte individualităţi distincte. La Ghiocel nici nu se uită, iar mie, înainte de a se trânti, ăsta e cuvântul, pe nisip, la soare, îmi întinde un plic uriaş încărcat cu fotografii. Sunt ale mele, frumoase, toate făcute cu o săptămână în urmă. Le privim pe rând. Mai ales Dan îşi exprimă uimirea pentru că fiecare fotografie spune altceva

despre mine.

Lui Banu de obicei nu-i plac laudele; ba chiar îl enervează. De data asta e indiferent. Nu ne acordă nicio atenţie. Şade cu spatele la soare şi la noi şi priveşte marea. Probabil e obsedat nu atât de faptul că mă găseşte cu Ghiocel, ci de felul *cum ne găseşte:* unul lângă altul, apărându-ne feţele de soare cu acelaşi ziar… Şi se întreabă, bineînţeles, de ce îi ies atât de exuberantă în întâmpinare?

Simt că indiferenţa lui e numai pândă încordată. Şi de aceea, când Ghiocel ne propune să facem o baie, sunt prima care sar; dar când aud că Banu preferă să mai stea la soare, renunţ şi mă îndrept spre geanta mea în care îmi caut oglinda şi pieptănul; chipurile, pentru ele m-am ridicat. Se înţelege că Roua, Dan şi Ghiocel sunt hotărâţi să intre în apă şi ne părăsesc imediat. Eu rămân cu Banu. Îmi închipui ce-ar fi gândit dacă l-aş fi lăsat singur. Banu continuă să tacă şi în absenţa lor. Şi mie mi-e cald. Curând se întorc din mare numai Roua şi Dan. Ghiocel, ne spune Roua, a rămas la o tonetă să ne aducă pepsi. Şi acum îl întreb eu pe Banu:

— Nu vrei să mergi cu mine în apă?

— Nu.

— Bine, atunci mă duc singură.

— Du-te.

Traversez plaja şi când să intru în apă îl văd pe Ghiocel alergând vesel spre mine cu cinci sticle de pepsi în mâini, mişcându-le deasupra capului. Îl aştept. Îmi spune gâfâind că mai vrea să facă o baie şi cu mine. Cum să mă lase aşa, singură? „— Şi sticlele?” „Le luăm cu noi, ne vom juca, ai să vezi, cu ele”. Nu pot să-l refuz, deşi spectrul răzbunător al lui Banu mă previne că fac o prostie. Ne jucăm într-adevăr în apă cu sticlele alea; eu le arunc, pe rând, ca pe nişte grenade la distanţe diferite şi el trebuie să înoate pe sub apă până le găseşte şi le scoate la suprafaţă arătându-mi-le triumfător. Când ieşim din apă îi spun limpede că Banu nu trebuie să ne vadă împreună. Sălaşul nostru se află după o colină de nisip; îi spun că trebuie să ne apropiem de el din

direcţii diferite – el ca şi cum ar veni atunci de la tonetă, unde, de obicei, sunt cozi interminabile, eu, din mare – şi la un anumit interval de timp. Aşa şi facem. Dar Banu, care este întotdeauna foarte greu de păcălit, observă cel puţin trei lucruri: unu, că Ghiocel, care ieşise de mult din mare, dacă stătea la coadă până atunci, trebuia să vină cu slipul uscat, nu şiroind de apă; doi, că intervalul dintre cele două momente când apărem, eu şi Ghiocel, e foarte scurt; trei, că direcţiile din care venim sunt simetric opuse şi deci nu întâmplătoare. Pe scurt, toate astea îl conving pe Banu că vrem să-i ascundem că am fost în mare împreună. Şi dacă ar fi numai asta… Ştiu la ce trebuie să mă aştept. Ribidon tocmai îi luase, din greşeală, prosopul galben. Banu i-l smulge furios din mâini:

— Ăsta e prosopul meu!

Apoi începe să-şi strângă lucrurile, să se îmbrace. Şi pleacă fără un cuvânt. Înainte de a ne întoarce spatele mi-aruncă o privire dură, rece, cu un zâmbet trist pe buze.

Şi orice aş spune şi orice aş face, din clipa asta, Banu rămâne obsedat de un singur gând: de ce i-ascund eu că mă întâlnesc cu Ghiocel Ribidon? Ce caut aici, pe plajă, cu Ghiocel, tocmai în ziua când el îmi spune că nu poate să vină? Şi de fapt nu-i ascund decât că mi-e teamă să-i spun că-l întâlnesc aici din întâmplare, cu Dan şi Roua, pentru că nu m-ar crede. Îi ascund numai, *silită de firea lui suspicioasă,* că nu vreau să mă vadă pe plajă lângă Ghiocel, că nu vreau să ştie că am fost în apă, tot din întâmplare, cu el, pentru a evita iar un conflict iscat din nimic îi ascund că ne-am ocrotit feţele, sub acelaşi ziar, de soare şi că, în acelaşi timp, ne jucam. Pentru că dacă i-aş spune adevărul – „ştii, Banule, ne amuzam; un joc nevinovat; Încercam să stabilim care dintre noi e mai ager, mai isteţ şi-l surprinde pe celălalt, mai întâi, dacă vrea să se uite, chiar în clipa când ridică un colţ al ziarului” -, m-ar dispreţui. Asta este o intimitate, după el, permisă numai între doi îndrăgostiţi! Iar acum când îl văd îndepărtându-se şi valurile parcă îl

urmează ca nişte dulăi furioşi, i se gudură la picioare, nu alerg să-l întreb de ce pleacă, pentru că e inutil; acum îi ascund că n-am ce să-i ascund şi nu-i spun deschis asta…

Da, în privinţa lui Ghiocel n-am ce să-i ascund. Între noi nu există nimic. Efectiv îl văd în vara asta o dată pe plajă, acum, şi de două ori în chestiuni profesionale, la redacţie. Iar prima şi ultima oară când petrecem o seară e de Anul nou, în absenţa lui Banu, plecat la Budapesta cu domnişoara Camelia Mitoşeru – iată ce înseamnă să ascunzi ceva important! -, şi atunci împreună cu Dan şi Roua…

3

DA, ĂSTA ESTE ADEVĂRUL, UNUL concret. Despre celălalt adevăr, abstract, zadarnic ştie să vorbească atât de frumos Banu! Spuneţi-mi voi, valuri, de ce el nu-mi vorbeşte deschis, cinstit niciodată despre faptul că-şi petrece Anul nou la Budapesta? De ce îmi ascunde asta chiar acum şi aici, în golf? Şi nu-i nevoie să vă întreb, pentru că şi voi ştiţi şi nu-mi ascundeţi asta! V-amintiţi de seara aceea de ianuarie când mă plimbam singură pe faleză, la Cazino, şi-mi repetaţi, incredibil, prăbuşindu-vă peste stânci: „Banu la Buda, Banu la Buda”? Eu mi-amintesc; dar nu i-am spus niciodată nimic despre asta lui Banu! Şi iar greşesc, nu? Adică îi ascund că ştiu ce-mi ascunde?…

Hotărâm din timp să mergem împreună la o cabană în munţi şi Banu îmi vorbeşte mai înflăcărat ca oricând despre dragostea lui. Şi totuşi, primul an nou, de când ne cunoaştem, îl petrecem despărţiţi. Banu mă anunţă în ultima clipă, cu tristeţe în glas, că de Anul nou rămâne în Bucureşti, silit să supravegheze nişte lucrări de instalare şi punere urgentă în funcţiune a unor maşini tipografice. Iată vorbele lui: „Zac de şase luni nefolosite, şi abia acum uzina constructoare din Germania Federală trimite doi specialişti

ca răspuns la reclamaţia părţii române cu privire la calitatea lor îndoielnică. Nemţii sunt convinşi că noi nu ştim să le folosim.

Dar Banu nu se întoarce nici după Anul nou acasă. Aflu într-o seară de ianuarie veşti despre el de la Ghiocel Ribidon. Acesta îşi lansează la librăria „Tomis” – prezentat de un profesor pricăjit şi, totuşi, abia cuprins de o haină cenuşie dintr-o stofă scămoşată şi cârpită pe la coate, purtată adică mult şi după ce a fost întoarsă o dată, cu pantofii scâlciaţi, demodaţi, probabil un mare chilipirgiu şi zgârie-brânză, dar foarte doct şi pedant – prima carte de versuri. „Sunete interzise”. Doctorul Giuglea, care mă însoţeşte, nu scapă prilejul să facă un calambur:

— „intern-zise”?

Aşezat la o masă, asaltat de cititori care fac coadă pentru un autograf. Ghiocel Ribidon mă întreabă – noroc că Roua, care este cu noi, stă ceva mai deoparte şi nu-l aude – evident ironic:

— Hei, nu s-a întors prietenul nostru Şerban Magiru de la Budapesta?

Atât. Fără altă explicaţie. Şi continuă râzând, aşezat la masa aia, în mijlocul librăriei, să scrie autografe pe pagini întregi pentru liceene şi soldaţi în termen, aduşi, se spune, prin ordin de front de către un prieten al lui, comandant de companie sau de batalion. Dar este suficient ca să simt brusc că îngheţ, că-mi vine rău, şi doctorul mă întreabă dacă n-ar fi mai bine să plecăm. Nu vreau să plecăm. Îl aştept pe Ribidon să-şi consume starea de euforie, să-şi dea ultimul autograf şi, în drum spre „Continental”, înconjurat de tot felul de glorii literare locale, unde urmează să dea un banchet, îl întreb aproape în şoaptă:

— Ascultă, Ghiocel, ce vrei să spui cu întoarcerea lui Banu de la Budapesta?

— Păi, n-a petrecut acolo Anul nou împreună cu domnişoara Camelia Mitoşeru?

— A, da; mă prefac eu că ştiu, dar am uitat, distrată şi

indiferentă… Deşi este inutil. Ghiocel simte că fierb de mânie. Ţintise bine. Auzi, să se ducă de Anul nou la Budapesta, şi mie să-mi spună că e reţinut în Bucureşti pentru treburi importante? Şi cu cine? Cu femeia aia destul de trecută…

Nu rămân la banchet, cu scuzele de rigoare – Giuglea şi Roua rămân –, şi îmi petrec toată seara, v-amintiţi?, plimbându-mă pe faleză, la Cazino, cu zgomotele voastre în urechi, când parcă repetaţi incredibil, prăbuşindu-vă peste stânci, bubuind: „Banu la Buda, Banu la Buda…”

4

POATE CA-I ASCUND LUI BANU, un timp, prietenia mea cu Sever? Admiţând, prin absurd, că n-aş avea dreptul la nicio fărâmă de iniţiativă sau independenţă, de vreme ce astea sunt exigenţele dragostei lui Banu, oare am, într-adevăr, în privinţa acestui băiat ce să-i ascund?

Cu Sever n-am niciodată decât relaţii reci, chiar dacă este probabil îndrăgostit. Sever, înainte de orice, îmi este coleg de facultate. Sever nu mă interesează ca bărbat decât în măsura în care poate reprezenta cât de cât un reper, un element de comparaţie pentru a-l înţelege şi, eventual, a-l aprecia mai exact pe Banu. De aceea, Sever nu joacă decât rolul unui paj; e un băiat bun la toate, capabil să execute tot felul de treburi plicticoase, să cumpere bilete la un film, stând la o coadă interminabilă, să ducă un plic sau să aducă un pachet la sau de la poştă, să-mi facă rost de nişte notiţe la un curs important de istoria filosofiei antice la care am lipsit ş.a.m.d.

Ar fi avut rost să-i spun lui Banu toate astea? Ar fi fost el mai liniştit, mai convins de loialitatea mea? Dar oare dragostea, dragostea adevărată are nevoie de o asemenea linişte? Să-i fi spus, ucigându-i şi ultima umbră de îndoială,

de interes pentru ideea de a vedea în el un posibil rival, că Sever, din nefericire, îi rămâne în toate şi întotdeauna inferior? Că e departe de a avea cultura, supleţea intelectuală şi fantezia lui; că n-are personalitate şi nu face decât să spună, ca un papagal, ceea ce abia a cules, ici-colo, din cărţi necitite până la capăt?

N-am ce să-i ascund cu adevărat în privinţa lui Sever şi asta ar fi trebuit să înţeleagă Banu chiar din faptul că îi spun, amuzându-mă, că într-o zi îl sărut! Şi chiar îl sărut. Bietul băiat; nici nu îndrăznise să-mi vorbească despre dragostea lui. Pe o ploaie torenţială, ne adăpostim sub un castan uriaş în parcul de lângă clădirea Operei; şi, privindu-l cum încearcă să mă ocrotească, cum îşi scoate bluza albastră din plastic, iar lui îi curge apa în şiroaie pe faţă, de parcă ar plânge în hohote, cu o mutră de copil rătăcit şi, fie că mi-e milă de el, fie că mi-e dor de Banu, îl sărut. Un sărut nevinovat. Pe obraz. Ce caz face Banu din asta, când îi spun! Asta se întâmplă în mai, anul acesta. Imediat conchide că de aia n-am vrut să petrec Anul nou cu el. Că degeaba încerc eu să prezint lucrurile în roz. Îi răspund că înţeleg să-i dau socoteală de faptele mele săvârşite şi nesăvârşite, dacă umărul lui s-ar închipui măcar o clipă altar. Ne certăm, deşi până atunci ne-am înţeles, câteva zile, mai bine ca niciodată.

Îmi petrec, într-adevăr, ultimul An nou cu Sever şi cu alţi colegi de facultate; dar nu încerc decât să văd – după ce-i spun lui Banu că nu mă căsătoresc, deocamdată, cu nimeni şi deci, nici cu el – dacă pot să scap de teroarea pasiunii lui, dacă pot, fără el, să redevin eu însămi, ca altădată, puternică şi independentă. Şi rezultatul nu-i decât un eşec lamentabil. Pentru că petrecerea asta de Anul nou nu-mi dă nicio satisfacţie. Pentru că hohotele de râs ale celor din jurul meu, inclusiv vorbele fade şi naive ale lui Sever, nu-mi sună în urechi decât ca o pedeapsă; pentru că, iată, în absenţa lui Banu sunt mai înlănţuită ca oricând de pasiunea lui. Dar acum să-i spun toate astea lui Banu? Ar fi trebuit să

fiu lipsită de orice mândrie...

5

BANU MĂ TERORIZEAZĂ, MĂ obligă să mint, să fiu rea. Şi nu numai cu el. Dragostea lui Dan Giuglea n-am cum să i-o ascund. Doctorul cred că i s-a plâns chiar lui Banu, în candoarea lui, că îl persecut, că îl chinui sau mai ştiu eu ce. Dar lui Banu îi ascund comportarea mea faţă de Dan în săptămână dinainte de a fi găsit mort într-o prăpastie, cu ţevile armei de vânătoare, frânte în el, după ce i-au spintecat burta, lângă inimă. La numai câţiva paşi, pentru că prăpastia n-avea nici-o ieşire, un iepure, încă viu, şchiopătând, îi da târcoale...

În ziua aceea de martie când mă caută Dan la cămin îşi anunţase vizita şi Banu; şi îngrozită la gândul că mă poate găsi cu el, nu-l primesc. Îl alung pur şi simplu. Toată dimineaţa sunt la facultate şi cam pe la prânz, Sever, care fusese la cămin, îmi şopteşte la cursul de marxism al Ochelaristului:

— Întreabă de tine unul, Dan Giuglea, la cămin. Mi s-a părut cam cherchelit... Îl cunoşti?

— Nu-l cunosc; l-o fi trimis mama.

— Înseamnă că trebuie să-l vezi şi nu mai mergem la film.

— Nu, nu cred că e ceva urgent. Poate să aştepte.

(Aici, poate, e necesară o precizare. Dan n-o caută pe Ozana la cămin numai în ziua când o anunţă Sever. Dan se află cam de o săptămână în Bucureşti şi încearcă s-o vadă. De asemenea, nu Şerban îşi anunţă vizita în aceeaşi zi când o caută Dan. Ci Ozana îi chemase pe Şerban cu o săptămână înainte. Toate astea reies limpede chiar din agenda Ozanei. - Roua Caraoglu.)

(Da. Roua are dreptate. Iată scrisoarea prin care Ozana mă cheamă, pentru că – după ce înţeleg că, nevrând să se

căsătorească, nu face decât să se joace, să mă amăgească – nu mai vreau să vin în Bucureşti: „Primăvara a năvălit pe neaşteptate, într-o dimineaţă, în oraşul ăsta indiferent, cu trotuare înţesate de trecători grăbiţi. Iarba a izbucnit în Cişmigiu nervoasă într-un verde intens, violent. Parfumurile şi culorile m-au încolţit. Picioarele femeilor sunt mai zvelte şi mai sprintene şi braţele lor unduioase. Ochii bărbaţilor aleargă de la o siluetă la alta, mângâindu-le. Le ghicesc femeilor sânii sălbatici sub îmbrăcămintea mai uşoară şi mai colorată în dimineaţa asta, le regăsesc feţele scăldate în lumină, de o prospeţime miraculoasă, cu ochii scânteind, promiţători de bucurii netrăite de nimeni, niciodată. Trec printre oamenii ăştia grăbiţi şi puternici şi eu mă simt atât de singură, liniştită, ciudat de liniştită, resemnată, atât de obosită şi mai ales fără niciun rost. Te aştept să vii cu toate spaimele şi furiile tale, cu toate nemulţumirile şi reproşurile tale, cu toate intuiţiile şi suspiciunile tale de bărbat care îşi închipuie că-l mint, că nu sunt în stare să-l întâmpin cu o dragoste adevărată…” – Şerban Magiru.)

Şi mă duc cu Sever la film şi după film mă întorc repede la cămin. Uitasem complet de Giuglea şi când intru portarul îmi spune că am un plic şi un pachet de la cineva care a spus că se va întoarce. Şi primul meu gând e că a venit Banu! Sus, în camera mea de la etajul doi, desfac mai întâi pachetul. Nu conţine decât o cutie mică, neagră din piele. În cutia asta, îngropată în pluş negru, o floare de colţ montată într-un medalion de aur. Scrisoarea, limpede şi totuşi misterioasă, mă anunţă telegrafic:

„Plec în munţi. La vânătoare. Acolo unde am cules floarea asta gândindu-mă la tine. Plec în munţi şi vreau să mergi cu mine. Dacă nu te văd în noaptea asta, trebuie să reţii că te aştept trei zile la rând, în gara Buşteni, la toate trenurile.

Cu aceeaşi dragoste care nu doreşte decât să fie iertată…”

Nu e Banu… După câteva clipe Octavia mă anunţă că jos,

la poartă, întreabă de mine cineva. Cum arată? Nu ştie. I-a spus portarul. Cine o fi? Dan sau Banu? Cum să mă duc? Dacă e Dan, nu mai scap de el, şi Banu poate să apară în orice clipă. Dacă e Banu, iar nu e bine; pentru că în orice clipă poate să apară Dan... Nu mă duc. După câteva ore urcă şi ne bate la uşă chiar portarul căminului. Deschide Octavia.

— Scoală, dragă, că te caută cineva la poartă.

— Ce este? îl întreb pe portar, un om încă tânăr, cu mutră de boxer, chel, veşnic cu bascul pe cap...

— Un domn cu părul alb care v-a mai căutat... Zice că nu vrea să plece fără să vă vadă. Că e pentru ultima dată. E hotărât să v-aştepte. Ce facem, domnişoară? N-ar fi mai bine să vorbiţi cu el?

— Spune-i că sunt gata să-l văd mâine. Acum, nu.

Este Dan! Portarul pleacă nemulţumit de mesajul meu pentru că e sigur că doctorul n-o să-l înţeleagă. Şi aşa se întâmplă. Dan moţăie toată noaptea pe scările căminului şi abia în zori acceptă să se uree într-un taxi pe care portarul îl chemase de la Gara de nord. În aceeaşi dimineaţă vine şi Banu, într-adevăr. Şi nu-i spun nimic despre vizita lui Dan. Peste câteva zile primesc de la doctor o telegramă ciudată... Despre cum se poate petrece „vreme uitată în grădina tinereţii fără bătrâneţe”... Dar nu şi „fără de moarte”...

Dragostea? Dragostea să fi fost iepurele ăla fricos după care el aleargă şi, când e gata să-l împuşte, cade într-o prăpastie?

6

VALURILE SE REPED IAR SPRE ţărm furioase. Câteva clipe mi-acoperă faţa. Parcă vor să mă-nece. Apoi se retrag iar şi pot să respir. Şi când se retrag mă simt parcă mai uşoară, purificată. Acum se sparg

iar la o oarecare distanţă de mine murmurând o singură întrebare: dacă am ceva sfânt. Dacă am ceva sfânt? Ca-ntr-o după-amiază cu numai o lună în urmă, când eu şi Banu stăm pe faleză la Eforie. Stăm în picioare, şi Banu îmi ţine palmele pe şolduri şi eu îi ţin mâinile pe umeri de parcă ne-am pregăti să începem un dans pe faleza pustie şi deodată mă întoarce cu faţa, mă sileşte, spre imensitatea albastră a mării. Şi mă întreabă atunci, în timp ce mă priveşte în ochi – şi nu e nici ironie, nici sfidare în glasul lui, şi nu e nici măcar mândrie de om care nu se mai teme de niciuna din surprizele pe care i le-aş pregăti vreodată, e numai melancolie şi tristeţe - dacă *am ceva sfânt?* Şi valurile, la câţiva paşi sub noi, la Eforie faleza e înaltă… repetă: dacă am ceva sfânt, ceva sfânt…

Abia mă întorsesem cu Sever de pe Valea Prahovei; şi deodată îmi dau seama că întrebarea lui Banu, pentru prima oară cu o delicateţe de care nu-l credeam capabil, se referă tocmai la călătoria asta. Lui Banu îi spun când plec, dar îi ascund cu cine. Banu nu ştie cu cine, dar bănuieşte; pentru că are un fel propriu, straniu de a intui, de a deduce aproape din nimic tot ceea ce îi ascund, îi spun într-un bilet că sunt silită de mama să plec cu unchii mei. Dar Banu nu crede nimic. Cum să plec într-o călătorie tocmai când el insistă să-i pregătesc, să-i facilitez o întâlnire cu mama pentru a sta de vorbă despre căsătoria noastră? Chiar cu o seară înainte ar fi trebuit să aibă loc vizita asta şi abia reuşesc să-l conving că nu e încă momentul, că mama nu se află într-o dispoziţie bună. Şi, de fapt, îi ascund că venise Sever. Banu înţelege, fireşte, că nu fac decât să fug, pentru că mi-e teamă de discuţia lui cu mama. În privinţa asta are dreptate. Dar Banu mai înţelege că dacă plec într-un asemenea moment cu Sever sau cu altcineva, asta dovedeşte şi ceea ce simt eu pentru el; adică: nimic. Şi în privinţa asta n-are dreptate.

Mă gândesc la toate astea atunci, la Eforie, când Banu mă întreabă dacă am ceva sfânt. Şi-i răspund atunci, aşa

cum pot să le răspund şi valurilor care mă ceartă acum, că da, am ceva sfânt: dragostea lui! Dar nu-i răspund la întrebare cu vorbe, în care el tot n-ar fi crezut, ci sărutându-l mult, îndelung, cu furie…

Dragostea lui; care mă ajută să simt lângă el mai mult decât bucurie înceată şi leneşă. El, cu dragostea lui.

Şi în dimineaţa asta când vreau să plec, valurile mă ceartă, mă judecă tocmai pentru că îi ascund lui Banu că nu ştiu niciodată cum să răspund la dragostea asta a lui. Şi uneori ceea ce simt nu e decât repulsie, şi uneori e dorinţă, şi uneori nu este decât stimă sau admiraţie, şi uneori e ură. Şi asta îmi este *pedeapsa:* să plec de aici şi să nu ştiu niciodată dacă toate astea nu sunt decât forme sub care se ascunde dragostea mea pentru Banu…

XII

1

STRĂBAT DRUMUL ÎNAPOI, SPRE ţărm. Apa, până la piept. Am senzaţia că ies astfel din mare pentru prima oară: ţărmul nu mă primeşte. Straturi groase de alge mâloase, putrede alcătuiesc un prim obstacol. Trec peste pragul din straturi de scoici mărunte, tăioase, întinse ca un dig de-a lungul, ţărmului. Apa, până la genunchi. Şi pun, în sfârşit, piciorul pe nisipul umed al plajei care se înalţă ca un al treilea obstacol mai blând. Sunt obosit. Ozana şi Roua – poziţii neschimbate. Roua fumează. Ozana vrea să plece. Poartă o mască pe chip care o urâţeşte: a dispreţului şi a placidităţii. N-are decât să aştepte. Paşi leneşi. Întârzii, din loc în loc, lângă pietrele sau carapacele de scoici uriaşe rostogolite de valuri pe nisipul umed. În sideful lor, dacă m-apropii, ca în clipa asta, pot să-mi

privesc chipul… „câte scoici – atâtea dureri în dragoste?” Poate. Dar mie nu mi-a rămas decât, cum spune Roua, „calmul conservat în vată”. Şi indiferenţa. Ozana vrea să plece. N-are decât să plece. Peste câteva ore vine Sari cu barca. Azi e joi şi el vine, aşa cum ne-am înţeles, să ne-aducă, dacă prinde, câţiva lufari.

Ozana nu ştie că vine Sari şi mai crede că indiferenţa mea înseamnă că nu vreau să plece.

Am, aseară, după doi ani de hărţuieli, când îmi caut oglinda – n-am pierdut nici aici în golf obiceiul de a mă rade seara - revelaţia asta că între noi tensiunea a scăzut la zero, că nu mai am de ce să mă tem de măştile Ozanei. Sunt deja săpunit bine şi, în timp ce caut oglinda, mă şi văd contemplându-mi mutra, precizându-mi obişnuitul cerc alb de clown şi cum, înainte de a începe să mă rad, fac o reuşită călătorie cosmică. Cum mă descurc eu acolo în rachetă. Cum vine un moment când trebuie să mă rad… Şi-mi imaginez cum mă rad şi în timp ce mă rad îmi imaginez, copilăros ca întotdeauna când mă rad, cum cobor pe altă planetă cu fiinţe barbare care mă divinizează şi pe care le învăţ obiceiul sacru de a se rade. Dar aici intervine o mică ezitare. Dacă aceste fiinţe n-au bărbi, nici măcar capete? Dacă ele se privesc şi gândesc, să zicem, exact printr-o deschizătură în dreptul inimii, nu mai mare decât o oglindă? Dar nu găsesc oglinda: tocmai acum Roua se joacă „de-a incendiul”: flutură nişte crengi aprinse în dreptul uşii cortului şi strigă „foc”. Eu, naiv, trebuie să cred că a luat foc cortul.

— Bine, bine, Roua. Ia întreab-o pe Ozana, nu ştie unde este oglinda?

Şi Ozana ştie, bineînţeles. Cine se priveşte toată ziua în oglindă? Ozana. Dar Roua continuă să strige: „foc”. Ies din cort. Într-adevăr, se joacă. Ozana, la numai câţiva paşi, în picioare, auzise probabil, ce-o rugasem pe Roua, stă cu mâna întinsă. În mână – oglinda. Şi în clipa asta am un moment de *uitare,* de absenţă, uit pur şi simplu că în faţa

mea se află Ozana care ţine în mâna întinsă o oglindă. Stau aşa năuc, ridicol, cu o faţă de clown, preţ de câteva secunde, în care mica lume din jurul meu – golful cu plaja, cu stâncile, cu lanul de stuf, cortul, Roua şi Ozana – dispare complet. Se neantizează. Aud râsul Rouei şi al Ozanei. Dar nu-mi pasă. În clipa asta sunt foarte departe, rupt de toate grijile şi îndoielile mele. Nu pot să mă concentrez, ciudat, ca să primesc oglinda. O dispersie calmă, fără obiect, mă împiedică s-o văd pe Ozana. Parcă toate măştile i-au căzut deodată şi dincolo de ele ea n-are un chip… Ştiu foarte bine, pot să-mi imaginez că o fată care răspunde la numele de Ozana stă în clipa asta, cu mâna întinsă, dar în realitate nu pot s-o văd, parcă nici nu mai există! Nu mă gândesc la nimic. O cantitate imensă de timp se concentrează în câteva clipe de absenţă, devenind un *trecut* care nu poate fi traversat nici cu gândul, devenind *uitare* în stare pură, la capătul căreia mă regăsesc singur. Roua e în apă, Ozana, undeva, departe, culege scoici.

Singur, într-adevăr, ridicol, cu aparatul de ras în mână. La câţiva paşi înaintea mea, pe jumătate îngropată în nisip, oglinda în care se leagănă primele stele.

2

NICIODATĂ, NICI CÂND ESTE EFECtiv absentă – mă aflu foarte departe de ea –, Ozana nu este atât de absentă. Deşi în absenţa ei mi se mai întâmplă, o dată sau de două ori, să-mi dau seama că Ozana n-are pentru memoria mea un chip anume. Dar, absentă fiind, e totuşi prezentă, există în preajma mea cu amintirea parfumului ei, ca o adiere. Aseară însă, câteva clipe, Ozana parcă nici nu mai există. Probabil că m-am obişnuit atât de mult, ştiind-o capricioasă, schimbătoare, m-am obişnuit, între măştile ei, să nu îndrăznesc niciodată să aleg, să hotărăsc, care este cea a chipului ei real, încât am ajuns să

mă obişnuiesc şi cu gândul că neexistând într-un anume fel Ozana nu există în niciun fel.

Primul semn din partea ciudatei mele amnezii îl primesc la Hamburg. Lipsesc din ţară aproape două luni, în care îi scriu Ozanei destul de des, iar ea îmi dă răspunsuri vagi, docte, ironic-preţioase.

(Într-adevăr, Ozana îmi trimite pe adresa din Hamburg, la 10 ianuarie 1971, o scrisoare rece, distantă - justificată, dacă mă gândesc că ea ştie deja cu cine îmi petrec Anul nou –, dar cât de discret şi frumos impregnată de dorinţa de a mă revedea. Peste asta de ce trec atunci cu vederea?: „Prea stimate prietene Şerban Magiru, în pofida oricăror gânduri potrivnice, a oricăror îndoieli, care presupun că există şi de o parte şi de alta, plăcerea de a te face părtaş la tot ceea ce simt şi mi se întâmplă rămâne întreagă. Dumneata trebuie să ştii mai bine decât oricine ce putere de vrajă are, sau poate să aibă *comunicarea* în sine, desprinsă de ceea ce suntem de obicei – de interesele şi dorinţele noastre zilnice, neîngăduit de mărunte, de ambiţiile care ne ronţăie pe ascuns sufletul, de obligaţiile şi răspunderile pe care le purtăm pe umeri, mai mult sau mai puţin infatuaţi – şi totuşi atât de strâns legată de ceea ce suntem în intimitatea noastră cea mai adâncă. Ar trebui, poate, să te întreb, în tradiţia veşnicelor mele nelămuriri, dacă într-adevăr comunicarea asta este forma de dragoste, de legătură cea mai puternică şi mai importantă, cea mai fidelă şi durabilă, fireşte, tocmai datorită mulţimii de aspecte sub care se poate realiza. Dumneata mă învăţai, citându-l pe Pascal, dacă nu mă înşel, că dragostea supravieţuieşte numai prin posibilitatea, conştientă sau nu, pe care o ai sau nu, de a inventa bucurii şi situaţii noi la infinit.

Aici ninge. Dar nu banalitatea acestei întâmplări a provocat scrisoarea mea care îţi răpeşte acum, şi pe nedrept, din timpul, nu mă îndoiesc, preţios şi puţin de care dispui, ci gândul – interzis fireşte înainte de a avea curajul

sau mai bine zis obrăznicia să se materializeze într-un imperativ – că aş trăi altfel bucuria că ninge, ar fi mai întreagă, dacă aş colinda cu dumneata la braţ pe străzile marelui oraş...")

Noroc că n-am timp să meditez asupra lor. Alerg de dimineaţa până seara, nu mănânc la timp şi mai vechile mele crize de stomac revin. Sunt chiar nevoit să stau câteva zile la pat, în camera mea de hotel, şi m-aş simţi foarte singur dacă nu m-ar vizita din când în când Helmut Weber, unul dintre specialiştii în prezenţa cărora recepţionez, cu documentarea de rigoare, un lot de maşini tipografice foarte moderne. Cu el, de altfel. Îmi petrec câteva ore plăcute, pentru că, arătându-se curios de numele meu, are prilejul să-şi dea seama şi să mă convingă că tatăl meu i-a fost prieten în tinereţe, prin 35 - 40. Când lucrau într-o tipografie din Bucureşti. Ehei, ce tipografi erau ei, el şi tata, îmi evocă, într-o engleză destul de bună, Helmut. Şi mă bate pe umăr: eu tot tipograf! Asta-i place. Tradiţia pe care se întemeiază orice familie adevărată, puternică. Tatăl, mă întreabă el, a ajuns probabil un tipograf vestit? Şi mama, de care el îşi mai aminteşte, ce mai face? Bietul Helmut! Cum să-i spun că tata nu mai e de mult tipograf. Că meseria lui este acum una politică. El, probabil, acum, în zeţăria primăverii, se interesează cât de drepte şi dese sunt brazdele sau primele fire de grâu, abia răsărite. Este un gospodar al treburilor câtorva comune din fundul Dobrogei, sau ceea ce se cheamă un activist. Ce este un activist? Adaptează la nevoile timpului realitatea prin acţiune. Acţiunea lui priveşte în primul rând societatea, se exercită asupra timpului social. Ceea ce în lumea biologică sau fizică este mişcarea, în lumea societăţii este acţiunea. Activistul este un creator de istorie. Frumos, nu? Dar explicaţia ar fi cam abstractă, cum să-l fac eu să înţeleagă, pe un bătrân specialist străin, înrăit în dragostea lui de o viaţă pentru meseria tiparului, de ce tata a renunţat la ea? Mi-aş pierde timpul. Despre mama, da, pot să-i spun

că a murit. Dar cum a murit? Să-i spun că mereu departe de casă tata ajunge să-şi neglijeze familia? Că tata se ocupă de oi – dacă fată şi câţi miei fată –, de ţărani - dacă şi-au achiziţionat seminţe de soi, şi cum le seamănă –, şi de tractoare – cum ară şi dacă sunt reparate la timp –, şi acasă mama e bolnavă şi eu sunt un copil, în clasa a şasea sau a şaptea, şi n-are pe nimeni care s-o ajute, să-i găsească medicamente, un doctor bun? Şi mama moare aproape părăsită, la 40 de ani, fără să-i vadă, măcar în ultima clipă? Şi tata vine în grabă, o îngroapă şi se întoarce la treaba lui? Cum să-i spun toate astea lui Helmut? Oricum, n-ar înţelege. Da, desigur; tata e directorul unei tipografii din Bucureşti, îi spun. Mama, însă, a murit. Suferea de inimă. Şi iată că adevărul este întotdeauna o problemă relativă, omenească. Şi iată cum a nu spune adevărul nu este neapărat întotdeauna o comportare odioasă. Există lucruri pe care nici cei mai intimi prieteni, darămite un străin, n-au dreptul să le ştie! Să-mi notez, pentru că în privinţa asta am obiceiul să o iau razna… Nu mă despart din pricina asta de Roua?

Fireşte, în aceste zile, când stau la pat, mă gândesc şi la Ozana. Şi-n prima dimineaţă când ies iar din hotel, refăcut, simt chiar nevoia să vorbesc cu ea, să-i dau un telefon. Încerc, fără succes, de câteva ori. O găsesc, în sfârşit, pe mama Ozanei. Îmi spune că fata ei se află la treabă, predă franceza la o şcoală din Dulceşti. Vine după amiază. O caut, desigur, şi la Dulceşti. Vorbesc cu directorul şcolii. Nu se poate, e la oră. Insist. Îmi declin funcţia, lucrez într-un minister care nu o dată a fuzionat cu cel de care depind şcolile. Asta-l convinge. Şi când Ozana îmi răspunde la telefon, am deodată senzaţia asta ciudată de uitare şi urmează câteva clipe de tăcere în care aud până şi stelele cum se mişcă pe orbitele lor îndepărtate, dar numai pe ea n-o aud! Apoi încep s-o aud, înţeleg ce spune, dar vocea mi se pare străină şi, deşi mă concentrez, nu-mi amintesc ce chip are, dacă are vreun chip.

Seara mă plimb pe străzile Hamburgului obsedat de întâmplare. De ce nu-i pot vedea chipul? N-am decât o singură fotografie de la ea. Şi acolo nu-i decât un copil cam de trei ani stând în picioare pe o claie de fân. Are o privire intensă, concentrată, de copil serios, în contrast cu gestul cochet al mâinii cu care îşi aşază buclele…

3

ULTIMA DATĂ CÂND ÎMI DAU seama de această „formă de uitare” se întâmplă să fiu pe masa de operaţie – şi mă gândesc că poate este efectul anesteziei. Îmi vâjâie capul, şi chirurgul, Alexandru Gurnă, un bărbat uriaş şi vesel, prieten cu Dan Giuglea, îmi vorbeşte întruna. Mă întreabă dacă îmi place să înot. Că aş avea un corp de înotător, în orice caz, de om al mării. Îi răspund că da. Şi cum am învăţat să înot? Îi răspund că asta presupune o poveste. Povesteşte, îmi face plăcere. Şi încep să-i povestesc şi în timpul ăsta el hârşti, mă taie; nu simt bisturiul. După o injecţie în şira spinării sunt de la mijloc în jos paralizat. Dar aud limpede impactul tăişului de oţel cu pielea burţii. Da, povestesc acum, când sunt puşti, mi-e frică să intru în apa aia mare, de dincolo de digul în formă de „T”. Şi cum stau pe-o stâncă şi ceilalţi copii se joacă în apă şi înoată. Şi cum se înţeleg ei, câţiva, să mă aştepte în apă, călcând-o cu picioarele, în timp ce unul mă împinge de pe stâncă, să cad. Şi cad. Şi cum de frică încep să dau din mâini şi ei se reped la mine să mă scape. Şi cum eu, am mândrie, nu-i las să se apropie şi cu mişcări dezordonate reuşesc să ajung iar lângă dig şi să mă agăţ de stâncă. Sunt mort de frică, dar nu-i las să se apropie de mine…

După povestea asta, doctorul mă lasă în pace. E mulţumit că nu mă mai gândesc la faptul că-mi spintecă burta. Probabil că nici nu mai are mult şi poate porunci,

curând. Să fiu dus cu targa aia pe roţi în rezerva mea de la etajul V. Mă simt brusc foarte singur şi descurajat şi ca de obicei „o chem” pe Ozana, de mult am senzaţia asta că este suficient, s-o chem în gând şi ea vine. Şi ea vine într-adevăr. (Îi spun acestui procedeu, în glumă „chemoterapie”…) încă n-am părăsit digul în formă de „T”. Abia am ieşit din mare şi nu mai sunt un copil printre ceilalţi, sunt bărbatul de-acum. Vine din larg călare pe un delfin. E goală, aşa cum o ştiu, probabil, numai eu. Şi nu ştiu, de fapt, decât că, dacă văd bine, ceea ce văd este trupul Ozanei. Pentru că ea ţine într-o mână, în dreptul feţei, un evantai de măşti. Zadarnic încerc, privindu-le pe rând, sau pe toate odată, să le descopăr o trăsătură comună! Chipul Ozanei, cel adevărat, nu se încheagă; rămâne, după acest evantai, ascuns, necunoscut.

4

OZANA ÎSI ÎNCHIPUIE PROBABIL că dragostea e un joc cu măşti. Cât timp o mască ne ascunde chipul adevărat, crede ea, nu ni se refuză în dragoste nici bucuria, nici taina, ne rămâne încă vie, proaspătă pasiunea de a cunoaşte. Şi eu poate mă complac, un timp, accept cu laşitate acest joc, pentru că îmi convine. Ce rost are să ne privim în faţă, aşa cum suntem, dacă lucrurile sunt grăbite să se clarifice numai în favoarea unuia dintre noi, dacă prin asta nu ne alegem decât cu nelinişte şi nemulţumire?

Măştile Ozanei… Petrecere, amuzament fără niciun scop? Sau premeditare lucidă şi rea? O adolescentă întârziată, naivă, care se cheamă Ozana există. Dar o tânără energică, agresivă care se cheamă Orghidran şi uneori se aruncă în acţiuni sau iniţiative confuze există de asemenea. O adolescentă energică şi o tânără naivă, deopotrivă, se amuză când îmi trimit, chiar în vara asta, câteva

reproduceri după măştile lui Bob Călinescu. Superbe, într-adevăr. Una mai ales... O văd limpede, de parcă aş avea-o şi acum în mâini, în toate detaliile ei care mă încântă. E o mască magică, probabil, de alungat urâtul sau răul. Al cui? Hm! Mă sfidează cu o gură mare, executată dintr-un scul de lână roşie. Mi-arată dintâi din boabe de fasole. Un cocean îi ţine loc de nas, călărit de un şnur de lână roşu, mai roşu decât gura, terminat cu un mic ciucure alb. În locul ochilor, doi colaci enormi din lână vânătă. Văgăunile ochilor, goale. Arătarea se mândreşte cu mustăţi mari şi barbă de ţârcovnic, scurtă, rotunjită. Pleoştită peste pletele lungi din mătase de porumb, sluţenia poartă o pălărie ţărănească din postav, aproape fără boruri, cu un ciucure, jumătate bleu, jumătate purpuriu, cu două pene, una albă, alta cărămizie, înfipte în panglică. Şi peste toate astea pocitania mai are şi cercei mari ca nişte covrigi croşetaţi din lână roşie şi albă. Iar de ceea ce ar fi trebuit să-i fie gâtul i-atârnă legată cu un lanţ o tiugă ca o pară, încondeiată.

Dar asta este o mască. Un unicat. Are o identitate...

5

MĂŞTILE, IPOSTAZELE OZANEI, NU sunt decât fărâme fugare de stări sufleteşti, frânturi de identitate, fragmente de personalitate. Şi eu, dacă sunt îndrăgostit, ce trebuie să cred, ce trebuie să înţeleg? Mă duc anul acesta la Bucureşti, să petrecem primele zile din luna mai împreună. Uit de refuzul ei copilăresc sau întemeiat de a se căsători cu mine, uit de minciuna ei cu „petrecerea Anului nou în familie”,uit de noaptea de la Sinaia, când, după ce o invit pentru prima oară la dans şi ea mă refuză dintr-un capriciu, înotăm prin noroi, rătăcim furioşi prin pădurea aia de brazi şi de fagi de pe culmea Zamorei... Sau poate mi se pare că uit... Cert e că o caut la cămin, cuprins de un elan nou, proaspăt, gata să iau totul

de la început.

Am noroc s-o găsesc, deşi vin neanunţat. O colegă, Octavia, o văd şi altădată, delicată, caldă, surâzătoare, cu ochi albaştri, care urcă la etajul doi şi mi se pare, stă în cameră cu Ozana, îi duce vestea. Coboară destul de repede. Altădată aştept mai mult. E sincer plăcut surprinsă. Hotărâm să ieşim imediat în oraş, deşi e o oră nepotrivită pentru plimbare. Dar, mă rog, vom prinzi undeva mai întâi. Ne instalăm în grădină, la „Doina”, în fotoliile alea din pai, la o masă rotundă din pai, sub un arbore mic, dar robust, cu frunziş bogat, roşu. Pălăvrăgim, eu mai ales, atent, hotărât să evit orice subiect care ar putea conţine vreun reproş la adresa comportării ei din trecut, despre tot ce ne trece prin cap. Suntem veseli şi încrezători. Ne plimbăm, după prânz, prin parcul Herăstrău. Ne aşezăm pe o bancă, sub o salcie, pe malul lacului. O privesc. Cât de mult îmi place să o privesc. Chipul ei? O ipostază, ce-i drept, ironică, a duioşiei, a blândeţei. Sunt primit. Acolo, în adâncul aproape verde, al ochilor ei niponi cu fineţe conturaţi, pe fondul alb, mat, al orbitelor, de o tuşă subţire de creion negru. Intervenţie inspirată; ca şi aceea de a-şi subţia sprâncenele, care, fiind prea groase, i-ar fi dat feţei un accent vulgar, prea viril. În rest, nicio urmă de fard; totul respiră naturaleţe. Gura umedă, uşor întredeschisă, într-un zâmbet ştrengăresc, provocator – are ceva de vişină pârguită, brumată, descoperită dimineaţa sub o frunză de o rază de soare – lasă să se vadă numai o pată albă din ceea ce ar trebui să fie dinţii pe care îi ştiu mari, puternici, egali. Fruntea severă, boltită, încadrată de zulufi negri, mă ţine la distanţă. Cu mâna dreaptă îi cuprind totuşi talia. Rochia e subţire, alunecoasă, prea scurtă. Îi pun cealaltă mână, aşa ca din întâmplare, pe coapsa stângă, goală, fierbinte, tare. Tresare şi se lipeşte de mine. Fata asta este Ozana, fata asta supusă, liniştită, primitoare, cuminte?

— Nu vrei să mergem?

— Unde? o întreb zăpăcit şi prost inspirat.

— Nu ştiu, la întâmplare…

Se ridică în picioare; hoinărim mai departe, pe alei, pe ţărmul lacului şi, lucru rar la Ozana, îmi îngăduie să o ţin de mână. De câte ori n-o acuz – când, poate, din pudoare sau pur şi simplu din delicateţe sau discreţie, *nu suportă pe stradă s-o ţin de mână* – că e rigidă, şi asta e o mască, şi prea mult preocupată de ceea ce cred „ceilalţi” despre ea! … Străbatem acum drumul înapoi, spre şosea. Şi ne prinde o ploaie cu tunete şi picături mari. Şi începem să alergăm, ţinându-ne de mână, prin ploaie, pe sub castanii uriaşi. Şi când ajungem la maşină, deşi răsare iar soarele, suntem uzi leoarcă. Eu, la volan. Ozana, în dreapta mea.

— Trebuie să ne adăpostim undeva să ne uscam, altfel toată după-amiaza e ratată, spune Ozana.

— Stau la hotel „Union”, în câteva minute suntem acolo.

— E foarte bine…

Urcăm în camera de la etajul al doilea, cea pe care eu o rezerv prin anunţ telefonic din timp, întotdeauna când vin în Bucureşti. Şi Ozana e în continuare de nerecunoscut. Uită, adică, să urmărească crispată un scop imediat. Să-mi pregătească o capcană. Poate nu sunt în stare să gândesc dialectic, să înţeleg că fata dinaintea mea renaşte, în fond, în fiecare clipă, devine alta rămânând aceeaşi. Oricum, mă uimeşte candoarea cu care fata asta, deşi nu acceptă căsătoria cu mine, încropeşte acum la repezeală o expoziţie din lucrurile ei cele mai intime. Le pune să se usuce prin cameră într-o hazlie dar şi tulburătoare dezordine. Curajul ei este pe muchie de cuţit. Dar nu se teme. Mă întâmpină liniştită cu un zâmbet ironic. Voioşia ei calmă atât de firească, de inocentă poate face să se simtă ridicolă orice îndrăzneală lipsită de delicateţe, dar şi orice rezervă, ezitare din prea multă bunăcuviinţă. Mai nimic nu-mi aminteşte de ceea ce ştiu eu despre Ozana. Poate zâmbetul ironic… A, da, şi parfumul! Singurul semn de statornicie rămâne totuşi atât de inefabil. Parfumul. Toate lucrurile din cameră, lustrele ca nişte gâturi de lebădă încrucişate,

reproducerile înrămate ”Palady” -, de o rece senzualitate, draperiile roşii, noptierele, covoarele, iar roşii, şifonierul negru, masiv, telefonul, cana cu apă, absolut toate sunt impregnate de, exală parfumul ei delicat, discret dar insistent...

6

ŞI DUPĂ DOUĂZECI ŞI PATRU DE ore, uite, stăm îmbrăcaţi la lumina altei zile sau mai bine zis seri, în aceeaşi cameră. Eu mă rad în faţa oglinzii. Ozana vorbeşte la telefon. Sunt fericit. Mă gândesc că totul e încă posibil. Ce explozie de gesturi tandre revăd în oglindă... Văd secvenţa când ne odihnim, cu ochii deschişi, pironiţi în tavan. E cald, Sau mi se pare, şi pe ferestrele deschise vin şi ne înlănţuie brize răcoroase. Şi văd, când întorc capul, cum i-albesc în întuneric dinţii mari şi puternici, triumfători. Văd, mai ales, cu câteva ore în urmă, scena când stau întins în cadă. Mă plâng, mai mult în glumă, că mi-e frig şi, probabil, de când ţinem fereastra deschisă, am răcit. Şi Ozana îmi cere să intru în apa fierbinte, până la gât, chiar dacă e roşie de rugină – nu e nimic, o fi un rest de apă de pe fundul cazanului –, mă sileşte cu gesturi gingaşe. Cu ce poznaşă delicateţe îmi ţine ea capul înfofolit în prosoape; să transpir. Altfel, nu scap de răceală. Trebuie să transpir... Revăd scena asta şi sunt fericit. Mă gândesc că totul e încă posibil...

Dar despre ce vorbeşte Ozana la telefon? Şi mai ales cu cine vorbeşte? Cu o colegă, fără îndoială. Azi e 2 mai; mâine are cursuri şi se interesează de ele... Are nevoie de un caiet... Nu cumva pune la cale o întâlnire fără să-i pese dacă eu sunt de acord? Dar nu încep să mă rad, că, uite, a părăsit telefonul şi-mi taie calea spre oglindă. O privesc uimit: O umbră, căzând într-un anumit fel, nu-mi îngaduie, o clipă, să-i desluşesc decât o jumătate a feţei. Gura care-

mi vorbeşte cu jumătatea scăldată-n lumină e uscată, palidă. Jumătatea de nas, vizibilă, este tocmai cea cu nara dilatată de o aluniţă. În sfârşit, când şi cealaltă jumătate a feţei iese din umbră, îmi dau seama că-mi vorbeşte altcineva, nu Ozana. E o tânără puternică şi mândră, rece, distantă. Pare preocupată de un gând ascuns sau de o problemă mai importantă decât simplul fapt că respir, că exist şi eu aici, în calea ei, şi că vreau s-o sărut. Nici nu mă lasă, de altfel. Mă îndepărtează, mă împinge încet cu mâna stângă… Numai un rest, un reflex de duioşie, imperceptibil, descopăr în apele ochilor, acum mai cenuşii.

Stabilim – adică, stabileşte Ozana – să ne vedem peste o oră când vom merge la rotiseria din apropiere. Ea se duce la coafor. Eu? Eu am să stau cuminte aici, se îndreaptă spre uşă, scoate cheia din broască şi mi-o arată, pentru că ea închide şi mă lipseşte astfel de posibilitatea de a coborî şi de a umbla cu ochii după alte femei… O glumă, îmi zic, căreia nu-i acord atenţie. Dar Ozana răsuceşte cheia în broască, insensibilă la protestele mele întârziate, slabe şi pleacă. După ce mă rad, nu mai am ce să fac. Şi sunt nervos că uşa e închisă şi sunt trist mai ales că după douăzeci şi patru de ore de dragoste mai pot avea senzaţia că n-o cunosc deloc pe Ozana. Cine răspunde cu adevărat la numele de Ozana? Fata aia cuminte, melancolică, îngăduitoare, cu care mă plimb pe malul lacului Herăstrău? Fata de azi-noapte, atentă la cele mai subtile nuanţe ale bucuriei de a se dărui? Sau băieţoiul ăsta cu nasul pe sus, rigid, preocupat să-şi facă un program cât mai riguros pentru restul zilei şi care cu o ironie rece respinge pur şi simplu cel mai mic gest de tandreţe?

7

NU MAI AM RABDARE S-O AŞTEPT deşi nu sunt nici 15 minute de când a plecat la coafor. Sun

recepţia şi spun o minciună: nu ştiu ce s-a întâmplat cu cheia. Şi peste zece minute sunt liber. Nu iau liftul niciodată. Nici când urc. Cobor pe scări şi, din întâmplare, în loc s-o iau spre recepţie, deschid, uşa care dă în holul alăturat. De aici, din hol, am în faţă barul. Îi cutreier interiorul cu o privire aruncată în grabă prin uşile masive, pliante, construite din câteva panouri cu vitralii montate în rame de fier grilate, deschise larg. Mă gândesc că n-ar fi rău să beau o cafea şi fac deja câţiva paşi spre bar. Dar, stupoare! La una din mesele scunde, roşii, octogonale, din fundul barului, aşezată comod pe o canapea care ocupă în lungime peretele din faţă, se află Ozana. Nu e singură. Lângă ea, cu mâna stângă cuprinzându-i talia, un tinerel subţire şi spălăcit, care nu poate fi decât Sever, după cum e descris chiar în agenda ei. Sever Iordan, sau cam aşa ceva. Coleg de facultate. Ozana a renunţat la ultima mască, a tinerei energice, serioase, de care se foloseşte când se desparte de mine pentru a se duce la... coafor. Chipul îi este inundat, ca azi-noapte, de lumina unei bucurii inconştiente, ştrengăreşti. Ezit, înainte de a lua o hotărâre. Mai fac un pas spre bar. Sunt sigur că nu sunt văzut. În hol e aproape întuneric. Dar renunţ, poate din laşitate, şi mă întorc îndreptându-mă glonţ spre recepţie. Nu mai am nevoie de nicio explicaţie. Achit costul camerei. Nu-i las Ozanei niciun bilet şi plec. Unde? Mai întâi spre Constanţa. Dar mă răzgândesc: fără neliniştea mării! Am nevoie de un alt decor, să mă gândesc, să mă regăsesc. Am nevoie de seninătatea şi statornicia munţilor. Şi peste o oră şi jumătate sunt pe culmea Zamorei. Rezemat de unul din cei nouă fagi uriaşi doborâţi, împrejmuit de miresmele şi sunetele pădurii, privesc în amurg piscurile înzăpezite şi calme ale Bucegilor...

MĂŞTILE OZANEI… ESTE LIMPEDE că în spatele acestor măşti, conştientă sau nu, ea îşi apără libertatea de a-şi satisface orice dorinţă, orice capriciu. Dar nu este limpede deloc ce simte Ozana pentru mine, ce aşteaptă de la mine. Atâtea gesturi, reacţii divergente, imprevizibile – nu mai spun de cuvinte –, atâtea măşti într-o desfăşurare de sabat în jurul meu! Luat izolat, faptul că drumul Ozanei spre coafor trece prin barul „Union”, în după-amiaza aia, ar fi fost suficient pentru orice bărbat ca să se despartă de ea cu conştiinţa împăcată. Nu şi pentru mine. N-am puterea să mă decid nici acum. Ca de obicei, când „developez”, de zeci de ori, o scenă o leg de altele care o contrazic, până nu mai rămâne nimic dar şi mă scot tot pe mine vinovat. În primul rând – în ziua când Ozana îmi dă un telefon la Constanţa ca să afle de ce am plecat de la hotel şi eu, din orgoliu, nu-i spun adevărul – mă întreb de ce plec fără să am o explicaţie cu ea? În al doilea rând – în ziua când primesc o scrisoare de la Ozana în care mă somează, alintându-se, să nu uit de ziua ei de naştere şi nu cumva să nu vin în Bucureşti… - mă întreb: dacă în chestia asta cu coaforul nu e vorba de o minciună? Dacă Ozana se întâlneşte, să zicem, în faţa hotelului, din întâmplare, cu Sever – ce, nu sunt colegi de facultate? - şi nu poate să-i refuze invitaţia de a bea împreună o cafea, înainte de a se duce la coafor? Ce, ar fi trebuit să-i răspundă la invitaţie cam aşa:

„— Nu pot, Sever; i-am zis lui Banu că mă duc la coafor. Şi el, e drept, e închis în cameră, dar dacă iese, totuşi, şi ne vede împreună? Ar însemna să-i mai ofer un argument pentru suspiciunile lui…”

Cert e că peste două săptămâni alerg să mă întâlnesc din nou cu Ozana. Mă aşteaptă; şi e atât de plăcut să te aştepte o fată… Şi alerg şi deşi alerg foarte repede ajung foarte târziu pentru că întâlnesc pe drum două maşini accidentate şi trebuie să le acord răniţilor primul ajutor.

Opresc val-vârtej în faţa intrării ultimului bloc al

complexului studenţesc din Splaiul Independenţei. Apare Octavia, în hol, binevoitoare ca de obicei. Are un bilet pentru mine. Sunt aşteptat la ora 22,00 – mă uit la ceas, mai am cinci minute – în faţa Statuii aviatorilor. Ce caută Ozana la ora asta acolo? Începe promiţător… Alerg, ce să fac, şi ajung, la timp. Ozana, pentru prima oară, nu întârzie: apare de pe o stradă laterală, înfundată probabil, dar paralelă cu şoseaua Kiseleff. O văd de departe cum vine spre mine, legănându-se, cu mâinile vârâte în buzunarele largi ale unui sacou alb, plictisită, apatică.

— Ce se întâmplă, Ozana?

— Nimic. Ne-am adunat câţiva colegi, la unul dintre ei acasă, şi învăţăm pentru examenele de sfârşit de an. Acum avem o mică agapă. Sunt aşteptată…

— Bine, dar m-ai chemat, dacă am înţeles bine… - şi încep să simt cum mă înfurii – pentru a petrece seara asta amândoi…

— Unde dormi?

Înregistrez inflexiunile ironice ale glasului, provocatoare, de parcă ar spune: „Ne-o petrecem, n-avea nici-o grijă, dacă avem unde să dormim”; înregistrez vulgaritatea întrebării şi intenţia de a mă jigni şi îi răspund umilit:

— N-am avut timp să mă ocup… Dar asta n-are importanţă… De-abia ne vedem şi-mi spui că eşti aşteptată?

Nu-mi răspunde. Tace.

— Nu putem intra măcar pentru o jumătate de oră aici, la „Doina”?

Nu-mi răspunde. Tace. Dar mă urmează când intru în grădina aproape pustie, abia luminată. Ne aşezăm la aceeaşi masă de sub scoruşul ăla roşu, la care am mai stat. Tace tot timpul şi mă priveşte. O întreb dacă vrea să bem ceva. Îi e indiferent. Se ridică deodată în picioare.

— Ce faci, Ozana?

— Plec.

— De ce?

— Ţi-am spus; sunt aşteptată.

Şi-mi întoarce spatele şi se îndreptă spre ieşire. Mă ridic imediat şi eu şi alerg s-o prind din urmă:

— Şi cu noi cum rămâne? Şi când o întreb asta sunt deja furios.

— Ne vedem mâine!

Ieşim din grădină şi acum suntem deja în mijlocul străzii. Tremur de furie, şi ea tace, păşeşte atentă parcă la felul cum sunt aşezate pietrele cubice şi eu îi vorbesc:

— Ştiu de ce te grăbeşti, ştiu cine te aşteaptă. Un lucru nu înţeleg: de ce m-ai pus pe drumuri, să alerg sute de kilometri, dacă seara asta aveai de gând s-o petreci cu Sever?

E palidă, e urâţită subit de mânie, se opreşte şi îmi răspunde, totuşi, cu voce moale, scăzută:

— Ascultă, Banule; până acum am făcut întotdeauna numai ce-ai vrut tu. Acum vreau să fac ce vreau eu.

Şi mie, în ciuda faptului că sunt atât de ostenit şi hărţuit, îmi vine să râd, pentru că, de fapt, întotdeauna a făcut *numai* ce a vrut ea; dar n-am timp să-i spun asta, pentru că e gata să plece şi, o secundă, încerc s-o reţin c-o ultimă privire, disperată. Şi-n secunda asta, ca-ntr-un stop cadru, mă uimeşte masca Ozanei: are pe buze un zâmbet subţire ca o lamă de cuţit; pupilele îi joacă, rupte una de alta, saşii; nasul i s-a lăţit, i s-a strâmbat şi-i văd, din nou, ascunsă de un strat de pudră, aluniţa – sau negul? - de pe nara stângă; buzele îi sunt veştede; bărbia îi iese grosolan înainte, bărbăteşte… O secundă, după care îmi întoarce spatele fără să-mi spună nici *bună seara,* nici *la revedere.* Mai apuc să-i strig că plecând astfel trebuie să reţină că ne despărţim pentru totdeauna. Şi privind-o, cu lacrimi în ochi, cum dispare în întuneric, îmi dau seama că sunt pentru prima oară stăpânit de un sentiment de ură, de parcă am băut o licoare miraculoasă; o ură pe care n-o deosebesc de dragoste, întrucât îmi sporesc deopotrivă puterea şi, o clipă, în pavăza lor, încetez să mă simt mediocru,

întâmplător, muritor...

9

A DOUA ZI E DUMINICĂ ŞI SUNT trist, n-am pic de voinţă, de ambiţie, şi o caut pe Ozana la cămin. Apare Octavia şi-mi spune că Ozana nu e în cameră; dar s-o aştept, se întoarce repede. Şi-o aştept, eu cel umilit şi jignit. Ea îşi petrece noaptea cu Sever, şi, uite, tot eu o caut şi-o aştept aici, pe o bancă, în parcul din faţa căminului. Sunt gata să renunţ, începe să-mi pară rău c-am venit, dar când mă ridic descopăr că Ozana se află la câţiva paşi înaintea mea, înaintează spre mine cu o mare lumină de biruinţă şi mulţumire pe chip. Vasăzică, pare să-mi spună masca ei, *despărţirea pentru totdeauna* n-a durat mai mult de-o noapte. Se uită într-un fel ciudat la mine; îşi ţine capul puţin aplecat spre umărul stâng şi mă priveşte pieziş. Şi râde, nu se poate abţine. Asta, când se află la o distanţă mai mare de mine; acum, când se află numai la câţiva paşi, îşi clatină capul într-un fel dojenitor şi mândru. Şi, deodată, când îmi întinde mâna, se uită în ochii mei şi, când m-aplec să i-o sărut, se preface că vrea să-mi întoarcă spatele – caricatura gestului ei de azi-noapte - şi izbucneşte în râs. Eu zâmbesc, rece.

— Unde mergem, mă întreabă ridicând, braţele, o clipă, ca două aripi, şi lovindu-şi cu palmele coapsele; şi cu asta cerându-mi: „Gata, să nu ne mai gândim la ce-a fost!”

— Să ne plimbăm, mă bâlbâi.

Coborâm pe cheiul Dâmboviţei. Intrăm într-un parc. Ne aşezăm pe o bancă sub o tufă de măr sălbatic. Pe ramurile încă uscate, printre primii muguri de frunze, strălucesc mici şi stafidite merele de anul trecut. Stăm aşa, pe bancă, unul în faţa celuilalt, preţ de o oră şi nu ne spunem nimic. Ne privim cu îngăduinţă, încă rece. Şi deodată am senzaţia că mă priveşte *nu numai* cu ochii, care, iată, şi-au schimbat

culoarea, acum sunt verzi. *Mă priveşte şi cu gura!* Sau, mă rog, gura Ozanei capătă subit o viaţă aparte, străină de masca ei din clipa asta. Uşor întredeschise, umezite şi roz, de un roz pal, ca altădată, buzele Ozanei se arcuiesc imperceptibil şi se destind, parcă spre a-mi spune ceva, o taină numai a lor, fără cuvinte. Rup o ramură subţire furnicând de muguri, din mărul aplecat deasupra noastră, şi cu o infinită grijă, încet, o întind şi-i ating buzele. Ozana tresare, dar nu-mi respinge gestul. Continui să-i urmăresc cu vârful ramurii conturul superb al gurii.

— Acum, desigur, vrei să mă săruţi…

— Nu, îi spun, după câteva clipe de tăcere, vreau să-i dau ramurii ăştia uscate o şansă de a fi sărutată de tine.

Şi aud deodată marea deasupra tufei de măr sălbatic. Şi peste noi se prăbuşesc primele valuri. Suntem acoperiţi de ape. Şi gura Ozanei trimite spre mine mici baloane de aer… Şi apele se retrag tot atât de repede cum au venit. Şi ramura subţire din mâna mea se leagănă împovărată de frunză şi floare…

XIII

1

ÎN DIMINEAŢA ASTA CÂND OZANA vrea să plece eu continui să întârzii liniştită în culcuşul meu din ierburi uscate de mare, din trestii şi din ramuri de mierea ursului. Întârzii somnolentă, cu pleoapele închise – aşa fumez… - înainte de a spune sau face ceva, şi doar ochiul îmi hoinăreşte nestingherit prin viscerele pământului. Recunosc în fiecare cotlon de umbră contururile fosforescente ale gesturilor lui Şerban, ale Ozanei. Deosebesc în peşteri brusc înzăpezite răsuflarea lui Şerban

de răsuflarea Ozanei. Descopăr în freamătul rămurişului a mii de izvoare pulsaţiile surde, îndepărtate ale sângelui lui Şerban care, uite, ajung până la mine – sau până la Ozana? — printr-o mare aortă de nisip, de la inimă la inimă…

Poate ezit să am o atitudine limpede pentru că mă tem de acele gesturi sau întâmplări care ne privesc pe toţi trei şi n-au încă, în mine, un contur lămurit. Dar pe măsură ce-mi biciuiesc şovăiala şi inerţia, înţeleg că de fapt nu acţionez cum simt sau gândesc, prefer să stau deoparte, să tac, pentru că nici Şerban nu procedează altfel. Tace. şi el şi prin asta amână, evită o înfruntare clarificatoare. Ca întotdeauna; de aceea, orice gest al lui care fie că ne-ar avantaja numai pe una dintre noi, fie că ne-ar dezavantaja deopotrivă, oricât de surprinzător, mai este încă, în dimineaţa asta, perfect posibil.

Nu altfel procedează într-o seară de septembrie, cu două-trei zile înainte de a-mi încerca norocul la Filosofie, când suntem iar singuri – după escapada lor în Deltă, Ozana pleacă la Bucureşti pentru a se înscrie în anul I — şi mergem pe jos prin ploaie… Evită, amână o părere, un comentariu, deşi de data asta sunt mai îndreptăţită ca oricând să i le cer. Pentru că, după ce mă întreabă, cu un ceas în urmă, la Camelia acasă, de ce *i-am dat* scrisorile alea Ozanei, şi eu îi răspund că nu i le-am dat, ci ea *mi le-a luat,* el nu mai spune nimic. Adică, după ce aştept atât să-mi ceară o explicaţie, şi când mi-o cere în sfârşit şi explicaţia nu-i este nici ei, nici lui favorabilă, el se mulţumeşte să tacă. Mă rog, n-avem condiţii la Camelia acasă, unde e lume multă, să vorbim, să ne înţelegem, în sfârşit. Dar acum, când înaintăm prin ploaie, pe bulevardul Lenin, spre centrul oraşului, el nu găseşte altceva mai potrivit de spus decât că trebuie să luăm un taxi. Nu, nu vreau să luăm niciun taxi; ar însemna să ne rămână doar câteva minute de stat împreună. Mergem pe jos, prin ploaie. Drumul e destul de lung şi avem timp, în sfârşit, asta vreau, să discutăm, să ne bucurăm că suntem

împreună. Vreau în primul rând să-mi spună cu ce scop mă întreabă de scrisorile alea. Oare numai aşa ca să se disculpe, să-mi amintească, răutăcios, că din vina mea şi-a reprimat dragostea, s-a despărţit de mine? Sau pur şi simplu pentru a afla dacă Ozana i-a spus adevărul în legătură cu ele? Şi apoi aştept să-mi spună ce are de gând să facă după ce ştie adevărul? Sau mai bine zis ce rol are de gând să-mi acorde în continuare dacă reuşesc la facultate şi rămân în Constanţa, în timp ce Ozana va fi „la zi", în Bucureşti? Dar el se mulţumeşte în continuare să tacă; iar eu n-am curajul să-l întreb toate astea. Plouă mărunt şi un taxi opreşte chiar lângă noi. Dar eu îl iau de braţ pe Şerban şi insist să mergem pe jos. Îl întreb după ce scăpăm de taxi cu totul altceva, încerc, adică, pe ocolite să ajung la ceea ce mă interesează. Cum a fost în Deltă? Şi el îmi povesteşte, calcă însă ca un fachir pe vorbele mai primejdioase, lăsând gândului care trebuie să ne păstreze în preajma lui, deopotrivă, pe mine şi pe Ozana - de ce trebuie?; nu ştiu –, suficient timp să alunece pe lângă ele. Nu se înţelege din ce spune dacă e îndrăgostit şi cu atât mai puţin de cine anume. Despre Deltă, despre mănăstirile din nordul Dobrogei, despre fantasticul drum dintre dealurile cu vii ale Niculiţelului, de unde se vede Dunărea în toată măreţia ei – câteva vorbe firave, fără culoare. A fost desigur şi
Ozana cu el, dar asta nu prea are importanţă. Puteam foarte bine să fiu eu, Roua, (în locul Ozanei. Dar aşa s-a întâmplat... Îmi dau seama că sunt stupidă: între mine şi acest bărbat n-a existat nimic, dar absolut nimic. Şi, uite, totuşi, îl silesc – din orgoliu, din invidie, din gelozie? -, profitând de delicateţea lui, scoţându-i ochii cu „acel mic trecut al nostru", să mintă cu iluzia că mai poate evita să fie cauza unui conflict direct între mine şi Ozana.

Traversăm micul parc din faţa Teatrului de Stat, pe o alee străjuită de castani bătrâni, uriaşi. Şi, deodată, când ajungem în dreptul bazinului central, unde se ridică,

înconjurat de ape, statuia lui Pan cântând din nai, cu o naiadă goală la picioare, observ că Şerban are o uşoară ezitare în glas, îşi pierde cuvintele… Dincolo de bulevardul Tomis se vede la etajul doi al blocului ridicat în locul magherniţei cu grădină a restaurantului „Transilvania” o fereastră luminată. Exact deasupra literei „R”, fluorescente, din firma magazinului de încălţăminte „Romarta”, aflat la parter. Şerban nu-şi poale stăpâni emoţia şi în timp ce înaintează câţiva paşi cu capul întors spre fereastra asta, se împiedică de bordura bazinului şi e gata să cadă. Calmul şi siguranţa lui se pulverizează. Grăbeşte pasul. Deşi Ozana se află atât de departe, la sute de kilometri, numai simplul fapt că arde lumina, la ora asta din noapte, în camera ei de aici, îl tulbură. Sau… Nu, nu se poate, abia a plecat…

Fireşte, din întâmplarea asta încep să înţeleg că sunt naivă dacă mai aştept un răspuns la întrebările mele. Şi nu mă pot abţine să nu zâmbesc – deşi există riscul ca Şerban să creadă că râd de faptul că s-a împiedicat – la gândul că el, tot privind, când o aşteaptă pe Ozana, de aici din parc, nu poate să nu observe că sub fereastra ei se află acest “R” oare este iniţiala numelui meu şi nu poate să nu blesteme coincidenţa asta…

2

IEŞIM DIN PARC ÎN ŞTEFAN CEL Mare, în direcţia unde strada asta – Şerban mă conduce acasă, evident –, la câteva sute de metri în faţă, rămâne suspendată brusc deasupra mării. Este poate cel mai înalt punct al falezei. Marea se vede undeva, jos, ca de pe un munte, retrasă mult pentru a face loc plajei. În spaţiul dintre cele două diguri – cel vechi în formă de „T”, cel nou, aproape paralel cu el, neterminat încă – i-arăt lui Şerban „copita albastră a apei”, în care undele mici, egale, ca nişte straturi de chitină par încremenite, sau se adună într-un

ritm imperceptibil în adâncitura curbată a plajei.

— Unde naiba o fi calul ăsta care şi-a lăsat copita aici? exclamă el căutând să pară vesel.

Coborâm pe strada Mircea – nu sunt resemnată încă, tot mai pândesc o şansă –, trecem de biserica greacă. Prilej pentru el să observe că toate bisericile din oraş, sinagogile şi geamiile îşi au altarele înălţate cu faţa spre mare. Probabil că asta se explică prin faptul că oraşul e ridicat pe o peninsulă care numai spre vest are legătură cu continentul. E aproape înconjurat de mare.

— Locuitorii acestui oraş când stau în genunchi, dacă mai stau cu adevărat, şi când se închină, dacă se mai închină cu adevărat, au conştiinţa împăcată, credincioşi sau necredincioşi, pentru că cel puţin nu sunt ridicoli; dacă nu există dumnezeu, aduc un omagiu mării, exclamă el.

Apoi intrăm, în stânga, pe Caratzalli, „strada Iul Banu”, cum ar zice Ozana, îngustă, coborând spre mare. Lăsăm în urmă fostul teatru „Elpis” şi ne oprim nu departe de ţărm, de fapt, *mă opresc eu,* în dreptul casei pătrate, fără etaj, dar cu demisol, îmbrăcată în iederă, în care locuieşte Şerban. E surprins. Eu stau pe Marc Aureliu, o străduţă care la numai câţiva paşi cade perpendicular pe Caratzalli. Dar la capătul ei, la o distanţă destul de mare. Ştiu foarte bine de ce m-am oprit. Vreau, pentru prima oară de când ne cunoaştem, să mă invite în casă. Şi pentru că ezită, nu ştiu, poate din timiditate, i-aduc aminte că mi-a promis mai de mult nişte brăţări de aramă. Iată, are prilejul să mi le dea. La orice ar fi rezistat, numai la asta nu. Şerban are un ciudat orgoliu al generozităţii. Îl îngrozeşte şi-l revoltă cea mai mică bănuială, oricât de neîntemeiată, că el ar putea fi meschin sau zgârcit. Înainte de a intra, mă gândesc că sunt aproape fericită. Întrebările mele vor primi totuşi un răspuns, dincolo de cuvinte, care de atâtea ori s-au dovedit înşelătoare. Păşind pragul acestei case, jur să învinge. Voi pipăi cu un suflet virgin misterioasele ei unghere, ticsite de gândurile lui cele mai intime. Voi săruta geamurile aburite

de respiraţia lui. Voi atinge unelte şi lucruri pe care au întârziat, într-o inconştientă mângâiere, mult timp, mâinile lui mari şi urâte. Îi voi răsturna aparatul lui de copiat, unde a întârziat nopţi întregi studiind pelicula a sute de filme care nu reproduceau altceva, dar nimic altceva, decât chipul Ozanei: Ozana în barcă, pe Dunăre, cu un crap uriaş în mână, Ozana printre lanuri de stuf, Ozana mâncând pepene, Ozana lângă moara aia de lemn de lângă mănăstirea Celic-Dere, Ozana pe plajă, la Mamaia, Ozana şi iar Ozana. A împodobit cu chipul ei în bronz zeci de casete şi de cupe... Îl voi privi în ochi, la lumina arcului voltaic de lângă masa lui de lucru încărcată cu plăci subţiri de zinc sau de aramă. Voi scoate cele mai vesele sunete plimbându-mi pixul peste flacoanele şi recipientele lui de sticlă cu acizi şi otrăvuri din ferestrele zăbrelite de la subsol unde îşi are atelierul. Şi iar îl voi privi în ochi fericită şi mândră că mi-am schimbat în putere sfiala şi umilinţa.

Din vitraliul violent colorat, ca şi cum dincolo de el se zbat flăcările unui foc fără odihnă, montat în rama metalică a uşii, Heifastos care tocmai ajută cu uneltele sale la naşterea Athenei din ţeasta divinului său tată, pare să-şi întrerupă treaba asta pentru a te invita să intri în casă.

Dar Şerban nu găseşte cheia sub preş. E, pe rând, mirat, speriat, derutat... Pune mâna pe clanţă şi observă că uşa nu-i încuiată. Nu spune nimic. Pătrundem în hol în care cade stranie lumina becului de la intrare reflectată prin vitraliu şi în stânga desluşesc limpede bara metalică a scărilor care coboară la subsol. Acolo, în atelier, e primul popas. Trebuie să-mi dea brăţările. Coborâm. Treptele sunt tot nişte mici vitralii, probabil, dintr-un material încasabil, prinse în rame negre dreptunghiulare, de fier. Nu vorbim. Parcă am intra într-o casă pe care urmează s-o jefuim. Atelierul este scăldat, asta se vede prin uşa deschisă, în lumina lăptoasă a arcului voltaic. Iar când intrăm, din singurul fotoliu de piele, instalată confortabil, cu picioarele ei lungi întinse pe masa de lucru a lui Şerban, ne priveşte

ironic Ozana.

3

FUMEZ LINIŞTITĂ ÎN CULCUŞUL meu. Nemişcată, sub plapuma sărată, de lumină, a dimineţii, aproape goală, prea lungă, fără sâni, asta-i, sau cu sâni mici, scheletică vietate marină, cu aripi în loc de mâini, scăpărând de solzi – opera nisipului care prizează cu pielea fierbinte, de un bronz roşu, puţin transpirată –, descoperind la încheieturi porţiuni care scapă soarelui, uşor marmorate, nesuferit de albe.

Fumez şi mă gândesc. Mă gândesc că nici după vizita asta ratată, când o găsesc pe Ozana în atelierul lui Şerban, nu sunt descurajată. Continui să cred în Şerban, iar în săptămână viitoare, când mă aflu în Capitală – îmi promisese înainte de examen că vine cu Ozana, – îi aştept, îi aştept cu înfrigurare. Singură în Bucureşti, aproape că-i bocesc de parcă n-am să-i mai văd niciodată. Mi-e dor de amândoi? Da, fără îndoială. Aş vrea să fiu cu ei, pe plajă, acolo, la Mamaia, lângă solar, să ne bălăcim în apa aia uneori incredibil de albastră, de transparentă şi să nu bat străzile unui oraş străin, pe căldura asta şi mai ales singură. Ajung la facultate, mă interesez de data examenului, mai am câteva zile, şi la întoarcere, mereu cu manualul de psihologie al lui D.D. Roşca sub braţ, cobor într-o staţie, peste drum de Cişmigiu. Traversez bulevardul şi intru în parc. Mă las alintată de brize răcoroase în timp ce mă aşez pe o bancă, la umbra unui arbore uriaş de sofora. Şi aici, direct pe contrapagina manualului de psihologie, împrumutat din biblioteca lui Şerban, improvizez acest text pentru a scăpa de singurătate:

„Îmi albesc unghiile scormonind fiecare plecare a ta, frumoasă, pentru că mă învaţă să mă apropii de tine ca de o taină. Eu, care sunt născută pentru bucuria unor atingeri

calme, trebuie să-mi apăr dorinţa – singura acceptată de tine – de a rămâne în umbra uneltelor pe care tu le mângâi zilnic. Mă lasă, inconştientă, ca o gărgăriţă să mă plimb pe câmpiile fără sfârşit ale palmelor tale…

În foşnet inert se dilată aşteptarea. În aşternutul meu gol, scobitura rotunjită a genunchiului e mănăstirea la care mi s-au călugărit mâinile rugându-se să nu pleci niciodată decât în puterea unui răgaz, de întoarcere nouă. Curând voi sfârşi să-ţi desfrunzesc absenţa şi te voi primi cu mere roşii îmbrobonate de lacrimi şi cu struguri negri înveliţi în frunză de viţă şi o cană înflorată de lut, plină ochi, cu vin roşu”.

Mai trece o zi şi se apropie examenul şi eu nu învăţ. Aştept telefoanele, scrisorile lor, pentru că aşa mi-au promis. Mă gândesc la ei şi nu învăţ. Sunt nervoasă, mă port îngrozitor cu gazda mea, nu mănânc, stau ore întregi lângă telefon, aştept şi nu învăţ. Singura mea salvare este să pot comunica cu ei. Aştept să mă sune Şerban, aşa cum mi-a promis, să precizeze ziua când vine cu Ozana în Bucureşti. Şi mi se pare ciudat, când, în sfârşit, mă sună, că de fapt nu aştept numai asta. Aştept să-mi spună ceva extraordinar! Mă bâlbâi de emoţie şi n-am aproape nimic să-i spun.

E îngrozitor să fii îndrăgostit şi să nu poţi face nimic altceva decât să aştepţi! Şi să suferi. Da, să suferi; pentru că dragostea, la urma urmelor, nu este o vacanţă pe care şi-o ia inima! Sunt după lucrarea scrisă şi iar am luat o notă mediocră. Nu-mi mai rămâne decât o şansă: oralul. Şi e cald, îngrozitor de cald. Şi toate ar mai fi cum ar fi dacă nu mi-ar fi dor de ei. Mi-e dor să mă întrebe Şerban în felul acela tandru, ironic şi copilăros totodată: „Ce mai faci, Roua?” şi eu să-i răspund, ca de obicei, dar de fapt abia reprimându-mi un zâmbet trist: „foarte bine”. Dar aici nimeni nu mă întreabă ce mai fac. Numai eu pot şi vreau să-i întreb, de aici de departe: Ce mai faceţi voi aceia pe care vă iubesc? Le trimit două texte şi-i somez să vină odată în Bucureşti, că altfel se duce totul de râpă. Pentru

Şerban:

„Sunt doar o geană rătăcită-n vin şi nimeni nu mă ştie vinovată, cum te cunosc, până la margini, dintr-o dată, şi tot ce am deasupră-mi îţi închin. Eşti doar un vin rătăcitor, în gene, şi nimeni nu te ştie, tăinuit; doar cine bea şi cine nu se teme, îţi află gustul dulce, otrăvit. E doar un vin şi-o geană amintirea şi nimeni n-o mai ştie – exilată; din tot ce proaspăt ne-a păstrat privirea, alegem calmul conservat în vată.”

Şi pentru Ozana:

„Cutine şi cu ploaia-n geam mă regăsesc cu zbateri lungi de fluture captiv; şi pe corneea ta eu aburesc în umbra unui ochi mai inventiv. Pe grind se mistuie, de foc, pumnale pe care calc ca un fachir bătrân; îmi sângeră călcâiul prin sandale, dar, roşii, urmele nu îmi rămân. Cu zgomot surd se surpă-n gol nisipul; în mine, ploaia tot a devastat; iar tu zadarnic ai îngenuncheat să-ţi cauţi răbdătoare-n baltă chipul.”

4

EI VIN, ÎN SFÂRŞIT, ÎNTR-O SEARĂ, în ajunul examenului oral. Şi mi se pare ciudat că Ozana, chiar din gară, unde-i aştept la tren, spune că e obosită şi ne cere s-o conducem la o prietenă. Parcă ar vrea, generoasă, să mă lase singură cu Şerban. Când cineva e prea binevoitor cu tine trebuie să te întrebi cu ce i-ai greşit, cum spune Giuglea. Şi eu uit să mă întreb asta. Şi sunt fericită că rămân cu Şerban; şi după ce luăm masa la „Doina”, hoinărim prin parcul care însoţeşte şoseaua Kiseleff până când se pierde în uriaşa piaţă a Victoriei. Aştept din nou să-mi spună ceva extraordinar, şi el tace. Când vreau să mă urc într-un leagăn, de fapt un balansoar, de abia dacă m-ajută, îi e teamă parcă să mă ia în braţe, deşi este evident că asta vreau. Părăsim balansoarul.

Trecem pe lângă albia secată a unui lac artificial. Ciudată întreaga privelişte şi singurătatea lacului ăsta peste care boltesc stejari şi brazi uriaşi, parcă spre a-i răpi şi cerul, ciudată este şi senzaţia mea, în clipa asta, că abia am coborât pe o planetă străină şi aşteptăm să ne întâlnim cu fiinţe necunoscute…

Din piaţa Victoriei luăm un taxi şi când Şerban îi spune şoferului: – Intrăm pe Calea Victoriei şi mă laşi la „Union”; pe domnişoara o duci mai departe în Balta Albă, mi-amintesc de altă seară, cu nici două luni în urmă, când, pentru a rămâne cu Ozana, procedează la fel. Nu zic nimic, dar în faţa hotelului cobor odată cu Şerban.

— Ce se întâmplă, Roua?

— Nimic, vreau să rămân cu tine.

Şerban nu e atât surprins, cât speriat:

— Dar am plătit taxiul… Şoferul aşteaptă…

— Ce importanţă are?

— Vrei să ne mai plimbăm?

— Ştiu eu?

— E târziu, Roua… Mâine ai examen… încearcă el să scape.

— Tocmai pentru că e târziu… şi că am examen…

Ar trebui să-mi răspundă, să mă invite adică, dar el tace. Nu pentru că nu vrea, ci pentru că nu poate. Nici să mă invite la el în cameră, nici să-mi spună că nu poate. Şi nu e adevărat că nu vrea să mă invite; ar face-o măcar din amabilitate. El nu e niciodată grosolan, decât dacă e constrâns de ceva sau de cineva. Şi dacă mi-ar spune că nu poate ar trebui să-mi spună şi o minciună. Deşi nerostită - nu tot el mă învaţă? -, minciuna rămâne tot minciună. Pentru că deodată fac o legătură între graba cu care se retrage Ozana în gară şi faptul că Şerban acum nu poate nici să mă invite, nu poate nici să-mi spună de ce nu poate. Şi nu mi-e greu să-mi închipui cam ce-i spune prietena mea Ozana lui Şerban: „Du-te şi te plimbă cu smintita asta; poate asta o ajută să-şi ia examenul. Eu mă duc înainte.” Îi

întorc spatele şi plec pe jos, fără să-mi pese de taxiul lui. Mă opresc însă la primul telefon public. Trebuie să-mi verific intuiţia. Sun recepţia hotelului şi cer camera lui Şerban Magiru. Ştiu că el n-a avut timp să ajungă în cameră. Iar dacă Ozana e acolo, nu poate să nu răspundă. Şi într-adevăr, după câteva clipe, aud la capătul celălalt al firului vocea ei limpede şi voioasă. Şi închid, bineînţeles*;* nu vreau să ştie că ştiu. Cui i-ar folosi să le arunc în faţă adevărul că nu sunt loiali? Mie, nu; n-aş avea puterea să rămân singură.

5

RĂVĂŞITĂ, DUPĂ O NOAPTE DE nesomn, nu ştiu cum m-am prezentat la examen; dar ştiu că l-am luat. Primesc o notă care, socotită împreună cu cea de la lucrare, mai slabă, mă scuteşte de orice grijă pentru ziua când se vor afişa rezultatele. Când ies din sală, hotărâtă să mă duc direct la gară, nu mă întâmpină decât voci necunoscute de tineri care aşteaptă să le vină rândul. N-am cui să-i spun bucuria. Ba nu, mint; vreau să spun că nu mă întâmpină cine aş fi vrut: Şerban şi Ozana. Pentru că am, totuşi, cui să-i spun: sora mea, Sonia, vine din Cluj la Bucureşti pentru o consfătuire sau cam aşa ceva. Fireşte, ei succesul meu i se pare normal; nici măcar nu mă întreabă ce subiect am avut... Părăsim facultatea de filosofie; pe drum, ea continuă eu ale ei; eu tac. O nemulţumeşte repartizarea, după terminarea facultăţii de matematici, într-o şcoală,. Ea n-are vocaţie didactică, să repete în faţa unor mucoşi ceea ce se ştie. O interesează zonele necucerite încă de gândirea matematică. Să deschidă drumuri noi. Condiţia creatorului. Eu tac. Şi mă gândesc cât de mult mi-a lipsit Sonia. Dar oare mi-ar fi fost într-adevăr utile sfaturile ei? Poate, în privinţa pregătirii unui examen... În vacanţe nu stă niciodată de vorbă cu mine despre viaţa ei intimă.

Poate nici n-are o asemenea viaţă cu pasiunea asta a ei de a ajunge „om de ştiinţă”. Iată, obrajii palizi i se împurpurează uşor, e mai veselă acum de când îmi vorbeşte despre primele ei „rezultate” la câteva luni după ce a obţinut repartiţia la Centrul de calcul din Cluj…

— Ascultă, Sonia, o întrerup eu, pentru că elanul cu care îmi vorbeşte despre toate astea, nu ştiu de ce, mi se pare fals; ne aflăm pe bulevardul Gheorghe Gheorghiu-Dej, cam prin dreptul florăriei „Codlea” şi privesc lung cum garoafele mari, roşii, abia aşezate de mâinile vânzătoarei în două vaze de cristal, se clatină încă, parcă îmi fac temenele, ai douăzeci şi cinci de ani şi nu văd niciun bărbat să se ţină după tine…

— Nu cumva te-ai scrântit? Ce-ţi pasă ţie de asta?

— Îmi pasă! Pentru că deşi eşti sora mea şi eu nu mai sunt o puştoaică, nu te-am auzit niciodată – şi ne vedem atât de rar – să-mi vorbeşti despre altceva decât despre matematici. Nu crezi că sunt la fel de încâlcite şi merită să fie dezlegate şi alte probleme… mai intime… ale sufletului? De ce în faţa acestor probleme m-ai lăsat aşa de singură?

— Prostii… Pentru asta există mama; mai sunt şi cărţile…

— Da, prostii. Mama? Ai avut tu curajul să-i spui că eşti îndrăgostită? Dacă ai fost, bineînţeles, vreodată! Sau tata? Ţi-ar fi ars el vreo două… Şi eu am avut nevoie, înainte de a citi o carte „Despre dragoste” de Stendhal sau despre „Meseria de a trăi” de Cezare Pavese, am avut nevoie să discut cu cineva impresiile vii, imediate, proaspete ale clipei, am avut nevoie să aud vocea unei fiinţe, s-o văd în timp ce mă aprobă sau mă contrazice, mă ceartă sau mă înfruntă cu experienţa ei. Şi apoi o carte nu dă niciodată un răspuns – asta în cel mai bun caz – decât la întrebarea pe care şi-o pune ea… şi care nu-i şi întrebarea mea…

Şi, după o pauză:

— Uite, nici acum nu ştiu de ce mă ocoleşte dragostea pe mine, Roua Caraoglu, care respir în clipa asta, care am o anumită grupă de sânge şi nu sunt o slută, poate cam

slăbănoagă pentru că de-o săptămână nu mă hrănesc decât cu cafele şi fum de ţigară, care mă găsesc în situaţia dificilă, cel puţin aşa mi se pare acum, de a munci într-o tipografie şi de a încerca să fiu şi o studentă bună, care am o anumită prietenă mai fericită decât mine şi o soră care s-a nimerit să fie cinci ani departe de casă. Tocmai când începeam să deschid ochii... De la paisprezece ani, nu? Iată, am nouăsprezece acum... Şi sunt încă virgină... Poţi să-mi spui de ce? Pentru că sunt o proastă...

— Nu înţeleg ce vrei...

— Vreau ca dragostea, dragostea mea pentru un bărbat, să nu se mai întoarcă împotriva ei însăşi, parcă spre a-mi spori neputinţa. Vreau ca un anumit bărbat – vreau să ştiu ce trebuie să fac – să-mi răsplătească firesc dragostea cu dragoste; şi în loc să mă simt meschină, umilită şi atât de singură, să fiu fericită! E mult? E prea mult?

Sunt gata să izbucnesc în plâns şi, cu gândul la Şerban şi Ozana care probabil şi-au petrecut noaptea împreună, o apuc furioasă de umeri, de parcă ea ar fi de vină, şi încep s-o zgâlţâi privind-o crunt până când simt că-i sfâşii, pe rând, pânzele albastre, spălăcite ale ochilor ei prin care o moşteneşte pe mama:

— Şi ştii ce mai vreau? Nu numai să muncesc, să-mi termin facultatea... E şi asta. Vreau, Sonia, să am copii. Vreau să am copii, mulţi copii! Să am casa mea. Să nu mai fiu singură. Dar cum să ajung la toate astea fără dragoste? Cum, Sonia?

Evident, un răspuns imediat nu există... Îngrozită, Sonia abia găseşte putere să mă conducă la gară şi să aştepte clipa când trenul se pune în mişcare. De la fereastra compartimentului meu o privesc brusc înseninată, aproape liniştită...

Mi-amintesc şi mă gândesc la toate astea mai târziu, anul acesta, într-o seară de aprilie, cred că nu întâmplător, pe terasa Căminului de bătrâni din Constanţa. Ne aflăm aici în vizita pe care noi tinerii tipografi, grupaţi câte doi-trei, o

facem în fiecare lună. Ne-am întrebat prin ce trăsături morale, în afara programului de muncă, ne definim ca înfăptuitori ai unei revoluţii socialiste şi am hotărât, între altele, să ne consacrăm o parte din timpul nostru liber parcului din faţa tipografiei şi Căminului de bătrâni. Să se numere, adică, printre preocupările noastre personale grija asta pentru viaţa copacilor prea tineri, firavi şi pentru viaţa oamenilor prea bătrâni şi singuri. În aceeaşi zi în care ne petrecem câteva ore în parc, curăţăm copacii, îi stropim sau săpăm gropi şi plantăm alţii tineri, cu mâinile încă mirosind a pământ şi a iarbă ne facem vizita asta, Şerban şi cu mine – Şerban pentru prima oară –, la Căminul de bătrâni. Îi cunosc deja pe mulţi dintre ei. Le duc mici daruri: o carte, un pachet de ţigări. Stăm acum în nişte fotolii de paie, pe terasă. Portul, în noapte, se desfăşoară în toată strălucirea lui misterioasă la picioarele noastre. Şerban discută cu nonagenarul Anton, o rudă îndepărtată a lui Dan Giuglea… În întunericul tot mai des nu ne vedem feţele… Poate de aceea bătrânul vorbeşte mai tare decât trebuie…

Şi eu, un timp, nu-i ascult, închid ochii, mă gândesc, mi-amintesc cât de singură mă simt, deşi mă-ntâlnesc totuşi cu sora mea Sonia, cât de părăsită şi neputincioasă, pentru că atunci, după examen, nu mă întâmpină ei, Şerban şi Ozana, pe care îi ştiu împreună puternici şi fericiţi. Cât de confuze rămân relaţiile dintre Şerban şi mine, sau mai bine zis, cât de mult se complică, după ce mă întorc la Constanţa, în sfârşit, victorioasă. Sunt studentă ca şi Ozana, nu? Nu discutăm niciodată despre faptul că în ziua examenului ei nu vin la facultate. Relaţiile dintre noi, de vreme ce lucrăm în aceeaşi tipografie, devin tot mai sobre, strict oficiale. Se poartă ca şi cum rezistenţa lui e o chestiune de demnitate, ca şi cum ar avea să-mi reproşeze sau să-mi pedepsească păcate grele. În acelaşi timp, se simte, când ne vedem, când ne întâlnim şi nu mai e nimeni de faţă, cum ne învăluie un nor de pulbere foarte fină care ne asigură o comunicare, o intimitate secretă, dincolo de

cuvinte.

Din nefericire, nici după plecarea Ozanei la Bucureşti nu ne vedem pentru alte probleme decât cele ale tipografiei. Inginerul Şerban nu trece prin secţia unde lucrez decât când se blochează un linotyp sau când trebuie schimbate casetele cu seturi de litere prea uzate. Mă arăt gata, pentru a-i câştiga stima şi admiraţia, să realizez o anchetă sociologică despre tinerii tipografi. Ideea îi place şi chiar mă sfătuieşte să mă ocup în special de aspectele legate de „pasiunea şi satisfacţiile muncii”. Ideea îi place pentru că vine în sprijinul proiectelor lui de a face din tipografie o „celulă economico-socială” extrem de sensibilă, de vie, de utilă, prin cantitatea şi calitatea produselor ei, pentru viaţa oraşului, a Dobrogei. O pregătim în cele mai mici amănunte împreună, îi analizăm primele date în biroul lui; dar nu obţin, sau aşa mi se pare, nici cel mai mic progres pe plan intim. Rezistenţa lui – nimic în afara unor relaţii de serviciu – pare de neînvins. El are grijă întotdeauna să-şi compună o înfăţişare de bărbat care n-are decât sentimente civice, copleşit de răspunderi. Moartea lui Dan produce o breşă în sistemul lui de apărare, ne apropie. Petrecem – dacă se poate spune astfel – o zi întreagă împreună dincolo de zidurile tipografiei; dar ne însoţeşte şi Ozana. Abia azi, când îi facem o vizită bătrânului Anton, pentru prima dată, după aproape două sute de zile, suntem iar cu adevărat împreună. Azi, la prânz, când ne întâlnim în parcul tipografiei, mă întreabă surprinzător ce mai fac? Îi spun…

— E vorba de bătrânii ăia care n-au pe nimeni?

— Da, sunt singuri…

Şi când spun asta ştiu ce ecou au cuvintele pentru el. Nu este şi el singur, foarte singur?…

Deschid ochii, mă ridic din fotoliu şi fac câţiva paşi. Şerban şi Anton tot mai vorbesc. Mă reazim de balustrada terasei. De aici se vede strada… Strada Ovidiu, care mărgineşte faleza înaltă, abruptă a peninsulei, deschisă spre zona portuară a Gării Maritime. Blocul în care se află

Căminul, masiv, cenuşiu, n-are număr. Aşa cum este construit, în trepte, cu un singur etaj la nivelul oraşului şi trei-patru, privit de jos. De la nivelul mării, practic îngropat în pământ, blocul acesta, pe partea lui de stradă, este solitar, izolat ca o cetate. Numai edificiul cu mozaic roman, la o oarecare distanţă, îi ţine tovărăşie. Reţin, poate, toate aceste amănunte, ori de câte ori îl vizitez - chiar înainte ca tinerii tipografi să ia vreo hotărâre –, pentru că, am impresia, se potrivesc perfect cu viaţa ciudată a acestui bătrân rămas, după moartea lui Dan, ultim vlăstar al unei familii risipite prin lume, fără urmaşi pe pământ românesc.

Om vesel şi petrecăreţ, acest Anton Giuglea, în tinereţea lui, şi mai ales nestatornic, independent! N-are o meserie sigură, în afară de cea de şofer, de camionagiu. Aleargă toată viaţa cu hodoroaga lui pe patru roţi, oferindu-şi unde poate şi când poate serviciile, neispitit nicio clipă de gândul de a-şi întemeia o familie, fără să-i pese de felul cum va urma să se descurce când nu va mai fi în stare să ţină volanul în mâini. În pragul revoluţiei este deja bătrân, are peste cincizeci de ani. Şi când ţara se mişcă, se primeneşte în toate privinţele, el trebuie să înceapă să se retragă. Dar cum? Încearcă să muncească mai departe, fără să se angajeze undeva. Întârzie în special prin preajma depozitelor de lemne, toamna, iar primăvara, prin preajma magazinelor de mobilă, la mica înţelegere cu un client sau altul. Vreo zece ani. Este găsit lângă hodoroaga lui, răsturnată într-un şanţ, iarna, afară din oraş. Scapă cu viaţă şi municipalitatea îi oferă, generoasă, o şansă de a trăi la bătrâneţe liniştit aici, în acest cămin.

Acum când vorbeşte cu Şerban pare destul de ramolit. Râde din nimic. Respiră gâfâit, astmatic. Vorbeşte un timp fără şir, cu dificultate. Dar îşi revine dintr-o dată, iluminat, vorbeşte coerent, logic, convingător. Verva uluitoare contrastează cu imobilitatea trupului. Niciun gest; parcă ar fi o statuie care vorbeşte:

— Eu n-am avut frânele bune, să ştiţi. Opream unde vrea

camionul. D-aia nici n-am avut o casă, o singură casă. Uneori toată treaba depindea de un cauciuc. Promiteam să ajung la timp, şi aveam o pană. Cum eram de obicei, spre seară, mahmur, şi nu reuşeam să cârpesc camera, că nici faruri n-aveam, dormeam acolo în câmp în braţe cu cauciucul. Mi-a spus cineva odată că m-a găsit legănând şi sărutând cauciucul. În război m-am dus tot cu camionul meu. Le-am spus că de nu mă primesc cu el, dezertez. Am fost, bineînţeles, la spate; nu sunt un erou. Era o bucătăreasă acolo; hi, hi, ca fata asta, ochioasă – arată spre mine –, poate puţin mai grasă. Noaptea, făceam dragoste în cabină. A rămas şi borţoasă; dar i-am spus că cu mine nu ţine, c-am văzut-o şi cu plutonierul de companie… hi, hi, hi…

Ori de câte ori vin să-l văd fără Dan nu mă întreabă de el. Îi e frică probabil de ceea ce aş fi silită să-i spun. Bănuieşte ceva, dar nu mă întreabă. Nu mă întreabă nici acum când vin cu Şerban, de care se ataşează spontan. Când plecăm, ne roagă să mai venim…

Pe drum, nu vorbim despre bătrân.

— Îmi place această zonă a oraşului, mă îndeamnă Şerban să privesc în jur, când ajungem în strada N. Titulescu, pentru că, iată, pe distanţa a câteva sute de metri dintre turnul cilindric al moscheii şi cel pătrat, din cărămidă roşie, în stil roman, al bisericii catolice, trecem uşor de la o civilizaţie la alta. Întreaga peninsulă ar merita să fie socotită, şi ocrotită ca atare, drept un muzeu în aer liber. Eu n-aş permite accesul maşinilor pe aceste străzi…

În dreptul curţii largi, deschise, dintre mitropolia ortodoxă şi clădirea muzeului de arheologie ne oprim. Nu intrăm; privim din stradă uriaşul sarcofag antic ţâşnind dintre tufe de urzici şi tulpine de păpădie. N-a ajuns, din motive necunoscute, să fie folosit în scopul pentru care a fost adus dintr-o ţară îndepărtată. Pământul l-a acoperit totuşi fără ca mâna meşterului să apuce să dăltuiască în piatră vreun nume. Mormânt pustiu, poate pentru că orgoliosul

proprietar antic, mort subit pe câmpul de luptă, n-a mai avut pe nimeni care să-i adune oasele.

— Om singuratic, lipsit de dragoste şi prieteni tomitanul ăsta, dacă n-a avut parte nici de propriul lui mormânt… Dragostea să fie acel cap de taur care ţine între coarnele lui balanţa vieţii şi a morţii? arată Şerban cu o mişcare a mâinii spre una din reprezentările simbolice ale sarcofagului.

Şi când ne îndepărtăm, înaintând cu paşi rari, potriviţi, de parcă am defila, spre mare, în timp ce câţiva puşti de şapte-opt ani, care se joacă în stradă, ne înconjoară de câteva ori, alergând unii după alţii, Şerban mă ia de braţ şi îmi spune deodată eu tandreţe, de parcă m-ar face părtaşă la o taină în care este cuprinsă şi o promisiune de îndrăgostit, prea mult animată ca să fie crezută într-o exprimare mai puţin obscură:

— Dacă ne gândim la puterea vieţii, n-ar trebui să ne simţim niciodată cu adevărat disperaţi sau neputincioşi. Iată o plantă atât de banală cum e urzica… Seminţele ei rezistă peste şapte sute de ani. După şapte sute de ani, puse în pământ, încolţesc. La fel, seminţele de păpădie… Rezistenţă simplă, strict biologică. Seminţele vieţii, dacă pot – şi pot – fi socotite şi acele uluitoare scântei ale spiritului, ale inteligenţei transmisibile, pentru noi oamenii, tot prin dragoste, prin urmaşi, sunt practic fără moarte…

6

NU SUNT DECI PREGĂTITĂ SĂ sufăr, nici resemnată, hotărâtă să înţeleg şi să iert, să fiu îngăduitoare când Şerban ne propune să venim aici în golf. Încerc să fiu fericită, să mă bucur ca altădată, când sunt cu ei. Şi sunt fericită oricât ar părea de necrezut! Şi-mi dau seama de asta abia acum când Ozana vrea să plece. Dar nu sunt fericită pentru că vrea să plece; ci abia acum înţeleg că sunt fericită când vrea să plece. Şi sunt fericită pentru că

abia în dimineaţa asta înţeleg că nu sunt singură în toţi aceşti ani în care mă zbat chiar când mi se pare că nu mai am de ce, şovăind între prietenia mea pentru ea şi dragostea mea pentru el. Da. Nu sunt singură; mai gândeşte ca mine, cu mine, chiar dacă nu vrea să ştiu asta, Şerban. Pentru că dacă nu spune nimic, şi nu spune, acum când Ozana vrea să plece şi nici măcar nu se arată surprins, asta înseamnă că se gândeşte de mult. Că doreşte de mult ca ea, şi nu el, să se decidă într-un fel. Asta e. Acum înţeleg. Fire paradoxală, când e indiferent suferă, când e imparţial luptă. Şi nu neapărat pentru că e laş, ci pentru că e prea blând, generos. Încearcă probabil să-i câştige definitiv dragostea, prietenia Ozanei; dar pe măsură ce constată că nu reuşeşte decât fragmentar, trecător, întâmplător, se gândeşte şi la eventualitatea ca unul dintre ei să plece. Şi el aşteaptă să decidă Ozana; pentru că dacă ar decide el, cum a procedat când a încercat să se despartă de mine, l-ar obseda toată viaţa incertitudinea dacă a greşit sau nu, dacă avea dreptul să decidă el înaintea ei, sau nu… Asta e. Suntem tot mai solidari, deşi aparent, şi numai aparent, ne înstrăinăm tot mai mult. Dar o lege – a dragostei? - acţionează în aşa fel încât, cu cât relaţiile dintre el şi Ozana sunt mai intime, cu atât ei se înstrăinează mai mult unul de altul; şi invers; cu cât aparent noi ne înstrăinăm, cu atât mai mult suntem mai legaţi, conştient sau nu, în realitate, unul de altul.

Toate astea le văd şi le judec prin inimă…

O simt, de altfel, ca pe o lentilă enormă, prea groasă şi prea grea. Uneori totul în jurul meu transpare în culori şi dimensiuni nefireşti. Şi mă tem. Ca-n clipa asta când ferigi mărunte, sălbatice se prăvălesc ca nişte arbori uriaşi în spaţiul dintre mine şi Ozana. Liane primitive, cu flori exorbitante, se încolăcesc în jurul trupului meu întins la soare. Mici pietre rostogolite pe ţărm, în clipa asta, ridică spinări aurii de monştri somnoroşi din spuma mării ca dintr-un aşternut gigant. Şi chiar acum Şerban este aproape un

zeu abia coborât din forjeria soarelui şi am senzaţia ciudată că dacă ar întoarce o singură privire spre lentila asta, eu, rămasă dincoace de ea, aş fi schimbată în cenuşă. Şi iată că el mă priveşte, într-adevăr, pentru prima oară în dimineaţa asta. Şi prin lentila inimii ajunge până la mine un val care nu e de foc. Şi deodată valul ăsta parcă mă saltă, plutesc. Şi în răsfăţul trupului, o clipă, am senzaţia că pot orice. Am certitudinea, eu care urăsc certitudinile, că pot orice. Că totul mi se cuvine…

XIV

1

TOATĂ DIMINEAŢA SE LEAGĂNĂ, mă îmbracă în sunete lanul ăla de trestii, verde-pal, verde-auriu. Un pui de vânt se rostogoleşte în vârtej leneş, tot mai leneş, – i se vede doar urma pe care o lasă în lanul de trestii, exact ca albia goală a unui râu care s-ar învârti în jurul lui însuşi –, alunecă aşa încet? foarte încet, până când adoarme. Alt pui de vânt îi urmează şi din loc în loc câte un fir de papură, mai înalt, dă semnalul:

— Vine!

Şi, într-adevăr, noul sosit se repede la început ceva mai puternic; dar îl cuprinde şi pe el toropeala de atâtea mângâieri – ale lanului – şi începe să se încolăcească încet, foarte încet într-un vârtej care mai alunecă, în virtutea inerţiei, leneş, tot mai leneş, făcându-şi loc pe deasupra spinărilor de trestii încovoiate ca un râu nevăzut, până adoarme…

Ca puiul ăsta leneş de vânt, când vin aici în golf. Nu ştiu de ce vin. Deşi, când vin îmi spun: nu plec până nu aflu de ce vin. Nu-i un joc de cuvinte. Pentru că numai ştiind de ce

vin aici, în ciuda celor întâmplate între mine şi Banu, pot înţelege şi care e sursa erorilor, neînţelegerilor noastre. Şi invers; adică, descoperind sursa aceasta, pot înţelege de ce vin, pot să plec.

Nu e vorba de o sursă oarecare, întâmplătoare, legată de faptul că îmi scapă din trecut un amănunt sau un detaliu. Ci de sursa aceea unică, inefabilă şi permanentă, care nu se află undeva, în afara mea, în gesturile sau acţiunile mele, aşa cum au fost sau îmi închipui ca-u fost, ci în mine, zăvorâtă în mine şi rămasă necunoscută, deşi, de un an încoace, simt că există, dar nu ştiu s-o numesc, s-o definesc într-un fel sau altul. Nu-i neapărat o sursă de tensiune, deşi, rămânând necunoscută, nu poate duce, în final, la altceva; ci, dimpotrivă, la început, de când simt că există, şi mult timp după aia, e una de linişte şi abandonare leneşă, de toropeală stranie, surdă, când, lipsită de voinţă, devin imponderabilă, de parcă trupul mi-ar deveni subit gol pe dinăuntru, sau plin, ca un balon, cu aer pâclos şi plutesc şi sunt uneori voioasă, în ciuda faptului că se dă cu piciorul în mine, sau tocmai din cauza asta, mă îndepărtez, ţopăind, în salturi elastice, atât cât vrea Banu şi, izbită de un trunchi de copac sau de un zid, mă întorc la el tot voioasă şi liniştită, în braţele lui. Şi sunt mulţumită, doamne; cât de laşă şi de mulţumită sunt!

Îmi petrec zilele şi nopţile aici în golf gândindu-mă la asta. Scotocesc adânc în mine, caut dincolo de cuvinte, de imagini, de gesturi, atât de contradictorii, că, uneori, nici eu nu ştiu ce vreau, dacă vreau ceva, sursa asta latentă, care poate fi şi un sentiment reprimat, refulat şi care, din cauza asta, se răzbună, dar care, numit ca atare, şi-ar pierde puterea asupra mea. Bâjbâi şi acum fără să ştiu cu certitudine care este sursa asta, deşi sunt gata să plec, deşi aproape că ştiu de ce vin.

Un timp mă gândesc că sursa asta inefabilă este poate *mulţumirea* că dincolo de neînţelegeri, de erori există sentimentul lui de dragoste, adânc şi tulbure. O mulţumire

inconştientă, de fată orgolioasă, care pedepseşte şi iartă prea uşor, tocmai pentru a nu-şi trăda lipsa de experienţă, că a trezit pentru prima oară unui bărbat o pasiune atât de puternică.

Dar mulţumirea asta nu e permanentă. Ea se manifestă mai ales la început. Iar în ultimul timp îi ia locul spaima. Pentru că nu era posibil să nu observ că dragostea asta a lui se transformă tot mai mult într-o capcană. Lui nu-i pasă decât de pasiunea lui şi în toate iniţiativele mele, de a scrie, de a publica un articol sau altul, pentru a-mi verifica, încă din primul an de facultate, vocaţia de ziaristă, nu vede preocupări profesionale, ci tot atâtea încercări de a avea relaţii cu bărbaţii din redacţiile vizitate şi de a scăpa de sub tutela lui intelectuală. Nu, Nefiind permanentă, mulţumirea asta nu mă poate ajuta să înţeleg de ce vin aici în golf, după ce practic, la laşi, cu nicio lună în urmă, ne despărţim.

Un timp mă gândesc că sursa asta, ascunsă în inima mea, şi prin care se pot explica erorile, certurile noastre şi împăcările aproape ciclice, sporind ca verigile unui lanţ, unele din altele şi ameninţând să mă lege, fără scăpare, de Banu, nu este alta decât *îngăduinţa* mea, mediocră şi laşă. Îngăduinţă faţă de păcatele lui. Îngăduinţă faţă de păcatele mele. Îngăduinţă sub toate aspectele ei; cu nostalgia armoniei şi a înţelegerii, cu superficialitatea iertătoare a bunăvoinţei sau a blândeţei, cu meschinele ei învoieli şi compromisuri, cu perfidele ei amânări şi răgazuri, cu bâlbâitele ei reveniri şi împăcări.

2

REPET, ESTE VORBA DE ÎNGĂDU-inţa mea, mediocră şi laşă. Dar cum poate fi îngăduinţa o sursă permanentă pentru certuri şi neînţelegeri? Poate, de vreme ce e laşă, adică iartă prea uşor, pentru că se teme de urmări, o greşeală sau alta şi prin asta le încurajează să

se repete şi când se repetă iar le iartă şi le permite o proliferare aproape monstruoasă. Şi în numele cui? în numele înţelegerii şi al armoniei, în numele dragostei…

N-am să uit niciodată călătoria pe care o facem împreună, vara trecută, în nordul Dobrogei.

Spre mănăstirea Celic-Dere, printre dealuri, de pe care ici-colo pădurile de brazi se retrag pe culmi să lase loc viilor, străbatem un drum scăldat în lumina grea ca mierea. Stejari, de-o parte şi de alta a drumului, ne salută cu toată frunza lor verde de-o vară, dar şi cu frunza lor galben-roşcată de încă o vară. Frunze mai vechi şi frunze mai noi se leagănă pe aceleaşi crengi aplecate deasupra drumului. Uneori drumul ăsta părăseşte firul văilor şi se îndreaptă curajos să escaladeze unul din dealurile uriaşe care, de departe, seamănă cu nişte femei uriaşe, goale, întinse la soare. Ajuns pe culme, drumul o ia brusc la stânga sau la dreapta, pentru a ocoli o prăpastie, ceea ce sporeşte senzaţia, pentru o clipă, că maşina pluteşte în cer. Niciodată nu mă simt mai bine lângă Banu ca-n dimineaţa asta; eu veselă, el îngândurat. Serios. Ce folos; pentru că de îndată ce ajungeam la mănăstire şi coborâm din maşină, Banu are o iniţiativă de o grosolănie de neînchipuit. Îi spune stareţei, ieşită în întâmpinare, că am venit să ne căsătorim! Nici în glumă nu i-aş fi îngăduit cuiva să spună asta, fără să mă prevină, darmite în serios.

Toată afecţiunea pe care, cu grijă şi delicateţe, o construieşte în mine o vară întreagă, după ce intru la facultate, reuşeşte într-o clipă s-o răstoarne, s-o întoarcă spre ură. Mă stăpânesc cu greu şi-i spun, zâmbind verde, cuvioasei:

— Domnul Banu Magiru glumeşte, bineînţeles, maică stareţă.

Îl pedepsesc oare într-un fel pentru asta? Când păşim pragul mănăstirii, înaintea noastră merge stareţa, Banu îmi caută mâna. O clipă vreau să mi-o retrag. Reacţie firească; dar, privindu-l în ochi şi înţelegând că mă roagă să-l iert,

renunţ, îmi las mâna moale. Iar când plecăm, mă urc în maşină, lângă el, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat. Mai mult. Accept cu uşurinţă propunerea lui de a ne petrece după-amiaza la un camping cu un nume promiţător: „Popasul căprioarelor”.

3

POPASUL ACESTA, UNDE E „RĂSPUNsabil” un bătrânel care la început ni se pare şleampăt şi vulgar – are obiceiul să se scobească în nas fără nicio jenă când stă de vorbă cu noi –, se găseşte într-o poiană, la marginea unei păduri de stejari şi a drumului spre Tulcea. Mă surprinde de la început familiaritatea cu care i se adresează Banu: Papa Goldştein în sus, Papa Goldştein în jos. Din când în când, pentru a-i face plăcere sau pentru a-i persifla visul lui Papa de a-şi vedea „Popasul” vizitat de turişti din toată lumea, i se adresează în engleză.

Căsuţa din poveşti pe care ne-o laudă Papa este mai în adâncul pădurii, înconjurată de bălţoace; aproape că nici nu se poate ajunge la ea. N-are decât o cameră cu două paturi înguste şi tari de lemn. După uşă, un cazan cu canea de alamă, agăţat de perete, cu un lighean sub el vârât în scobitura unei măsuţe care ţine loc de chiuvetă.

Rezemate de acelaşi perete, sub fereastră, o masă, cu un picior mai scurt, şi două scaune pătrate, de bucătărie. Dau aceste amănunte pentru că, aici, printre lucruri atât de umile şi urâte, ne petrecem o noapte de groază.

Ne spălăm şi ne întoarcem în bufetul din poiană, unde mă surprinde faptul că între bătrân şi Banu există parcă o înţelegere mai veche:

— V-am pus, domnu’ Banu, ştiţi dumneavoastră, doi pui la ceaun. Acum sunt gata. Deşi nu i-am auzit să vorbească despre asta. Apoi, adresându-mi-se:

— Vedeţi stejarul ăla de-acolo? În el veţi lua masa. Să vă

conduc.

Îl urmăm şi după primii paşi îl întreb:

— Cum „în stejar”, papa?

— Păi nu se vede? Ia priviţi acolo sus, printre crengi…!

Mă uit şi descopăr, într-adevăr, printre crengile stejarului cu trei trunchiuri, pe o platformă de lemn, o masă şi două scaune la care se ajunge urcând o scară îngustă protejată de balustrade. Sunt încântată… Şi ne simţim într-adevăr destul de bine aici, sus, şi puii rumeniţi până când pielea e gata să le plesnească, tăvăliţi prin usturoi, sunt delicioşi, şi suntem veseli chiar dacă vinul pe care îl bem nu e alb, „Papa n-are decât roşu”, şi aproape am uitat incidentul de la mănăstire.

Dar iată că Papa, care abia ne întrebase când plecăm strigând de jos, de sub stejar, şi când află că dimineaţa - „dimineaţa de tot?”, „da, dimineaţa” –, aleargă spre bufet, se întoarce, urcă gâfâind scările şi ne pune pe masă un pachet nu prea mare:

— Domnu’ Magiru, eu mâine dimineaţă nu sunt aici. Mă duc după marfă. Fiţi bun şi nu uitaţi să luaţi şi asta. Şi îi face cu ochiul.

Familiaritatea lui Papa mi se pare şi mai ciudată. Iar povestea cu pachetul ăsta misterios mă nelinişteşte. Sau am început să fiu suspicioasă ca Banu? Îl întreb, în drum spre căsuţă, melancolică, speriată de curajul meu:

— Dar ce-i cu pachetul ăsta?

— Nimic… O fi vreo surpriză de-a lui Papa…

Dar are o şovăială în glas şi asta mă face şi mai curioasă. Banu nu ştie să mintă. Când intrăm în căsuţă, îi spun că am chef să mă spăl ceva mai mult şi nu mai e apă nici în căldare, nici în cazanul din perete. Şi asta înseamnă că trebuie să se întoarcă la bufet, unde se află o fântână. În absenţa lui desfac pachetul; dacă e o surpriză, înseamnă că avem dreptul să ne bucurăm amândoi de ea. În pachet sunt două lucruri de neconceput împreună în eventualitatea că Papa ar fi vrut să ne facă o surpriză: un casetofon şi o

cămaşă de noapte largă, albă, stropită cu flori mici, albastre. Familiaritatea lui Banu cu Papa; discreţia cu care încearcă Papa să ne pună pachetul pe masă, ezitarea din glasul lui Banu, şi acum mărturia mută a lucrurilor din pachet, toate astea mă îndreptăţesc să trag, furioasă, o singură concluzie: Banu îndrăzneşte să mă aducă aici unde a mai fost cu o femeie.

Aşez, la vedere, pe podeaua de plastic casetofonul şi cămaşa de noapte. Şi ies în întunericul de-afară. Fără un gând precis. Dacă aş putea, dacă aş avea cu ce, aş pleca chiar în noaptea asta... Calc prin bălţoace, nu văd nimic, simt cum mi se înfundă picioarele în noroi până la glezne uneori, înaintez şi simt că m-am îndepărtat de cărarea care duce în poiană. Îmi dau seama că plouă, la flacăra palidă, îndepărtată a unei lanterne – probabil e Banu care se întoarce –, când văd cum şiroieşte apa, cu spumă, pe scoarţa stejarilor. Frunzişul e atât de des deasupra mea, încât ploaia nu poate ajunge pe pământ decât pe calea asta. Sunt descurajată şi când observ că lanterna se apropie ameninţător de mine. Cu o mişcare bruscă încerc să-mi smulg picioarele din noroi şi să mă ascund după un trunchi uriaş, dar alunec şi cad şi nu-mi pot reţine un ţipăt. Aud paşi grei plescăind în bălţoace şi două braţe mă ridică din noroi. E Banu, îi simt, în timp ce mă duce aşa, pe sus, mirosul sprayului pe care îl foloseşte după ras. Dar când naiba s-o fi ras? Probabil la bufet. Intrăm în căsuţă, şi deschid ochii numai puţin să nu mă orbească lumina. Mă aşază în patul din fundul camerei şi când se întoarce observă pe podea casetofonul şi cămaşa de noapte pe care se văd acum şi urmele mari de noroi ale pantofilor lui. Înţelege ce s-a întâmplat. E dezolat. Tace. Se îndreaptă spre patul rămas liber, de lângă uşă. Continuă să tacă şi după ce lumina se stinge – aici, în pădure, lumina electrică e obţinută cu ajutorul unui motoraş care nu funcţionează decât când şi cât crede Papa – şi eu zac în patul meu şi mi-e indiferent dacă noroiul de pe glezne, de pe rochie, de pe

braţe începe să se usuce. Îi aud dintâi cum îi clănţăne, e furios probabil şi pentru faptul că simte de ce nu mă ridic, de ce nu vreau să mă spăl, e ca şi cum, aducându-mă aici, unde a venit şi cu femeia aia care şi-a uitat cămaşa de noapte, el m-ar fi murdărit cu noroi, înţelege că nici eu nu dorm – cum aş putea să dorm după ce ştiu ce conţine pachetul ăla nenorocit? - şi, uite, cât sunt de rea, mi-e indiferent ce simte el, ce crede el, cum stă acolo, în întuneric, singur în patul lui. Ce înseamnă el pentru mine aici la popasul ăsta care numai „al căprioarelor” nu e, ci mai degrabă al mizeriei lui sufleteşti, al umilinţei şi al zădărniciei oricărui sentiment, al neputinţei lui, mai ales, de a se rupe de un trecut anume şi de a rămâne curat şi întreg în dragostea lui pentru mine. Şi măcar dacă ar avea curajul să-mi vorbească, să se disculpe. Şi deodată am senzaţia că el, acolo, în colţul camerei, plânge. Şi nu mai pot suporta tensiunea; mă ridic şi mă îndrept, bâjbâind spre el. Şi el mă găseşte uşor – cum îmi spune mai târziu, într-o scrisoare menită să-mi evoce clipele când suntem fericiţi împreună – în întunericul fulgerat brusc de pielea gâtului meu, albă, uşor sidefată. Şi se înfioară ca niciodată când mă îmbrăţişează; pentru că părul îmi miroase a pământ, a crengi uscate, umede, iar carnea are gust dulce-amar, deopotrivă, de frunze galbene, somnoroase, abia căzute şi de muguri ageri abia iviţi în lumină…

4

PĂRĂSIM POIANA UNDE STEJARII cresc câte doi, câte trei îmbrăţişaţi, abia a doua zi la prânz. Nu înainte de a ne reîntâlni cu Papa, care se arată surprinzător de schimbat; e posomorât, rezervat. Dar cu cât e mai tăcut, cu atât e mai amabil şi nu se dezlipeşte de la masa noastră cât timp mâncăm dintr-un crap uriaş rumenit la proţap. În drum spre Tulcea Banu îmi spune că Papa e un

sentimental. Se ataşează repede de oameni şi îi vine greu, îi e teamă să se despartă de ei. De asta ne şi anunţase că se duce “După marfă” dimineaţa. „Ce ştiu eu când o să vă mai văd şi, nemaivăzându-vă, nu este ca şi când aş fi murit pentru voi”? Asta e filosofia lui. Şi când precizează că „asta e filosofia lui”, Banu se întoarce spre mine, cu un zâmbet ironic pe buze, şi îmi cercetează chipul. Şi acum îmi dau seama că, probabil, el încearcă astfel să-şi bată joc – şi asta e încă o grosolănie – de îngăduinţa cu care mă grăbesc să-i iert toate grosolăniile, îngăduinţă care; pe atunci, se explică, chiar dacă din alte motive decât cele ale lui Papa, tocmai pentru că mi-e teamă şi mie de despărţire. Nu mă întreabă el cu o lună în urmă, după ce reuşesc la facultate, dacă n-ar fi mai bine să ne despărţim? Cum ştie Banu să întreţină această spaimă a mea de despărţire! Dar toate astea nu-mi trec prin cap atunci în maşină, în drum spre Tulcea. Şi el abia urmează să-mi pună la încercare îngăduinţa printr-o nouă grosolănie, un fel de încununare a celorlalte, care nu sunt de fapt decât nişte mici provocări.

Nu-l mulţumeşte să vadă cum reacţionez când îi spune stareţei, fără să mă întrebe, fără să vorbim de asta pe drum în nici-un fel, că am venit să ne căsătorim. I se pare încă prea puţin, pentru a-mi verifica cu adevărat rezervele de îngăduinţă, când îmi propune să ne odihnim la un camping unde poate chiar el regizează povestea cu pachetul… De aceea, când ajungem la Tulcea, de îndată ce are prilejul, Banu înscenează chiar o despărţire.

Când ajungem la Tulcea e seară deja. Ne instalăm la ultimul etaj al hotelului „Delta” şi după o baie n-avem altceva mai bun de făcut decât să coborâm pentru cină. Restaurantul e la parter, cu două terase largi, etajate în trepte, deschise spre Dunăre. Preferăm prima terasă, cu balustradă, şi o masă de unde putem vedea revărsarea vastă, calmă, şi totuşi tulbure, a fluviului. Cina începe în linişte; deşi, ca de obicei, Banu hotărăşte, fără să mă întrebe, ce mâncăm. Mă rog, nu ca de obicei; uneori mă

întreabă, ba este chiar excesiv de ceremonios şi aşteaptă visător până când consult eu tradiţionala listă, din care, ce-i drept, nu ştiu niciodată ce să aleg. Dar acum nu mă întreabă. Mâncăm somn fript la grătar, Banu spune: „pană de somn”, şi abia acum înţeleg rostul acestei precizări care închide în ea o metaforă: din coada peştelui ăsta, curăţată de carnea cu adevărat delicioasă, când e stropită din belşug cu lămâie, nu mai rămâne în farfurie decât şira spinării care are, într-adevăr, aspectul unei pene. Ciocnim primul pahar de vin alb chiar în clipa când orchestra atacă un cântec care nu mai e la modă, lansat de Celentano, dar care de la primele acorduri mă învăluie, mă îmbată. Sau vinul e de vină? Un băiat din orchestră, cu mustăcioară, îl imită pe celebrul cântăreţ, aproximând cuvintele: „Mi stringero a suo corpo / Mi donava la suo bocca / Mi diceva: sono tuo”…

Cântecul ăsta îl mai ascultăm împreună de câteva ori, şi Banu ar trebui să-şi aducă aminte. E ca un mic decor muzical al unor clipe fericite. Atunci la Cherhana, la Mamaia… Dar nu; el mă plictiseşte vorbindu-mi grav, doct, despre Sulina, ţinta expediţiei noastre de a doua zi, despre istoria acestui oraş, despre farul, despre cimitirul de-acolo, despre Jean Bart…

Nu aud. Îmi atrage atenţia exuberanţa bărbaţilor de la o masă apropiată care râd tot timpul, aproape din nimic. Mai ales unul dintre ei se remarcă şi prin faptul că aruncă priviri, spre masa noastră, tot mai insistente. Banu observă. Presimt primejdia; dar nu pot să mă abţin când vecinii noştri încearcă să se înţeleagă cu ospătarul într-un amestec de italiană şi franceză; şi când ei izbucnesc în râs, râd şi eu… Asta îi îndreptăţeşte, după ce pleacă ospătarul, să fie şi mai veseli – au atras atenţia unei femei, nu? -. Iar cel mai tânăr, creol, cu dinţi mari, frumoşi nu-şi mai ia ochii de la mine. Deodată îmi dau seama că Banu nu-mi mai vorbeşte. Asistă calm, tăcut la jocul ăsta. Speriată, le întorc spatele, ostentativ, celor de la masa vecină. Orchestra tocmai se

lansează într-un alt cântec din repertoriul lui Celentano. Şi atunci creolul are proasta inspiraţie de a se apropia de masa noastră să mă invite la dans, cerându-i, evident, permisiunea lui Banu cu gura deschisă până la urechi. Banu, punându-şi palmele mari pe masă, să se ridice la nevoie, şi fără să-l privească măcar, i se adresează flegmatic în engleză pentru a-l deruta:

— You’re not at the dentist’s to show your teeth. (Aici nu sunteţi la dentist să vă arătaţi dinţii.)

Şi acesta, într-adevăr surprins, se retrage mormăind un *I’m sorry…*

Dar Banu nu se opreşte aici. Mă consideră pe mine vinovată şi regizează pe loc, drept pedeapsă, scena despărţirii. Cheamă ospătarul, achită nota şi, fără să-mi spună nimic, e deja în picioare, gata să plece. Îngrozită de grosolănia lui, n-am timp să chibzuiesc cum trebuie să reacţionez şi mă ridic şi eu de la masă. Coborâm, unul în spatele altuia, scara dintre cele două terase şi în câteva clipe suntem pe cheiul Dunării.

— Banule! îl strig umilită, eu lacrimi în ochi…

El continuă să tacă şi să meargă cu paşi mari înaintea mea. Se opreşte. Între noi e maşina lui roşie. E deja la volan. Suntem despărţiţi, îmi spun, zgâlţâind clanţa uşii din partea mea. Şi când maşina porneşte, sunt lângă Banu. Plâng şi el aleargă nebuneşte şi tace. Viteza mă linişteşte şi încep să gândesc. Îmi dau seama că nu putem alerga aşa în noapte la nesfârşit. Trebuie să ne întoarcem. Doar avem bagajele la hotel! Îmi dau seama că am procedat prosteşte. Şi sunt furioasă. Ca şi Banu de altfel, care, acum, probabil, regretă. Iar îngăduinţa asta laşă… Nu cumva încep iar să-i justific comportarea odioasă? Urcăm printre dealurile împădurite ale Babadagului.

— Opreşte! îi strig deodată. Şi sunt gata să cobor să mă întorc pe jos până la prima gară. Şi el opreşte, pentru că drumul e barat de două femei, de un bărbat şi un copil care ne fac semne cu nişte felinare din pepeni. Şi din nou

întâmplarea îl ajută pe Banu. Acum nu mai pot să cobor şi s-o iau înapoi pe jos. Mi-e ruşine de oamenii ăştia. Rămân în maşină. Dar ce se întâmplă? Cele două femei i-arată lui Banu o potecă care urcă pe o pajişte din marginea drumului. Acolo, alte felinare aprinse, agăţate de câte un par, în jurul unei piramide din pepeni verzi. Şi Banu le urmează. Bărbatul înaintează ţinând copilul de mână spre maşină. E un ţăran bătrân cu pielea feţei solzoasă, neagră, arsă de soare şi părul scurt, alb. Asta se vede la lumina farurilor. Când îmi deschide uşa, faţa îi rămâne în întuneric; mă îndeamnă cu o voce blândă:

— Poftiţi să gustaţi un pepene…

Pot să nu cobor?

Pajiştea, scăldată într-o lumină aburoasă, parcă fierbe. E aici un joc permanent, o încovrigare de forme zburătoare, când luminoase, când întunecate. Felinarele din pepeni din mâinile femeilor şi cele agăţate în parii uriaşi, înfipţi în pământ, se rotesc întruna azvârlind lumina prin orificii care, abia acum observ, reprezintă capete de animale, un lup, un ţap, un iepure… În faţa piramidei din pepeni cu coaja lucioasă verde-neagră, vărgată, domină pajiştea o masă lungă şi îngustă. La un capăt, Banu aşteaptă în picioare. La celălalt capăt al mesei, mă opresc eu şi mă aşez pe o buturugă. De îndată ce mă aşez se aşază şi Banu. Înţeleg că are loc un ceremonial poate chiar improvizat de Banu. Nu e masa simbolul celei mai subtile bucurii prin care doi oameni se simt legaţi unul de altul? Femeile aduc pepeni mari. Ţăranul, mai întâi, îl despică cu un cuţit mare, lat, pe cel din faţa mea în două jumătăţi perfecte. Dintr-o singură lovitură. Când pepenele şi-arată în lumină carnea roşie scăpărând de seminţe mici, negre, copilul începe să sară în sus de bucurie. Apoi ţăranul procedează la fel şi cu pepenele din faţa lui Banu. Schimbă, între ele, o jumătate din pepenele lui cu o jumătate din pepenele meu, probabil să nu fim despărţiţi nici prin ceea ce gustăm fiecare. Mâncăm în tăcere. Ne folosim de linguri mari de lemn. Şi

Banu mai cere un pepene. Şi femeile aduc unul cu coaja mai verde, parcă smălţuit cu frunze subţiri de ferigă. Ţăranul de data asta îl aşază la mijlocul mesei, iar cele două jumătăţi pe care urmează să ni le întindă au miezul de un roşu mai întunecat şi seminţele mai mari, galbene. Spun *urmează,* pentru că ne face un semn să aşteptăm o clipă. Scotoceşte într-o ladă şi se întoarce cu o ulcică soioasă şi abia acum îl lasă pe copil să ni le aşeze dinainte. Trebuie să beau mai întâi o gură din ulcica asta, înţeleg. În ea e ţuică tare, fiartă de două ori. Şi miezul de pepene are alt gust, mai catifelat, mai aromat. Banu bea după mine, din aceeaşi ulcică. Şi are deodată curajul să mă întrebe după ce terminăm de mâncat pepenele şi de băut ulcica:

— Nu ne întoarcem la Tulcea?

Şi eu nu-i răspund; dar e limpede, ostenită şi ameţită cum sunt, că n-am de gând să mă împotrivesc. Mă ridic în picioare şi ăsta e un răspuns. El are ideea să-i ceară ţăranului unul din felinarele alea din pepeni. Şi plecăm. Ajungem noaptea târziu în Tulcea. Recepţionera, somnoroasă, nu e deloc, surprinsă. Zâmbeşte plictisită. N-o impresionează nici măcar felinarul nostru care a ars tot timpul în maşină.

Şi toată noaptea, în camera noastră de la ultimul etaj, cu ferestrele deschise spre Dunăre, n-avem nevoie de cuvinte să ne împăcăm. Ne culcăm, dar inimile ne bat treze înotând în arome subtile de parcă am locui în miezul unui pepene. Şi trupurile noastre ne sunt biciuite toată noaptea de flăcările felinarului ăla care se roteşte dezvăluind, pe rând, întunericului, un cap de lup, un cap de ţap, un cap de iepure...

5

DAR AŞA-ZISA MEA ÎNGĂDUINŢĂ - pe care o numesc aşa, un timp, în lipsa altui cuvânt mai

exact – nu este legată numai de grosolăniile lui Banu care, se pare, mă ameninţă că se desparte, pentru ca eu, Ozana, călăuzită de spaimă, dacă nu de bucurie, să mă cuibăresc fragilă, supusă, bună şi iertătoare în braţele lui puternice. Uneori îngăduinţa asta, chiar dacă tot în momente de panică, este legată de deciziile, de iniţiativele mele – de a mă despărţi de Banu, pe care le anulez cu uşurinţă, iar împăcarea n-are loc neapărat sub semnul dragostei, ci sub cel al prieteniei.

Un timp, după ce aflu ce reprezintă Camelia Mitoşeru în viaţa lui, sunt hotărâtă să mă despart de Banu. Chiar când e internat în spital – deşi întâmplarea asta iar îl ajută –, nu-i fac decât o vizită foarte protocolară, rece, ţinându-l, în mod ostentativ – sau demonstrativ? — de braţ pe doctorul Dan Giuglea. Iar după ce iese din spital, la începutul lui iunie, rezist unui îndelung asediu, pentru că îşi reia plimbările prin parcul de peste drum de blocul meu.

Îl observ aproape o săptămână de la fereastra camerei mele cum se plimbă nervos pe aleile străjuite de castani, cum se opreşte în faţa statuii lui Pan cu o naiadă la picioare şi cum se uită lung implorându-mă să deschid fereastra. Uneori nu-l văd în parc, dar atunci vine mama şi-mi spune, ca din întâmplare – deşi înţelege că între noi e un război – că ducându-se, peste drum, la „Mioriţa”, să cumpere nişte lapte, s-a împiedicat de maşina lui Banu. Şi când nu e în parc cobor să văd ce mesaj mi-a mai pus în cutia poştală. Şi găsesc acolo, pe lângă un bilet, o dată o pană de păun prin care trebuie să înţeleg ce crede el despre mine, pentru că nu vreau să-l văd; şi altă dată găsesc un pui de crab delicat şi roz, încă viu – tot atâtea simboluri prin care încearcă să mă înduplece. Îi rezist eroic până într-o seară, când mă întorc de la Dulceşti – unde predau provizoriu franceza – într-o stare de panică…

(Din agenda ei de tânără profesoară la şcoala din satul Dulceşti este de reţinut această însemnare oarecum lămuritoare; “7 iunie, 1971 – Ce întâmplare! Un copil din

clasa a VI-a a găsit, înfipt într-un gard de piatră, un proiectil de tun antiaerian. L-a adus la şcoală şi a început, chiar în ora mea, să se joace, ţinându-l ascuns sub bancă, să-i înţepe capsa cu un cui. Proiectilul ăsta, gusloff, după cum aflu apoi că se cheamă, tras cu mult înainte de a se naşte nefericitul băiat, explodează şi-i retează beregata…" – Roua Caraoglu).

Când intru în camera mea îl găsesc pe Banu instalat într-un fotoliu, cu o ceaşcă de cafea în mână, stând de vorbă cu mama. Descumpănită de îndrăzneala lui – e prima vizită pe care mi-o face – şi mulţumită că punem capăt războiului nostru, nu din iniţiativa mea, dar cu îngăduinţa mea, şi chiar bucuroasă că pot, dând dovadă de înţelegere, să-mi închei ceva mai plăcut o zi îngrozitoare, îi întind mâna:

— Ce mai faci, domnule? Nu ne-am mai văzut de un an de zile!

Şi ne înţelegem – uit să-i aduc şi cel mai mic reproş – foarte bine în seara asta, ca doi înţelepţi. Nu ştiu, poate faptul că ne împăcăm acum nu se explică numai prin îngăduinţa sau superficialitatea mea, ci şi prin întâmplarea că deasupra sentimentului pe care îl am pentru el, de dragoste, sau de prietenie, pluteşte o Umbră…

Ajung să gândesc aşa nu în seara asta, ci peste şapte luni mai târziu – la câteva zile după ce îi dau o scrisoare lui Banu în care-i spun limpede, pentru prima oară, că n-am curajul să mă căsătoresc cu el, – când îl caut la telefon, deşi suntem practic despărţiţi, pentru că mă aflu din nou sub semnul acestei Umbre. Îl caut la telefon şi-i propun să ne întâlnim la statuia lui Ovidiu, exact acolo unde cu 7 zile în urmă ne întâlnim, eu senină şi împăcată, cu scrisoarea aia în poşetă, el crispat, neliniştit, presimţind probabil că am luat o hotărâre importantă. Şi acum de ce îi propun să ne întâlnim în acelaşi loc? Vreau să întorc timpul înapoi? Să trăiesc iluzia că, uite, n-a trecut nicio clipă de când ne-am întâlnit în acelaşi loc şi nu i-am înmânat încă nicio scrisoare, şi nu ne-am despărţit şi n-am de unde să ştiu că peste o

săptămână, acum, deci, urmează să mă întorc de la cimitir, mai singură şi mai tristă ca oricând... Sau vreau să ne întâlnim, poate, nu pentru a-i arunca în faţă durerea mea care înseamnă mult mai mult decât durerea lui – iată noi ne-am despărţit şi ne putem revedea; dar eu m-am despărţit de cineva pe care n-am să-l mai văd niciodată! -, ci pentru a ne împăca, pentru că am nevoie de el, de prietenia lui. Sau poate nu vreau decât să mă vadă; da, să mă vadă. Nu ştiu cum se întâmplă, dar tocmai când trebuie să fiu mai tristă şi mai copleşită de faptul că m-am despărţit pentru totdeauna de cineva, mă gândesc la lucruri năstruşnice, dacă nu vesele, am reacţii banale şi mă las târâtă de cele mai stupide satisfacţii, cum ar fi plăcerea asta de a mă vedea Banu – nici măcar nu ştiu cu ce scop! — cât de bine îmi stă într-o rochie neagră.

Ajung înaintea lui Banu la statuia lui Ovidiu. Şi el, ca de obicei, întârzie. De câte ori ne întâlnim, întârzie. Nu ştiu dacă urmăreşte ceva cu asta; dar aşteptarea îmi sporeşte dorinţa de a-l vedea. Apare în sfârşit şi când mă vede îndoliată încremeneşte la câţiva paşi înaintea mea.

— A murit tata...

Şi iar ne înţelegem – şi cum pot să fiu dacă nu îngăduitoare? - în după-amiaza asta ca doi prieteni înţelepţi.

(Nu mult mai târziu, în primăvară, Ozana îmi reproşează, totuşi, într-o scrisoare, că din cauza mea neglijează să-i ofere o parte din dragoste sau mai bine zis, toată dragostea acelui bărbat infinit mai bun, mai puţin egoist decât mine şi mai ales înţelegător care a fost tatăl ei. Iată câteva fragmente în care uimeşte caracterul mereu contradictoriu al felului cum gândeşte Ozana: „Mă năpădesc imagini vechi şi remuşcarea că am lăsat loc altor gânduri decât cele legate de el. Era cel care merita cel mai mult dragostea mea. Cui să arunc dragostea asta, acum când el nu mai e? Am descoperit şi descopăr la fiecare pas, în oraşul ăsta, locuri unde am fost împreună cu el şi unde nu m-am purtat

aşa cum s-ar fi cuvenit ca el să se bucure de toată dragostea mea. Nu pot fugi, şi nici n-am unde, de gândul că am greşit imens faţă de el. Chiar în ziua când mă despart pentru totdeauna de el mă întâlnesc cu tine! Cine m-a mânjit atunci cu liniştea aia jucăuşă şi resemnarea aia odioasă? Te-am urât din adâncul fiinţei mele în tot timpul care a urmat după ce m-am despărţit de el. M-am gândit că de multe ori te-am preferat în defavoarea lui, că ţi-am dăruit ţie un car de zâmbete şi de mângâieri, iar lui numai nelinişte. Te-am judecat şi am pus sub semnul îndoielii tot, cinstea, dragostea, loialitatea ta. M-am tot întrebat cine a fost orb în căutarea unui drum care ducea spre dragostea celuilalt şi dacă amândoi am căutat, într-adevăr, acest drum. N-am găsit un răspuns şi nici nu vreau un răspuns. Ţi se pare ridicolă scrisoarea mea, nu-i aşa? Ţi se pare că mă joc, ca de obicei, nu-i aşa? Te înfurie, nu?, scrisoarea asta, care, la urma urmei, vorbind mai puţin despre tine, n-are de ce să te intereseze. Iartă-mă, te rog! De fapt, ştii că singurătatea mea de acum şi dintotdeauna – în ciuda suspiciunilor tale de tot felul – nu poate decât să-ţi dea puteri şi mai mari asupra mea. Am obosit.

Când voi fi vindecată definitiv – graţie influenţei tale binefăcătoare, dacă nu vei abandona munca asta plicticoasă – de prezumtivul meu păcat, *minciuna,* eu voi fi clădit deja în tine un munte de *delicateţe”* – Şerban Magiru).

6

ÎNGĂDUINŢA SĂ FIE SURSA INE-fabilă, latentă, a erorilor, certurilor şi împăcărilor noastre ciclice, în lanţ? Dar cum se poate explica chiar ea, îngăduinţa asta, şi mai ales cum se poate justifica, nu laşitatea, nu faptul că mă întorc la el în ciuda comportării lui grosolane, umilitoare, ci faptul că Banu, vreme

îndelungată, continuă să rămână *singurul* bărbat la care mă gândesc aproape cu Veneraţie?

A trebuit să ajung să gândesc ca el, să mă comport ca el, să mă îndoiesc ca el, să mă ridic împotriva mea şi, deci, implicit, împotriva lui şi peste toate astea să-mi regăsesc teribila mândrie de fată frumoasă, de care uitasem, să fiu trufaşă şi rece, pentru ca abia aici şi acum, în golful ăsta, să înţeleg, să descopăr care este sursa asta inefabilă.

N-am să uit niciodată noaptea când Banu mă trezeşte speriat, transpirat – eu nu-l văd în visele mele decât puternic şi calm, sigur de el… - şi îmi spune că nu ştie ce se întâmplă – el să nu ştie ce se întâmplă? el care e în stare să-mi explice întotdeauna orice? -, că trebuie să ne adăpostim între stânci. Şi în timp ce alergăm să ne adăpostim – e şi Roua, bineînţeles, cu noi – şi ne dăm seama că în golf se prăbuşeşte, de pe coastele înalte de calcar, o turmă dezlănţuită de porci, am ideea, în ciuda învălmăşelii şi a zgomotelor murdare care pur şi simplu rănesc, umilesc puritatea senină a nopţii, sau poate tocmai din cauza asta, am ideea de a-l urmări cu o privire lucidă şi rea numai pe Banu. Bărbatul ăsta aproape gras, probabil din cauza pijamalei largi, care aleargă să-i aducă Rouei ţigările din cort cu gesturi puţin caraghioase, de paiaţă, bărbatul ăsta care ne dă târcoale, aici între stânci, în fond plin de bunăvoinţă, vrea să ne apere, dar atât de zăpăcit, de stângaci, puţin şchiopătând, cu un picior gol şi altul vârât într-un ciorap, bărbatul ăsta parcă este alt Banu! Bărbatul ăsta care nu înţelege că vreau să mă amuz – unde sunt intuiţia, abilitatea lui; şi le-a pierdut aşa dintr-o dată? — când îi spun, replică la dorinţa Rouei de a-i aduce ţigările, că mi-e sete, da, mă sufoc, să-mi aducă un pahar cu apă, şi se duce, şi când se întoarce, se împiedică de câţiva porci rămaşi în viaţă care aleargă înnebuniţi de colo până colo, pe plajă, răscolind nisipul, şi cade şi ajunge la noi mai mult de-a buşilea, cu paharul numai cioburi înfipte în palme, bărbatul ăsta care tremură de frig sau cuprins de

panică nu este nici pe departe bărbatul pe care îl cunosc eu!

Bărbatul ăsta care, întrebat de ofiţerul de miliţie, dimineaţa – când ne dăm seama că invazia asta de porci n-are nimic supranatural în ea, că e o întâmplare oarecare, banală, chiar dacă în spatele ei se ascund interese murdare, dă răspunsurile cele mai normale din lume: „Da, desigur, am auzit la început nişte bubuituri de armă”; „apoi turma parcă s-a întors spre mlaştină” –, bărbatul ăsta care o pune la punct cu o privire de stăpân sau de şef de trib pe Roua când începe să râdă văzându-l pe Ribidon cum coboară din barca miliţiei, bărbatul ăsta care i se adresează rece şi ironic individului gras din barcă, demascat că îşi mânase spre pieire turma: „ţi-am spus că ţi se-nfundă, Biliboacă!”, *bărbatul asta nu este decât un om ca toţi ceilalţi.* Un om normal care, iată, poate fi şi caraghios, poate fi şi banal, poate fi previzibil. Un om care îmi rămâne doi ani necunoscut pentru că înaintea realităţii pun ceea ce îmi închipui despre el! Doi ani acest om îmi rămâne inaccesibil – şi iată cum tot el mă ajută să-l înţeleg; îmi spune într-o seară de august, când ne plimbăm ca doi prieteni regăsiţi, după cearta noastră de la Iaşi. Mai înţelepţi şi poate resemnaţi: „şi idealizarea este o cale prin care se ajunge la minciună” – pentru că mă încăpăţânez să nu-l văd, să nu-l judec decât aşa cum îl visez, cum îl vreau pe bărbatul ales.

Acum înţeleg de ce el, de nenumărate ori, îmi spune, şi nu pentru a mă descuraja, ci pentru a mă preveni, că nu-i decât „un biet om”. Eu nu văd decât zeul ascuns în el! Acum înţeleg că aşa-zisa mea îngăduinţă merită să se cheme, de fapt, fascinaţie.

În starea asta de mirare, de aşteptare continuă a unui miracol, cred, îşi află sursa cele mai multe dintre erorile mele. Starea asta de supunere copilăroasă… despre care el de atâtea ori îmi spune că nu e dragoste… Oare ceea ce simţim pentru un bărbat nu merită niciodată să se cheme

dragoste? Sentimentul ăsta nu-i decât „proiecţia noastră”, a eului nostru, a bucuriei de a ne descoperi aşa cum am vrea să fim, în celălalt?

Iată, deci, că mă ţin de cuvânt; şi acum când plec, după cele întâmplate între noi, pot spune că ştiu de ce vin aici în golf. Acum când trebuie să plec – aud plescăitul ritmic al vâslelor, aud cum sfâşie apa ciocul smolit al bărcii lui Sari; deşi n-o văd încă pentru că a plouat şi e pâclă –, înţeleg că în aceşti doi ani nu sunt decât un copil capricios şi rău, care la început nu vrea să accepte că e îndrăgostit, când este mai îndrăgostit, de un bărbat imaginat puternic ca un zeu, un copil care apoi se încăpăţânează să creadă că este îndrăgostit când nu mai este de mult îndrăgostit.

Defect al unei adolescenţe întârziate. Poate că am greşit sfidând, am întors spatele relaţiilor constante, n-am meditat asupra micilor evenimente care revin ciclic în viaţa unui sentiment pentru a trage o concluzie călăuzitoare. Deşi, în dragoste, nimic din ceea ce s-a întâmplat şi aparţine unui teritoriu incert al memoriei, chiar dacă se repetă, nu te poţi aştepta să declanşeze aceeaşi stare de spirit în timpul care abia începe; iar ceea ce e permanent e de neînţeles…

XV

1

SOARELE SE AFLĂ DEASUPRA mea. Îmi sade pe creştet ca un coif; dacă e să mă iau după ceea ce văd în apa care îmi clipoceşte la picioare. Mi-e cald. Mă uit la culoarea pielei de pe braţe: arămiul a căpătat reflexe intens roşcate. Asta prevesteşte ploaia. Da, poate e o întâmplare, dar vara – se mai poate vorbi de vară în

septembrie? -, când e cald şi pielea începe să-mi ardă… Uite, de altfel, nori negri departe în largul mării. Acolo plouă deja. Roua, întinsă pe nisipul fierbinte, îşi ţine numai trupul în soare, iar capul în umbra falezei înalte de calcar. Fumează şi citeşte, în şoaptă, din Dylan, ca de obicei. Ozana a obosit să aştepte în picioare, rezemată de stânca aia albă care săgetează cerul. Şade acum pe rucsacul ei roşu, cilindric. Ce-o să facă dacă vine ploaia? N-o să intre în cort? Poate. Cu ea nu ştii niciodată… Mă uit la nisipul plajei. Sunt semne de nelinişte; vântul încet, încet îl spulberă şi deodată se iscă din senin un vârtej de sub stejarul ăla moţat şi începe să traverseze leneş ţărmul, înghiţind tot ce întâlneşte în cale: fire de papură, scoici, pachete goale de ţigări, mărăcini, cocoloaşe de hârtie, schelete de peşti, muguri de trandafiri cărora le-a plesnit crusta de solzi, dar s-au veştejit de când i-a adus aici, Ozana i-a adus, n-au mai vrut să înflorească! Dar acum s-a deschis brusc şi vârtejul s-a schimbat într-un nor de petale mici, galbene, ofilite. Asta mi-aminteşte de înmormântarea lui Dan Giuglea şi de primul dar straniu al Ozanei…

Îl însoţim pe ultimul drum pe Dan Giuglea într-o zi viforoasă de martie, anul acesta. Convoiul pleacă din piaţa Ovidiu. Se află de faţă lume multă. Atrage atenţia, cu părul galben fluturând în vânt, în mare ţinută de doliu, Camelia Mitoşeru. O salut. Ochii albaştri, bulbucaţi, privesc dincolo de mine. A plâns. Acum nu mai plânge. Pistruii din obraji – poate pentru că lacrimile i-au şters pudra – i s-au înmulţit şi sunt şi mici şi palizi. Ai zice că s-au adunat, aşa cum au fost iniţial, mari şi cărămizii, numai pe buzele groase, frumos răsfrânte.

E frig şi viscoleşte; însă micul grup format din cincisprezece-douăzeci de persoane pare hotărât să-l însoţească pe doctor până la groapă. Carul funerar porneşte. Este vorba chiar de carul tradiţional, sufocat de ornamente groteşti reprezentând îngeri jupuiţi, liane de flori, tras de patru cai mascaţi. Morţii încă nu sunt

transportaţi ca azi. În mare goană, ca nişte obiecte oarecare într-o furgonetă comercială vopsită în negru şi cu uşile închise.

Mulţi din micul grup sunt doctori de la spitalul central. Îi cunosc. Uriaşul doctor Alexandru Gurnă îi domină pe toţi, de parcă cineva i-ar ţine capul înfipt într-o suliţă. E jovial şi vorbeşte mult. Probabil despre Dan Giuglea. În perioada când stau în spital, la o săptămână după ce-mi face operaţia, îl întâlnesc într-o dimineaţă pe culoar împreună cu o soră care duce pe o tavă un rinichi. Mă salută vesel, ca de obicei. „Ei, cum ne simţim? Bine?" Şi când observă spaima cu care privesc la rinichi, îmi aruncă din mers:

— Ăsta e un caz fericit. A avut trei rinichi. Mai rău e când rămâi cu unul. Şi nu mori nici atunci…

Lângă el, şi mai pierdut, insignifiant, slăbănogul ăla cu mutră de şoarece, cu ifose de mare specialist, dar în realitate un impostor, Ion Căţuneanu. E în stare să meargă şi în patru labe dacă prin asta îşi poate păstra funcţia. Din cauza lui moare un bărbat încă tânăr, Gigi Ganciu, directorul Liceului de artă din Constanţa. Zice că se ocupă personal de el. Chipurile, sunt cunoştinţe vechi. Îi prescrie bietului Gigi Ganciu, deşi are clar simptomele unui infarct – este adus cu salvarea după ce urcă scările a două etaje şi cade în faţa casei –, un tratament pentru nu ştiu ce boală nervoasă. Nu ia nici măcar măsura elementară de a lăsa, peste noapte, lângă el, o soră. Este găsit dimineaţa, căzut din pat, cu mâna întinsă şi gura deschisă. Singur, deşi are familie şi trei copii, fără nimeni lângă el în clipa morţii, părăsit într-una din rezervele spitalului patronat de acest om de nimic. Toate astea le ştiu de la Dan Giuglea…

Ceva mai răzleţ de grup, calcă în străchini, probabil beat, un ţigan pirpiriu, cu vioara. Are falca stângă jupuită de sus până jos, aproape însângerată. Zice că el e cel mai bun prieten al lui Dan Giuglea şi i-a promis să-i spună când îl îngroapă un „cântec milos" de-al lor, de-al ţiganilor, îl văd şi acum, aplecat deasupra gropii, din care groparii scot pentru

a doua oară zăpada, scârţâind din vioară şi bolborosind printre lacrimi cuvinte de neînţeles. Un cântec, fie el şi „milos”, la o înmormântare? Dar aşa a vrut Giuglea… După ce-şi face „datoria”, ţiganul îmi şopteşte, sunt lângă el, suflând zăpada de pe limba viorii şi vârându-şi degetele îngheţate în gură:

— Castraveţii merg şi acum mişto…

— Castraveţii?

— Degetele – şi le scoate stafidite şi negre, dar foarte fine, din gură şi mi le flutură pe sub nas – degetele… Ce, mata nu eşti gagiu de-al nostru?

În sfârşit, printre cei câţiva care încheie micul grup funerar se află Lurian Bujeniţă, jovial, povestind ultimele bancuri la modă. Are un talent special de a le povesti. Îl ajută probabil şi mutra lui uşor comică, cu bărbia întoarsă spre vârful nasului, mare, ceea ce îi accentuează înfăţişarea, mai ales când deschide gura fără dinţi, de babă, deşi e încă tânăr. Acum caută să strălucească în faţa singurei persoane oficiale aflată în grup, Ionică Pişpirică, un uriaş înfofolit într-o haină de blană cu firul lung, cum poartă numai femeile – chiar croiala nu este bărbătească –, cu părul sur, de lup, cu ochii încercănaţi care îi dau un aer misterios. Peste puţin timp va fi mazilit pentru că în calitate de şef de secţie sanitară la Consiliul municipal se ocupă mai mult de nevoile şi necazurile femeilor tinere. Se nimereşte să facă drumul ăsta plicticos până la cimitir în compania Rouei şi a Ozanei.

În spatele micului grup, la câţiva paşi, înaintează smucind şi frânând inutil, un taxi gol, o Pobedă, care, aşa cum e acoperită de zăpadă, cu ferestrele mici şi ovale, seamănă cu un bordei pe patru roţi. În spatele Pobedei, Dacia mea. Am sosit cu întârziere, chiar în clipa în care s-a pornit carul funerar. Mi-e frig şi nu vreau să cobor. Mă observă Ozana şi o aduce aproape cu forţa şi pe Roua. Urcă amândouă pe canapeaua din spate. Aflată la căldură şi adăpost, Roua izbucneşte într-un plâns cu hohote. Le văd

prin oglinda din parbriz. Ozana e senină şi rece. Indiferentă. Ea, care primeşte ultimul mesaj din partea lui Giuglea, ea, Ozana, nu ştie să plângă. Se vede limpede că nu e vorba decât de neputinţă. Zăpada, viforul de afară, pot sugera totuşi o stare de nelinişte, de zbucium. Ea însă e calmă şi transparentă ca o statuie de gheaţă.

Deodată, de pe platforma carului mortuar acoperit de flori mari de seră, şi de zăpadă, cade un trandafir, un mugure galben, abia plesnit. Viu şi strălucitor se rostogoleşte sub picioarele alaiului mortuar. Cineva îi dă un şut. Apoi grupul dispare pentru o clipă sub un vârtej de zăpadă spulberată. Frânez brusc şi când pot să văd, în sfârşit, îl descopăr la numai câţiva paşi înaintea maşinii pe un mic ochi de gheaţă: galben, viu şi nevătămat. Ozana coboară sprintenă şi îl culege. Îl mai miroase încă după ce primii bulgări de pământ îngheţat bubuie pe scândurile de brad şi ne îndepărtăm de mormântul proaspăt. Iar când ieşim în strada largă, sfâşiată de claxoanele şi de farurile aprinse ale automobilelor, îmi întinde – un gest pe care n-am să-l uit niciodată –, îmi întinde acest mugure de trandafir! Senină şi aproape indiferentă, melancolică. Şi eu, inconştient, mă grăbesc să-l iau şi el deodată se deschide, în mâna mea, şi în aceeaşi clipă încep să-i cadă, pe rând, petalele galbene…

2

AŞA SUNT TOATE DARURILE OZA-nei… Vântul fluieră acum printre stânci. S-a retras acolo. Nisipul plajei aşteaptă lins, netezit cu grijă, primele picături de ploaie. Iată-le: mari, rare ca nişte buline negre pe o stambă aurie. Acum plouă cu soare, acum stă. La primul pas pe care îl fac spre cort îmi ridic repede talpa însângerată. Calc pe o ramură cu două măciulii spinoase de cornaci, sau de colţii dracului. Culeg ramura asta şi intru în

cort. O aşez pe masa pliantă. Îmi îngrijesc rana. O curăţ cu votcă, mi-o bandajez. Gata. Acum pot să privesc în voie ramura. Pare îmbrăcată într-o piele neagră-verzuie, lucioasă de şarpe. Cu o ramură ca asta în mână Ozana îmi face pe neaşteptate o vizită anul acesta; ştiu şi data precisă: 22 iulie. Abia răsare soarele, eu mă pregătesc să plec la tipografie, când îi deschid uşa, intră repede în casă, coboară la subsol – şi în timp ce coboară şi-aruncă pantofii, geanta, jacheta –, şi după ea, aşază o ramură ca asta cu două fructe solzoase, pline de ţepi roşcaţi pe masa mea de lucru şi continuă să se dezbrace… Mult timp după asta m-am gândit cât de ciudate sunt darurile ei, prevestitoare parcă de primejdii – în dimineaţa asta vine, se dezbracă şi se întinde pe canapeaua din atelierul meu, pentru a-i ierta, nemărturisite, cel puţin două păcate mari, grele, unul înfăptuit cu o seară înainte, altul urmând să fie înfăptuit de îndată ce pleacă de la mine… - ca ramura asta căzută parcă dintr-un copac al infernului.

Daruri? La început, simple gesturi, îndeplinite pe jumătate, în grabă, ţăndări de zâmbete, de săruturi, de îmbrăţişări… Mă bucur şi de ele, desigur; dar cât de puţin! Aproape imediat Ozana se simte parcă jefuită de aceste sărmane avuţii ale iluziei şi are nevoie de importante despăgubiri sentimentale, şi de obicei nu mi le pretinde mie, ci altcuiva. Şi îi place să ştiu de aceste recuperări şi îi place să audă cum îmi picură în suflet sângele alb al visului şi al speranţei.

Cruzimea Ozanei sporeşte cu timpul, pe măsură ce-i sunt mai importante darurile. Şi în dimineaţa asta trebuie să mă aştept la necazuri şi suferinţe foarte mari. Şi într-adevăr, deşi e mai tandră ca oricând, Ozana pleacă peste câteva ore, la prânz, într-o călătorie de câteva săptămâni cu „maşina unchilor ei”. Cel puţin aşa mă anunţă, într-un bilet care-mi parvine peste două zile; pentru că n-are curajul să-mi spună asta în faţă, la mine acasă. O şi văd, în timp ce privesc, pe rând, biletul şi ramura cu fructe ţepoase, o şi

văd pe Ozana în maşina asta – a unchilor ei? — care aleargă printre munţi, şi-i aud, îi aud pur şi simplu gândurile: „Sărmanul Banu nu va înţelege, ca de obicei, de ce dimineaţa mă duc la el, iar la prânz plec pe Valea Prahovei, fără să-i spun nimic. Poate am fost la el pentru ultima dată.” Şi Ozana e convinsă, desigur, că după ce ştiu că a petrecut, tot în vacanţa asta, o săptămână cu Sever pe litoral, nu mi-e greu să deduc şi cu cine pleacă. Nu îi este prea greu nici ei să-şi imagineze ce simt: că înainte de orice, de furie şi ură. Sunt bolnav pentru că îşi bate joc de cel mai curat şi cinstit gând, cel mai puternic şi curajos sentiment pe care l-am avut vreodată faţă de o fată. Sunt descurajat pentru că citindu-i biletul şi privind ramura cu fructe ţepoase înţeleg, ceea ce ea prevăzuse deja, că dragostea mea agonizează, moare. Dar nu-i pasă de nimic, pentru că nu respectă nimic, şi nici pe mine deci, măcar în numele prieteniei de care face atâta caz. Comportarea ei neraţională nu se mai explică, de data asta, decât printr-o sete neomenească de putere. Ozana speră, fără să piardă nimic, nici pe mine, să obţină libertatea de a face numai ce vrea, în orice împrejurare. Şi orgoliul ăsta al ei o va condamna până la urmă la singurătate. Fiindcă nu va fi posibil să găsească mereu înţelegere, într-o împrejurare sau alta, pentru patima asta a ei de a începe prin a lupta cu orice preţ să câştige ceea ce pare iremediabil pierdut şi a sfârşi prin a dispreţui ceea ce îi aparţine tot mai mult…

3

DAR AR FI PREA PUŢIN, PENTRU a-mi justifica mânia, faptul că Ozana, deşi vine la mine acasă dimineaţa, îmi ascunde că pleacă şi cu cine pleacă după-amiază. Ar fi prea puţin pentru a justifica starea mea de uluială, de disperare din clipa când îi citesc biletul mincinos pe care îl aşez pe masă lângă ramura uscată de

colţii dracului. Este vorba în primul rând de ceea ce înseamnă pentru mine momentul când Ozana se hotărăşte să plece şi de urmările echivocului care pluteşte asupra itinerariului şi scopului acestei plecări!

„O plecare neprevăzută”, hotărâtă chiar în dimineaţa aia, de mama ei, în timp ce se afla acasă la mine, cum încearcă să-mi explice târziu biletul? Dintr-un şir de minciuni – nici chiar faptul că pleacă cu Sever n-are însemnătate! - aceasta este cea mai gravă. *Când* se hotărăşte Ozana să plece? Când? Să răspund la întrebarea asta înseamnă să răspund şi la întrebarea*: de ce?* Sunt convins că Ozana ştie cu cel puţin o zi înainte de această plecare. Pe 21 iulie, marţi seara, când ne întâlnim, după obişnuitul meu pelerinaj prin parcul din faţa blocului şi obişnuita ei apariţie la fereastră, Ozana este puţin încurcată, distrată, melancolică.

— Ce-i cu tine, Ozana? O întreb eu care am motive să fiu neliniştit, care aştept seară de seară să-mi dea un răspuns dar: vrea mama ei să mă primească să vorbim de posibilitatea perfectării unei căsătorii?

— Nimic, îmi răspunde ea. Sau aproape nimic – şi eu sunt numai urechi; şi ea ştie ce răspuns important aştept la o întrebare atât de banală – m-a certat mama pentru că n-am vrut să-mi fac pantofii!

Şi răspunsul ăsta nu mai puţin banal, acum înţeleg, ascunde, din păcate, adevărul. Marţi seara Ozana ştie că trebuie să plece; pentru că probabil i-a vorbit deja mamei despre intenţia mea de a-i cere permisiunea să mă căsătoresc cu ea. Dar prezenţa lui Sever cu propunerea lui de a face o călătorie pe Valea Prahovei o stânjeneşte, o nelinişteşte; mama a şi găsit soluţia: să plece acum cu Sever, „şi vom vedea noi, mai târziu, ce-i de făcut cu domnu’ Magiru”. Mi-amintesc atitudinea ei încordată, solemnă, misterioasă şi totuşi jucăuşă, plină de bunăvoinţă... Cum să te porţi altfel cu un om căruia îi amâni, pentru a doua oară, o vizită cu un scop atât de

important? Dar eu, fără să bănuiesc nimic din toate astea, îi spun marţi seara:

— Ştii, sunt gata să mergem chiar acum; şi îmi spionez cu coada ochiului poziţia impecabilă a batistei în buzunarul de la piept al hainei…

— Unde? se preface Ozana că nu înţelege.

— Cum unde? La tine acasă. Ştii prea bine pentru ce.

— Dar nu se poate…

Sunt furios. Protestez. Mă duc să vorbesc cu mama ei chiar acum şi fără ea! Îmi taie calea – suntem la câţiva paşi de blocul ei – îngrozită:

— Nu se poate în seara asta, Banule. E multă zăpăceală la noi. Avem musafiri, ca în fiecare vară. Te rog să mai aştepţi. *Mai dă-mi o şansă.* Crede-mă. Totul va fi cum trebuie până la urmă. Un lucru să ştii: *că nu mai pot trăi fără tine. Te iubesc foarte mult.*

Cine ar fi rezistat unor astfel de vorbe? Cine să bănuiască ce se ascunde în spatele lor? Ce lumină frumoasă de sinceritate şi de bucurie are în ochi! Şi cum îmi ascunde faptul atât de crud că a doua zi pleacă.

Să admitem că Ozana nu ştie nimic marţi seara de plecare. Dar miercuri dimineaţa când vine la mine acasă? Ştie mama şi nu ştie fiica? Aflu, mai târziu, de la Roua, care în dimineaţa asta o caută acasă, că mama Ozanei îi spune: „Pleacă într-o călătorie la Tulcea”. „La Tulcea?”, insist eu mirat. „Da, la Tulcea”, repetă Roua, şi mama Ozanei îi spune şi cu cine: „cu un coleg de facultate”. Faptul că mama Ozanei nu cunoaşte miercuri dimineaţa itinerariul călătoriei poate fi trecut cu vederea. Probabil nu s-au decis încă în privinţa asta. Sau poate îl cunoaşte şi nu i se pare necesar să-i spună ceva Rouei în privinţa asta… Dar să admitem că Ozana află de plecare abia miercuri la prânz – după ce-şi petrece dimineaţa cu mine – când se „hotărăşte în zece minute”, cum îmi spune în bilet. Să admitem că Ozana nu minte. Ce-mi rămâne limpede în schimb? Că plecarea asta nu e chiar rezultatul unei decizii neraţionale;

sau nu are loc numai ca o demonstraţie de forţă din partea unei fete obsedate de independenţa ei. Ozana urmăreşte de fapt să scape şi de confruntarea mea cu mama ei, să scape – pentru a doua sau a treia oară – de povestea asta cu căsătoria! Şi când spun că „Ozana nu minte” – poate nu-i decât o întâmplare că soarele, înainte de a se ascunde după un nor, pătrunde o clipă în cort şi-şi revarsă lumina pe masă... -, ramura neagră de colţii dracului izbucneşte deodată în flăcări...

4

TREC DOUĂ SĂPTĂMÂNI. NU PRIMESC scrisori. Când nu mai am nicio speranţă, poştaşul mi-aduce, totuşi, un plic. Găsesc în el un bilet în care Ozana se trădează că este destul de conştientă de confuzia, de neliniştea şi furia pe care le-a stârnit, le-a lăsat în urmă plecând.

(Într-adevăr, Ozana îmi trimite un bilet la întoarcere, ca şi la plecare. Iată-l: „3 august 1972; Dragă Banu, periplul ăsta lung şi neaşteptat, în care o întâmplare şi mai neaşteptată m-a aruncat, se apropie, cred, de sfârşit. Ne întoarcem pe Valea Oltului în Ţara Românească şi apoi coborâm spre marea cea mare. Am uneori sentimentul fetei americane, din romanele sentimentale, trimisă la momentul oportun într-o călătorie în Europa... Mi-e ciudă că n-am avut răgaz nici măcar să-ţi dau un telefon înainte de plecare. Te simt de departe neliniştit şi pus pe pozne, ca întotdeauna tu cel mai puţin înţelept dintre cei înţelepţi. Mă rog munţilor şi apelor şi pădurilor pe lângă care trec să-ţi dea putere şi răbdare şi *îngăduinţă* să ierţi şi să aştepţi. Mi-e tare dor de tine şi nu doresc decât să te revăd. Ozana”.)

Îmi cere *îngăduinţă.* Dacă n-ai pentru ce, nu-i ceri nimănui îngăduinţă. Şi Ozana nu-mi cere „să iert şi să aştept” pentru prima oară. În biletul pe care mi-l trimite, la

plecare, promite „soluţii pentru toate”. În biletul de acum, la întoarcere – se putea altfel?, a uitat subit de asta. Sunt un copil dacă mai cred în vorbele unui copil. Şi mă aşez furios la masă să-i scriu cea mai lungă şi mai gravă scrisoare de când o cunosc. O aştept înarmat cu scrisoarea asta pe care i-o trimit de îndată ce revine în Constanţa şi-mi dă primul telefon. Îi spun acolo, pentru prima oară, limpede, că m-am săturat de minciunile ei, că nu mai vreau s-o văd. Telefonul, după primul „alo” îi recunosc vocea, i-l închid fără o vorbă. Decizia mea o îndârjeşte probabil, chiar dacă îmi dă dreptate; nu admite să se despartă aşa, părăsită, dispreţuită, umilită. Nu-i pasă de adevăr, de felul cum este ea în realitate. Ci de imaginea ei ideală. Şi trebuie să lupte pentru asta. Nu-i pasă că sufăr în primul rând eu că am luat o astfel de decizie. Ci de presiunile pe care le exercită asupra conştiinţei ei gândul că poate rămâne odioasă pentru totdeauna în memoria unui bărbat. Îmi răspunde la scrisoare şi, act de mare perfidie, nu mai are încotro, aruncă în joc ultima carte! —, *recunoaşte că minte.* Da, minte, îmi strigă Ozana pentru prima oară în faţă, minte, dar asta nu înseamnă că trebuie să cred că n-a spus niciodată adevărul, că toate gesturile, sărutările, îmbrăţişările ei au fost ale minciunii, că adevărul nu înseamnă decât că m-a înşelat. Nu, nu m-a înşelat niciodată, îmi strigă Ozana. Şi ştiu pentru ce luptă.

(Scrisoarea Ozanei: „5 august, 1972, noaptea târziu; M-am străduit să întocmesc un răspuns lucid şi rece, cât mai exact, pentru a evita orice confuzie şi, deci, încă o învinuire posibilă. Nu vreau să spun că toate învinuirile tale sunt nedrepte…

De n-aş fi recitit azi scrisorile mele… - Scrisorile Ozanei către mine pe care mi le ceruse înainte de a pleca pe Valea Prahovei, pentru a înţelege mai bine ceea ce i se întâmplă, ceea ce i s-a întâmplat.

— Cum de n-ai văzut că în aceste scrisori sunt neliniştită ca un râu ale cărui ape n-au încă o matcă? Numai de tine

depindea să le faci diguri, să le îndrepţi spre mare! De n-aş fi citit astăzi scrisorile mele, m-aş fi întors în mine covârşită de toate păcatele şi n-aş mai fi îndrăznit să-ţi ies înainte niciodată!

Să ne înţelegem bine: nu mai vin să-ţi cer *îngăduinţă* şi nici să te înduioşez nu vreau. Minciuna, şi eu am minţit, nu trebuie să rămână nepedepsită, indiferent ce justificare ar avea, indiferent dacă păcatul pe care îl ascunde e mai mult sau mai puţin însemnat!

Dar scrisorile mele care, în numele ceasului dintâi, îţi jur că nu sunt mincinoase, mi-ar fi dat poate dreptul să-ţi spun că nu mă pot lipsi de tot ceea ce însemnai, de tot ceea ce însemni pentru mine. Ele, scrisorile acestea, şi numai ele, mi-ar fi dat poate dreptul să mă disculp, să încerc să te conving că nu merit dispreţul tău, să lupt pentru a-ţi recâştiga respectul, dragostea şi prietenia.

Iartă-mă, dragul meu! Nu voi pretinde nimic din toate astea; nu voi pretinde nimic în numele a ceea ce a fost. Ştiu că te vei despărţi uşor de mine de vreme ce eşti convins că demnitatea te obligă la asta sau adevărul. Nu voi trece peste ceea ce urmează să hotărăşti!

Dar, lasă-mă să-ţi spun încă o dată cinstit că te-am preţuit şi respectat întotdeauna, că te-am înţeles de cele mai multe ori. Că te-am iubit uneori şi am răspuns gândurilor tale curate şi drepte cu gânduri şi porniri la fel de curate şi drepte, că te-am aşteptat şi dorit de cele mai multe ori, că te-am socotit totodată un prieten nepreţuit, că ţi-am greşit poate şi ţi-am ascuns lucruri pe care trebuia să le ştii, *dar nu te-am înşelat niciodată, cu nimeni!*

Poate aşteptăm mereu altceva unul de la celălalt, altceva decât înţelege celălalt că vrem…

Nu ştiu, Banule, nu ştiu… Şi acum hotărăşte!)

Îmi cere să hotărăsc, ca şi cum nu hotărâsem deja, ca şi cum ea ar avea, abia acum, iniţiativa să ne despărţim. Tac câteva zile. Îmi dă un telefon şi mă întreabă dacă poate să mă vadă. De ce nu-i închid telefonul? Nu ştiu. E limpede că

vrea să se împace. Îi răspund ursuz, dar protocolar, să nu creadă că dacă totul s-a sfârşit între noi, sunt o fiară. Asta mă pierde. Vine! Are lacrimi în ochi. Aproape că îmi cade în genunchi. Cine-i poate rezista? Nu sunt un idiot; când o fată frumoasă recunoaşte că minte n-o descos ca să aflu de unde şi până unde minte. Important este că nu se poate, deocamdată, lipsi de mine. Rămân rece; dar nu mult timp; sunt atât de fierbinţi, răscolitoare sărutările printre lacrimi! Şi iată, scoate din traista ei roşie pentru mine *un dar,* acum când ne vedem după călătoria ei: două păpuşi magnetice, nu mai mari decât două vrăbii, reprezentând un bărbat şi o femeie, pe care, dacă îi desparţi, se atrag imediat şi se sărută. Şi asta mă face să râd. Şi la urma urmei cui foloseşte atâta intransigenţă şi înverşunare pentru a afla cât adevăr este în ceea ce spune sau face o fată care uneori se poartă ca un copil? Ca un dulce copil…

5

ŞI CÂND MĂ GÂNDESC LA TOATE astea aud cum plouă afară, de parcă ar alerga şi ar lipăi cu tălpile goale sute de copii pe nisipul plajei. Iat-o pe Roua care vine să se adăpostească aici, în cort. Ozana nu se desprinde de stânca aia albă. Rămâne acolo, deşi e limpede că de data asta ploaia nu-i trecătoare. Soarele s-a ascuns după un nor ciudat care alunecă, răzleţ, mai repede decât ceilalţi, alunecă şi e aproape albastru, de un albastru vânăt, ca o cabină de teleferic sau ca… un lift. *Da, ca un lift.* Cred că bănuieşti de ce seamănă, pentru mine, cu un lift… *Nici nu e greu.* Mi-amintesc de ultima noastră ceartă, înainte de a veni aici în golf. *Da, ştiu foarte bine, la Iaşi, într-o seară când vă întoarceţi de la Borta Rece,…Vă despărţiţi în holul hotelului „Unirea” şi după ce Ozana urcă la etajul 15 cu liftul… Dar nu-i vorba de-o ceartă… De un scandal.* Nu i-am aruncat în faţă decât un cuvânt, spus aproape în şoaptă,

între patru ochi... *Un cuvânt... Ce cuvânt?; spus la furie; dintre cele care nu se uită toată viaţa...* Ei şi? Nu i-am spus adevărul? *Parcă asta e important?* Atunci ce e important? *Să nu crezi că în numele adevărului nu s-a făcut nicio crimă!* Cuvinte mari. Aici e vorba de dragoste. *De dragoste...* Nu mă îngâna; Să „developăm" scena. *Treaba ta.* Ne întoarcem, deci, în seara aia, de la „Borta Rece"... unde petrecem şi ne înţelegem foarte bine. Abia am sosit în Iaşi - este primul meu concediu de când m-am angajat la tipografia din Constanţa – şi urmează, a doua zi, să mergem mai departe spre mănăstirile din nordul Moldovei. Ideea excursiei cu acest ocol prin Iaşi aparţine Ozanei. Mai ales că are şi un mesaj de transmis revistei studenţilor de aici, „Alma Mater" mi se pare, din partea revistei studenţilor bucureşteni, „Universitas". Bem obişnuita noastră fetească de Cotnari şi mâncăm o tochitură moldovenească. Nu mi-amintesc dacă încheiem masa cu o cafea. Şi nu întâmplător precizez asta. *Ştiu de ce... Ca să nu cumva...* Parcă ai spus că e treaba mea? *Mă, rog...* Ne întoarcem deci pe jos şi, pe drum, ne simţim iar bine, mai ales că Ozana mă întreabă, în glumă bineînţeles, dacă nu mi-ar plăcea să ne căsătorim aici la Iaşi şi cununia să aibă loc la „Trei Ierarhi"; asta mai şterge din impresia neplăcută pe care mi-o lasă faptul că la prânz, când sunt gata să cer o cameră rezemat de uriaşul „bar" al recepţiei hotelului, Ozana intervine şi precizează:

— Două camere, Banule. Două!

Adică vom dormi separat!

Când ajungem în piaţa Unirii, limbile ceasului public indică ora 20; intrăm în hotel ascultând melodia cunoscutei hore. Şi eu am curajul, păşind în holul vast, s-o întreb pe Ozana dacă nu vrea să-mi facă o vizită. Şi la invitaţia asta făcută pe cel mai blând ton posibil, Ozana îmi întoarce spatele – exact ca în noaptea aia, în Bucureşti, când îmi spune că nu mai are de gând să facă decât „ce vrea ea"... - şi se îndreaptă spre lift. Şi urcă în lift fără să aştepte, fără

să-i pese dacă o urmez sau nu. Şi uşile mari ale liftului se închid cu zgomot de ghilotină în urma ei. Şi eu rămân uluit în hol. Şi de emoţie mă aşez într-un fotoliu, cu ochii pe uşa liftului, mai precis, pe şirul de dreptunghiuri mici care se luminează pe rând, în scară, pe măsură ce liftul mai urcă un etaj. Ce vrea. Dumnezeule, ce vrea Ozana? Iată, s-a luminat dreptunghiul ăla care indică etajul la care ar trebui să coboare Ozana: 12; dar liftul, care pe parcurs nu s-a mai oprit nicăieri, urcă mai sus: 13, 14, 15… Aici se opreşte, în sfârşit. N-are încotro. Dar ce caută Ozana la ultimul etaj? Şi asta după ce-mi întoarce spatele, aproape fără niciun motiv… Şi sar ca ars din fotoliu. Chem liftul. Urc, dar parcă aş coborî în infern; transpir de emoţie şi simt cum îmi ling tălpile primele flăcări. Repet ca un robot dereglat aceeaşi întrebare: ce caută Ozana la ultimul etaj? Ajung, în sfârşit. În hol, nimeni. Îmi plimb privirea peste uşile camerelor de la acest etaj. Toate întunecate, ursuze, nu-mi spun nimic. După care dintre ele se ascunde? Şi de ce? Nu, nici chiar aşa; de-abia ne-am despărţit! A, iată o scară; asta probabil urcă la micul bufet de pe terasă. Aici trebuie să fie. Dar de ce, când abia am cinat împreună? Gâfâi urcând cele câteva trepte de marmură ale scării şi împing uşa de lemn, destul de îngustă. Constat că nu e vorba decât de un local fără identitate precisă; două camere puse cap la cap în formă de „L”. Din prima cameră nu se poate vedea în cealaltă şi invers. În prima cameră, aproape pustie, linişte; Ozana nu-i aici. Ajung la cotul pe care îl face camera asta cu cealaltă, aflată la stânga. Mă uit şi aici. La o masă, cu faţa spre mine, Ozana. Bea o cafea. Nu e singură, bineînţeles; cu spatele la mine, un bărbat. Îl recunosc; l-am mai văzut la „Union”, tot la o cafea, ţinând-o de umeri, după ce Ozana mă încuiase în cameră şi plecase… la coafor. E Iordan, fără îndoială. Deci ia masa cu mine şi cafeaua cu el, comentez eu ironic scena în gând, în timp ce-i fac Ozanei un semn cu mâna, discret. De ce mi-a ascuns că se află şi el în Iaşi? Nici aici nu scap de el! Gânduri care îmi trec prin minte în câteva secunde;

cam atâtea câte îi sunt necesare Ozanei să se ridice de la masă şi să apară după colţul unde o aştept. O iau de mână, ea se supune, şi o conduc până la uşa rămasă deschisă. Ies primul şi mă opresc pe ultima treaptă a scării şi Ozana rămâne cu mâna întinsă, îngropată în mâna mea, dincolo de prag, tăcută, palidă de emoţie. Şi nu-i spun, înainte de a-i da drumul mâinii să cadă şi de a-i întoarce spatele, decât un singur cuvânt... *Dar ce cuvânt!*

Şi cobori liniştit scara şi ajungi iar în faţa liftului...

Şi ce vrei să spui cu asta? *Nimic. Nu este ciudată liniştea care te cuprinde după ce-i demonstrezi cât eşti de abil şi că nu te poate înşela aşa de uşor?* Nu e adevărat! Asta e o insultă! Sufăr crunt; şi beau în noaptea aia, hoinărind... *şi împărţind cu o generozitate suspectă de băut unor oameni străini cum nu ţi se întâmplă decât când trăieşti o mare bucurie.*

De ce-mi iei vorba din gură? Aminteşte-ţi că mă întorc la hotel, dimineaţa, şi-i dau un telefon, de jos, de la recepţie şi o întreb dacă, în ciuda celor întâmplate, nu vrea să mergem mai departe spre nord. *Da, dar îi spui să fie gata în zece minute... Şi apoi, când îi dai telefonul? E ora 4 dimineaţa. De asta Ozana îţi spune că nu poate merge...* Poate, dar eu pot foarte bine să-mi închipui că ea se află cu Sever în cameră. Şi asta îmi închipui şi mă urc în maşină şi pornesc spre Constanţa. Furios. Nu mai cred în Ozana, nu mai cred în nimic. Şi plouă de parcă tot cerul s-a pornit să-mi plângă dragostea şi, în parbriz, agăţate de un şnur elastic, cele două păpuşi magnetice, dăruite de Ozana, se leagănă şi din când în când se ciocnesc cu un mic sunet metalic şi se sărută şi iar se desprind una de alta. Şi mie îmi vine să râd şi să plâng...

6

AFARĂ NU MAI PLOUA DE MULT.

Roua, care şi-a împachetat toate lucrurile dar nu s-a îmbrăcat încă, sade acum în picioare în faţa cortului. Sade cu capul puţin dat pe spate şi cu ochii închişi, despicând cu fruntea primele raze anemice ale soarelui abia ieşit dintre nori…

Din şezlongul meu văd limpede prin spărtura uşii, barată de trupul Rouei, de fapt prin cele două triunghiuri pe care braţele ei le formează în timp ce şi le ţine în şolduri, văd marea calmă, mai galbenă parcă – sau mai verde? -, din cauza ploii probabil, şi, legănându-se, foarte aproape de ţărm, barca lui Sari…

Din clipa când văd barca acţionez ascultând, pe rând, de impulsuri contrare. Mai întâi săr şi încep precipitat, nervos să adun cele câteva unelte de fierar risipite ici-colo prin cort, pe jumătate îngropate în nisip. Le-am adus degeaba cu mine aici în golf… N-am avut decât răgazul să le scot din sacul lor de piele… Zile pierdute sau câştigate? Dacă suntem mai puţin încâlciţi şi nesiguri de ceea ce simţim sau gândim unii despre alţii, dacă nu mai dăm dovadă de îngăduinţă – cuvântul Ozanei! —, când trebuie să rămânem inflexibili, dacă nu mai bâjbâim când e necesară o atitudine clară înseamnă că… Şi deodată mă înfurii – al doilea impuls – fără să ştiu exact de ce, şi arunc uneltele, abia adunate, într-un colţ al cortului. Roua îşi întoarce capul şi mă întreabă aproape înspăimântată de zgomot:

— Plecăm, Şerban?

Nu-i răspund. Dar pentru că Roua se îndreaptă spre primul ţăruş şi începe să dezlege funia, crezând că e timpul să strângem cortul, îi strig aproape răguşit:

— Lasă-l… Ce nu putem pleca şi fără el?

Nedumerirea ei sporeşte când ies din cort. Şchiopătez evident. Ştiu ce simte: are senzaţia că abia am sosit aici în golf. Şchiopătez ca-n prima dimineaţă când abia cobor din barcă şi-mi prind piciorul între pietre. Barca e într-adevăr trasă la ţărm, ca atunci. Dar pescarul o ajută pe Ozana să urce, nu să coboare…

Sari scotoceşte apoi în barcă stând cu spatele la noi. Şi deodată se întoarce cu minciogul în mâini în care se zbat peşti mari, argintii albaştri.

— La prânz, îi spun s-o liniştesc, mâncăm saramură de lufar... Dar Roua e şi mai uimită şi izbucneşte într-un râs scurt, nervos... Apoi se întristează subit. Se uită fix la ramura de colţii dracului pe care o ţin în mână din clipa când ies din cort. O arunc. Şi-i spun:

— Dă-mi mâna... hai să-l întâmpinăm cum se cuvine pe Sari...

Înţelege, în sfârşit, că nu se înşală, că nu vreau, într-adevăr, să plecăm cu Ozana şi-mi întinde curajoasă mâna.

Şi când facem primii paşi împreună, spre mare, eu uşor şchiopătând. Roua cu obrajii în flăcări, zâmbetul ironic al Ozanei, care ne priveşte din barcă, trece pe lângă noi, rază ucigătoare, greşit orientată, de vreme ce auzim, undeva, departe, în spatele nostru, cum se prăbuşeşte una dintre stâncile golfului...